F F. 19.
6
37-A
29
6
5 M
47
6-37-A-29

~~XXXIV. 6~~ XXXIV. 7. 13.

D.MEM.S.

PRIMA PARS

PROMPTVARII ICONVM INSIGNIORVM A' SECVLO hominum, ſubiectis eorum vitis, per compendium ex probatiſsimis autoribus deſumptis.

Antonius Abundantius

IN VIRTVTE, ET FORTVNA.

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

LVGDVNI, APVD GVLIELMVM ROVILLIVM.
1553.
Cum Priuilegio Regio, ad annos decem.

10

EXTRAICT DU PRIVILEGE.

PAR grace, & priuilege du Roy, eſt permis à Guillaume Rouille Libraire de Lyon, d'imprimer ou faire imprimer vne-fois, ou pluſieurs, vn liure intitulé *Promptuarium iconum, ac rerum memorabilium à principio mundi vſque ad hæc tempora.* tant en langue Latine, Françoiſe, Italienne, que Eſpaignole: tant de fois & en tel nombre que bon luy ſemblera. Et eſt defendu de par ledit Seigneur, à tous libraires, imprimeurs, & perſonnes quelconques, de n'imprimer ne faire imprimer, vendre ne diſtribuer deſditz liures, d'autres ny autre impreſsion que ceux que aura faict imprimer ledit Rouille. Auſsi de ne tailler, pourtraire, faire, ne contrefaire les medalles & effigies contenues & imprimees audits liures, & plus grand nombre, ſans permiſsion & congé dudit Rouille. Et ce iuſques au temps & terme de dix ans entiers & conſecutifs, à commencer du iour & datte que la premiere impreſsion de chaſcun deſdits liures ſera paracheuee d'imprimer: ainſi que le tout eſt plus amplement contenu audit priuilege, ſur ce donné à Sainct Germain en Laye, & octroyé le xxvij. de Iuin, l'an de grace mil cinq cens cinquante & trois.

Par le Roy, le Seigneur de Roiſſy, maiſtre des Requeſtes ordinaire de l'hoſtel preſent.

Signé Mahieu:

Et ſeellé du grand ſeel, en cire iaulne, à ſimple queue.

AD CHRISTIA-
NISS. FRANCIAE REGEM
HENRICVM II.

Gulielmi Rouilly Epiſtola.

REGES DII mortales, immortalitatem cõſequi poſſunt duabus potiſsimùm rationibus, literarũ honore, & armorum gloria. Quæ duo æternitati parandę officia, vni olim Palladi myſticè attributa, poſt paucos, ſed maximos Principes Alexandrũ, Cæſarẽ, & Carolũ Magnũ ſimul ſic pręſtitit, & ea excercuit feliciſsimæ memoriæ Rex Frãciſcus pater tuus (ô Rex Chriſtianiſsime) vt conſummãdam armorum gloriam filio relinquens, literarum honorem ad ſummum extulerit. Tu verò vtrumque ſic es amplexus, vt togatæ militiæ decus patri aliquatenus concedens, rerum bellicarum victorias, & triũphos perſequaris, pari nixu iuxtà, atque ſucceſſu. Quamobrem cùm huius vtriuſque laudis memoranda exempla ad te, ſupra cæteros omnes Chriſtianos Principes referri debeant: hoc ipſum volumen, quod illa continet, tibi dicãdum iure ſtatuimus. In quo illuſtriſsimi quique ab

orbe condito ad tuum vſque Regnum homines,qui duplicem hanc,aut alterutram immortalitatis viam affectarunt: & imagine viuaciſſimè picta,& hiſtoria veriſsimè ſcripta, per ſuccedentium temporum, & Imperiorum ſeriem ſpectantur,tãquam in triumphali pompa procedentes:capitibus tantùm per lunarem veluti feneſtellam prominẽtibus:ex quibus, quaſi leonem ab vnguibus reliquam corporis faciem, ſed & mentem ipſam φυσιογνωμικῶς licet æſtimare. Hoc igitur polycephalon opus curioſa conquiſitione inueſtigatũ, & multis vigiliis elaboratum,tuæ inclytiſsimæ Maieſtatis Imperio tueri dignabere:quod ſanè iam non noſtrum, ſed tuum abſoluto dedicationis voto eſſe incipit. Cùm Rex ille ſis, cui & labores noſtros,& res noſtras,& noſmetipſos debere profitemur.

GVLIELMVS ROVIL-LIVS LECTORI.

QVEMADMODVM *in Megalenſibus ſub verſatilium ſcenarũ vmbraculis, præter cætera ludorum ornamenta, variæ diuerſarũ perſonarum formæ quondam viſæ ſunt ſpectabiles: ſic in hoc orbe terrarũ, ampliſsimo ſub cœlorum velis theatro, nihil dignius cõſpici poteſt, quàm humana facies, in qua (etiam ex Dæmonum confeſsione) admirandum, & venerabile Dei ſpectrum ineſt: virtutúmque omnium ſigna in ſpatio tam anguſto, ſed auguſto, clarè relucent. De cuius etiam eximia, & excelſa dignitate, ſic cecinit Ouidius:*

Pronáque cùm ſpectent animalia cætera terram:
Os homini ſublime dedit, cœlúmque videre:
Iuſsit & erectos ad ſydera tollere vultus.

Quamobrem veteres illi, de propaganda immortali Nobilium perſonarum, & ſua ipſorum gloria ſolliciti: valdéque prudẽter antiquitatis memoriam conſeruantes, & doctrinæ poſteritatis prouidentes: virorum, & fœminarum illuſtrium formas, non modò literis, ac hypographis, tanquam certis quibuſdam lineamentis depinxerunt: quinetiam eas adſeruari curarunt in poſteritatem, idolis, tabulis, ſignis, ſtatis, ſcalptis, exaratis, conflatis, & percuſsis. Ac præcipuè ſpecioſiſsimam & nobiliſsimam hominis partem (quam Natura maximè conſpicuam, & ſemper apertam eſſe voluit) nimirum faciem, in metallicis numiſmatum orbiculis, parmuliſq; æreis, argenteis, & aureis ſignarunt, & expreſſerunt. Idq; duabus potiſsimùm rationibus. Primùm quòd numiſmata ſint literis magis durabilia: cùm propter ſuam ex ſolido metallo naturam, tùm propter diligentẽ eorum in reconditis theſauris aſſeruationem. Deinde quòd (iuxta Regis Candaulis apud Herodotum ſententiam) certiores ſint homini quàm aures, oculi. Nam (vt ait Horatius)

Segniùs irritant animos demiſſa per aurem,

Quàm quæ ſunt oculis ſubiecta fideliùs, & quæ
Ipſe ſibi tradit ſpectator.

Porrò illæ Numiſmatum figuræ à materia fuſilis vel percuſsi metalli, Metallæ, extenuatóq; elemento Medallæ ſunt appellatæ vt Dedalæ olim figuræ dicebantur. Niſi quis Medallas quaſi Imperatorias à verbo ΜΕΔΩ *quod eſt Impero, magis deduci velit: quoniam Imperatorũ pleræq; facies ijs ſint impreſſæ. Eæ autem ad æternum venerendæ antiquitatis honorem vindicandum his temporibus curioſis per viros ſtudioſos partim fuerunt exquiſitæ, partim ex Antiquorum ſepulchris erutæ, & è terræ latebris effoſſæ, partim fortuitò repertæ, priſcorum vtriuſq; ſexus hominum proprias formas, & naturales, ſic ad viuum referentes: vt ex illis, qui & quales fuerint ſignati ex vultu tanquam ex mentis ſpeculo ratione Phyſiognomica coniectari liceat. Sunt etenim (vt à ſapientibus dictũ) vultus animorum indices: in quarum rerum conſiderationem nos Antiquarijs, & ſtudioſis omnibus gratificari cupientes, nulli neq; labori, neque ſumptui pepercimus ad eiuſmodi eiconas cephalicas vndique conquirendas, ex diuerſis gentium oris, & à magnatibus viris auro, ære, argento, conflatas percuſſáſve, aut gemmis exculptas, prout maximo cuiq; viſũ fuit ſui, & ſuæ chariſsimæ antiquitatis memoriã conſeruare. Ad quos etiã magnates, & Principes viros peruenerũt, & alienæ, & exteræ priſcorũ, qui excelluerũt, hominũ imagines: quas ab repertoribus ferè pauperibus, & terrã verſantibus obtinuerũt, vel prece, vel precio, vel vi, vel munere oblata, nẽpè rei vt rariſsimæ, ita precioſiſsimæ. Metallinas illas ſeu Medallinas effigies lineamentis ad Archetypũ deduci, ac deinde imprimi curauimus: ſuſcripto ad ſingulas ſummario rerũ memorabiliũ argumento ex optimis quibuſq; Hiſtoriographis, & Chronicis breuiter collecto: ſeruatóq; temporũ, ætatum, Imperiorum, ac Regnorum ſibi ſuccedentium, aut concurrẽtium ordine. Totúmq; opus ab rerum, & perſonarum inueſtigatione prompta, Promptuarium dici placuit. In quo eorum qui à mundi primordijs extiterunt, homines memorabiles ſpectandos oculos oculis, atq; oribus ora, & præclara eorum facta legenda coràm exhibemus.*

Quod

Quod ſanè opus vt infiniti propè fuit laboris: ſic plurimi fructus id quoque fore ſperamus. Huius nanque theatri ſpectatores non ſolùm oculos delectabunt, nec pictura paſcent inani: verumetiam animos ſuos digniſſima rerum, & perſonarum cognitione exſatiabũt. Et qui iampridem in viuis eſſe deſierunt: eos ab inferis in lucem reuocatos veluti per ſpeculum coràm intuebuntur. loquentes intelligent: facientes contemplabuntur, retroacta tempora ab omni hominũ memoria ad ſuum ſeculum reuocabunt. Denique exempla vitæ cuiuſlibet vndecunq; ſument: & hæc lecta narrando illud obtinebũt: vt antequam fuerint ipſi, cum ijs qui amplius non ſunt, olim fuiſſe videantur.

Cæterùm ne quis lege Cornelia nos falſi arguat, quòd commentitias, ſeu factitias quaſdam figuras velut adulterina numiſmata in publicum ſparſerimus: concedatur confeſſioni venia. εἰς τὸ γὰρ ἀδύνατον οὔτις ἀναγκᾶται. *Priſcorum enim hominum qui ante diluuium, & ante inuentas pingendi, & ſcalpendi artes vixiſſe memorantur. Vt Adæ, Abrahæ, & Patriarcharum* εἰκόνας *non negamus à nobis fuiſſe per imaginationem effictas: & cum nullum haberemus Prototypum, ex deſcripta eorũ Natura, moribus, ætate, regione, & rebus geſtis* φανταστικῶς *fuiſſe conformatas. Quî minus enim nobis id liceat: quàm Phidiæ ſtatuario nobiliſſimo? qui ex pauculis Homeri verſibus formam* τοῦ Διὸς ἀοράτου *diuinauit: & Olympium fabricauit? Quàm Zeuſidi qui ex ſelectis quinque Agrigentinarum virginum formis pulcherrimam Deam cogitatione apprehẽdit, ac repreſentauit? Quî minus quàm Aſinio Pollioni, qui Autorum ſuæ bibliothecæ imagines ex eorum ſcriptis confingere primus Romanorum eſt auſus? Denique, quî minus quàm illi, qui Homeri ſuperioris arte inuenta, faciem ex ipſius Poemate & ingenio cõiectatus eſt? Quare hoc nobis minus vitio datum iri cõfidimus. Nã vt in hãc ſententiã ſcripſit Plin. Quæ* nõ ſunt fingũtur: pariũntque deſyderia non traditi vultus. Et maius nullũ eſt felicitatis ſpecimẽ, quàm ſemper omnes ſcire cupere, qualis fuerit aliquis. *Hæc ille. Nos igitur talia imitati exẽpla, ſine exemplo rationẽ tantum hiſtoriæ ſecuti, & phanta-*

ſiam, adiuti etiam conſilio, ac iudicio, doctorum qui nobis ſunt amici, primorum hominum, & nonnullorum medijs etiam temporibus τῶν ἀγράφων imagines excogitauimus. Ad hoc ſcilicet vt Hiſtoria *noſtra quemadmodum ſcripta, ſic etiam picta ſuum habeat principium.* Exinde *etiã non raró nobis cõtigit habuiſſe à primoribus viris duo, tria, quatuór ve, aut plura vnius & eiuſdẽ* Imperatoris, Regis, *Principis, aut alterius hominis illuſtris numiſmata: antiqua quidem illa, & (vt apparebat) minimè ſuppoſita: ſed tamen omnino inter ſe diſsimilia, aut propter ætatis incrementum, aut perſonarum formæ mutationem, aut regionum vbi ſignabantur differentiam, aut aliud quoduis accidens.* Et *nos certè ex ijs tam multis, & tam varijs eiconibus, optimas & veriſsimas quaſque pro prudentum hominum iudicio ſelegimus.* Quare *ſi quis fortè extiterit, qui quas habet* Metallicas *imagines: & ab illis, haſce noſtras diſsimiles depræhendat: ne ſtatim nos falſi arguat.* At *is ſciat neq; ſuas, neq; noſtras in orbe ſolas haberi: & nos (ſi rixari liberet) eodem argumento, ſed maiori melioríque ratione ſuas illius falſas, & ſuppoſitas poſſe contendere.* Quicunque *enim viſurus ſit venturis ſeculis* Argentea, *aut* Aerea Cephalica Caroli *quinti* Imperatoris Sereniſsimi, *aut* Chriſtianiſſimi Francorum Regis Henrici *ſecundi, aut* Solymani *magni* Turcarum Deſpotæ *(qui omnes hodie viuunt & regnant) ex ea tanta diuerſitate, atque diſsimilitudine: quòd aliorum quidem capita ſint ſenilia, aliorum iuuenilia, barbata, imberbia, armata, inermia, nuda, operta, & pileata, inornata, & coronata lauro, auro vel diademate: ſi ea ideo protinus falſa iudicabit: næ is ômni prorſus iudicio carere videbitur: perſpecta ætatum, temporum locorum, & habituum mutatione: præſertim cùm ipſa in ambitu ἐπιγραφὴ vbique ſimilis, vbique eadem, veritatem ſatis arguat.* Proinde *nemo ex illis formarum varietatibus calumniandi occaſionem arripiat.* Denique *(vt finem faciamus) hîc habes (ò lector) theſaurũ locupletiſsimũ omniũ exemplorũ virtutis, gloriæ, honoris, & immortalitatis.* Hîc *enim tibi cernere licet coràm capita quaſi viua, &*

ora

ora pene ſpirantia maximorum & primorum, in nationibus & populis virorum, qui leges tulerunt, imperarunt, regna rexerunt, mores conſtituerunt, linguas excoluerunt, doctrinas & artes exercuerunt, & qui denique ingenio, virtute, præſtantia, ac rebus geſtis terra, & mari famam immortalem ſibi pararunt. Tu ad eum te compara modum, vt per egregias tuarum virtutum laudes, tui quoque imago in poſterioribus huius libri reformationibus locum habere inſignem digna cenſeatur.

AUTHORES HOC IN
Promptuario citati.

Sacra Biblia
Ioſephus
Beroſus
Homerus
Thucydides
Metaſthenes
Vergilius
Xenophon
Ouidius
Diogenes Laertius
Herodotus
T.Liuius
Dionyſius Halicar.
Procopius
Corn. Tacitus
Strabo
Iuuenalis
Dares Phry.
Dictis Cret.
Ægeſippus
Valer. Maximus
Iornandes
Macrobius
Appianus
Plutarchus
Iuſtinus
Herodianus
Gellius
Cicero
Horatius
Lucanus
Eutropius
Tertullianus
Caſsiodorus
Suetonius
Oroſius
Lucius Florus
Plinius ſecundus
D. Auguſtinus
D. Hieronymus
Euſeb.Cæſa.
Hiſtoria Eccleſiaſtic.
Hiſtoria Trip.
Hiſtoria Schol.
Proſper Aquita.
Fulgentius
Iſidorus
Lactantius
Catalog.Sanct.
Ælius Spart.
Ælius Lampr.
Herodianus
Pomponius Lætus
Dion Caſsius
Iulius Capit.
Volcatius Gall.
Flauius Vopiſcus
Aurelius Victor
Bap.Egnatius
Ammianus Marcell.
Claudianus
Cælius Rhodig.
Blondus
Solinus
Hermannus Cõtractus
Sabellicus
Platina
Io. Rauiſ. Textor
Bocatius
Raph. Volaterr.
Paulus Æmilius
Valer. Anſelmus
Mattheus Palm.
Abbas Vſper.
Paralipomena rerũ memorabilium
Chro. Carionis
Nauclerus
Chro. Functij
Supplem. Chronic.
Budęus de Aſſe
Guaguinus
Chro.Phrygionis
Elucidarium magnum
Annales Aquitaniæ
Illuſtr. Galliæ
Chro.Chronicorum
Geſta Regũ Franco.
Coſmogr. Munſt.
Paulus Iouius
Richerius de reb. Turcarum
Chro. Germani cuiuſdam
Marinus Barletius
Genealogia Imp.
Chro.58. Regum Francorum

FINIS.

AD LECTOREM.

HISTORIAM ſcripturo ratio in primis temporum, hominum, & geſtorum eſt habenda. In quibus cum diuerſos autores variè diſſentientes animaduerteremus, vnum tandem ſequendum nobis propoſuimus Phrygionem, vt planiſsimum, ita veriſsimum Chronographum. Eadem eſt in noſtrorum quoque temporum ſcriptoribus varietas: vt in Mediolanenſi Hiſtoria deprræhendere licet: quam ſanè ex autorum ſcriptione, (arrogantes contemptores ne videremur) data opera exſcripſimus. Verumtamen exquiſitæ veritatis, ac ſedulæ noſtræ diligẽtiæ exhibendæ gratia, certiorẽ aliquẽ temporum ordinem ſubſcripſimus ad hunc modum.

Primus Dux Mediolani fuit Io. Galeacius, cuius Res geſtas ſcripſerũt S. Antoninus, Florentiæ Archiepiſcopus, Supplem. Chronic. & Pau. Iouius, qui tres de exitu vitæ cõueniunt anno 1402. at de Principatus initio neutiquam. Iouius nanq; nihil meminit. S. Antoninus ab anno 1385. principium ſtatuit. Supplem. Chron. ab anno 1382. Sed nec iidem in Principatus duratione conſentiunt. Iouius illi annos aſsignat 24. Supplemen. 37. Archiepiſcopus non numerat. Ex quorum rationibus, tandem colligimus, (Iouium & grauiſsimum autorem, & in hoc veriſsimum ſecuti) principium Ducatus Mediolanenſis fuiſſe ab anno D. 1378. Io. Maria Vicecomes Dux Mediolanenſis ſecũdus, illico patri ſucceſſor, Ducatum obtinuit annos 10. proinde mortuus eſt anno 1412. Philippus Maria Dux tertius, vacãte per interregni tempus aula, populari tumultu, poſtea anno 1413. in priſtinum Maiorum ſtatum eſt erectus: in quo ſtetit annos 33. Itaque deceſsit anno 1446. Et hoc idem adſtruit S. Antoninus Archiep. qui temporibus vixit iiſdem. Sphortia Dux quartus populari factione vexatus eſt annos tres, priuſquam ad Ducatum perueniret: quem tandem vi armata eſt adeptus, anno 1449. (vt ſcribit Archiepiſcopus) & in eo reſedit annos 16. Quare neceſſe eſt vita deceſsiſſe anno 1465. Supplemen. autem annum addit. Galeacius Maria Dux quintus eſt deſignatus eodem anno 1466. in quo vixit annos decem, mortuus eſt anno 1476. Ioan. Maria Sphortia Dux ſextus, duodecimo poſt patris mortem die Principatũ adiit, anno iam incipiẽte 1476. cúmque tenuit ſub Ludouico Sphortia, cognomento Moro, ſocero ſuo, vſque ad annum 1494. fuit ergo tempus Ducatus, eius annorum 18. & aliquot menſium. Ludouicus Sphortia cognomento Morus, mox nepoti contra ius ſuccedens, Ducatum inuaſit eodem anno 1494. Rexítque annos 5. & ſex menſes, donec captiuus in Galliam ductus eſt anno 1500. Porrò non ignores (candide Lector) plæroſque ſcriptores in chronologia neglexiſſe dies, & menſes annis ſuperaccedentes: quæ ſanè omiſsio, temporum progreſſu multiplicata, ordinem chronicum turbauit. Illud quoque te admonere voluimus, nos ad nonnullarũ finem hiſtoriarum, vnum tantùm, aut certè duos allegaſſe autores, tametſi ex pluribus excerptæ forent. Quamobrem ſi non omnia apud illum vnum, aut alterum autorem

ſcripta

ſcripta comperies,ne protinus commentitia exiſtimes. Idcireo enim reliquos præteriimus, ne citatorum congerie graues, & oſtentatione ſuperſtitioſi videremur. Quòd ſi in iis quoque autoribus diſsidentia nonnunquam loca inuenias: exiſtima ex rei ipſius iudicio, nos quantùm fieri potuit diſcordes conciliaſſe, & ex dubiis vero ſimillima quæque & maximè cõſentanea deſumpſiſſe. Poſtremò hoc etiam obſeruabis, eodem ſcriptore chronico, ſeu hiſtorico diuerſis temporibus, ac regionibus ſæpius impreſſo, ac identidẽ retractato, & emendato, & amplificato, chartas, & capita nonnulla immutari potuiſſe. Vnde ſi quis aliter citata, quàm in ſuo legat exemplari, is iuſtiſsimam noſtram conſideret rationem: qua examinata, aút paulò ante, aut paulò poſt comperiet quadrare Chronologiam.

Sequuntur quæ inter relegendum occurrerunt nobis errata.

Pagina 99. primæ partis, linea ſexta, à Chriſto nato, lege ante Chriſtum natum. Pag. 39. ſecundæ partis, linea ſecunda, è Gallia Ciſalpina, quanquam ſic habeant libri, nobis tamen legendum, Tranſalpina, vt ad nos referatur, non autem ad Romanos. Pag. 223. ſecundæ partis, lineà vndecima, coronatus, lege creatus. Pag. eadem, lin. 17. lege oppugnãs. Pag. 142. ſecundæ partis, linea 16. Ludouicus huius nominis quartus, lege quintus. Pag. 208. ſecundæ partis, linea 18. filios, lege liberos. Pagina 87. & 91. ſecundæ partis, tranſpoſitę ſunt icones Iuuiani & Theodoſij: altera nempe in alterius debito loco affixa.

DOCET nos ſacra ſcriptura quemadmodum in principio creauerit Deus cœlum & terram : atq; vt ſexto die formarit hominem(Adam inquam ac Euam) ad imaginem & ſimilitudinem ſuam:deinde vt Adamo collocato in terreſtri paradiſo,prohibuerit,cum interminatione mortis, de ligno ſcientiæ boni & mali edere.At verò à ſerpente decepta prima mulier, mandatum trāſgreſſa,de fructu vetito edit:ac virum ſuum protoplaſtū ad edendum illexit: quare ſtatim ſub iugū peccati & mortis traditi ſunt: atque è paradiſo illo ſemper virente, & ſponte omnia ferente eiecti,in terram execratam,in qua laboribus & ſudoribus infinitis vitam tranſigerent. Adam itaque terram exercuit: Euam vxorem cognouit,quę peperit illi Cain,deinde Abel,qui à fratre Cain per inuidiam occiſus eſt.Gen. 1.2.3.& 4.cap.

ADAM annos natus 130. genuit Seth,à quo patres pietate inſignes originem traxere.Seth natus annos 105. genuit Enos: hic cœpit inuocare nomen Domini.Enos,annorum 90. genuit Caïnam.Caïnam annorum 70. genuit Malaleel. Malaleel annorum 65.genuit Iared.Iared annorum 162.genuit Henoch.Henoch annorum 65. genuit Mathuſalam. Porrò Henoch annos natus 365. ſublatus eſt à Deo,nec apparuit.Mathuſala annorum 187. genuit Lamech.Lamech annorum 182. genuit Noe. Noe annorum 500.genuit Sem,Cham & Iaphet,100. annis ante diluuium.Erat itaque 600. annorum Noe tempore diluuij. Obiit Adam anno ætatis ſuæ 930. Vide Gene.ca.5.& 7.

NOE filius Lamech, vir ſanè fuit pius ac probus, ac proinde pietate ac iuſtitia Deo acceptiſs. huius tempore gigantes quidam omnes nationes infeſtabãt: quare ſtatuit Deus delere omnia animantia, ſeruato Noe cũ familia eius. Iubet itaq; ipſi Noe vt arcã fabricet (hanc centum annis perfecit) & vt in eam ingrediatur, aſſumátque ſecum ex omni animantium genere maſculum & fœmellam: quibus in arcam ingreſsis, longam cubitorum 300. altam 30. pluit ſuper terram 40. diebus, & 40. noctibus, adeò vt quindecim cubitis eminentiſsimos mõtes aqua ſuperaret. Tunc omne animal tam rationis cõpos, quàm expers, aquis obrutum eſt anno à condito mundo 1656. ante Chriſtum natum 2306. At verò poſt 150. dies recordatus eſt Deus ipſius Noe, incepítq; aqua decreſcere: ſtetítque arca ſuper montes Armeniæ. Tandem poſt aliquot etiam dies ex arca exiens Noe cum familia, ac Deo gratias agens, ſacta peregit. Cæterùm oſtendit illi Deus arcum in nubibus in ſignum fœderis perpetui, terram vniuerſam in poſterum aquarum inũdatione nunquam ſubmerſum iri. Vide Geneſ. cap. 7. 8. & 9.

SEM, filius Noe, mares quinque genuit: primus horum fuit Aelam, à quo Aelamitæ orti ſunt. Hi fuere præcipui inter Perſas. Secundus, Aſſur: ab hoc Aſſyrij prognati. Tertius, Arphaxad: à quo Arphaxadæi dicti, qui poſtea Chaldæi ſunt vocati. Quartus, Lud: vnde Lydi originem traxere. Quintus, Aram: hic nomen ſuum Aramenis dedit, quos Græci Syros vocant. Vide Gen. 10. & 11. ca. & 1. Para. cap. 1. Ioſe. li. 1. Antiq. cap. 14.

CHAM filius Noe,cùm patrem primum vitiſatorem, ſuóque inuento inebriatum ludibrio habuiſſet, ab eodem tulit maledictionem.Hic genuit filios quatuor,primum nomine Chus, à quo Aethiopes,qui inde Chuſæi dicebantur, originem traxere: ſecundum nomine Meſraim: ab hoc Meſræi dicti, aliàs etiam Aegyptij: nam Meſrim Hebraicè Aegyptum ſignificat: tertium nomine Phut:à quo Libes,quos Phutos de nomine ſuo vocauit: quartum verò nomine Chanaan,vnde Chananæi, atque Chananæa eorum regio dicta,quæ poſtea Iudæa vocata eſt. Vide Gen. ca.9.& 10.item Ioſep. li.Antiq.1.ca.12.

IAPHET cum fratre ſuo Sem accepit benedictionem à patre,quòd ambo retecta patris verenda velaſſent. Porrò Iaphet genuit filios ſeptem:primum nomine Gomer, à quo Gomeritæ, qui à Græcis poſtea Galatæ dicti ſunt.Secundum Magog, à quo Magogæ, à Græcis Scythæ nuncupati. Tertium Madai, à quo Medi.Quartum Iauan,à quo Iones.Quintum Tubal,à quo Iberi,qui nunc Hiſpani.Sextum Moſoch,à quo Moſchini, qui poſtea Capadoces dicti ſunt. Septimum Thiras, qui eos apud quos primatũ tenuit,Thirenſes appellauit,qui poſtea à Græcis Thraces ſunt vocitati. Tot,tantæq; gentes, ac nationes à filiis Iaphet originem ſumpſere. Cæterùm hi tres fratres, Iaphet, Sem, & Cham,nati ſunt ipſi Noe 100.annis ante diluuium,vti iam ſupra diximus.Vide vt ſupra.

ARPHAXAD filius Sem,genitus eſt biennio poſt diluuium ,videlicet anno ab orbe condito 1658. ante Chriſtum natum 2304. Hic cùm eſſet annorum 35.genuit Sale: vixítque Arphaxad poſtquam genuit Sale 303.vet.editio 403.annis:genuitque filios & filias,Ab hoc Arphaxad,vt ſupra dixi,originem habet Chaldæorum gens,à quibus Chaldæa regio dicta, quæ in Aſiæ maioris partibus ſita eſt,Arabiæ contermina, longè latéq; in planiciem porrecta,aquis deficiens, in qua olim Babylon magna condita eſt.Vide Gene.ca.10.& 11. & Supplem.Chro.lib.2. Porrò Arphaxad quos inſtituit,Arphaxadæos nominauit, vt ait Ioſe.li.Antiq.1.ca.14.Cæterùm D.Augu.li.de Ciui.Dei 16.ſcribit Arphaxad genuiſſe Cainam, ſeptuaginta interpretum opinionem ſecutus.

SALE filius Arphaxad,cùm eſſet annorũ triginta, genuit Heber,ac poſtea vixit annos 403. quo temporis ſpacio filios cõplures ac filias genuit. Vide Geneſin capite vndecimo.Ab hoc Sale,autore Ioſepho,Sarmatæ orti ſunt, à quibus regiones Sarmaticæ nomen obtinuerunt,quæ ſunt duæ,altera in Europa, altera verò,quam Tartariam nuncupamus, in Aſia maiore ſita eſt. Porrò ea ipſa eſt Aſiatica Sarmatia quæ ab hoc Sale denominationem accepit Sarmatiæ.Fertur hæc regio nunc eſſe deſerta ac incognita,in qua tamen olim conditæ fuerunt tres celeberrimæ vrbes,nempe Hermonaſa,Oenantia,& Tyramba. Cæterũ ſunt qui ſcribãt Caucaſos montes in hac eſſe prouincia,cuius portæ à nõnullis)qui tamen falſo,ac magno errore ducuntur) Caſpiæ ſunt dictæ.Vide Ptolemæum lib.3. & 5

HEBER, filius Sale, cùm eſſet annorum 34. genuit Phaleg, anno mundi 1758. ante Chriſtum natum 2204. vixitque poſtea 430. annos, generans filios & filias. mortuus eſt autem anno ætatis 464. ab hoc Iudæi orti, qui inde Hebræi dicuntur. præterea in diuiſione linguarum, manſit lingua Hebraica penes ſolam ſuā generationem. Tunc temporis hæc lingua Hebraica, vocabatur humana, quòd omnes homines Hebrea lingua loquerētur. Habuit autē Heber alterum filium nomine Iectan, cuius meminit Moyſes: hic multos genuit filios, quorū habitatio erat à Meſſa pergentibus vſque Sephar, montem orientalem: erant itaque ij ex progenie pij Noë, ſecundum populos & nationes ſuas. Hæc prouincia Meſſa, ſita eſt in Iudæa, vt ait Hieronymus, Vide Gene. 10. & 11. cap. Ioſephum lib. 1. Anti. cap. 14.

PHALEG, filius Heber, cùm eſſet annorum 30. genuit Reu, anno mundi 1788. ante Chriſtum 2174. vixitque poſtea 239. annos, generans filios & filias, & mortuus eſt. Phaleg autem diuiſionem Hebræi vocant: dictus igitur Phaleg, quoniam ſecundum diuiſionem habitationum natus eſt, quādo in linguas terra diuiſa eſt. Huius temporibus initium ac originem cœpit regnum Scytharum, ſub rege nomine Tanaïs. Hoc regnum in plaga Septentrionali Aſiæ, ad Imaum montem ſitum eſt. Videto Gen. cap. 11. item Auguſt. de ciuit. Dei, lib. 16. cap. 11.

NEMROD Saturnus, filius Chus, filij Cham, filij Noë, cœpit eſſe potens in terra. Fuit autem principiũ regni eius Babylon, Arach, Achad & Chalanne, in terra Sennaar, anno mundi 1788. ante Chriſtum 2174. nempe ipſo eodem anno quo genitus eſt Reu. Hoc regnante facta eſt linguarum confuſio in ædificatione turris Babel. Ioſephus lib. Anti. 1. cap. 9. citat hæc verba Sibyllæ: Cum omnes homines vnius vocis exiſterent, quidam turrim ædificauêrunt excelſam, tanquam aſcenſuri per eam in cœlum: Dij verò immittentes ventos, euertêrunt turrim, & vocem propriam vnicuique partiti ſunt: propterea Babyloniam vocari contigit ciuitatem, hoc eſt confuſionem. Vide Gene. cap. 10. & 11. & Beroſum lib. 4. & 5.

BELVS Iuppiter, quum pater ſuus Nemrod imperitaſſet 56. annos, regnauit ipſe filius, anno mũdi 1844. ante Chriſtũ natũ 2118. Hic deſignata fundamenta Babyloniæ, oppidi magis quàm vrbis ſimilitudine, erexit. pace fruebatur vſq; circa finem imperij ſui. Beroſum conſule lib. 5. vt ſupra.

COMERVS Gallus more Scythico, vnde venerat, docuit ſuos Italos vrbem curribus componere. Vide Bero. lib. 5. Iuſti. lib. j. Diod. Si. lib. 3. & Anni. Viterben.

REV,ſiue Rhagau,filius Phaleg,anno ætatis 32.genuit Sarug:hic erat annus mundi 1820.ante Chriſtum natum 2142.vixítque poſtea 207.annos,generans filios & filias:multa templa ædificauit.Huius tempore principes aliquot à ſubditis adorati ſunt:quinetiam quatuor regna initium ſumpsêre: videlicet Scytharum,quibus rex fuit Tanaïs,à quo dictus eſt Tanaïs fluuius: Amazonum, quæ ex Scythis ortæ, primùm ad Tanaïm habitarunt,deinde ad Thermodoonta,qui inde Amazonius fluuius dictus eſt:item regnum Aegypti,cui primus rex fuit Sores,ſiue (vt nonnulli aiunt) Vexores. Quartum fuit regnum Boëmorum, qui Ducem habebant nomine Boëmum. Vide Gen.11.cap.Iuſti. lib.1.Euſe.& Chro.Boëmorum.

SARVG,filius Reu,annos natus 30.genuit Nachor,anno mundi 1850.ante Chriſtum natum 2113.vixítque 200.annos, generans filios & filias.Anno 25.ætatis huius, initium ac originem cœpit regnum Aſſyriorum,omnium maximum , durauítq; (vt Auguſtinus ait lib.de ciuit.Dei.18.cap. 21.)annos 135. Sarug annorum 230.obiit diem.

NINVS, Beli filius,tertius Babyloniorum Rex fuit,anno mundi 1906. ante Chriſtum natum 2056. Regnauir hic 52. annos , omnibus viribus ſuis ſumptis, omnibus bellum inferens, nulli parcẽs,propter ſummam regnandi cupiditatem. Primus Babylonicum regnum propagauit,ſtatuam in honorem patris Beli erexit,ad quam qui confugerenr,omni crimine abſoluerentur.Huius exemplo adducti multi,ſtatuas in memoriam patrum erexêre.Inde idololatria initiũ cœpit: inde nomina hæc, Bel,Baal,Bel-phegor,& Bel-zebub. Videto Hierony.to.6.ſuper Hoſeam cap.2.& Bero.lib.5.

ZOROASTES, vt multi autumãt,erat is ipſe filius Noë nomine Cham. Fuit hic primus Bactrianorũ Rex , primus item artis magicæ inuentor,atque ſeptem artium liberalium , & curſus cœli ac ſtellarum. Sunt qui memoriæ prodiderint eum ſimul ac natus eſt riſiſſe: quod nequaquam fertur bonum omen : cùm naſcentes vulgò vagiant. Fuit itaque à Nino victus: fuit quoque ipſe Ninus ſagitta ictus,quo vulnere periit,hæredem filium relinquens,nomine Niniam. Ninus ciuitatem Niniuen ædificauit, trium dierum circuitum habentem, quam Cyrus Aſſyriorum Rex euertit. Auguſt.lib.de ciuita.Dei 21.cap.14.Euſe.Plin. lib.30.cap.7.

T V Y S C O N, qui à Moyſe vocatur Aſcenas, filius Gomeri, filij Iaphet primogeniti fuit. Sarmatis, qui iuxta Poloniam habitant, & nunc inter Germanos annumerãtur, originẽ præbuit, quos literas docuit, ac legibus formauit: regni Germanici initium dedit anno mundi 1909. ante Chriſtum natum 2053. Hic cum 150. annos regnaſſet, mortuus, atque inter deos relatus eſt. A Gomero originem habent Cimbri, qui ex Italia cedentes, Daciam, & illa verſus Septentrionem loca incoluerunt, quæ nos vulgò dicimus Danemarc. Videto Beroſum lib. 5.

S A M O T E S, cognomento Dis, hoc etiam tempore, & eodem anno, quo ſuprà, Celtas legibus formauit. Fuit hic primus Gallorum rex, iuxta Beroſum lib. 5. cui aſſentitur Cæſar, ſexto Commentariorum libro, in hæc verba: *Galli ſe omnes à Dite patre prognatos prædicant.* Non erat illa tempeſtate quiſquam hoc Samote doctior, aut ſapiẽtior, ac propterea Samotes dictus eſt. Ab hoc Samoteæ Galliæ dictæ, nempe à quo in regnum redactæ eſſent: teſtatur id Dioge. Laer. in vita Philoſophorum. Vide Beroſum vt ſupra.

NACHOR, filius Sarug,cum eſſet annorum 29. genuit Thare,anno mundi 1879. ante Chriſtum natum 2083. vixit poſtea 119.annos,generans filios ac filias.in ſumma vixit annos 148.& mortuus eſt.Gene.11. Circa hæc tempora Sicyoniorum regnum incepit,quibus primus rex fuit Aegialeus,à quo Aegialea dicta,quæ nunc Peloponneſus.Conſule Plin.lib.4.cap.5.

THARE, filius Nachor, ſeptuaginta annos natus genuit Abram(qui poſtea vocatus eſt Abraham) anno à mundo condito 1949.ante Chriſtum natum 2013. genuit præterea alterum nomine Nachor,& Aran:vixítque in ſumma 205.annos.Porrò Abraham genuit Iſmaël & Iſaac,vt videbitur inferius. Nachor, frater Abraham,ex Melcha genuit Hus,patrem Iob,& Camuel, patrem Syrorum, ac Bathuel,patrem Rebeccæ:atque alios præterea,horum fratres,numero quinque. Thare autem, tum propter Chaldęorum idololatriam, qui tunc ignem præcipuè colebant,tum propter obitum filij ſui Aran,in Meſopotamiam perrexit,ac in vrbe nomine Charan,obiit. Vide Gene.11.& 22.cap. & Iſidor.

IANVS, anno Nini ſupradicti decimo, ex Africa ad Celtiberos venit, vbi duas colonias diuiſit, à ſe dictas Noëlas, & Noëglas. Anno autem 19. eiuſdem Nini, in Italiam veniens, cum comperiſſet Cameſenuum (qui eſt Cham) præter opinionem corrumpentem iuuentutem, tribus illum annis æquo animo fert: deinde, aliquot illi coloniis aſsignatis, eum Italia excedere, omnes colonos Comeros corruptos montana trans Ianiculum amnem colere iubet: illiſque filiam ſuam Cranam Helernam, id eſt ſuffragio ab his electam, & exaltatam reginam, cum ſceptro albo dat. Hic Ianigenas ſuos cognominatos Razenuos, docuit Phyſicam, & Aſtronomiam: diuinationes & ritus ſcripſit, anno mundi 1948. ante Chriſtũ natum 2014. quamobrem ſui ipſum eiſdem nominibus & veneratione diuina ſunt proſecuti, quibus in Armenia Saga, vſi erant. Beroſus lib. 5.

VESTA vxor fuit Iani, quæ ſempiternum ignem cuſtodiendum virginibus puellis edoctis ſacra, tradidit anno mundi 1963. ante Chriſtum natũ 1999. Hinc Veſtalium ſuperſtitio ſucceſſu temporis manauit: hæ à ſexto ad decimum annum huic collegio tradebantur, cùm 30. annos manſiſſent, fas erat nubere: ſi qua ſtupri comperta foret, viua ſub terram defodiebatur: viciſsim ignem ſacrum cuſtodiebant: quem ſi qua extingui ſineret, flagro cædebatur. Titus Liuius lib. 1. Auguſt. de ciui. Dei. libr. 4. cap. 10.

DIONYSIVS, Hammonis filius, armis ſumptis Rheam & Cameſenuum regno paterno pellens, & ſecũ Oſirim horum filium retinens, in filiúmque ſuum adoptans, eum de nomine patris ſui Hammonem Iouem cognominauit, vti à magiſtro Olympo Olympicum, eíque totius Aegypti regnum tradidit, anno ab orbe condito 1948. ante Chriſtum natum 2014. poſt nouem annos Barzanes Sabatij filius in Armenia à Nino ſuperatur. Videto Beroſum lib. 5.

PALLADON virgo, à Græcis dicta Minerua, anno 43. regni Nini (de quo ſupra mentionem feci) apud Tritonidem lacum infantula expoſita eſt: atq; ab eodem Dionyſio, Ioue etiam Libyco cognominato, adoptata in filiam: hæc omnem militiam prima Libycos docuit. Hæc item (ſecundum alios qui eandem Palladem vocant) lanificium anteà incognitum inuenit, & docuit, & textrinum officium: hinc lanifices, fullones, tinctores, textricéſque puellæ eam pro Dea coluêre. dicitur præterea vſum olei inueniſſe ac docuiſſe: & numeros denique ipſos, quadrigas, atque arma. Bero. lib. 5. Supple. Chro.

OSIRIS, Cameſenui & Rheæ filius,imperauit Aegyptiis annis 35. Hic Rex magnus,& pro Deo habitus eſt: hic, anno mundi 2008. ante Chriſtũ natum 1954. qui erat annus nonus regni Zameis Niniæ,Regis Babylonis,inuentis à ſe & ſoro re adoleſcentula frumento,& frugibus,cœpit docêre illa in Palæſtina.inde reuerſus in Aegyptum,& inuẽto aratro, & his quæ ad agriculturam pertinebant,ſenſim vniuerſum peragrauit orbem,docens quæcunque inuenerat: & ita vniuerſo imperauit orbi,exceptis gentibus quæ iam in Babyloniorum venerant poteſtatem. Vide Bero.lib.5.

ISIS maxima,dicta etiam Iuno Aegyptia,ſoror & vxor Oſiridis,magni apud Agyptios nominis extitit: teſtatur eius epitaphium in columna,in hæc verba olim ſculptum:

Ego Iſis ſum Aegypti regina à Mercurio erudita.
" *Quæ ego legibus ſtatui,nullus ſoluet.*
Ego ſum vxor Oſiridis.
Ego ſum prima frugum inuentrix.
Ego ſum Ori regis mater.
Ego ſum in aſtro Canis refulgens.
Mihi Bubaſtya vrbs condita eſt.
Gaude,gaude Aegypte,quæ me nutriſti.

Plura qui volet,legat primum & ſecundum librum Diodori Siculi,de fabulo.antiq.geſtis.

SEMIRAMIS poſt obitum Nini coniugis ſui, imperauit Aſsyriæ anno mundi 1958. ante Chriſtum natum 2004. Hæc etiam bonam Aſiæ partem tenuit, tantáq; regnandi cupiditate tenebatur, vt ſexũ virilem mentita, ſimularit ſe defuncti Nini filium. Hæc Babylonem, ex oppido, vrbem maximam fecit, vt magis dici poſsit eam ædificaſſe quàm ampliaſſe. Hæc Aethiopiam ac Aegyptum regno ſuo adiecit. Sed & Indiæ bellũ intulit, quò præter illam & Alexandrum, nemo penetrauit. Fertur duxiſſe in Indiam aduerſus Staurobatem Indorum Regem, ter decies centena millia peditum, equitum quingenta millia, currus ad millia centum, naues bis mille: hominéſque in elephantis, quatuor cubitorum gladios geſtantes. Hæc cum pulcherrimis militibus coïbat, quos poſtea occidebat. Ad poſtremum, concubitum filij cum petiiſſet, ab eodem meritò interfecta eſt, 42. annos poſt Ninum, regno potita. Vide Beroſum lib.5. Diod. lib.3. Iuſti. lib.1. Herodo.1.

ZAMEIS Ninias Babyloniorũ ſeu Aſſyriorum rex quintus, poſt matrem Semiramidem, quam occiderat, imperauit annos 38. quorum primus erat annus mundi 2000. ante Chriſtum natum 1962. Hic in ſacris ſcripturis vocatur Amraphel. Belli ſtudia depoſuit: in fœminarum turba cõſenuit: ornauit tamen templa Deorum. Vide. Gene.14. cap. & Beroſum lib.5. Iuſt. lib.1. Diodo. Sicu. lib.3.

ABRAHAM filius Thare, Deo fuit chariſsimus, cuius iuſſu parentem, patriam, omnéſque reliquit cognatos: & aſſumpto Lot abiit in Chanaan peregrinatum, anno mundi 2024. ante Chriſtum natum 1938. promiſit illi Deus ſe in ſemine illius benedicturum omnes gentes: de ſemine ſiquidem huius naſciturus erat Chriſtus. huic promiſsioni adiecta eſt circunciſio: itaque ſe & ſuos circuncidit, annos natus 99. hæc circunciſio indicabat vitam æternam habituros, piè in Deum per Chriſtum credentes. Anno ætatis 86. ex ancilla Agar genuit Iſmaël, quã illi permiſit vxor Sara, cum hæc minimè páreret. At verò nihilominus annos ipſe natus centum, & Sara nonaginta, genuerunt, fauore diuino, ipſum Iſaac. Abraham obiit diem ſuum annos natus 175. ſepelierunt eum filij ſui in Hebron cum Sara, quæ illic ſepulta erat, iam ante annos 38. Vide Gene. 11. cap. vſq; ad 25. item Ioſe. lib. Anti. 1. à cap. 16. vſque ad 26.

SARA, filia Aran, vxor Abraham, proba atque inſignis matrona extitit, pulchra quidem ac viro chariſsima, patientiſsima & prudentiſsima mulier. Hæc vti dictum eſt, annos nata 90. non ſine miraculo, Iſaac peperit, cùm antea ſterilis eſſet. annos nata 127. moritur. Vide. Gene. 23. cap.

AGAR cùm grauida eſſet, ſpreuit dominam ſuam Saram: quamobrem eam Sara aſperrimè coarguit & afflixit, cùm habuiſſet ius in illam à viro ſuo: quare Agar fugam arripuit: ab Angelo autem commonefacta, ad dominam rediit, & peperit Iſmaël.

ISMAEL, filius Abraham ex Agar, natus eſt anno mundi 2036. ante Chriſtum natum 1926. Hic in deſertis locis habitauit, quando iuuenis vnà cum matre ab Abraham dimiſſus eſt: factúſque eſt ſagittarius: dedit illi mater vxorem de terra Aegypti, ex qua liberos duodecim ſuſtulit, vnumquemque principem tribus ſuæ. Obiit Iſmaël, anno ætatis 137. Vide Geneſ. 16. & 25. cap. item Ioſeph. lib. Antiq. 1. cap. 18. & 21.

Anno duodecimo à natiuitate Iſmaël, Sodoma, Gomorrha, Adama, & Seboim, ciuitates, propter peccata incolentium, funditus euerſæ ſunt cum incolis, igne & ſulphure diuinitus immiſſo. Solus Lot cum duabus filiabus euaſit, diuina clementia vt diſcederet præmonitus: cuius vxor in ſtatuam ſalis verſa eſt, anno mundi 2048. ante Chriſtum natum 1914. poſthæc anno vno atque altero, natus eſt Iſaac. Vide Gene. cap. 19. Ioſephum, lib. 1. cap. 19.

Circa hæc tempora Arius, ſextus Aſſyriorum rex, collecto exercitu poſt patris Niniæ obitum, Bactrianos ac omnes Caſpios ſubiecit. Bero. lib. 5.

ISAAC, filius Abrahæ & Saræ, natus eſt 14. annos poſt Iſmaëlem: oblatus anno ætatis 13. vt alij volunt 25. qui erat annus mundi 2073. ante Chriſtum natum 1889. anno 40. vxorem duxit Rebeccam filiam Bathuelis Syri, de Meſopotamia, ſororē Laban, vt Abraham pater eius ſtatuerat. anno 60. nati ſunt illi ex Rebecca gemelli, prior Eſau rufus, & totus hiſpidus: alter, Iacob, protinus egreſſus eſt, plantam fratris manu tenens. anno ætatis 180. mortuus eſt, & appoſitus populo ſuo. Vide Gene. 25. & 35. cap. item Ioſeph. lib. Anti. 1. cap. 26. & 28.

REBECCA nupſit Iſaac anno mundi 2090. ante Chriſtum natum 1872. hæc effecit vt Iacob benedictionem à patre præriperet, quæ Eſau promittebatur. Nam cùm ſeni Iſaac oculi caligarent, obtruſit ei Rebecca Iacob indutum veſtibus Eſau, ac pelliculis hędorum circunfultum manus & collum, interea dum venatum iſſet Eſau, vt pulmentum patri pararet: mox autem rediens Eſau, vt audiuit ſe præuentum, interminatus eſt mortem fratri Iacob. Id dum reſcit Rebecca, mittit Iacob ad Laban, donec furor & indignatio Eſau temperetur. Tandem mittens Iacob munera fratri, placatus eſt. Vide Gene. 27. 32. 33. cap. Ioſe. lib. Antiq. 1. à cap. 26. ad calcem vſque.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE

IACOB filius Iſaac, fugiens fratrem in Haran, ab auunculo Laban benignè ac hilariter exceptus eſt. cúmque menſem vnum apud eum commoratus eſſet, conuenit inter illos vt pro Rachel in vxorem habenda, ſeruiret Iacob ipſi Laban, patri Rachelis, ſeptem annos: quibus exactis, Lia pro Rachele ſuppoſita eſt: dolúſque conſuetudine excuſatus: nempe non licêre vt minor natu prænubat. Seruiit itaque Iacob pro Rachele alios iterum ſeptem annos. Sícque ambas ſorores in vxores habuit: ex his ambabus, atque ex duabus ancillis, filios duodecim ſuſtulit, ac filiam vnam. Natus eſt ei Ioſeph ex Rachel, anno mundi 2200. ante Chriſtum natum 1762. obiit diem annos natus 147. in Aegypto, vbi erat Ioſeph, qui patrem accerſiuerat durante ſterilitate ſeptem annorum. inde aſportatus in Hebron, cum patribus ſepultus eſt. Gene. 29. cap. & inde vſque ad calcem. Ioſephus lib. 1. cap. 27.

LIA fuit vxor Iacob, cuius filij fuere Ruben, Simeon, Leui, Iuda, Iſſachar, Zabulon, & Dina fæmella. Zelpha ancilla Liæ, peperit ipſi Iacob Gad, & Aſer. Gene. 29. & 30.

RACHEL quoque vxor Iacob fuit: huius filij fuêre Ioſeph & Beniamin, in cuius partu periit. Geneſ. 29. 30. & 35. cap. Balam ancilla Rachel, peperit item ipſi Iacob, Dan, & Nephthalim.

IOSEPH filius Iacob ex Rachel, odioſus erat fratribus, quòd patri eſſet chariſsimus: quare ipſi eum in ciſternam coniecerunt. At verò conſilio fratris ſui Iudæ, Iſmaëlitis venundatur: ipſi quoque eunucho Pharaonis, Phutiphari, magiſtro militum, venundant. Poſt aliquantum temporis falsò accuſatus ſtupri à domina ſua, in carcerem detruditur: cùm hæc illum, non ille hanc concupiſſet, ac preſsiſſet. In carcere dum agit, pincernę, piſtoríſque Pharaonis ſomnia interpretatur. Poſt hæc è carcere educitur, vt ipſius etiam Pharaonis ſomnia exponat: qui conſtituit eum ſuper vniuerſam terram Aegypti: vertítque nomen eius, & vocauit eum Saluatorem mundi: anno ætatis ſuæ 30. anno à mundo condito 2230. ante Chriſtum natum 1732. obiit tandem annos natus 110. Vide Geneſ. 37. cap. & inde ad calcem vſque. item Ioſe. lib. antiq. 2. à cap. 2. ad 9.

ASENETH filia Phutipharis ſacerdotis Heliopoleos, fuit vxor ipſius Ioſeph, quæ peperit illi Manaſſen & Ephraim. Hos adoptauit Iacob, benedixítque eis antequam moreretur. Vide Gene. 41. & 48. capita.

PROMETHEVS, Iapeti atque Aſiæ filius, propterea fertur de luto formaſſe homines,quia optimus ſapientiæ doctor fuiſſe perhibetur,vt ſentit Auguſtinus.Huic inuentionem ferrei anuli tribuebat antiquitas, vinculúmque id, non geſtamen intelligi volebat.Lactantius re vera primum omniũ ſimulachrum hominis formaſſe de pingui & molli luto Prometheum ſcribit, ab eóque natam primò artem, ſtatuas, & ſimulachra fingendi. Hic ignem Ioui dicitur furatus, quòd ex ferro, & ſilice ignem extundere docuerit,ſeruaréque in ferula. Videto Auguſtinũ de ciuita.Dei lib.18.cap.8.Lactan.lib.2.cap.11.Pli.lib.13.cap.1.

ATLAS, Promethei frater, primus Sphæram Aſtrologiámque inueniſſe dicitur.inde locus fabulæ datus, quòd cœlum humeris fulciret.Vergil.6.Aeneidos,

—Vbi cœlifer Atlas
Axem humero torquet, ſtellis ardentibus aptum.

Vide Plin.lib.2.cap.6.& lib.7.cap.56.

ALTADAS XII. Aſſyriorum rex, horum temporibus extitit, vt ait Caſsiodorus. Hic regnare cœpit anno mundi 2263. ante Chriſtum natum 1699. Huius inſtitutum fuit vt diuitiis & gloria,aliena ſtultitia & miſeria à maioribus ſuis partis,quoad viueret, frueretur. Vide Bero.lib.5. Huius ætate Galates apud Celtas,& Vandalus apud Thuyſcones regnauit.

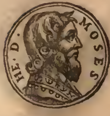
CECROPS Diphies Athenienſium rex primus,cœpit regnare anno mundi 2 4 0 8. ante Chriſtum natum 1 5 5 4. Hic Athenas condidit,vt ait Caſsiodorus.De hoc quoque ſic inquit Iuſtinus lib.2. *Ante Deucalionis tempora Athenienſes regem habuêre Cecropem,quem,vt omnis antiquitas fabulata eſt, biformem prodidere, quia primus marem fœminæ,matrimonio iunxit.* Sub hoc rege Athenæ vrbs vel inſtaurata,vel condita fuit.Vide Auguſt.lib.de ciui. Dei 18.cap.8.Beroſum lib.5.Euſe.in præfa.Chro.

DEVCALION Promethei filius, ſed non eius de quo ſupra, vt ſupputatio indicat, apud eos regnare cœpit,qui circa Parnaſſum morabantur, anno à mundo condito 2 4 2 8. ante Chriſtum natum 1 5 3 4. Hic annos duos & octoginta natus, Theſſaliam vidit inundatam.ipſe cum vxore Pyrrha in Parnaſſum montem nauicula delatus, ſeruatus eſt.Vide Bero.lib.5.in Sparete rege.Xeno.de æqui.de hoc fabulantur etiã Poëtæ. Cæterùm Archilochus de tempor.& Ioan.Annius, natum Deucalionem ſcribunt an.2.Spheri,15.Aſſy.regis,70:an.à diluuio.

IASIVS Ianigena, tempore Deucalionis imperabat Italis,in cuius nuptiis affuit Iö Aegyptia.Vide Bero.lib.5.

CVRETES & Coribantus circa hæc tempora Gnoſſon condidêre.Hi modulatam & inter ſe concinentem in armis ſaltationem reperêre.

ASCATADES XVIII. Aſſyriorum, ſeu Babyloniorum rex,omnem Syriam ſuæ ditionis fecit:huius anno 13. vitis inuenta apud Græcos,narratur.Vide Bero.lib.

MOYSES primus Hebræorum dux fuit, anno mundi 2453. ante Chriſtum natum 1509. quo anno filij Iſraël ab Aegyptiaca liberati ſunt ſeruitute: ac poſt annum vnum atque alterum, Aaron ſummus creatur Sacerdos, & conſecratur. Hic Moyſes inter Hebræos, Deo atque hominibus chariſsimus extitit: erat ſiquidem naturâ mitis ac candidus. Inter Prophetas ſummum ſe hiſtoriographum præſtitit. Hic decem legis præcepta, digito Dei in duabus lapideis tabulis ſcripta, in monte Sina ſibi tradita, populum Iſraëliticum docuit, & cæremonias ac ritus veteris legis. Obiit anno ætatis 120. Iſraël rexit 40. annis, quos per mare rubrum in deſertum duxit: huic ſucceſsit Ioſue. Vide Exo. Leui. Nume. Deute. nam omnibus ferè cap. de moyſe tractant.

AARON Moyſis frater, inter Hebræos præſtans ac diſertus extitit, ſummúſque ſacerdos in populo Dei. ad hunc ſpectabant primitiæ & decimæ à filiis Iſraël Deo oblatæ. Cum ſummum ſacerdotium geſsiſſet annos 37. obiit, anno ætatis 123. Hoc ſemel orante pro populo, ceſſauit plaga incendij cœlitus miſsi. Videto Nume. 16. cap. item Ioſep. lib. antiq. 4. cap. 5. & ſecundum, diu deſideratum ac recèns excuſum Ioſephum, cap. 3.

ELEASAR Aaronis filius, mortuo patre, ſummus Sacerdos creatur: anno à mundo condito 2491. ante Chriſtum natum 1471. Iſte & Ioſue terram Chanaan obtinuerunt, quam vocarunt Iudæam. Hæc in duodecim tribus filiorum Iſraël diuiſa eſt, quarum nomina ſunt, Tribus Ruben, Simeon, Leui, Iuda, Iſſachar, Zabulon, Gad, Aſer, Beniamin, Dan, Nephthalim, Manaſſes. Obiit Eleaſar eodem quo Ioſue anno. Vide Exo. 6. cap. item Ioſue 24. cap.

IOSVE, ſecundus populi Iſraëlitici dux, anno mundi 2493. ante Chriſtum natum 1469. filios Iſraël per Iordanem, iuxta præceptum Domini, in terram duxit promiſſam: Iordanem fluuium, vt Moyſes mare rubrum, ſine vllo periculo, verbo Dei fretus, pertranſiit: obſidione vrbem Iericho cepit, & incendit, attamen Raab cum ſuis ſeruauit, minimè ingratus: nam hæc nuntios exploratores receptos, celarat: vrbem quoque Hai ſuccendit Ioſue ac Regem ſuſpendit. Dum pro Gabaonitis bellum gerit, ſiſtitur Sol, & prolongatur dies: quinque Reges ſuſpenduntur. In ſumma 31. reges vicit, victoriq; ſuo populo Chananæorum terram partitus eſt. Hic pius, bello & pace clarus, rexit populum annos 28. Obiit diem anno ætatis 110. poſt eum ſeniores rexerunt populum annos 17. quibus Othoniel ſucceſsit. Videto lib. Ioſue ab initio ad finem. item Ioſep. lib. Anti. 5. cap. 1. 2. 3. 4.

PERSEVS Iouis filius ex Danaë, Meduſam Gorgonem occidit, anno mundi 2497. ante Chriſtum natum 1465. Hic à Græcia in Aſiam tranſuectus eſt: ibi Barbaras gentes graui, diuturnóque bello domuit: & nouiſsimè victor, nomen ſuperatæ genti dedit: nanque à Perſeo Perſæ dicti ſunt. Vide Oroſ. lib. 1. cap. 11. De hoc quoq; ſic inquit Herodotus lib. 7. *Poſteaquã Perſeus ad Cepheum commeauit, & Andromedam eius filiam duxit vxorem, tulit ex ea filium, quem Perſen appellauit: eúmque illic reliquit (nam Cepheus carebat virili prole) à quo cognomen ſortiti ſunt Perſæ.* De Perſeo, Poëtæ multi multa fabulantur. Vide Diodo. lib. 1. & 4.

ANDROMEDA Cephei regis Aethiopum & Caſsiopes filia, vxor fuit Perſei, quam ſcopulo alligatam ac monſtro marino, propter matris ſuperbiam, vt aiunt, expoſitam, liberauit: liberatam in vxorem duxit, occiſis Phineo, & reliquis aduerſantibus. Acriſium qui Danaën turri incluſerat, occidit Perſeus, imprudens tamen. Vide Herodo. lib. 7. & Diodorum Siculum multis in locis.

PHOENIX, Agenoris filius,& Cadmi frater fuit. Ambo fratres de Thebis Aegyptiorũ in Syriam profecti, apud Tyrum & Sydonem regnauêrunt, anno mundi 2506. ante Chriſtum natum 1456. à Phœnice itaque Phœnicia regio dicta. Hic Phœnix Bithyniam condidit: Phœnicibus quaſdam literas ad ſcribendum dedit. Vermiculum inſtituit, vnde fit color puniceus. De Phœnicibus Lucanus, lib.3. ſic ait:

Phœnices primi, famæ ſi creditur, auſi
Manſuram rudibus vocem ſignare figuris.

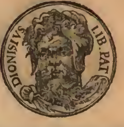
Euſe.Chro.inſpice.

CADMVS frater Phœnicis, è Phœnicia in Græciam literas numero ſedecim intuliſſe fertur, quibus Palamedem Troiano bello adie[?]iſſe quatuor, totidémque poſt eum Simonidem Melicum. Hic quoque lapidicinas, auri metalla, & conflaturam reperiſſe dicitur. Plin.lib.7.cap.56. De Cadmo multa Poëtæ fabulantur, præcipuè Ouid.lib.3.& 4.Metamorphoſeos.

CORAX XVI. Sycioniorum rex hiſce temporibus regnare occipit, nempe anno à mundo condito 2507. ante Chriſtum natum 1455.

ROMVS etiam apud Celtas regnat anno mũdi 2515. ante Chriſti natiuitatem 1447. Circa hæc quoque tempora Delphicum Apollinis templũ Phlegyas incẽdit, ob filiam ab Apolline (vt ferunt) compreſſam.

DIONYSIVS cognominatus Liber pater, deinde Bacchus,filius fuit Iouis ex Semele, Dionyſius ab Ioue & Nyſa dictus: Nyſa autem antrum eſt in quo à Nymphis nutritus dicitur.Liber pater dictus eſt,vel à libertate patriæ,quã armis etiam tutatus eſt, vel quòd vinum, cuius inuentor extitit, reddat linguas liberas ac faciles.Bacchus dictus eſt, vel à Bacchantibus mulieribus quæ ipſum ſequebantur, vel à baccis, quas in torculari premere docuit.Hic quorum regio vites ferre non poſſet,docuit potum ex hordeo conficere.In Bœotia iuſsit, in gratiam patriæ, omnes vrbes liberas eſſe. Exercitum virorum & mulierum circunducẽs, nefarios homines merita mulctauit pœna.In Indiam tranſcendit, ac militauit, anno mundi 2508. ante Chriſtum natum 1454. triennio poſt,in Bœotiam multis cum ſpolis rediit.Conſule Diodorum Siculum de fab.antiq.geſtis lib.5.

DIONYSIVS alter longè illo antiquior, ac æuo prior, à nonnullis Sebaſis dictus,filius dicitur Iouis & Proſerpinæ:primus hic boues ſub iugum miſiſſe fertur ad colẽdam terram: quare illum cornibus finxerunt. Videto Diodorum Siculum libro quo ſupra.

OTHONIEL filius Cenes, & frater Caleb minor natu, de tribu Iuda, iudicauit populum Iſraël anno mundi 2538. ante Chriſtũ natum 1424. In eo fuit ſpiritus domini: egreſsúſq; eſt ad pugnam, & tradidit dominus in manus eius Chuſam-raſathaim Regem Syriæ, cui Iſraëlitæ ſeruierant annis octo, & oppreſsit eum. Hic iudicauit Iſraëlẽ quadraginta annis, & mortuus eſt. Iudicum 3. Ioſe. antiq. lib. 5. cap. 7.

AXA filia Caleb fuit, atque vxor Othoniel. Hæc à viro præmonita petiit à patre agrum, ac obtinuit, Iudicum cap. 1.

AOD, qui & Ehud, filius fuit Gera, filij Iemini. hic Iſraëlem iudicauit annos octuaginta à morte Othoniel: primus annotum huius principatus fuit 2578. à creato mũdo: & ante Chriſtum natum 1384. Hic populum liberauit à tyrannide Eglon regis Moabitarum, cui ſeruierat annos decem & octo, propter legis tranſgreſsionem. Iudi. 3. Ioſe. lib. antiq. 5. cap. 8.

SAMGAR, filius Anath, iudicauit populum poſt Aod annum vnum. hic percuſsit de Philiſthiim ſexcentos viros vomere, alij legunt ſtimulo boum. Iudicum 3.

PELOPS Tantali regis Phrygum filius fuit,qui Hippodamiam Piſæ regis filiam deperibat:atque in vxorem petens eam, à patre virginis elegātiſsimæ,Oenomao,iniquis propoſitis conditionibus,eſt reiectus.quæ res bellū ſuſcitauit:Oenomaus,Myrtilo præfecto ſuo prodente,victus eſt: Pelops itaque ſumpta in vxorem Hippodamia,Piſæ regnum tenuit,anno à mundo condito 2617. ante Chriſtum natum 1346. Hic viribus ac prudentia inſignis, cum plurimos in Peloponneſum accolas deduxiſſet,eam patriam Peloponneſum ab ſe denominauit. Diod.lib. 5.circa finem.regnauit annis 59. in Piſa,quæ eſt in Elide, iuxta Archadiam,cuius incolæ eam quæ eiuſdem nominis eſt in Italia,condidère.Vide Strabonem lib.Geographiæ 7.& 8.item Rapha.Volaterranum lib.34.

Hippodamia filia fuit vnica, eadémque formoſiſsima Oenomai Elidis regis:hanc à multis procis ambîtam, nemini voluit collocare pater:quam tamē Pelops accepit in vxorem, victo patre virginis,fraude Myrtili,qui in mare pręcipitatus,nomē Myrtoo mari dediſſe dicitur.Hinc illa Poëtarum fabula, de Myrtilo auriga,pecunia corrupto,& de curru vitiato,& deficiente.Vnde Ouidius epiſt.8.

Vecta peregrinis Hippodamîa rotis.

Facit autem Ouid.Hermionem loquentem, quæ erat Pelopis proneptis:nam Pelops erat ei proauus.

AMPHION Iouis & Antiopes filius, Thebis regnauit anno à mundo condito 2636. ante Chriſtum natum 1326. hic tam inſignis muſicus extitit, vt teſtudinem à Mercurio accepiſſe dicatur: cuius etiam modulamine fingitur à Poëtis ſaxa ad extruendas Thebas illexiſſe, ac traxiſſe: quod ſic interpretatur Euſebius in Chro. *Fuerunt*, inquit, *duro corde, & (vt ita dicam) ſaxei quidam auditores*. Cui concinit Horatius in arte Poëtica, dicens,

Syluestres homines Sacer interpréſque deorum,

& cætera. Ac paulò pôſt ſequitur:

Dictus & Amphion Thebanæ conditor vrbis,
Saxa mouere ſono teſtudinis, & prece blanda
Ducere quò vellet. fuit hæc ſapientia quondam
Publica priuatis, ſecernere ſacra profanis
Concubitu prohibere vago, dare iura maritis:
Oppida moliri, leges incidere ligno.

Hic, vi eloquẽtiæ, ſuaſit rudibus ac ſparſim degentibus, in vnum vt conuenirent, ciuitatémque muro cingerent: vel, vt interpretatur Palephatus, lyræ beneficio Thebanum murum conſtruxit.

NIOBE filia Tantali, ſoror Pelopis, vxórque Amphionis fuit, cui elegantiſsimæ formæ filios ſeptem ac filias totidem peperit: vnde ſe Latonæ prætulit: quare indignata Dea hanc in ſaxum mutauit (vt fabulantur Poëtæ) occiſis prius ab Apolline omnibus ſuis liberis. Ouid. 6. lib. Metamorph. Diodor. lib. 5. Palephatus inde datum locum fabulæ ſcribit, quòd ſupra natorum ſuorum ſepulchrum ſuam ipſius lapideam imaginem Niobe collocarit, eámque ſe aſſerit ipſe quoque Palephatus inſpexiſſe imaginem.

DEBORA Prophetiſſa, vxor Lapidoth, Iſraëliticum populum iudicauit anno à mundo condito 2659. ante Chriſtum natum 1303. Hæc Barac exercitui ſuo præfecit, atque vnà cum eo aduerſus Siſaram, ducem exercitus Iabin, Regis Chananæorum, commigrauit: fuſa ac proſtrata aduerſariorum acie, Siſara ipſe præceps de curru delapſus, fugam arripuit, atque à muliere Iahel ſuſceptus, & ſtatim epoto lacte obdormiens, defixo per tempora clauo, ab eadem caput conſuitur, ſomnóque ſoporiferum lethum adiicitur. Vide librum Iudicum, capite tertio.

BARAC filius Abinoam, de tribu Nepthalim, præfectus fuit exercitui Deboræ, ſicuti ſupra dictum à me eſt. hic Dux fortiſsimus, decem hominum millibus tantùm aſſumptis, exercitum Siſaræ, longè copioſiorem, imò bis decies ampliorem ad vnum confecit, ac deleuit. Verùm enimuerò, ſpes ac fiducia in Deum obfirmatiſsima, præcipua ac potiora erant arma & vires, quibus freti Debora & Barac, inſoleſcentes hoſtes eneruarunt. Videto vt ſupra.

GEDEON, qui & Ierobaal,filius fuit Ioas, de tribu Manaſſe,iudicauit populum 40. annis,quorum primus,annus erat mundi 2699. ante Chriſtum natum 1263. Hic priuſquàm aduerſus Madianitas contenderet,bis ſignum à Deo petiit,quò certior fieret ſe ab eo mitti. duobus itaque miraculis confirmatur:prius fuit in holocauſto quod totum ignis abſumpſit: poſterius in vellere primùm humido, deinde ſicco. Sic roborata fide, in prælium deſcendit, ac Oreb, & Zeb,Madianitarum Duces, item Zebee (ſeu Zeba) & Zalmana,cæcîdit,ac internecioni dedit,aſſerens in libertatem Iſraëliticum populum,qui ſub illorum iugum ante annos ſeptem miſſus fuerat. Vide lib.Iudi.cap.6.7. & 9.& Ioſephum lib. Antiq. 5.ca.10.

ABIMELECH Gedeonis filius ex Droma concubina, ſeptuaginta fratres ſuos,dempto natu minimo, interfecit:populum adminiſtrauit ac iudicauit annos tres, quorum primus, annus erat mundi 2739. ante Chriſtum natum 1223. Hic vrbem Sichem expugnauit,incolas occîdit,quorum vrbem diruît, ita vt ſal in ea euerſa ſpargeret. Cæterùm turrim oppidi Thebes dum oppugnat, oſtiúmque exurere nititur, à muliere, quæ illi fragmen molæ in caput deiicit,opptimitur: & ne à fœmina trucidatus dicatur,quendam ex ſuis militibus rogat vt gladio trãſfodiatur:quod & ille perficit. Sic miſerè occumbit, qui fratrum ſuorum cæde pollutus,tyrannide principatum arripuerat. Vide Iudi.9.cap.

THOLA de tribu Iſſachar,iudicauit populum an. 23. poſt Abimelech.Iudicum cap.10.

IAIR Galaadites populum iudicauit ann. 22. poſt ipſum Thola. Vide vt ſupra.

EVROPA Agenoris Phœnicum regis filia fuit, quam Iuppiter fingitur in formam bouis rapuiſſe, ac per mare in Cretam tranſuexiſſe: ex qua treis genuerit liberos, Minoem, Rhadamanthum, Sarpedonem. Vide Diodo.Sicu.li.5. Ouid.lib.2.Metamor.circa finem. Interpretatur fabulam Palephatus de Cretenſi quodam, cui nomen erat Taurus, qui Europam captiuam abduxerit.

Ab hac Europa, fertur tertia orbis pars denominata, quanquam non aſſentiat Herodotus, qui neminem compertum habere dicat, vnde id tertiæ orbis parti nomen datum. Vide Herodotum lib.4.

MINOS, Iouis Aſterij & Europæ filius, anno à creatione mundi 2710. ante Chriſtum natum 1252. claſſem comparauit, mare obtinuit, & inſularum Cycladū dominus primus, in earum pleriſq; colonias poſuit, Caribus eiectis, filióſq; ſuos conſtituit principes: latrones è mari ſuſtulit. Thucyd.in præfatione hiſtoriæ ſuę. Hic omnium conſenſu habitus eſt vir iuſtus, & probatæ vitæ, tradunt perſuaſiſſe primùm ſcriptis vti legibus, finxiſſe autem eas Mercurij datas præcepto, autore Ioue. Diodor. Sicul.lib.2.& 6. De huius Sapientia. vide Diony.Halica.lib.2.in geſtis Numæ. Volater.lib.33. ſic ait: *Minos certè ob ſummam iuſtitiam, poſt mortem iudex apud inferos dictus eſt, vnà cum Rhadamantho fratre.*

ANDROGEVS, Minoïs filius, præclaræ indolis adoleſcens, ab Athenienſibus, quòd in athletica ſuperaſſet, occiditur: idque cauſa belli extitit. Volater.lib.33.

HERCVLES Iouis & Alcmenæ, Amphitryonis vxoris, (vt fertur) filius, natus eſt anno mundi 2715. ante Chriſtum natum 1247. vixit annos 52. periit igne, primus è maximis pyratis. autor Manctho. De hoc Hercule quem Græci ſuum vendicant, multa ipſi prædicant aut potius fabulantur, quæ nunc locus enarrandi non eſt: huic ſuo, omnium aliotum Herculum egregia facinora tribuunt, vt aſſolent. Huius labores duodecim, qui dicuntur fuiſſe præcipui, à Diodoro Siculo ampliſsimè deſcribuntur lib. 5. Hic ab Hiſpaniis in Italiam venit anno 55. ante aduentum Aeneæ: Cacum interemit, Italis leges tradidit: Ilium cepit, Laomedonta, ob minimè perſolutum præmium, interemit: Priamum interempti filium, Troiæ Regem conſtituit. tandem ob remedium morbi ardentiſsimi, in ardentes flammas ſe præcipitem dedit. Sic fato functus eſt virorum omnium fortiſsimus. Diony. Halic. lib. 1. dicit optimum hunc ducem tyrannis orbem purgaſſe. Diodor. Herodo. Verg. Ouid. ſinguli multis in locis multa de Hercule narrant.

DEIANIRA, Oenei Calydoniæ regis filia, vxor Herculis fuit. Hæc cupiens virum ab alienis amoribus auocare, miſit ad illum venenatã tunicam, iuxta Neſsi conſilium: tandem calamitatis mariti certior facta, ipſáq; doli huius minimè conſcia, laqueo vitam finiuit, vt ſcribit Diodor. lib. 5.

SIBYLLA Perſica, Chaldæa ac Hebræa dicta, ſed proprio nomine Sambetha, ad mare rubrum nata eſt, patre Beroſſo, matre Erymantha: libros ſcripſit 84. ac de Chriſto innumera cecinit, cui cæteræ Sibyllæ concinunt: nam omnium primam fuiſſe perhibent. huius meminit Nicanor, qui res geſtas Alexandri magni ſcripſit. Vide Lactan. diuina. inſti. lib. 1. cap. 6. & Auguſt. de Ciui. Dei lib. 18. cap. 23. Huic Sibyllæ hæc tribuitur prophetia: *Ecce beſtia conculcaberis, & gignetur dominus in orbe terrarum, & gremium virginis erit ſalus gentium: & pedes eius in valetudine hominum, & inuiſibile verbum palpabitur.*

SIBYLLA Libyca, ſeu Libyſſa, ſecunda fuiſſe ſcribitur à Marc. Varrone, in libris rerum diuinarum, qui Sibyllinos libros ait non vnius tantùm fuiſſe Sibyllæ, ſed Sibyllinos appellati, quòd omnes fœminę vates, Sibyllæ ſint à veteribus nuncupatæ: vel à conſiliis Deorum enuntiandis, iuxta etymologiam, more quidem loquendi Aeolico, σιὺς enim Deos, ac βυλὴν, conſilium vocant Aeoles: vel ab vnius Delphidis nomine. Vide vt ſuprà.

Huic Sibyllæ hæc tribuitur Prophetia:

Ecce veniet dies, & illuminabit dominus condenſa tenebrarum, & nexus ſynagogæ ſoluetur, & deſinent labia hominum, cùm viderint Regem viuentium: & tenebit illum in gremio virgo domina gentium, & regnabit in miſericordia: & vterus matris eius erit ſtatera cũctorum. inde in manus iniquas veniet & dabunt Deo alapas manibus inceſtis: miſerabilis, & ignominioſus erit, miſerabilibúſque ſpem præbebit.

SIBYLLA Delphica, Delphis nata, proprio nomine Themis dicta, ante Troianum excidium extitiſſe fertur, cuius etiam verſus plurimos operi ſuo Homerum inſeruiſſe credunt. Sunt tamen interim qui cenſeant Sibyllæ proprium id illi fuiſſe nomen, quod in reliquas manarit: vti ſupra in Libyca Sibylla leuiter attigi. Vide ſupra in Sibyllis Perſica, & Libyca.

Huic hæc tribuitur Prophetia:

Ipſum tuum cognoſce dominum, qui verè filius Dei eſt. Hanc item Chryſippus ait vaticinatam eſſe, *Naſci debere Prophetam abſque matris* (vel maris) *coïtu, de virgine.*

SIBYLLA Cumæa, ex Cimerio Campaniæ, vicino Cumis oppido, fuit: Italica proinde ac Cimeria dicta. prope Cumas ſpeluncam inhabitauit, vnde oracula edere ſolita: vt Aeneę quoque adeunti, futura prædixerit omnia. huius carmina apud Aenā ciuitatem Iuliano imperante combuſta ſcribit Am. Marcellinus: quæ ſanè carmina, quibus Rom. fata conſcripta erant, in arcanis apud Rom. habebantur, nec ab vllo niſi à Quindecim viris inſpici fas erat: cùm aliarum interim Sibyllarum carmina circunferre liceret. audi Verg. Eclog. 4.

Vltima Cumæi venit iam carminis ætas: &c.

Scilicet (inquit Viues) tempus etiam quò vaticinium tendebat, certis erat literis inſertum: & ſolitas Sibyllas aliquid per initia verſuum ſignificare, ſcribit Cice. lib. 2. de diuina.

Huic hæc tribuitur Prophetia:

In prima facie virginis aſcendit puella, pulchra facie, prolixa capillis, ſedens ſuper ſedem ſtratam: nutrit puerum, dans ei ad comedendum ius proprium, id eſt lac de cœlo miſſum.

d 4

NICOSTRATA, Euandri Archadis mater, futurorum vaticinatrix fuit, quæ à carminibus, quibus Phœbi oracula enun tiabat, Carmentis latinè dicta fuit. Hanc quidam aiunt latinis primùm literas dediſſe. Diony. Halicarnaſſeus. lib. quidē 1. Antiq. Rom. ſcribit ipſos Archades primos literas in Italiam attuliſſe, qui poſt Pelaſgos venerant. Tit. Liuius Euandrum ipſum, autorem vocat, lib. ab vrbe condita 1. *Euander* (inquit) *tum ea, profugus ex Peloponneſo, autoritate magis quàm imperio regebat loca, venerabilis vir miraculo literarum, rei nouæ inter rudes artium homines.* Huic concinit Cornelius Tacitus, qui tradit Aborigenes ab Euādro Archade didiciſſe literas. Vide Poly. Verg. lib. 1. cap. 6. Hāc quoque ſcribit Textor Græcas literas impensè doctam, pleraſque ex latinis primùm reperiſſe: quò coniectare licet mulierem verſatili ingenio, variáque doctrina fuiſſe præditam.

EVANDER huius Nicoſtratæ, ſeu Carmentis, filius, cùm patrem imprudens interfeciſſet, relicta Archadia in Italiam venit, & pulſis Aborigenibus in Palatino monte conſedit: agróque à Fauno iuniore Aborigenûm Rege donatus, collem elegit, qui nunc in medio fermè vrbis eſt, in quo caſtellum ſeu oppidum extruxit, cui Pallantium, ſeu Pallanteum, nomen dedit, vel à Metropoli Archadiæ, vel de Pallantis proaui ſui nomine circa annum mundi 2725. ante Chriſtū natum 1237. paulò nempe ante quàm hercules in Italiam ab Hiſpaniis aduentaret. Pallantium, Rom. poſtea Palatium dixēre. Vide Diony. Halic. lib. 1. & Cæli. Rhodi. lib. 11. cap. 17. & Vergi. lib. Enei. 8. vbi ſic inquit:

Archades his oris, genus à Pallante profectum,
Qui Regem Euandrum comites, qui ſigna ſecuti,
Delegēre locum, & poſuēre in montibus vrbem,
Pallantis proaui de nomine, Pallanteum.

PRIAMVS Laomedontis filius,interfecto patre ab Hercule,Troiáque vi capta,regnum patris recepit,quod ei Hercules tradidit vt viro iuſto,amicóque.Solus enim filiorum patri conſuluerat equos diuino ſemine procreatos(ſi credere fas eſt) Herculi,ob liberatam Heſionem promiſſos, tradendos. Hæc Diod. Sic.lib.5.Sunt tamen qui ſcribant Priamum captiuum ab Hercule abductum in Græciam,poſtea auro à vicinis redemptum, vnde à redimendo nomen obtinuerit. Habuit filios quinquaginta:vnde Vergi.

Quinquaginta illi thalami,ſpes tanta nepotum.

ex his decem & ſeptẽ ſuſtulit ex iuſta vxore Hecuba: inter quos inſigniores fuere Hector,Paris, Deiphobus, Helenus, Polites, Polydorus. Capta vrbe à Græcis, interemptus eſt Priamus ſenex, à Pyrrho Achillis filio: idque ad aram Iouis, in ſanguine etiam Politæ filij ſui.autor Dictys Cretenſis. Troiæ Priamus regnat anno mundi 2725. à Chriſto nato 1237.

HECVBA Ciſſei regis Thracum filia, vxor Priami fuit. Hæc cùm Paridem in vtero geſtaret, ſomniauit ſe parere facem ardentem,quæ patriam exureret. Hanc in canem verſam fabulantur,quòd cùm vrbe capta,captiua abduceretur,ac Polydori filij corpus in mare proiectum agnoſceret, Græcos inanibus laceſsiuerit conuiciis. Vergil.Aen.10.lib.Ouid.13.Metamorpho.

HECTOR Priami filiorum fortiſsimus fuit, quo ſoſpite Troia nunquam potuit à Græcis expugnari. Hic permultos ex Græcis occidit, inter quos Proteſilaum & Patroclum: in cuius vltionem ab Achille demum occiditur, à quo bigis alligatus, circum Patrocli ſepulchrum trahitur. poſt 12. dies corpus eius auro à patre redimitur. autor Dares Phrygius. Home. lib. 23. Ilia. Ver. lib. 1. Aenei. Volaterr. lib. 15.

ANDROMACHE, Eetionis Regis Thebarum, quę in Cilicia ſunt, filia, Hectoris vxor caſtiſsima, & Aſtyanactis mater fuit: quem peperit poſt inchoatum bellum Græcorum, & admodùm paruulum abſcondit: at verò ab Vlyſſe repertus, de turri ab eodem præcipitatur. mater autē à Pyrrho abducta in Græciam, Moloſſum ex eo parit, deinde Heleno in vxorem datur: eíque regni Epiri portio aſsignatur. Vide Volaterran. lib. 8. & 13. Strab. lib. 7. Vergil. lib. 3. Aene. Porrò de ſupputatione annorum facile eſt cuiuis vel mediocriter docto, rationem inire quo tempore geſta ſint nōnulla, quibus annorum numeros non inſerui, cùm iidem numeri annorum hinc inde paulùm abſint. id te ſemel monitum volui, candide lector, vt'ne mihi ſuccenſeas, aut vitio vertas, ſi ſingulis epitomis aut paginis, ſupputationem hanc in nonnullis quidem minimè neceſſariam (ſunt enim multa quæ in idem tempus coincidunt) anxiè non obſeruo, nec iteratò repono.

THESEVS Aegei Athenarum Regis filius, ex Aethra Pithei filia, regnauit Athenis anno mundi 2730. ante Chriſtum natum 1232. Hic Herculem imitatus, mare ingreſſus eſt: ad ea certamina adiecit animum, quæ laudem & gloriam ſibi eſſent allatura: iuuenis adhuc Creontem tyrannum occîdit: præterea taurum vaſtantem Atticam, & Minotaurum: item Scyronem, Procruſtem, & Schynin latrones, in Attica trucidauit. Cum Hercule aduerſus Amazonas ſtrenuè militauit, quarum reginam Hippolyten abduxit, ex qua filium Hippolytum ſuſtulit. Iuſtin lib.2. Diodo.lib.5. Plutarc.in vita Theſei. Ouid.epiſt. 4.& 10. Hic firmam amicitiam cum Pirithoo iunxit.

MINOTAVRVS, filius fuit Paſiphaë, & iuuenis cuiuſdam formoſiſsimi, nomine Tauri, qui, morbo laborante Minoë marito Paſiphaës, cum hac concubuit, pepcritque Paſiphaë ipſa ex eo concubitu filium, qui inde Minotaurus dictus eſt, quòd cùm Minoïs filius putaretur, re vera tamen Tauri filius eſſet: quem ideo Minos relegauit, atq; inſectatus eſt: ad quem tandem Theſeũ miſit, qui accepto enſe ab Ariadne, eũ occîdit. Hęc Palephatus libro de non credendis fabuloſis narrationibus. De hoc Minotauro multa fabulantur Poëtæ, quòd ſemiuir, ac ſemibos fuerit, vnde Ouid.

Semiuirúmque bouem, ſemibouémque virum:

quòd Labiryntho, à Dędalo fabrefacto incluſus, obiectos ſibi homines deuorarit. Vergil.lib.6. Aenei. Oui.epiſt. 10.

MARTHESIA, ſiue Marpeſia,& Lampedo, ſiue Lampeto, Reginæ fuêre Amazonum, regnante Theſeo Athenis: nempe anno mundi 2734. ante Chriſtum natum 1228. autoribus Iuſtin.libr.2. & Oroſ.libr.1.cap.15.& 16. Funccius verò reiicit ad annum mundi 2754. ante Chriſtum natum 1208. hæ in duas partes exercitu diuiſo, inclytæ iam opibus, viciſsim bella gerebant:& ne ſucceſsibus deeſſet autoritas, generatas ſe Marte prædicabant. Itaque maiore parte Europæ ſubacta, Aſiæ quoque nonnullas ciuitates occupauere. ibi Epheſum, multáſque alias vrbes condidêre:tandem ibi Martheſia incurſu barbarorum interficitur,in cuius locum Orithya filia ſuccedit. Iuſtin. lib.2.Oroſ.lib.1.cap.15.

LAMPEDO, ſiue Lampeto Amazonum Regina, Epheſo multíſque aliis vrbibus in Aſia conditis, domum cum parte exercitus remittitur, vt patriam tueatur. Cæterùm de huius geſtis, & fato nil apud autores reperi, quemadmodum nec ipſe etiam Boccacius. De Amazonibus autem in genere pauca dicere lubet. Hæ ex Scythis ortæ, in Cappadociæ ora, ad amnem Thermodoonta conſedêre:ibi mariti, qui ſpoliare finitimos conſuerant, conſpiratione populorum per inſidias trucidantur:ipſæ, quarum exilio addebatur orbitas, arma ſumunt:remp. ſine viris augent: matrimonium ſeruitutem appellant. tandem pace armis quæſita, ne gens interiret, finitimorum concubitum ineunt: ſi qui mares naſcuntur, occîdunt:virgines armis exercent, dextris mammis inuſtis, ne ſagittarum iactus impediatur, vnde Amazones dictæ. Iuſtin.lib.2.

MENALIPPE,Orithyæ ac Antiopes(hæ ambæ Amazonum reginæ erant)ſoror,ab Hercule bello ſuperata, captiua abducitur: quam tandem ſorori reginæ reddit: & pretium, arma eiuſdem reginę(Baltheum fuiſſe dicunt)accipit:atq; ita mandato functus,ad Regem Euryſtheum Hercules ipſe,reuertitur. Vide Iuſtinum.libr.2.

HIPPOLYTE, ſoror Orithyæ,Antiopes, & Menalippes,eodem ipſo bello quo ſoror Menalippe ab Hercule capta, ac abducta eſt,hæc quoque à Theſeo capitur ac abducitur: Sed tamen eam in vxorem Theſeus accipit, ex eáque gignit Hippolytum:vti iam à me dictum eſt ſupra, in Theſeo. Iuſtin.libr.2.

Nec verò neſciendum eſt,Hippolytum omnium caſtiſsimum fuiſſe,eundémque venationi deditiſsimum: de quo multa legere licet apud autores:maximè apud Ouidium lib.15. Metamorpho. item Heroidum epiſt.4.

ORITHYA, Marthefiæ filia, Amazonum poſt matrem Regina,tum ob belli induſtriam, tum ob perpetuam virginitatem,conſpicuam ſe,ac mirabilem præſtitit.Hæc vbi comperit bellum,vim quoque ſororibus ſuis illatam ab Hercule & Theſeo, hortatur comites in vltionem,fruſtráque Ponti ſinum & Aſiam domitam eſſe dicit, ſi Græcorum non tam bellis quàm rapinis pateant,auxilium à Rege Scytharum capit.Sed ante prælium diſſenſione orta,ab auxiliis deſertæ Amazones,bellóque ab Athenienſibus victæ,receptaculum tamen habuere caſtra ſociorum, in regnúmque reuerſæ ſunt.Iuſtin.lib.2.

PENTHESILEA poſt Orythiam Amazonis imperauit.Hæc Troianis aduerſus Græcos opem tulit.Verg.lib.Aen.1.

Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis
Pentheſilea furens,mediiſque in millibus ardet,
Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ
Bellatrix,audétque viris concurrere virgo.

Interfecta demum ab Achille, exercitúque eius abſumpto, paucæ quæ remanſerant vſque ad tempora Alexandri Magni durauerunt:quem Thaleſtris,Amazonum Regina, adiit, ad ſobolem ex eo generandam. Hunc cum ter centum fœminis ſalutauit,cæteris iuſsis ſubſiſtere,copiam ſui fecit ei Alexander per tredecim dies.Hæc coram illi in os ingenuè faſſa eſt ſe tantùm ad ſuſcipiendos liberos veniſſe: fœminini ſexus ſe retenturam, marem patri redditur am.reuerſa in regnum,breui pòſt tempore cum omni Amazonum nomine intercidit.Quint.Curt.lib.6.Iuſtin.lib.2.de hac vide etiam infra in Alexandro.

MENELAVS, Atrei(alij dicunt Pliſthenis) & Aëropes filius,in vxorem accepit Helenam formoſiſsimam quidem mulierem,attamen quæ bis rapta eſt,primùm à Theſeo,poſtea à Paride. Hic Menelaus regnauit apud Lacedęmonios anno mundi 2758. ante Chriſtum natum 1204. aduerſus Troianos bellum geſsit pro recuperanda vxore, quam non niſi capta Troia recuperauit.bellum geſsit decem ferè annis, præterea conſcendens nauim in reditu,non niſi poſt octauum erroris annum patriam attigit. Tantæ molis erat infame reducere ſcortum:ſcribit nihilominus Dictys Cretenſis non tam animo conſternatum fuiſſe Menelaum ob raptam vxorem,quàm ob Aetram & Clymenam, affines ſuas. Suſtulit ex Helena Hermionem. Dares Phry. Ouid.lib.11. Metamorp. Cæterùm Menelaum Atrei filium Homerus ſcribit,Heſiodus autem, Pliſthenis.

AGAMEMNON regnauit Mycœnis anno mundi 2768.ante Chriſtum natum 1194. hic frater fuit Menelai:& omnium conſenſu Grecorum dux præcipuus aduerſus Troianos declaratus eſt:claſſem habuit nauium ſexaginta ſupra centum:vniuerſa Græcorum claſsis erat nauium plus mille. Tandem reuerſus ab expeditione illa, & bello Troiano confecto, ipſe,inſidiis Clytęneſtræ vxoris, ab Aegyſtho adultero interficitur:Oreſtéſque filius eius hanc iniuriam vlciſcitur, interfectis adulteris, matre ſcilicet Clytemneſtra ac Aegyſtho. Euripid.in Oreſte,Seneca in Agamemnone.Dares Phrygi.Dictys Cre.

PARIS, qui & Alexander dictus,Priami filius fuit & Hecubæ.Hunc pater exponi iuſsit,quòd mater prægnans ſomniaſſet ſe facem ardentem parere : attamen Hecuba materno affectu ducta,curauit vt in Ida monte à paſtoribus nutriretur.Adoleſcens Oenonem amauit, ex qua Idæum & Daphnidem ſuſtulit. Tandem à parentibus agnitus ac receptus, ſuſcepit legationem in Græciam ad repetendam Heſionem, vbi Helenam rapuit, Troiámque abduxit anno mundi 2768. ante Chriſtum natum 1194. nempe primo anno regni Agamēnonis. Propterea bellum Græcorum aduerſus Troianos exarſit. Scribit Herodotus renitentem abduxiſſe, Spartēnque expugnaſſe, ob id à viro recipi meruiſſe.Achillem ſagitta interemit Paris,viciſsim quoq; interemptus eſt à Pyrrho Achillis filio.Herodo.lib.2.Dares, Dictys Cretenſis.

HELENA, Iouis & Ledæ filia, à Theſeo primùm rapta, nec multo poſt Caſtori & Polluci fratribus reddita, Menelai vxor fuit,cui Hermionem peperit : hanc Paris ſeu volentem ſeu nolentem abduxit,vti dictum à me ſupra eſt, ac in vxorem duxit. Hæc proditionis Troię conſcia fuiſſe dicitur,cùm Græci armis diffidentes ad dolum ſe conuertiſſent:ac facem, proditionis ſignum,ex arce ſuſtuliſſe, & cum priore viro in gratiam rediiſſe. De ſimulachro ac templo Helenæ,in quo mulier ex turpiſsima, ſpecioſiſsima facta eſt, vide Herodotum lib.6. Capta eſt Troia deficiente iam vere,17.diebus ante conuerſionem æſtiuam,anno mundi 2783. ante Chriſtum natum 1179. Vide Diony. Halicar.

VLYSSES Laërtæ & Anticliæ filius, Solers ac diſertus extitit, atque prudentiſsimus Græcorum, qui in expeditione Troiæ fuerunt. Hic inſaniam ſimulans comitatum negat, nempe irretitus amore iuuenculæ coniugis Penelopes: verùm fraude à Palamede detecta, cogitur cum cæteris in bellum proficiſci. Detectus ipſe, Achillem viciſsim detegit, qui etiam in Troianos cõtendit, anno mundi 2773. ante Chriſtũ natum 1189. Vlyſſes multa tum fraude tum virtute peregit annis decem in obſidione Troiæ: qua capta, per decennium itidem hac atque illac fluctibus marinis iactatus, tandem ad vxorem in patriam peruenit: procorum iniurias vlciſcitur. Poſtea à Telegono, quem ex Circe ſuſceperat, ſpina trigonis piſcis venenata, incognitus transfigitur. Homer. in Odyſſ. & Verg. in Aene. multis in locis.

PENELOPE, Icarij & Peribœæ filia, Vlyſsis vxor fuit caſtiſsima. Hæc totos viginti annos maritum illibata pudicitia expectauit, nec vnquam adduci potuit vt alteri nuberet: quanquam pater Icarius cogeret, & proci valde ſolicitarent, quos egregio commento fefellit (ſi credere licet) quanquam aliter de huius pudicitia ſcribat Lycophron. Vide Ouid. epiſt. Heroïdum prima, quæ nomine Penelopes inſcribitur.

ACHILLES Pelei Theſſaliç regis & Thetidis filius, Græcorũ fortiſsimus fuit. Hic iã adultus inter Lycomedis filias, muliebri indutus ornatu latitauit, opera matris quę hac arte cauebat ne ad bellum Troianum proficiſceretur, vnde non eſſet reuerſurus. Nihilominus tamen Vlyſsis aſtu deprehenſus, ad bellum perducitur. Hic Deïdamiam Lycomedis filiam compreſsit, ex qua Pyrrhum ſuſtulit: quinetiam ob ereptam ſibi ab Agamemnone Briſeïda, pugnare deſtitit, donec Patrocli amiciſsimi mors nuntiaretur, quam Hectoris morte compenſauit. Cæterùm à Paride tum demum interficitur Achilles: tandem & ipſe Pyrrhus Polyxenam ad ſepulchrum patris immolat. Homer. in Odyſſ. & Vergil. lib. Eneid. 2. & Statius. libr. Thebai. 1. item Dares, & Dictys Cretenſis.

POLYXENA Priami & Hecubæ filia ſpecioſiſsima, ad tumulum Achillis à Pyrrho eiuſdem Achillis filio, interficitur, ad placandos Achillis manes. Ouidius libro 13. Metamor.

Placet Achilleos mactata Polyxena manes.

Polyxenam fertur Achilles in mœnibus Troiæ conſpectam adamaſſe, eámq; in vxorem petiuiſſe: Priamus annuit: in Apollinis templum conuenitur, ad ineunda pacis nuptiarúmque fœdera: verùm inibi interim Achilles à Paride dolo interficitur. Vide vt ſupra, & Euripi. Trage.

NAVPLIVS,Euboëæ inſulæ Rex,quam Nigropontum hodie vocāt,Palamedis pater fuit, eius inquam qui Vlyſsis commento & fraude,ab exercitu lapidibus eſt obrutus:Vlyſſes ſiquidem oderat Palamedem, mortémque illi dolo machinatus eſt, quòd technam ſuam detexiſſet, cùm illi furorem ſimulanti, vt ad bellum minimè proficiſceretur,filium in ſulco obiecit. Nauplius vt filij necem vlciſceretur, vxores principum Græcorum, tum cùm Troiam obſidebant,in iuuenum adulteria pellexit, ſperans vt in reditu mutuis ſe vulneribus confoderent propter vitiatas vxores.Præterea Græcis redeuntibus, ignem ex Caphareo monte oſtendit:quò factum eſt vt bona pars ad ignem, tanquam ad proximum portum adnauigans,inter ſcopulos naufragium fecerit.tandem doloris impatientia ſe ipſum in mare præcipitat,quòd Vlyſſes & Diomedes, quos maximè obrui cupiebat,incolumes euaſiſſent.Vide Homer.Vergi.Oui.multis in locis ſingulos.

PALAMEDES Nauplij filius, quatuor dicitur literas inueniſſe,præterea ordinem aciei,ſymbolum bellicum,& vigilias,ad exemplum gruum:item calculorum ludum, atq; aleam, & latrunculos,quos ſcachos vulgò dicimus, & menſurarum ac ponderum rationem,quinetiam annum ad Solis curſum, menſes ad Lunæ accommodaſſe.Hic ab Vlyſſe falsò proditionis inſimulatus,lapidibus obruitur. Vide Ouid.lib.13.Metamor.Cel. Rhodig.lib.20.cap.27.& lib.7.cap.31.Huius Palamedis Poemata dicitur Homerus,inuidiæ ſtimulis agitatus, concerpſiſſe, aut exuſsiſſe.idem Cel.Rhodig.id tradit,lib.20.cap.30. Vide item Volat.lib.18.& Pli.7.cap.56.

IEPHTE, filius Galaad ex meretrice, iudicauit populum Iſraël anno mundi 2787. ante Chriſtum natum 1175. Hic pugnauit contra Ammonitas, quos tradidit dominus in manus eius. vouerat autem prius, ſatis tamen imprudenter, ſe in holocauſtum oblaturum domino eum qui primus de domo ſua egrediens, ſibi occurreret victori: acciditq; vt filia ſua vnigenita cum tympanis & choris ei reuertenti occurreret, qua viſa ſcidit ipſe ſua ſibi veſtimenta, præ dolore: immolauit tamen filiam poſt duos menſes, quos illa impetrarat ad lugendam virginitatem. Vide lib. Iudi. cap. 11. & 12. ſex annis iudicauit Iephte Iſraëlem. Ioſeph. lib. Antiqui. 5. cap. 12.

ABESAN, de Beth-lehem, mortuo Iephte iudicauit Iſraël ſeptem annis. Hic habuit triginta filios & totidem filias, quas omnes maritis tradidit, ſimul filiis omnibus vxores dedit: foras miſit filias, filiorum autem vxores domum introduxit. Iudi. 12. Ioſeph. lib. 5. cap. 12. Rabbi Salomon & Chaldæus paraphraſtes hunc Abeſan Boos eſſe dicunt. Poſt Abeſan, Aelon de tribu Zabulon, iudicauit populum annos decem: poſt quem etiam Abdon de tribu Ephraim, iudicauit Iſraelem annos octo. Iudicum cap. 12. poſt hunc Samſon iudicauit, cuius meminero poſtea.

LATINVS Laurentũ Rex, Fauni & Maricæ, filius fuit. Hic vel bello ab Aenea victus, vel tantùm certior factus quiſnam, & vnde eſſet Aeneas, antequam ſigna canerent, ipſi Aeneæ dextram, fidei ſignum, dedit: filiam deinde in vxorem tradidit, quanquam prius pacta eſſet Turno Rutulorum regi. Aeneas de nomine vxoris Lauiniæ, Lauinium appellat. Turnus ob præreptam Lauiniam ſibi pactam, bellum mouet: vtrinque ſumma contentione pugnatum eſt: inclinauit tamen victoria in Troianos, qui Latinum eo in prælio amiſere. anno mundi 2787. ante Chriſtum natum 1175. Titus Liuius lib.1.& Diony. Halicar. lib. item primo.

LAVINIA Latini & Amatæ filia, Aeneæ vxor poſt Creuſam fuit. Hæc mortuo Aenea Aſcanij tutelam geſsit: deinde ab eodem Aſcanio, Lauinio, vrbe iam florente atque opulenta, donata eſt: nouam ipſe aliam ſub Albano monte condidit, quam ab ſitu porrectæ in dorſo vrbis, Longam Albam appellauit. Titus Liuius lib.1. Lauinia Syluium Poſthumum peperit, tertium Regem Latinorum: qui ſic dictus eſt, quòd poſt patris Aeneæ fatum in ſyluis natus ac educatus ſit. Video vt ſupra.

AENEAS, Anchiſæ & Veneris filius ac Priami gener,pius, probus ac bellicoſus à Vergilio in gratiam Auguſti deſcribitur: aliter enim ſcribũt grauiſsimi autores. Hic patrem humeris impoſitum Troiano incendio dicitur eripuiſſe, Creuſam vxorem in turba amiſiſſe,in Italiam nauigaſſe,Turnum bello viciſſe,Lauiniam duxiſſe,oppidum condidiſſe Lauinium,de nomine vxoris ſic dictum:Aſcanium,qui Albam Longam condidit, genuiſſe.Aduentum autem Aeneæ in Africam, congreſſum, ſocietatem aut nuptias cum Didone,vt fabuloſa prætereo: neque enim appuliſſe in Africam ſcribunt hiſtorici probatiores:neque,vt appulerit,Didonem illic potuerit reperiſſe,cùm nõdum nata eſſet. Nauigationem Aeneæ ſic paucis deſcribit Titus Liuius libr.1. *Aeneas,*inquit,*domo profugus,primò in Macedoniam venit: inde in Siciliam,quærens ſedes,delatus eſt. Ab Sicilia,claſſe Laurentem agrum tenuit.Troia & huic loco nomen eſt.* De morte Aeneæ nil certi reperi. Conſtat dum cum Rutulis ac Hetruſcis, congreditur, multos vtrinque cæſos, Aeneæ autem corpus nuſquam inuentum. id prælium commiſſum eſt poſtquam treis annos ab obitu Latini ſoceri ſui,regnaſſet Aeneas,anno à capta Troia ſeptimo. Dio. Halicar.lib.1. Titus Liuius lib.1. Verg.in libris Aeneidos.Lauinium vrbem condidit Aeneas anno mundi 2788. ante Chriſtum natum 1174.

TVRNVS, Rutulorum Rex,Amatæ,vxoris Latini, conſobrinus fuit.Huic pacta fuerat Lauinia ante aduentum Aeneæ: quare prælatum ſibi aduenam ægrè ferens,ſimul Aneę Latinóque bellum intulit. Vide vt ſupra. Victus ſingulari certamine Turnus ab Aenea, victoriam cum ſponſa, riuali Aneæ reliquit.Verg.lib. Eneid.12.

ORESTES occiſo Aegiſtho imperat Myçœnis, quæ vrbs eſt in Peloponneſo, anno mundi 2 7 8 9. ante Chriſtum natum 1 1 7 3. Fuit hic Agamemnonis & Clytemneſtræ filius: matrem adulteram cum adultero ſuo Aegiſtho interemit, quòd patrem ſuum etiam intermerant. Deinde Pyrrhum quoque interfecit, quòd Hermionem ſibi prius deſponſatam, quæ & Pyrrhum ode rat, rapuiſſet, vſque eam in vxorem ſibi retinuiſſet. Ob hæc ſcelera furiis agitatus vagabatur: habuit interim Pyladem fidum itineris comitem ac periculorum ſocium. Peruenit itaque Oreſtes in regionem Tauricam, vbi inuenta ſorore Electra, cum ea, iam furore purgatus, migrauit in Italiam. Oreſtes pro Pylade, Pylades pro Oreſte, vterque pro altero mori minimè recuſauit: ſicut nec Nyſus pro Eurialo, nec Eurialus pro Nyſo, vti eſt apud Vergil. quare numerantur inter inſigniora amicorum paria. Vide Sophocl. in Electra, Euripid. in Oreſte. Cicer. de amicitia, & li. 2. de finib. Ouid. Epiſt. 8. Heroidum.

HERMIONE Menelaï & Helenæ filia fuit. Hæc à Tyn daro auo materno primùm pacta eſt in vxorem Oreſti, interea dum pater in bello Troiano militaret: qui etiam eandem Pyrrho, mortuo patre Achille, promittit. Pyrrhus reuerſus eam rapit, ac retinet inuitam: quamobrem indignatus Oreſtes Pyrrhum in templo Apollinis, ope Macarei ſacerdotis interficit, vxorémque ſuam Hermionem recipit. Videto Vergi. li. 3. Aene. Ouid. epiſt. 8. ſupradicta, quæ inſcribitur, Hermione Oreſti.

ASCANIVS Aeneæ filius,Latinorum Rex fuit, anno à mundo condito 2789. ante Chriſtum natum 1173. Hic à fluuio Phrygiæ Aſcanius dictus eſt:præterea Ilus, ab rege Troianorum Ilo:quinetiam Iülus,à prima barbæ Lanugine. Vergili. Aeneid.1.

At puer Aſcanius,cui nunc cognomen Iülo
Additur,Ilus erat,dum res ſtetit Ilia regno.

Huic puero flammula quædam ſupra caput apparuit, quæ nec vrebat,nec manibus extingui poterat:hinc ſumptũ omen eſt,futurum vt aliquando imperaret: idem narrat de Seruio Tullio Liuius lib.1. Cæterùm Aſcanius cum 25. annos in Lauinio regnaſſet, Longam Albam condidit,ac nouercæ,quæ antea reſtituta fuerat(nam priuignum Aſcaniũm metuens, in ſyluas ſe receperat) Lauinium reliquit: regni hæredem fecit Poſthumum fratrem ſuum ex diuerſa matre,cùm nondum eſſet Iülus eius filius ad regendum idoneus per ætatem. imperauit Aſcanius 38. annis,cùm Lauinio, tum Longæ Albæ. Ab Iülo eius filio,Iuliorum familia orta eſt. Eutrop. auctus.

SYLVIVS Poſthumus Aeneæ ex Lauinia filius,regnum Latinorum tenuit poſt Aſcanium, anno mundi 2827. ante Chriſtum natum 1135. Imperauit apud Latinos annis 29. de ratione nominis huius,dictum eſt ſupra in Lauinia. huius temporibus agebat Homerus,vt autor eſt Caſſiodor. Vide Diony. Halicarn.& Eutro.lib.1.

SAMSON filius Manue de tribu Dan, iudicauit poſt Abdon, populum Iſraëliticum annos 20. quorum initium fuit anno mundi 2818. ante Chriſtum natum 1144. Hic vir fortiſſimus leonis catulum ſæuum ac rugientem, qui ei occurrebat, in fruſta dilacerauit quaſi hœdum, nihil omnino gladij habens præ manibus. poſt aliquot dies inuenit in ore huius leonis examen apum ac fauum mellis. Hic propter ablatam vxorem, ſegetes Philiſthinorũ exuſsit, ligatis facibus ad caudas tercentum vulpium. Maxilla aſini mille Philiſthinorũ interemit: Iſraëlitas à ſeruitute eorum liberauit, quibus 40. annis ſeruierant. in Gaza cùm circundaretur cuſtodibus in porta vrbis ſtantibus, ipſe conſurgens circiter medium noctis, apprehendit ambas portæ fores cum poſtibus & ſera, impoſuítque humeris ſuis, & portauit ad verticem montis. Vide Iudi. 14. & 15. ca. Ioſe. Anti. li. 5. ca. 13. poſt Samſonem Heli fuit ſummus ſacerdos ac iudex populi per 40. annos, cui ſucceſsit Samuel.

DALIDA, ſiue Dalila, meretrix fuit, quam amauit Samſon. Hæc argento à principibus Philiſthinorum accepto corrupta, amaſium Samſonem tonſum prodidit, qui ab hoſtibus captus, erutis oculis in carcerem detruſus eſt. Poſtea inde vocatus eſt vt luderet coram eis, qui excæcato & ligato volebant illudere: at ille cùm veniſſet, & coram illis luderet, inuocato Domino ait: *Domine Deus meus memento mei, & redde mihi nunc fortitudinem priſtinam, vt vlciſcar me de hoſtibus meis.* Tunc apprehendit columnas ambas ambabus manibus, & cecidit domus, quæ cadendo interfecit ad tria millia vtriuſque ſexus Philiſthinorum, vnà cum ipſo. Conſulito li. Iudi. cap. 16.

BRVTVS Aſcanij Aeneæ filij ex Syluio nepos (quanquam alij cenſeant Syluium Aeneæ filium Poſthumum fuiſſe) fertur proceros quoſdam, atque immanes viros ſede ſua expuliſſe: inſulámque eam de ſuo nomine Britanniam cognominaſſe, quæ prius vocabatur Albion, ab Albina quadam Syriæ regis filia, quæ vnà cum 32. ſororibus, interfectis ab ſe viris, à patre expulſa, in hæc loca appulerat, poſt annos circiter 50. ab excidio Troiæ, id eſt circa annum à mundo condito 2832. ante Chriſtum natum 1130. cœpit in ea inſula, quam magnam Britanniam vocant, regnare Brutus iſte, illícque fertur liberos genuiſſe tres, qui totidem ſibi regna conſtituerunt: Locrum à quo Locria: Cambrum à quo Cambra, nunc Vuallia: & Albanactum, à quo Albania, quæ Scotia poſtea dicta eſt. Locrus fratribus ſuperſtes, ſolus Britannia potitus eſt: poſt quem Maddan annos quadraginta regnauit. hæc Raphaël Volaterranus in Geographia, lib. 3. de populis ac regibus Britanniæ, quam nunc Angliam vocant. Supputationem annorum potes etiam colligere, ac deprehendere in Aſcanio Aeneæ filio, de quo à nobis dictum eſt ſupra, paulò antè, tertia ab hinc pagina.

IGNOGNE Pandraſi Leo-græcię Regis filia, huius Bruti vxor fuit, ex qua tres, qui ſupradicti ſunt, liberos ſuſtulit. Vide to Supplementum Chroni. li. 4. Item Chronica Chronicorum.

HOMERVS Græcus Poëta percelebris,clarebat circiter annum mundi 2838. ante natiuitatem Chriſti 1124. ſecundum Caſsiodorum. nam Cornelius Nepos in libris Chronicorum refert ad longè poſteriorem ætatem,puta ad annum mundi 3051. ante Chriſtum natum 911. ante Romam conditam 160. annos. Natum itaque Homerum, vt inquit Plutarchus, belli Troiani tempore, eiuſdémque ſpectatorem fuiſſe,quidam ſcribunt,alij 100. annis pòſt,alij 150. Mater ad Meletem fluuium eum peperit, ob ídque Meleſigenes appellatus eſt: poſtea cæcus factus,Homeri nomen accepit. Duo præcipua poëmata ſcripſit,Iliada & Odyſſeam. Ilias geſta Græcorum & Barbarorum propter Helenæ raptum,ſed præcipuè Achillis præclara facinora complectitur.Odyſſea verò,Vlyſsis ex Troiano bello in patriam reditum. Scribunt eum obiiſſe præ ingenti mœrore, cùm ænigma à piſcatoribus propoſitum non poſſet diſſoluere: ipſum autem ænigma erat huiuſmodi: *Quæcunque cepimus,reliquimus: quæ verò non cepimus,habemus.* Vide Plutar.in vita Homeri.

HESIODVS Poëta,paulò præceſsit Homerum, imò & coætaneus eius,& ſanguine illi iunctus fuiſſe perhibetur. Certè Herodotus ſcribit Heſiodum atque Homerum 400. non amplius annis ipſum præceſsiſſe: extitit autem Herodotus circiter annum mundi 2520. & ante Chriſtum natum 1442. erat Heſiodus ex Aſcra, vico Bœotiæ, vnde & Aſcræus dictus. Hic primus ac princeps omniũ,de agricultura verſibus ſcripſit, quem imitatus eſt Verg.in Georgicis.Scribebat in Bœotia Helladis,vt inquit Plin.lib.18.ca.24.de eius morte miſera,cúrque à Locrenſibus quibuſdam adoleſcentibus ſit occiſus, vide Plutar.in conuiuio ſeptem ſapientum.

SAMVEL, Elcanæ filius ex Anna, iudicauit populum Iſraël poſt Heli, anno mūdi 2 8 7 8. ante Chriſtum natum 1 0 8 4. Hunc filium mater diu ſterilis, precibus à Deo impetrauit, quem etiã Deo obtulit. Arcam Dei reducunt Philiſthini, quam tempore Heli ceperant: iudicauit Samuel annos 1 1. iuxta Hebræos, puta vſque ad Saul, primum regem. Senex factus Samuel, conſtituebat filios ſuos Ioëlem & Abiam iudices in Iſrael, qui cùm non ambularent in viis patris, ſed declinarent ad auaritiam & munera, peruertentes iudicium, maiores natu Iſrael petierunt à Samuele regem, qui iudicaret more gentium cæterarum. Itaque Saul à Samuele vngitur in regem, præcipiente Domino. 1. libr. Reg. ca. 1. 2. & 3. ad 9. vſque cap. Ioſeph. li. Anti. 5. cap. 15. & ſeq.

SAVL filius Cis, de tribu Ben-iamin, vnctus eſt in regem primum Iſraëlitarum, eodem anno quo Samuel filios ſuos conſtituerat iudices: nempe anno mundi 2 8 8 9. ante Chriſtum natum 1 0 7 3. Erat Saul altior vniuerſo populo à capite ad humeros, quem videns populus clamauit, *Viuat Rex.* Ammonitas & Philiſthæos vicit. At contra præceptum Dei, non expectato Samuele, ſacrificans, abiicitur à Deo: item contra præceptum Dei victis Amalecitis, regem eorum & prædam reſeruauit: filiam ſuam Michol Dauidi in vxorem dedit. Tandem victus à Philiſthæis, ne viuus in manus eorũ veniret, à quibus occideretur, ſeipſum propriis manibus interfecit. Vide 1. libr. Reg. à fronte ad calcem. hunc lib. ſunt qui vocent 1. Samuelis. imperauit Saul annis duobus. Ioſe. li. 6. ca. 4. & ſequen.

DAVID filius Ieſſe (Ieſſe vocabatur quoque Iſaï) regnauit ſuper tribum Iuda in Hebron, anno mundi 2891. ante Chriſtum natum 1071. quo tempore etiam Isboſeth conſtituitur Rex ſuper Iſraëlem, regnauit autem Dauid ſuper Iudam & Beniamin in Hebron ſeptem annos, & ſex menſes: præterea ſuper alias decem tribus, & ſuper totum Iſraëlem annos 33. Hic cùm gregem patris paſceret, leonem & vrſum apprehenſo mento occîdit: quare nec diffidit adfuturum ſibi Dei auxilium aduerſus Goliath: igitur lapide funda iacto, gigantem interfecit. Propheta Nathã eum homicidij arguit. Præterea propoſuit ei Deus per Gad Prophetam tria pœnarum genera, quòd populum numeraſſet: aut ſeptem annorum famem, aut trium menſium perſequente hoſte, fugam, aut trium dierum peſtilentiam: vltimum elegit, inquiens melius eſſe vt in manus Domini incideret. tunc vſqueadeò ſæuiit peſtis vt 70000. virorum hac lue perirent, ad ædificationem templi populũ & Salomonem filium hortatus, deſcriptionem ac neceſſaria ad ædificationem dedit. annos natus 70. moritur, ac ſepelitur in Beth-lehem. 2. libr. Regum. 11. cap. & ſequen. Ioſeph. lib. Antiq. 6. cap. 10. & ſequentibus.

SALOMON filius Dauid ex Beth-ſabea, incipit imperare in Iſraël anno mundi 2931. ante Chriſtum natum 1031. Hic ſapientiam à domino poſtulauit, & impetrauit. habuit ad ædificationem tẽpli 70000. qui onera portarent, latomorum 80000. præpoſitorum 3300. locutus eſt 3000. parabolas, fuerunt carmina eius 5000. annuus reditus eius erat 666. talentorum auri, excepto vectigali, valebátq; talentum auri ad 5000. aureorum. mira potes legere à cap. 4. 3. li. Reg. ad 10. itẽ apud Ioſe. li. 8. vxores habuit quaſi reginas 700. & concubinas 300. quæ cùm ex gentibus eſſent, vt eis gratificaretur, ad idololatriam deflexit: quare decem tribus à filio ſuo ablatæ. regnauit annos 40.

ROBOAM filius Salomonis ex Naama Pharaonis filia, mortuo patre regnauit ſuper filios Iſrael qui habitabant in ciuitatibus Iuda, anno mundi 2971. ante Chriſtum natum 991. nam decem tribus ad Ieroboam defecerant. Hic Roboam ſpreto ſenum conſilio, iuuenum conſilium amplexatus eſt, ſuperbiſsimè reſpondens populo qui tributorum imminutionem poſtulabat: quamobrem deſciuerunt ab eo decem tribus. ipſe autem 80000. virorum congregauit ex tribu Iuda & Ben-iamin, vt ſub iugum eius qui filius & hæres Salomonis erat, mitterent has decem tribus quæ ad Ieroboam defecerant: ſed vt ne pugnaret prohibuit Dominus, dicens à ſe factum eſſe iſtud, quemadmodum per Ahiam Prophetam prædixerat. Vide 3. Reg. 11. 12. 13. 14. cap. & 2. Paralipomen. 10. 11. 12. cap. Ioſep. lib. Antiquitatum 8. cap. 7. & 8. regnauit annos 17. cui ſucceſsit filius, nomine Abia, ſiue Abiam.

SESACH rex Aegypti, aſcēdit in Ieruſalē, & tulit theſauros domus Domini, & theſauros regios & vniuerſa diripuit, anno quinto regni Roboam. habebat Seſac in exercitu 1200. currus, equitum 60000. Vide vt ſupra.

AHIAS Silonites, Propheta, prædixit ipſi Ieroboam decem tribuum ad ſe defectionẽ:nam apprehendens pallium ſuum nouum quo opertus erat ipſemet Ahias,ſcidit illud in duodecim partes:& ait ad Ieroboam,tolle tibi decem ſciſſuras:hæc enim dicit Dominus Deus Iſraël: *Ego ſcindam regnum de manu Salomonis, & dabo tibi decem tribus.* Vide 3.libr.Regum cap.11.Ioſeph.libr. Antiquit.8. cap.7.

IEROBOAM filius Nabat regnauit in Iſraël ſuper decem tribus, eodem anno quo Roboam imperauit duabus tribubus, Iudæ ſcilicet ac Ben-iamin nempe anno à mundo condito 2971. ante Chriſtum natum 991. Hic Ieroboam fecit duos vitulos aureos ad retinendum populum ne aſcenderet,adorandi gratia, in templum Ieroſolymitanum, & ne hac fortè via deficeret ad regem Roboam,qui Ieroſolymis imperabat. Sic falſa religione propter ambitionem & regnandi libidinem, populum imbuit, nam adorandos hos vitulos palàm exhibuit,clamans:*Nolite vltrà aſcendere in Ieruſalem, ecce Dij tui Iſrael, qui te eduxerunt de terra Aegypti.*Hic manum in Prophetam extendit,& aruit,nec potuit eam rex ad ſe retrahere:at verò orante Propheta, reſtituitur in integrum manus arida. Tandem à filio Roboam, Regis Iudæ, vincitur.Rexit Iſraelem annis 22. ſucceſsit Nadab filius eius. Vide 3.lib.Reg.ca.11.12.13.14.Ioſep.lib.Anti.8.cap.8.9.11.

A B I A, ſeu Abiam,filius fuit Roboam,ex Maacha filia Abeſſalom,& ſucceſsit patri in regno Iudæ,anno mundi 2 988. ante Chriſtum natum 9 7 4. Hic prauum ſe , ac paternorum veſtigiorum æmulum præſtitit:orantibus tamen Deum ſuis militibus,vicit ipſum Ieroboam.tunc corruêre 5 0 0 0 0. virorum fortium ex Iſraël,confoſsi à viris Iuda.Nam diuiſę erant duodecim tribus Hebræorum in duo regna, Iudæorum, & Iſraëlitarum: præerátque rex Iudæorum duabus tantum tribubus, videlicet tribui Iudæ,& Ben-iamin : Rex verò Iſraëlitarum imperitabat reliquis decem tribubus. Rexit itaque Abia Iſraëlem tribus ferè annis 3.Reg.15.cap.& 2.libr.Paralip.cap.13.Ioſeph.libr.Antiq.8. cap.11.

A SA , filius Abiæ,ſucceſsit patri in regno Iudæ , anno 2 0. regni Ieroboam regis Iſraël,imperauítque annos 4 1. Fuit Aſa rex pius in Deum & homines,ſubuertit altaria peregrini cultus, confregit ſtatuas , lucos ſuccîdit : & præcepit Iudæ vt quæreret Dominum Deum patrum ſuorum,legi diuinæ parêret,& vniuerſa mandata impleret. Habuit de tribu Iuda 3 0 0 0 0 0. de Beniamin autem 2 5 0 0 0 0. militum virorum fortiſsimorũ.Egreſſus eſt contra eos Zara rex Ethiopum cum decies centenis hominum millibus:hos implorato diuino auxilio, fugauit Aſa : fugatos, internecioni dedit. Poſt hæc iniit fœdus cũ Benadab rege Syriæ,timens Baaſa regem Iſraël:quare à Propheta Hanani corripitur,quem in neruum miſit. Deinde dolore pedum grauiſsimo laborans,cùm iam multos occidiſſet,opem medicorum potius quàm Dei quæſiuit. 3.Reg.15.cap. 2.Paralip.14.& 15.Ioſep. lib.8.cap.12.

NADAB filius Ieroboam ſucceſsit patri in regno Iſraël, anno ſecundo regni Aſæ, Regis Iuda: hic impius, genuina patris proles, nō diu imperauit: occiſus eſt à Baaſa anno tertio Aſa Regis Iudæ: & regnum eius occupauit homicida ille Baaſa. Vide tertium librum Regum, capitibus 14. & 15. imperauit anno à condito mundo 2992. ante Chriſtum natum 970.

BAASA occiſo Nadab, regnauit ſuper Iſraëlem annos 24. homicidio regnum aſſecutus, homicidia iterum perpetrauit: nam omnē familiam Ieroboā interfecit. fuit huic bellū cum Aſa, nam aſcēderat Baaſa in Iudā, & Rama muro cingebat, vt ne quis à regno Iudæ in regnū Iſraël penetrare poſſet: quāobrem perterrefactus Aſa, miſsis muneribus opem Ben-adab Regis Syriæ implorauit: vti dictum iam à me ſupra eſt in Aſa. Tandem Iehu prædixit ipſi Baaſæ ſuiipſius ſuorúmque ruinam ob idololatriam, ſicuti familiæ Ieroboam. ſucceſsit Baaſæ Ela filius. incepit regnare Baaſa anno mundi 2992 ante Chriſtum natum 970. Vide li.3. Regum 15. & 16. cap. Ioſeph. lib. Antiq. 8. cap. 12.

ELA filius Baaſæ, defunćto patre imperat Iſraëlitis anno mundi 3015. ante Chriſtũ natum 947. nempe anno 26. Aſæ Regis Iudæ:& anno 27. eiuſdẽ ebrius occiditur à Zambri, duce mediæ partis equitum huius Regis Elæ. Itaque Zambri regnum inuadens occidit omnem familiam Baaſæ: quod cùm reſciuit populus, conſtituit ſibi alterum Regem nomine Ambri, qui obſedit Zambri in Therſa. Porrò cùm videret Zambri expugnandam eſſe ciuitatem, ingreſſus palatium ſuccendit ſe cum domo regia: ſic tyrannide regnum aſſecutus, ſeptimo etiam die tyrannidem in ſemetipſum exercuit. Vide lib.3.Reg.cap.16.

AMRI (Ioſephus Amarin vocat) Iſraëliticũ regnum adminiſtrauit anno mundi 3016. ante Chriſtum natum 946. nec verò neſciendum eſt, poſt Zambri diuiſum fuiſſe populum in duas partes, altera faucbat Thebni, altera Amri: hæc contentio durauit ad aliquot annos: tandem prævaluit pars quæ elegerat Amri in Regem, & mortuus eſt Thebni: ſic confirmatum eſt regnum ipſi Amri, cuius regno etiam adduntur anni huius diſſentionis: nã dicitur imperaſſe in Iſraël annos duodecim. Hic montem Samariæ emit à Somer (Samarum vocat Ioſephus, à quo Samaria dićta) duobus talentis argenti: illic ædificauit Samariam, regníque ſedem conſtituit, ſex annis in Therſa egit, reliquos in Samaria. Vide li.3.Reg.cap.16.& Ioſe.lib.Anti.8.cap.12. Succeſſit ei filius etiam impius Achab.

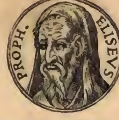

A C H A B regnauit in Iſraël anno 38.regni Aſa Regis Iudę: hic erat annus mundi 3 0 2 7.ante Chriſtum natum 9 3 5.tenuit Achab principatum in Samaria annis 2 2. omnes priores Reges impietate ſuperauit:duxit vxorem Iezabel Regis Sidoniorum filiam:& poſuit aram Baal in templo Baal,quod extruxerat in Samaria, ipſúmque Baal adorauit. Prædixit ei Propheta Elias famem,quæ tres annos durauit.poſthæc occurrit Achab Eliæ, cui dixit:*Túne es ille qui conturbas Iſrael?* reſpondit Elias: *Nō ego turbaui Iſrael,ſed tu,& domus patris tui,qui dereliquiſtis mandata Domini, & ſecuti eſtis Baal.* Deinde miraculo facto in holocauſto Eliæ, eiuſdem Eliæ iuſſu ſacerdotes Baal impoſtores interficiuntur, erant autem 4 5 0. Achab ſemel atque iterum prælio vicit Ben-adab: tertiò contra eundem pugnans mutata etiam veſte, ſagitta fortuitò ad mortem vulneratur.3. Reg.16.ca.& ſequen.Ioſe.li.Ant. 8.ca.12.& 13.

I E Z A B E L filia Eth-Baal Regis Sidoniorum,vxor fuit huius ſupradicti Achab. Impia hæc Pſeudoprophetis Baal fauens, Eliæ mortem minitata eſt: quod cùm reſciret Elias, aufugit. præterea ipſi Naboth mortem machinata eſt, qui lapidibus eſt obrutus,quòd falſis teſtibus conuiciſſet ipſa Iezabel,eum Deo ac Regi maledixiſſe.occaſio autem inde manarat,quòd vineam, patrum ſuorum hæreditatem,Regi Achab nō permiſiſſet Naboth. Vide li.3.Reg.19.& 21.ca.& Ioſe.li.Ant.8.ca.13.Hæc iuſſu Iehu de feneſtra præcipitata eſt,in Iezrahel: cùm,audiens aduentum eius,ornaſſet ſe, ac fuco faciem deliniuiſſet: aſperſúſque eſt ſanguine paries,& equorum vngulæ conculcauerunt eam:iuſsítque eam ſepeliri Iehu,quòd filia Regis eſſet: at cùm ſepelirent eam, non inuenerunt niſi caluariam,& pedes,& ſummas manus,iuxta prædictionem Eliæ.4.Reg.9.

ELIAS Thesbites, Propheta fuit clariſsimus: floruit temporibus Achab & Ochoſiæ, Regum Iſraël. Vir quidem fuit piloſus, zonáque pellicea accinctus renes: zelo maximo erga Dei cultum affectus, varia edidit miracula quæ vulgatiſsima ſunt (ſiquidem gratia apud Deum maxima valuit) nam quid commemorem vt in ſolitudine paſtus ſit à coruis, deinde ab Angelis? vt pluuiam impetrarit? vt pſeudo prophetas increparit, ac interfecerit? vt Quinquagenarij duo, cum ſuis militibus, ad comprehendendum eum ab Rege Ochoſia, filio Achab, miſsi, igne cælitus demiſſo, ſubitò conſumpti fuerint? vt aquas fluuij Iordanis pallio ſuo percuſſas diuiſerit? vt denique per turbinem in cœlum raptus fuerit curru & equis igneis? Legat qui volet 3. li. Regum à cap. 18. ad finem vſque. Eccle. 48. cap. Iacob. epiſt. ca. 5. item Ioſep. lib. Antiq. 8. ca. 12. & ſequentibus capitibus.

ELISEVS filius Saphat, iubēte domino vnctus eſt ab Elia in Prophetam, nempe vt ſuccederet ipſi Eliæ, eíque miniſtraret. arantem Eliſeum reperit Elias: ſic ex agricolatione ad Prophetiam vocatur. Hic petiit ſibi dari ſpiritum Eliæ duplicem: filium hoſpitæ ſuæ mortuum ſuſcitauit: Naaman Syrum à lepra curauit, præmiáque recuſauit. Vitam eius, ac miracula multa quibus claruit, hoc loci non eſt inſtituti mei perſequi: amplius noſſe qui cupit, legat lib. 4. Regum à 1. cap. ad 14. Porrò id minimè ſilentio prætereundum eſt, quod ſcribitur in lib. 4. Reg. cap. 13. in hæc verba: *Quidam ſepelientes hominem, viderunt latrunculos, & proiecerunt cadauer in ſepulchro Eliſei: quod cùm tetigiſſet oſſa Eliſei, reuixit homo, & ſtetit ſuper pedes.* Vide etiam Ioſephum li. Antiq. 9. cap. 8.

IOSAPHAT filius Aſa, regnare cœpit ſuper Iudam anno 4. Achab, regis Iſraël: hoc eſt anno mundi 3031. ante Chriſtum natum 931. annorum erat 30. cùm regnare cœpiſſet, & 25. annis regnauit: pietatem coluit, patris Aſæ genuinam prolem ſe præſtitit. Claſſem parauit quæ nauigaret in Ophir ad aurum inde auehendum. Philiſthæi munera ei afferebant, & vectigal argenti: Arabes quoque adducebāt pecora ampliſsima. ædificauit in Iuda domos ad inſtar turrium, vrbéſque muratas. Tertio regni anno miſit qui circuirent cunctas vrbes Iuda, atque docerent populum, geſtantes librum legis Domini. Conſtituit iudices in ſingulis vrbibus, quibus dixit: *Videte quid faciatis: non enim hominis exercetis iudicium, ſed Dei: & quodcunque iudicaueritis, in vos redundabit.* Inſurrexerunt in eum Ammonitæ & Moabitæ, qui in ſemetipſos verſi, mutuis concidêre vulneribus: ampla ſpolia lêgit Ioſaphat. Vide 3. li. Reg. ca. 22. & 2. li. Para. cap. 17. 18. 19. & 20. & Ioſe. li. 9. ca. 1.

IORAM filius Ioſaphat, ſuceeſsit patri. Hic omnes fratres ſuos occidit, & quoſdam de primoribus Iuda. Athaliam (Gotholiam vocat Ioſe.) vxorem duxit, filiam Amri, quæ illum ad cultum idolorum adduxit: quare allatæ ſunt ei literæ à Propheta quodam, quæ vltionem diuinam ei prædicebant, quòd imitatus eſſet Achab, & quòd fratres ſuos meliores ſe, occidiſſet, & declinaſſet à pietate Ioſaphat patris ſui. Suſcitauit ergo Deus Philiſthinos & Arabes, qui terram Iuda vaſtarunt, domum Ioram diripuerunt, filios eius occiderunt, præter Ioachas minimum natu. Regnauit Ioram tres annos vnà cum patre, & 4. poſt patrem: ſuceſsit filius eius Ochoſias. fuit alter Ioram filius Achab, rex Iſraël, de quo pa. ſequen. hic verò rex Iudæ. Vide vt ſupra.

f 3

OCHOSIAS filius Achab,regnare cœpit ſuper Iſraëlem in Samaria anno mundi 3049. ante Chriſtum natum 913. Hic impius,prauus, & vtrique parenti perſimilis extitit:atque æger ex lapſu, miſit conſultum Deum Accaron, an conualeſceret:reuertuntur nuntij,dicentes occurriſſe ſibi hominẽ piloſum, renibus accintum zona pellicea,qui dixerit vt reuerterentur, renuntiaréntque minimè conualiturum. Ochoſias Eliam eſſe qui nuntios impediuiſſet ratus, miſit ad eum Tribunum cum quinquaginta militibus,vt eum adducerent, quos omnes ignis cœlitus demiſſus,conſumpſit:cùm totidem iterum miſiſſet Ochoſias, eodem fato correpti ſunt: Tribunus autem qui tertius miſſus eſt,ſupplex Eliam deprecatus eſt:qui Elias,ab Angelo præmonitus,cum hoc Tribuno ad Ochoſiam perrexit. Tandem ab Elia increpatus eſt Ochoſias, apud quem idipſum locutus eſt, quod per nuntios primùm prædixerat.Itaque ex hac infirmitate obiit, nullis relictis liberis:quare ſucceſsit ei frater ſuus Ioram. Vide 3. Regũ 22.cap.& 4.Reg.1.ca.item Ioſeph.li.Antiq.9.ca.2.regnauit annos duos.Fuit alter Ochoſias filius Ioram Rex Iuda, cuius infra meminero:hic verò Rex fuit Iſraël.

IORAM frater Ochoſiæ, & filius Achab, ſucceſsit prædicto Ochoſiæ fratri ſuo in regno Iſraël, regnauítque in Samaria duodecim annis. Huius tẽporibus Rex Syriæ Ben-adab obſedit Samariam,vbi fames magna inualuit,adeò vt venundaretur caput aſini octoginta argenteis. Vide 3.li.Reg.ca.20. Item Ioſeph. li.Antiq.9.ca.4.huic ſucceſsit Iehu. Fuit quoque alter Ioram filius Ioſaphat,de quo ſupra,Rex Iuda:hic autem Rex Iſraël.

OCHOSIAS filius Ioram Regis Iudæ, non autem eius Iorã qui fuit Rex Iſrael, ſuccesſit patri in regno Iudæ anno 12. Iorã filij Achab Regis Iſrael. annos natus erat 20. cùm regnare cœpiſſet, & imperauit Ieroſolymis anno tantùm vno, qui erat annus mundi 3060. ante Chriſtum natum 902. Impiè egit, ſecutúſque eſt domum Achab: iniit ſocietatem cum Ioram filio Achab, de quo ſupra proximè mẽtionem feci: & cum eo geſsit bellum aduerſus Hazael, Regem Syrorum. Iſte Ochoſias iuſſu Iehu, qui in Regem vnctus fuerat, interfectus eſt. Vide li. 4. Reg. 8. & 9. ca. item li. 2. Parali. 22. ca. Fuit alter Ochoſias filius Achab, & frater Ioram, Regum Iſrael, de quibus ſupra mentionem fecimus, & nunc quoque commonefactum candidum lectorem voluimus.

ATHALIA, mater huius Ochoſiæ, cùm videret mortuum Regem filium ſuum, interfecit omne ſemen regium, præter paruulum, nomine Ioas, filium huius Ochoſiæ Regis Iuda: quem Ioſaba, filia Ioram, Regis Iudæ, patris Ochoſiæ proximè ſupradicti, abſconderat. Athalia itaque vſurpauit regnum Iudæ, rexítq; ſeptem ferè annos: nam hoc eodem anno ſeptimo Ioas vnctus eſt in Regem à Ioiada Pontifice, & occiſa eſt Athalia. Videto li. 4. Reg. ca. 11. item Ioſeph. li. Antiq. 9. cap. 7. vbi hanc vocat Gotholiam. Cæterùm quatenus attinet ad annorum ſupputationem, Athalia hæc, vti apud Chronologos comperio, regnare incepit ſuper Iudam, anno à mundo condito 3061. ante verò Chriſtum ſeruatorem natum, 901. & imperitauit, vt prædixi, annis ferè ſeptem.

IEHV, Dux exercitus Ioram, Regis Iudæ, imperante in Iſraël Ioram filio Achab,& Ochoſia filio alterius Ioram in Iuda, vnctus eſt in Regem Iſrael, regnauítque his duobus interfectis, anno mundi quo Athalia, de qua proxima pagina ſuperiore à nobis dictum eſt. Hic omnem domum Regis Achab exterminauit: Ioram Regem Iſraël ſagitta tranſuerberauit. Ochoſiam occidi, Iezabel præcipitari iuſsit. Conſulito lib.4.Reg.cap.9.& 10. & Ioſe.li.Antiq.9.cap.6. Hic ſacerdotes Baal occidit, idolum,& templum ſuccendit, in quo loco cloacas fecit: nec tamen à peccatis Ieroboam receſsit, nec dereliquit vitulos aureos, qui erant in Bethel,& in Dan. imperauit annos 28.& ſucceſsit ei Ioachas filius eius.

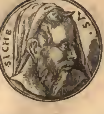
IOIADA ſummum obtinuit apud Iudæos Sacerdotium: hic Ioas Ochoſiæ Regis Iudæ filium, in regnum reſtituit, occiſa Athalia, quæ tyrannide regnum inuaſerat. pepigit Ioiada fœdus cum Ioas, quo fœdere Rex Ioas & ipſe populus polliciti ſunt obedire Deo,& populus etiam Regi. inito hoc fœdere, demoliti ſunt aras Baal, idola contriuerunt,& Mathan ſacerdotem Baal, occiderunt, etiam coram altari. Vide li.4.Reg.ca.11. nihilominus tamen mortuo Ioiada, Ioas ipſe ad idololatriam deflexit. Vide lib. 2. Paralip.24.ca.& Ioſep. li.Antiq.9. ca.7.

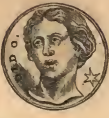

I O A S, filius Ochoſiæ Regis Iudæ, anno 7. regni Athaliæ matris, qui erat annus mũdi 3 0 6 7. ante Chriſtum natum 8 9 5. à Ioiada pontifice vngitur in Regem Iudæ. De hoc ſuperiori pagina in Athalia dictum eſt, quòd à Ioſaba filia Iorã, ſorore Ochoſiæ abſcõditus ſit, ne interficeret eũ Athalia. hic magnã vim pecuniç miſit ad Regẽ Syriæ, vt recederet: nã cũ exercitu pugnabat cõtra Iudæos. Templũ Domini inſtaurauit, pius ipſe in Deum & homines. At verò mortuo Ioiada Zachariam Prophetam filium Ioiadæ interemit, beneficiorum Ioiadæ immemor, aut ingratus. peccatum vltio ſecuta eſt, nec diu moram traxit: nam elapſo vix anno aſcendit contra Ioas exercitus Syriæ, venitque in Iudam & Ieruſalem: primores occiderunt, prædas abegerunt. Denique inſurgentes etiam ſerui in ipſum Ioas, eum occiderunt in lectulo ſuo, in vltionem ſanguinis Zachariæ filij Ioiadæ. 4. Re. 11. & 12. ca. 2. Paralipo. 24. & 25. Ioſeph. lib. 9. cap. 7. & 8. imperauit annos 40. fuit alter Ioas, filius Ioachas filij Iehu, Rex Iſrael.

A M A S I A S filius Ioas, ſucceſsit patri in regno Iudæ anno mundi 3 1 0 7. ante Chriſtum natum 8 5 5. is erat annus ſecundus regni Ioas, filij Ioachas Regis Iſrael. Hic vindex fuit paternæ cædis, in eos qui homicidium perpetrarant: non autem in filios eorum. Idumæos vicit, decem millibus occiſis & totidem præcipitatis. Poſthæc deos Idumæorum adorauit: quare indignatus Dominus tradidit eum in manus ſupradicti Ioas, & occiſus eſt anno regni ſui 29. 4. Reg. 13. & 14. 2. Para. 25. item Ioſep. lib. Anti. 9. cap. 9. ſucceſsit ei Ozias, qui & Azarias dictus eſt.

SICHAEVS, Didonis auũculus & vir, Herculis Sacerdos fuit, qui honos ſecundus à rege erat. Hic opes non tectis, ſed terræ crediderat, quam rem etſi homines ignorabant, fama tamen loquebatur: qua incenſus Pygmalion, Didonis frater, hunc ſacrificiis intentum interfecit, cuius meminit his verſibus Vergilius:

Huic coniux Sichæus erat, ditiſſimus agri
Phœnicum: ſed regna Tyri germanus habebat
Pygmalion, ſcelere ante alios immanior omnes,
Quos inter medius venit furor: ille Sichæum
Impius ante aras, atque auri cæcus amore,
Clam ferro incautum ſuperat.

Vide Iuſtin. li. 18. & Vergi. lib. Aenei. 1. & 4.

DIDO Beli Phœnicum ſeu Tyriorum Regis filia, Pygmalionis ſoror, ac Sichæi vxor, occiſo marito, aſtu vſa in Africam nauigauit, cum theſauris quibus inhiauerat Pygmalion. Carthaginem condidit anno mũdi 3076. ante Chriſtum natum 886. ab ædificatione templi Salomonis 143. iuxta Ioſephum libro primo contra Apionem. huius caſtitas, cui notam inurere tentauit Vergilius, eximiè laudatur à Boccacio, atque etiam ab Auſonio: ſiquidem emori maluit quàm cum Hiarba Rege ſecundis nuptiis coniungi. hæc proprio nomine Eliſa dicta eſt, Dido autem cognominata à rerum magnitudine, quaſi virago. Culta eſt vt Dea, templis, aríſque eius nomini dicatis. Vide Iuſti. li. 18. Boc. li. 2. de caſibus illuſtr.

IOACHAS filius Iehu, regnauit ſuper Iſraelem in Samaria anno 23. Ioas filij Ochoſiæ Regis Iudæ, qui erat annus à mundo condito 3089. ante Chriſtum natum 873. Hic ſecutus eſt impietatem Ieroboam filij Nabat, & peccare fecit Iſrael: quare iratus Dominus tradidit Iſraelitas in manu Hazael Regis Syriæ, & Ben-adad filij ipſius Hazael. imperauit annos 16. & ſucceſsit ei Ioas filius eius. Conſulito li.4.Re.ca. 13. item Ioſephum li. Antiquitatum 9.cap.8.

IOAS, filius Ioachas, mortuo patre regnauit ſuper Iſraelem anno mundi 3105. ante Chriſtum natum 857. Hic impiè egit, nec declinauit ab omnibus peccatis Ieroboam: recuperauit vrbes de manu Ben-adab, filij Hazael, quas iure belli de manu Ioachas patris ſui ille abſtulerat: & tribus vicibus eũ vicit: quinetiam contra Amaſiam Regem Iuda pugnauit, quem & cepit, & templum Domini diripuit. reuerſus tandem in Samariam, obiit: & ſepultus eſt in Samaria cum regibus Iſrael. Succeſsit ei filius ſuus Ieroboam. Vide 4. lib. Reg. 13. & 14. cap. item Ioſep. li. Anti. 9. ca. 10. imperauit hic Ioas annos ſedecim. fuit & alter Ioas filius Ochoſiæ & Athaliæ, de quo à me dictum eſt ſupra, pagina ab hinc tertia.

LYCVRGVS apud Lacedęmonas leges ſanxit, imperante Latinis Aremulo, circiter annũ mũdi 3090. ante Chriſtum natũ 872. alij referũt ad annum mundi 3181. ante Chriſtum natum 781. Primùm omnium 28. ſeniores inſtituit, qui Regibus aſsiſterent, & populari principatui repugnarent, rurſúſque populi iuribus aduerſus tyrannidem fauerent. Secundò agros æqualiter diuiſit. nummum aureum & argenteum ex vſu ſuſtulit: fereum ſolum vtendum imperauit: priuatum luxum inhibuit. Cætera qui cupit noſſe, adeat Plutarchum in vita Lycurgi. Fuit oratione breuis: quas tradidit leges, finxit ſe ex Apollinis Delphici oraculo tenere, ne reiicerentur, quòd ſeueræ eſſent: indotatas iubebat accipi vxores, vt prolis non argenti gratia nuberent viri: tum vt ne puellæ pauperes, innuptæ relinquerentur. non inuentione legum magis quàm exemplo clarior extitit: ſiquidem nihil lege vlla in alios ſanxit, cuius non ipſe primus in ſe documenta daret. Iuſtinus multis in locis. Auguſt. de Ciui. Dei. lib. 2. ca. 16. & li. 10. cap. 13. Plutar. in vita Lycurgi. Xenophon, in Athenienſium politia.

DIRCEVS, Athenienſis Poëta, deformis quidem, attamen tubæ inuentor fuit. Lacedęmonij etenim cùm reſpõſum accepiſſent ab Apolline, nõ alio quàm hoc duce ſuperaturos ſe aduerſarios Meſſanos, hunc ducem elegerunt, qui in Campano agro clangore tubarum Meſſanos ita exterruit, vt animo conſternati, ac in fugam verſi, facilè victi ſint. Vide Mag. Elucida.

IEROBOAM filius Ioas Regis Iſraël,ſucceſsit patri anno 15. Amaſiæ filij Ioas Regis Iudæ, qui erat annus mundi 3120. ante Chriſtum natum 842. Hic quoque imitatus eſt impietatem Ieroboam filij Nabat,qui peccare fecit Iſraël: reſtituit terminos Iſraël ab introitu Emath vſque ad mare ſolitudinis, iuxta ſermonem Domini,quem locutus eſt per Ionam filium Amathi Prophetam.4. Reg.14.cap. Ionas enim huic prophetauerat oportere vt Syros vinceret,& regnum proprium dilataret,in partibus quidem Aquilonis vſque ad Hemathi ciuitatem:à meridie verò vſque ad Aſphaltiten paludem, quod mare mortuum hodie vocatur. Vide 4.li.Reg.cap.14. & Ioſe.li.Anti. 9.ca.11.imperauit annos 41.ſucceſsit ei Zacharias filius eius. Fuit etiam alter Ieroboam filius Nabat,cuius ſupra meminimus.

ZACHARIAS filius Ieroboã Regis Iſraël, ſucceſsit patri anno 38. Azariæ ſiue Oziæ Regis Iudæ,qui erat annus mundi 3161. ante Chriſtum natum 801. Hic impiè egit quemadmodum patres eius.Sexto imperij ſui menſe Sellum filius Iabes, aduerſus eum coniurauit:percuſsítque eum palàm, & interfecit, regnauítque poſt eũ menſem vnum.Cõſulito lib.4.Regum 15. cap.Fuerunt ſanè alij Zachariæ,nempe Zacharias Propheta, filius Ioiadæ,qui à Ioa Rege Iuda occiſus eſt, 2.lib.Parali.cap.24. fuit item alius Zacharias filius Barachiæ,qui populum monuit, vt conuerteretur ad Dominum. Zachar.1.cap. præterea fuit & Zacharias pater Ioannis Baptiſtæ,Lucæ 1.cap.

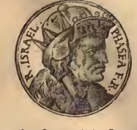

OZIAS, qui & Azarias, filius Amaſiæ, conſtitutus eſt Rex Iudæ ab vniuerſo populo, & in locum patris ſubrogatus annos tantùm natus ſedecim. Cœpit itaque regnare viuo patre, anno mundi 3124. ante Chriſtum natum 838. imperauit 52. annis: nempe 11. viuo patre, aduerſus quem coniuratum fuerat: deinde 41. annos poſt patrem occiſum. Hic initio pius, auxilióque diuino fretus, Philiſthæos, Arabes, Ammonitas deuicit, tributarios fecit: ciuitatem Ieruſalem reſtaurauit: tandem ex opulentia in ſuperbiam lapſus, dum ſacerdotis munus vſurpat, volēs ſacrificare atq; adolere incenſum ſuper altare, dúmque ſacerdotibus ipſum corripientibus minatur, in lepram incidit: atque à ſacerdotibus è templo pellitur: manſitque leproſus ad obitū vſque. ſucceſsit ei Ioathan. Vide li. 4. Reg. 14. & 15. ca. & 2. li. Paralip. 26. cap. Item Ioſeph. li. Ant̄i. 9. cap. 11.

IOATHAN filius Oziæ ſeu Azariæ, Regis Iudæ, ſucceſsit patri, eodem in regno, anno ſecundo Phaceæ filij Romeliæ Regis Iſraël: qui erat annus mundi 3176. ante Chriſtum natum 786. Hic pietatem coluit: portā domus Domini excelſam ædificauit: vrbes quoque in montibus Iuda, & in ſaltibus caſtella & turres. pugnauit contra Regem filiorum Ammon, quem vicit, fecítque tributarium. imperauit annis 16. & ſucceſsit ei filius eius Achas. Videto vt ſupra.

MANAHEN filius Gadi de Therſa, venit in Samariam, & interfecit Sellum,qui menſem vnum imperauerat, poſtquam occiderat Zachariam Regem Iſrael.Itaque qui tyrannide imperium Iſraelitarum inuaſerat, à tyranno quoque intra menſem oppreſus eſt.Manahen igitur tyrannus,qui tyrãnum interemit, regnum Iſrael occupauit anno mundi 3 1 6 2. ante Chriſtum natum annis 8 0 0. Secutus eſt hic impietatem Ieroboam filij Nabat.Thapſam ciuitatem quæ nolebat eum intrò admittere, vſque adeô perſecutus eſt,vt prægnantes quoque eius vrbis ſcinderet.Poſthæc Phul Aſſyriorum Rex Therſam obſedit:Manahen mille ei talẽta argenti dedit.4.Reg.15.cap.imperauit annos decem.Ioſe.lib. Antiq.9.cap.11.

PHACEA filius Manahen regnauit ſuper Iſrael in Samaria anno 5 0.Azariæ ſiue Oziæ regis Iudæ,qui erat annus mundi 3 1 7 3. ante Chriſtũ natum 7 8 9. Hic quoque impiè egit,ſecutus veſtigia Ieroboam filij Nabat.coniurauit aduerſus eum Phacea filius Romeliæ dux eius,& percuſsit eum in Samaria,in turre domus regiæ,& cum eo 5 0. viros de filiis Galaaditarum, regnauítque poſt eum.Conſulito li.4.Reg.cap.15.item Ioſeph.lib. Antiq.9.cap.11.imperauit hic annos duos.

PHACEA, filius Romeliæ, tyrannide regnum Iſraël obtinuit, occiſo Phacea filio Manahen, anno 52. Azariæ, ſiue Oziæ Regis Iudæ qui erat annus mundi 3175. ante Chriſtum natum 787. Hic quoque impius extitit, nec diuertit à peccatis Ieroboam filij Nabat. huius temporibus Theglat-Phalaſſar Aſſyriorum Rex, totam Galaaditen regionem oppreſsit, ac cepit, incolas in Aſſyriam abduxit. Hoſeas, ſiue Oſee, tandem inſidiis aggreſſus eſt hunc Phaceam, & interfecit eum, regnúmque eius inuaſit, cùm iam ille viginti regnaſſet annos. Vide li. 4. Reg. 15. ca. & Ioſeph. lib. 9. cap. 11.

HOSEA filius Ela, regnauit in Samaria ſuper Iſraëlem poſt Phaceam quem occiderat, anno mundi 3195. ante Chriſtum natum 767. anno ſeptimo regni ſui, Salmanazar Aſſyriorum Rex, Samariam obſedit, Hoſeámque tributarium fecit. At verò Hoſeas dum rebellat, tributáque Aſſyrio recuſat, & dum à Sua Rege Aegypti auxilium petit, à Salmanazare obſeſſus eſt, qui vinctum miſit in carcerem: Samariam cepit, Iſraëlitarũ regnum perdidit, decémque tribus abduxit: transferens Iſrael in Aſsyrios. Itaque ab electione impij Ieroboam filij Nabat, ad quem, poſt mortem Salomonis, defecerant decem tribus ab Roboam filio Salomonis, afflixit Iſraelem Dominus, & tradidit in manus diripientium, ob præuaricationes, præcipuè ob idololatriam. Conſule librum 4. Reg. cap. 17. & Ioſeph. lib. 9. cap. 15.

ACHAS filius Ioathã Regis Iuda, ſucceſsit patri in eodem regno anno mũdi 3192. ante Chriſtum natum 770. hic non eſt ſecutus veſtigia patris ſui, ſed Regum Iſraël: impiiſsimus etiam filium ſuum conſecrauit, transferens eum per ignem, ſecundum idola gentium. obſeſſus eſt à Phacea, & Raſi Rege Syriæ, nec ſuperatus eſt. Iniit ſocietatem cum Theglat-Phalaſar Rege Aſſyriorum, qui Raſim interfecit, in cuius gratiam ablato Dei cultu, diis Syriæ ſacrificauit: imperauit annos ſedecim, & ſucceſsit ei filius ſuus Ezechias. Vide lib. 4. Reg. cap. 16. & Ioſe. lib. Antiqui. 9. cap. 13.

EZECHIAS filius Achas ſucceſsit patri in regno Iudæ, anno mũdi 3208. ante Chriſtum natum 754. hic pius veſtigia Dauid ſecutus eſt, diſsipauit excelſa, cõtriuit ſtatuas, ſuccîdit lucos, confregítq; ſerpentẽ ęneũ, quẽ fecerat Moyſes, ſiquidẽ vſq; ad illud tempus filij Iſraël adolebant ei incenſum. Affuit illi Dominus: nam rebellauit contra Regem Aſſyriorum, & non ſeruiuit ei: Philiſthæos perſecutus eſt: anno ſexto regni ſui capta eſt Samatia à Salmanaſare, vt in Hoſea dictũ à me eſt. Poſthæc Sẽnacherib Aſſyriorum Rex in Deum blaſphemus, Iudæam deuaſtauit, Ieruſalem obſedit, miraculo tamen diuinitus liberata eſt: ſiquidẽ Angelus Domini occidit vna nocte 180000. hominum in caſtris Sennacherib, qui inde receſsit. Deinde ægrotauit Ezechias, cui mortem prædixit Eſaias, attamen oratione & fletu obtinuit à Deo adiici vitæ ſuę annos 15. ſignúmq; ſanitatis ab Eſaia accepit in vmbra decẽ linearum, retrograda, in horologio ſuo. Merodac-Baladan Babyloniorum Rex, cùm accepiſſet morbo laborare Ezechiam, miſit ei literas & munera. imperauit annos 29. ſucceſsit ei filius Manaſſes. Vide 4. li. Reg. 18. 19 & 20. ca. & Ioſeph. li. Anti. 9. & 10.

ROMVLVS Romanorum Rex primus, imperauit anno mundi. 3212. ante Chriſtum natum 750. filius fuit Rheæ Iliæ Veſtalis, quem vnà cum Remo, vnico partu edidit, qui paruuli prope ripam Tyberis expoſiti, tamen à Fauſtulo ad Acciam Laurentiam delati ſunt: vbi adoleuerunt, collecta paſtorum manu, Amulium interfecerunt, & Numitorem auum in regnum reſtituerũt, qui pulſus fuerat à fratre ſuo Amulio minore natu. Poſtea vrbem ædificant vbi fuerant expoſiti, quæ Roma dicta eſt à conditoris nomine Romulo: qui Remum fratrem occidit, quòd ludibrio & quaſi per contemptum Romuli, nouos tranſiluiſſet muros: centũ ſenatores creat Romulus, patres ab honore, Patricij eorum progenies appellati. 300. armatos ad cuſtodiam corporis, quos Celeres appellauit, non in bello ſolùm, ſed etiam in pace habuit. ex Sabinis & Rom. vnicam gentem fecit. poſt ſubactos Ceninenſes, Antemnates, Cruſtuminos, Fidenates, Veientes, cum ad recenſendum exercitum concionem in campo haberet, ſubitò orta tempeſtate, cum fragore & tonitribus, tam denſo opertus eſt nimbo, vt conſpectum eius concioni abſtulerit tempeſtas, nec deinde in terris ſit viſus. imperauit annos 37. Vide Tit. Liu. li. 1. Diony. Halicar. liu. 2. & Eutro. li. 1.

HERSILIA, vxor fuit Romuli. de qua Ti. Li. 1. deca. 1. de hac nonnihil fabulatur etiam Ouidius, ad calcem 14. lib. Metamorph. inquiens:

Flebat vt amiſſum coniux, cùm regia Iuno
Irin ad Herſiliam deſcendere limite curuo
Imperat: & vacuæ ſua ſic mandata referre:
O & de Latio, ò & de gente Sabina
Præcipuum matrona decus, digniſſima tanti
Ante fuiſſe viri coniux, nunc eſſe Quirini,
Siſte tuos fletus. &c.

SIBYLLA Erythræa,aliàs Heriphile,agebat,vt vulgatior eſt opinio,antequam à Græcis obſideretur Troia(quanquã Euſeb.in Romuli tempora referat) nam Apollodorus Erythræus ſuam eſſe ciuem affirmat,eámque Graiis Ilium petentibus vaticinatam,& perituram eſſe Troiam,& Homerum mendacia ſcripturũ. At Strabo duas facit Erythræas Sibyllas: priſcam nempe alteram,item alteram recentiorem,Athenain nomine, tempore Alexandri.Porrò Lactan.Erythræam Babylone natam eſſe ait, & ſe Erythræam appellare maluiſſe, quæ ſola nomen ſuum carmini verum inſeruerit:& à Græcis ac Latinis præcipua dicta ſit. Vide Lactan.lib.1.ca.6. Diui.inſti.& lib.de ira Dei.ca.22. Feneſtella legatos Erythras à Senatu Rom.miſſos eſſe refert, vt huius Sibyllæ carmina Romam deportarentur: & ea Coſſ. Curio & Octauius in capitolio(quod tunc erat curante Q. Catulo refectum)ponenda curarent,Erythræ autem vrbs eſt Aſiæ minoris. Huic Sibyllæ hæc tribuitur prophetia:
In vltima ætate humiliabitur Deus,humanabitur proles diuina, iungetur humanitati diuinitas,iacebit in fœno agnus,& puellari officio educabitur Deus & homo. Vide lib.Sibyl.

SIBYLLA Samia,Herophila dicta, claruit in Samo inſula,autori.Euſeb.Augu.& Caſsiod.circiter annum mundi 3297. ante Chriſtum natum 665. Eratoſthenes in antiquis Samiorum annalibus ſe reperiſſe ſcribit, hanc dictam fuiſſe nomine Phyto.Vide vt ſupra.Hanc ſic prophetaſſe ferunt:
Tu enim ſtulta Iudæa Deum tuum non cognouiſti, ludentem mortalium mentibus,ſed & ſpinis coronaſti,& horridum fel miſcuiſti. Item, *Ecce veniet diues,& naſcetur de paupercula,& beſtiæ terrarũ adorabũt eum.*

SALMANASAR Aſſyriorum Rex, magno comparato exercitu pugnauit contra Samariã quam cepit, Hoſeámq; Regẽ Samariæ tributariũ fecit. poſt aliquot annos cùm nollet Hoſeas amplius tributum perſoluere, iterum venit in Samariam Salmanaſar, quam poſt tertium obſidionis annum cepit, ac decem tribus in Aſſyriã abduxit, anno nono rebellionis Hoſeæ, qui erat annus mundi 3213. ante Chriſtum natum 749. hũc finem habuit regnum Iſraël, quod 242. annos ſteterat, ſub 17. Regibus: ſi ſumas initium à morte Salomonis, & regno Ieroboam filij Nabat, ad quem defecerant decem tribus, deſciſcentes à Roboam, filio Salomonis. Vide li. 4. Reg. 17. & 18. ca. Ioſe. lib. 9. cap. 15. De hoc Salmanaſare dictum à me ſupra eſt in Hoſea.

SENNACHERIB Aſſyriorum Rex, blaſphemus in Deum, per nuntios minatus eſt Ezechiæ Regi Iudæ, & populo, ſic exclamantibus nuntiis: *Audite verba Regis magni, Regis Aſſyriorum: hæc dicit Rex, Non vos ſeducat Ezechias, non enim poterit eruere vos de manu mea: neque fiduciã vobis tribuat ſuper Dominũ, dicens, eruens liberabit nos Dominus, & non tradetur ciuitas hæc in manu Regis Aſſyriorum.* Poſtea Sennacherib, Iudæam vaſtauit, Ieroſolyma obſedit. At verò tandem àd preces Eſaiæ & Ezechię, Angelus Domini occidit vna nocte 180000. militum Sennacherib, anno mundi 3221. ante Chriſtum natum 741. reuerſus itaque cum adoraret in templo Neſroch deum ſuum, Adramelech & Saraſar, filij eius occiderunt eum. Vide li. 4. Reg. 18. & 19. ca. & li. 2. Para. cap. 32. & Ioſep. li. Antiqui. 10. cap. 1. & 2. De Sennacherib etiam mentionem feci in Ezechia.

MANASSES, Ezechiæ regis Iudæ filius,ſucceſsit patri in regno,anno mundi 3237. ante Chriſtum natum 725. impius hic ædificauit excelſa quę diſsipauerat Ezechias pater eius,& erexit aras Baal,templum contaminauit,filios Diis immolauit:Ierusalem innocentum ſanguine repleuit:quare iratus Deus ſuſcitauit Regem Babyloniæ qui Iudæam inuaſit, Manaſſen cepit, & vinctum catenis,& compedibus,duxit in Babylonem.In captiuitate autem agnoſcẽs Dominum reſipuit, pœnitentiam egit,atq; regno reſtitutus idololatriam aboleuit, vitámque reliquam in Dei timore tranſegit.imperauit annis 55. Vide 4.li.Reg. 21.ca. & li.2.li. Parali.ca.33.item Ioſeph.li.Anti.10. ca.4.& 5.

ESAIAS in Ieruſalem nobili genere ortus eſt, ibíque prophetauit, & in Iudæa, necdum decem tribubus in captiuitatem ductis:ac de vtroque regno nunc mixtim,nunc ſeparatim texuit oraculum: & cùm interdum ad pręſentem reſpiciat hiſtoriam, & poſt Babyloniæ captiuitatem reditum populi ſignificet in Iudæã,attamen omnis eius cura de vocatione gentium,& aduentu Chriſti eſt:hic ſub Manaſſe Rege ſectus in duas partes occubuit. Conſulito li.4.Reg.19.& 20.ca.& Ieronymum in Eſaiam.

CANDAVLES Lydorum Rex quartus, Lydis imperauit anno mundi 3 2 4 8. ante Chriſtum natum 7 1 4. Hic cùm vxoris ſuæ pulchritudinem omnibus prædicaret, quaſi ſilentium damnum pulchritudinis eſſet, ad poſtremum Gygi ſodali ſuo nudam demonſtrauit: quo facto & amicum in adulterium vxoris illectum, hoſtem ſibi fecit, & vxorem veluti tradito alij amore, à ſe alienauit. nam breui poſt tempore cædes Candaulis, nuptiarum præmium fuit. vxor mariti ſanguine dotata, regnum viri, & ſe pariter adultero tradidit. Iuſti. li. 1. Scribit Herodotus libro primo Gygem, quanquam repugnans & inuitus nudam reginam conſpexiſſet, ab ea accerſitum, ab eadémque hæc verba audiuiſſe: *Aut illum qui iſta conſuluit interire oportet, aut te qui nudam me es conſpicatus.* Gyges vbi videt propoſitam ſibi neceſsitatem aut interficiendi herum Regem, aut ſeipſum interfectum iri, elegit vt ipſe ſupereſſet.

GYGES imperauit Lydis poſt Candaulem quem occidit, anno mundi 3 2 6 5. ante Chriſtum natum 6 9 7. poſtquam imperio potitus eſt, arma intulit Mileto & Smyrnæ, vrbémq; Colophonem vi cepit. Herodotus li. 1. feruntur præterea neſcio quæ fabuloſa de equo æneo, in cuius lateribus eſſent fores, & de corpore hominis mortui intus clauſi, qui anulum aureũ in digito habebat, quem detraxit Gyges: qui huius anuli palam cum ad palmam conuerteret, à nullo videbatur (vt ferunt) itaque huius anuli ope ſtuprum Reginæ intuliſſe, Regẽ occidiſſe, nec in his facinoribus quenquam eum videre potuiſſe. ſic repentè anuli huius beneficio Regem Lydiæ ipſum fuiſſe. Cice. 3. li. Offi.

NVMA-POMPILIVS ſecundus Romanorum Rex, imperat anno mundi 3250. ante Chriſtum natum 712. nam mortuo Romulo res ad interregnum rediit, cùm regerent Sena tores annum integrum, creatis decem Decurionibus. Huic Tatius Sabinorum Rex filiam ſuam vnicam in vxorem dederat: qua defuncta, relicta ipſe Curia, in ſyluis degebat. ad principatum autem à Romanis poſt exceſſum Romuli euocatus, primò contradixit, mansítque diu in ſententia, repugnans ne ſuſciperet imperium. vbi verò cohortantes fratres, atque poſtremò pater, haud æquum cenſebant tantum honorem vltro oblatum repellere, vt Rex fieret conſenſit. Bellum nullum quidem geſsit Numa, ſed non minus ciuitati profuit quàm Romulus: nam legibus moribúſque Romanos formauit, qui conſuetudine præliorum iam latrones ac ſemi-barbari putabantur. Duos menſes anno addidit, Ianuarium, Februariúmque: cùm ante hunc decem tantùm menſes apud Romanos fuiſſent: infinita Romæ ſacra, ac templa conſtituit. morbo deceſsit 43. imperij anno. Regnante Numa, Glaucus primus ferri inter ſe glutinum excogitauit. Videto Titum-Liuium li.1. Deca.1. & Dion. Halic. lib. 2. & Eutropium lib.1.

AEGERIA fuit Nympha ſiue Deà, quę fertur fuiſſe vxor Numæ-Pompilij, ſaltem cum ea nocturnos ſe congreſſus habere comminiſcebatur Pompilius, cuius etiã monitu quæ acceptiſſima diis eſſent ſacra inſtitueret. hanc fabulantur Poëtæ, in fontem verſam. Vide Oui. li.3. de Faſtis, & li.15. Meta. & quos ſupra citaui autores.

AMON filius Manaſſe,ſucceſsit patri in regno Iudæ,anno mundi 3 2 9 2. ante Chriſtum natum 6 7 0. impius hic veſtigia patris etiam impij ſecutus eſt.annorum 2 2.erat cùm regnare cępiſſet,& duobus annis regnauit in Ieruſalem. hic cunctis idolis quæ Manaſſes fuerat fabricatus,immolauit, atq; ſeruiuit.coniurarunt aduerſus eum ſerui ſui, & interfecerunt eum in domo ſua. Vide li.4.Reg.21.ca.& lib.2.Paralip.33.cap.& Ioſeph. lib. 10.ca.4.

IOSIAS filius Amon,ſucceſsit patri,regnauítque in Ieruſalē annos 31.hic iuſtus,pius,Dauidis veſtigia ſecutus, 12.anno regni ſui mundauit Iudam & Ieruſalem ab excelſis,& lucis,ſimulachriſque,& ſculptilibus.aras Baalim,& ſimulachra quæ ſuperpoſita fuerant,euertit: Templum inſtaurari iuſsit: reperit Helcias ſacerdos librum legis Domini,qui datus fuerat per manum Moyſis: congregato vniuerſo populo in domo Domini legit Rex omnia verba libri huius:& ſtans pro tribunali percuſsit fœdus coram Domino, adiurauit populum,& celebrauit Phaſe Domino.Cæterùm dum pugnat cū Nechaone Rege Aegypti, qui miſsis nuntiis indicarat ſe non paraſſe bellum in eum, vulneratur ſagitta,quo ex vulnere obit.luxerūt eum vniuerſus populus, maximè Ieremias qui ſuper eius morte carmen lamentabili modulatione conſcripſit,quæ lamentationes vocitantur..Vide li. 4. Reg.22.& 23. cap.& li.2.Paralip.34.& 35.cap.& Ioſeph.lib.10. Anti.cap.5.& 6.

TVLLVS Hoſtilius tertius Romanorum Rex, regnauit anno mundi 3 2 9 3. ante Chriſtum natum 6 6 9. Hic primus Romanorum purpura & faſcibus vſus eſt:bella reparauit,fiducia bene exercitæ iuuentutis: Albanos vicit ſexta congreſsione: Veientes,Sabinos,& Fidenátes itidem. fœdere rupto de Metio Suffetio ſupplicium ſumit ob violatam fidem. Horatij Curiatios vincunt:Alba ſolo æquatur:ex Albanis & Romanis vnus fit populus. Tradunt voluentem Tullum Hoſtilium commentarios Numæ cùm quædam occulta ſolennia ſacrificia Ioui Elicio facta inueniſſet,operatum his ſacris ſe abdidiſſe: ſed non rite initum id ſacrum eſſe:nec ſolùm nullam ei oblatam cœleſtium ſpeciem, ſed ira Iouis ſolicitati praua religione,fulmine ipſum cum domo conflagraſſe.Imperauit annos 32. ciuitatem auxit, adiecto Cœlio monte.hoc imperante Byzantium ciuitas condita eſt à Pauſania Rege Spartanorum. Titus Liuius li.1. Decad.1. Eutrop.li. 1.Diony. Halicarn.li. 3.

ANCVS Martius Numæ ex filia nepos, ſucceſsit Tullo Hoſtilio anno mundi 3 3 2 5. ante Chriſtum natum 6 3 7. contra Latinos dimicauit,quos & vicit:Auentinum montem ciuitati adiecit,& Ianiculum.Pōtem Sublicium in Tyberi fecit.Oſtiam ciuitatem ſupra mare 16.miliario ab vrbe Roma,condidit. Ptol. li.3.cap.1.& Strab.li.5.Huius temporibus Lucumo, cui nomen fuit L.Tarquinius Priſcus,cum vxore Tanaquil Romam venit. Anno imperij 24.morbo perit Ancus, quo regnante Epidamnus eſt condita,quæ nunc Dyrrachium.Vide vt ſupra.

SIBYLLA Cumana, nomine Amalthea, à Suida Hierophile vocatur, eámque dicit libros 9. ad Tarquinium Priſcum (alij Superbum ſcribunt) attuliſſe, ac pro eis 3 0 0. aureos poſtulaſſe, Regémque mulieris inſaniam deriſiſſe: illam coram Rege vnum combuſsiſſe, ac pro reliquis idem pretium poſtulaſſe: tum Regẽ multomagis hanc inſanire putaſſe: quæ denuo altero exuſto, cùm in eodem precio perſeueraret, motũ eſſe Regem, ac reſiduos 3 0 0. aureis emiſſe. alij ſingulis vicibus tres cõbuſsiſſe ſcribunt. At Pli. tres tantùm libros attuliſſe ſcribit: duobus autem exuſtis, tertiũ ſuperfuiſſe. cæterùm tres reſidui libri in ſacrarium conditi, Sibyllini dicti ſunt: ac in Capitolio piè aſſeruati, à Quindecim viris conſulebantur, in rebus dubiis, laborante repub. permanſerunt ad vſq; bellum Marſicum. poſt verò 1 7 3. olympiadem, tempore Marij incenſo templo exuſta ſunt: alia tamen in eorum locum, iubente Auguſto conquiſita, reſtituto Capitolio, repoſita ſunt. Hæc quoque Stilico, concitaturus in Honorium generum ſeditionem, exuſsit. Eſt autem Cuma vnde hęc Sibylla erat, Aeolicarum vrbium maxima & optima, in Aſia minore. Vide Strab. li. 13. Pli. li. 13. ca. 13. Aul. Gel. li. 1. ca. 19. Chron. Naucler genera. 52. Huius Sibyllæ hæc fertur prophetia:

Mortis fatum finiet, trium ſomno ſuſcepto: tunc à mortuis regreſſus ad lucem lætam veniet, primus reſurrectionis initium oſtendens.

SIBYLLA Helleſpontica, in agro Troiano nata eſt, vico Marpeſſo (vel Marmiſſo) circa oppidum Gergithium (vel Gergetium.) Hanc Heraclides Ponticus ſcribit Cyri fuiſſe temporibus. Huic hæc tribuitur prophetia:

De excelſo cælorum habitaculo proſpexit Deus humiles ſuos, & naſcetur de virgine Hebræa in cunabulis terræ.

ZALEVCVS, vrbe Locrenſium(quæ in Græcia eſt, vel in Calabria, vt alii volũt)à ſe ſaluberrimis legibus munita, cùm filius eius, adulterij crimine damnatus, ſecundum ius ab ipſo conſtitutum,vtroque oculo carere deberet, ac tota ciuitas in honorem patris,pœnam adoleſcenti remitteret, aliquandiu repugnauit:tandem populi precibus victus,ſuo prius,deinde filij oculo eruto,vſum vtrique videndi reliquit.Ita debitum ſupplicij modum legi reddidit: æquitatis admirabili temperamento ſe inter miſericordem patrem,& iuſtũ legiſlatorem partitus. Videto Vale.Max.li.6.ca.5. hic Zaleucus legũlator clarebat circiter annum mundi 3300. ante Chriſtum natum 660. Hic attendat pius lector quàm diligenter obſeruanda ſint Chriſti mandata: cùm ethnicus hic tam mordicus ſuã obſeruarit, ac inuiolatã retinuerit legem,vt nec oculo ſuo,quæ pars eſt corporis delicatiſsima, ſimul ac præſtantiſsima,pepercerit.Porrò ſcribit Diog.Laër. Zaleucum edoctum fuiſſe à Pythagora, cuius poſtea meminerimus:qua in re non ſat bene conuenit cum Chronica annorum ſupputatione,quemadmodum nec aliis aliquot in locis.

ARCHILOCHVS hiſtoricus qui ſcripſit de temporibus,& Simonides, item Ariſtoxenus Philoſophus ac medicus, qui etiam complures libros de Muſica ſcripſit,circa hæc tempora florebant.præterea iiſdem his temporibus diruta eſt Alba-longa,quæ 487. annos durauerat.

IEREMIAS Propheta,puer adhuc vaticinari incepit anno 13. regni Ioſiæ Regis Iudæ, qui erat annus mundi 3307. ante Chriſtum natum 655. Hic in Iuda tantum & Beniamin prophetauit, iam enim decem tribus Iſraël Aſſyrij in Medos tranſtulerant: ciuitatis Ieroſolymæ ruinas quadruplici planxit alphabeto. Anathothites dictus eſt à viculo tribus ab Ieroſolymis milibus diſtante: hic ſacerdos ex ſacerdotibus, & in matris vtero ſanctificatus eſt, & ad prophetiam ſegregatus, quam cùm detrectaret, cauſatus imperitiam, doctrinam, animum quoque à Deo accepit. Tādem apud Taphnas in Aegypto, à populo lapidibus obrutus, occubuit. Vide D. Iero. in Ieremiam. Ieremiæ vitam ac vincula qui cupit amplius noſſe, legat eiuſdem prophetiam, item Eccleſiaſtic. ca. 49. & 2. Macha. 2. & Ioſe. li. Antiq. 10. cap. 8. & ſequentibus.

BARVCH Propheta, & Ieremiæ ſcriba fuit, qui librum Ieremiæ ſcripſit de futuris rebus ciuitati, populo & templo. fuit quoque Ieremiæ in carcere miniſter, & in exilio ſocius, nec eum vnquam deſeruit. Prophetauit Baruch in Babylonia tempore captiuitatis Iudæ, prophetiámque ſuam legit coram rege Ioachin, qui & Iechonias dictus eſt. multa ac magna myſteria de incarnatione Domini ac de nouiſsimis temporibus prophetauit. Vide li. Baruch. Ioſep. li. Antiq. 10. ca. 8. & catalogum Sanctorum.

ELIACIM, qui & Ioacim,filius Ioſiæ,cùm imperaſſet frater nomine Ioachaz annos tres poſt Ioſiã,ſucceſsit fratri, in regno Iudæ,anno mundi 3326. ante Chriſtum natum 636. nam Pharao Nechao cùm veniſſet Ieruſalem,vinxit Ioachaz,ac captiuum duxit in Aegyptum: conſtituítque in locum eius Regem, hunc Eliacim fratrem eius ſuper Iudam & Ieruſalem:& vertit nomen eius vocauítque eum Ioacim: & condemnauit terram centum talentis argenti,& talento auri.Impiè egit Eliacim,ideo contra eum aſcendit Nabuchodoſor Rex Chaldæorum,& vinctum catenis,vt captiuum traduceret Babylonem, interfici iuſsit: ad quam & vaſa Domini tranſtulit,& poſuit ea in templo ſuo.imperauit annos 11.Conſulito li.4.Reg.23.& 24.ca.& li.2.Paral.36. ca.& Ioſeph.li.Antiq.10.cap.8.

IOACHIN,qui & Iechonias dictus eſt,filius fuit ſupradicti Eliacim:& ſucceſsit patri, & regnauit tantùm tres menſes, imitatus veſtigia patris impij.Hic conſulente Ieremia Propheta Nabuchodonoſori ſe,cum omni familia dedidit, qui tranſtulit eos Babylonẽ,cum primoribus, cum militibus,ac artificibus captiuis ad decem millia:& ſuffecit Nabuchodonoſor in locũ eius Mathaniam patruum eius,qui & Sedechias dictus eſt.Vide li. 4. Reg.24.& li.2.Parali.36.ca.& Ioſe.li.Antiq.10.ca. 9. Acta ſunt hæc anno à mundo condito 3337. ante Chriſtum natum 625. Poſt hanc 37.annorum captiuitatem, Euilmerodac, qui Nabuchodonozori ſucceſsit, Ioachin in libertatem aſſeruit, qui paulò pòſt genuit Meſezebel, cognomine Salathiel. Vide Iere.cap. 32.& 52.& Philonem.

NABVCHODONOSOR magnus, qui ab Hebræis Nabucadnezer dicitur, imperauit Babyloniis anno 4. regni Elia cim Regis Iudæ: qui erat annus mundi 3 3 2 9. ante Chriſtũ natum 6 3 3. Hic bellum cum Pharaone Necho ſiue Nechaone, geſsit, vicit, & totam Syriam vſq; Peluſium, Iudæa adempta, ſuæ ditioni adiecit: Ioachin ſeu Eliacim, Regem ſibi tributarium fecit, quem poſtea tributum recuſantem, cepit, ligauit vt Babylonem duceret, attamẽ interim curauit interfici. Iterum Ieruſalem tempore Sedechiæ obſedit, habens principem militiæ Nabuſardan, filios Sedechiæ occidit coram eo, ipſúmque patrem exoculauit, vinctúmque catenis abduxit Babylonem: templum ſuccendit, ciuitate capta ac direpta. Tandem regno ob inſaniam pulſus, cum feris ſeptem annis in agro egit. Vide apud Danielem huius ſomnia de quatuor regnis mundi, item de aurea ſtatua quam adorari iuſsit, vide Ioſep. lib. 10. ca. 7. & ſequen.

SEDECHIAS, qui & Mathanias, Ioſiæ filius, imperauit Iudæis an. 11. à Nabuchodonoſore ſuffectus in locum Ioachin, hac conditione vt tributum ei perſolueret, verùm fidem illi fregit, ſpernens etiam conſilia Ezechielis ac Ieremiæ. Quare anno regni eius nono Nabuchodonoſor obſedit Ieruſalem, quã poſt 2. an. cepit, Regémque cum populo in Babyloniam abduxit, anno mundi 3 3 4 8. ante Chriſtũ natum 6 1 4. Hæc eſt illa miſera, ac vulgata captiuitas Babylonica annorum 70. Vide libr. 4. Reg. 24. & 25. ca. & lib. 2. Paral. 36. cap. Iere. 25. 37. & 52. cap. & Ezechie. 12. & 21. ca. & Ioſe. li. 10. ca. 9. & 10. Sedechias filios occi di vidit, ſtatímq; ipſimet Sedechiæ eruti ſunt oculi, vt ſupra dixi.

DANIEL Propheta vaticinabatur tempore Iechoniæ, & Ieremiæ. Hic à Nabuchodonoſore cum ſodalibus captiuus abductus eſt, anno mundi 3 3 4 8. ante Chriſtum natum 6 1 4. Chaldæorum artes & linguam 3. an. didicit: Somnia Regis Nabuchodonoſor expoſuit, & viſionem Baltaſaris. in lacum leonum coniectus, atq; inde eductus eſt: Suſannā liberauit. De ſomnio 4. beſtiarum quæ 4. mundi regna ſignabant: vtq; ei 70. hebdo. viſionem ediſſeruerit Gabriel Angelus, & pleraque alia qui cupit noſſe, legat huius Danielis librum, & Ioſe. li. 10. ca. 12. Hic inſtabat aſsiduis precibus apud Deum, pro Nabuchodonoſore transformato, prædixítque vt formam & regnum recuperaret: quare indidit ei rex nomē Baltaſaris filij ſui: voluítque eum filiis cohæredem inſtituere, quod ille recuſauit. Vide Epipha. Obiit Daniel in Babylone, & ſepultus eſt in ſpelunca regali, honorificè.

EZECHIEL Propheta tempore Ieremiæ, Baruch, & Danielis Prophetarum, extitit: hic adhuc puer cum aliis in Babyloniam captiuus abductus eſt, vbi prophetare incepit anno mundi 3 3 4 9. ante Chriſtum natum 6 1 3. anno tamen ætatis ſuæ 30. ait Iero. in Chaldæa prophetaſſe Ezechielem: tum cum Ieremias in Iudæa. eius vide Prophetiā, & Ioſe. li. Anti. 10. ca. 9. Et Eccleſiaſt. ca. 4 9. In Babylone iudicauit tribum Dan & Gad: prædixítque culpa earum, non reuerſurum populum Hieroſolymam, quoad reſipiſcerent: quare exacerbati diſtraxerunt eum equis per crepidines ſaxorum, & excerebrarunt eum, & ſepelierūt in ſepulchro Sem & Arphaxad. Vide chro. Guillel.

TARQVINIVS Priſcus qui prius Lucumo, Romanorum Rex quintus, imperauit Romanis anno mundi 3 3 4 9. ante Chriſtum natum 6 1 3. apud Ancum Martium liberaliter dextréque obeundo officia, in familiarem venit amicitiam, vt publicis ac priuatis conſiliis bello, domíque intereſſet, & per omnia expertus poſtremo tutor etiam liberis Regis, teſtamento inſtitueretur. mortuo Anco, inſtituit hic vt quàmprimũ comitia Regi creando fierent, quibus indictis, ſub tempus pueros regios venatum ablegauit: & primus petiſſe ambitioſè regnum & orationem habuiſſe ad conciliandos plebis animos compoſitã fertur: maximè verò cùm Tatium Sabinum, etiam ex hoſte Regem factum diceret, ac inculcaret, populus eum regnare iuſsit. numerum Senatorum & equitum duplicauit: Circũ Romæ ædificauit, ludos Romanos inſtituit magnificos: Sabinos vicit: Latinos priſcos domuit: primus triumphans Romæ intrauit: muros & cloacas fecit: Capitolium inchoauit. Tandem à filiis Anci Martij, cui in regno ſucceſſerat, interfectus eſt 37. imperij anno. his temporibus Ieruſalem à Nabuchodonoſore capta ac euerſa eſt: & Maſſilia condita. Conſulito li. 1. Eutrop. Diony. Halicar. li. 3. Titum Liuium li. 1. deca. 1.

TANAQVIL, Tarquinij Priſci vxor fuit, perita, vt vulgo Etruſci, cœleſtium prodigiorum mulier. Hæc cùm aquila ſuſpenſis demiſſa leniter alis pileum viri abſtuliſſet, rurſúſque velut miniſterio diuinitus miſſa, capiti aptè repoſuiſſet, hæc inquam, virum complexa, alta ſperare iuſsit. id ſiquidem factum eſt ipſis primò Romam ingredientibus, antequam regnaret ipſe Tarquinius Priſcus. Vide vt ſupra.

SAPPHO Poëtria,Scamandronymi filia fuit,cuius ſapientiam admiratur etiam ipſe Plato : hæc tamen cùm vidua eſſet, ac filiam etiam ex viro diuite defuncto, Cleidē haberet, Phaonem perditè amauit:nam cùm ille in Siciliam diſceſsiſſet,& hęc ab eo ſe ſperni vereretur , ardens,amoriſque impatientiſsima , ſtatuit etiam capitis periculo furorem lenire, demiſſo in mare corpore ex leucade,Epiri promontorio. amicam etiam habuit Erinnam Poëtriam:de quibus græcum extat epigramma in hunc ſenſum: quantò Erinnā in Lyricis Sappho,tantò Sapphus gloriam Erinna hexametris præcellit.Mitylenæi Sapphus imaginem nummis inſculpebant. Rhodig.li.9.ca.24.& li.10.cap.2.item li.14.cap.1. hæc carminis Sapphici inuentrix fuit,cui & nomen dedit:& decima Muſa dicta eſt,vnde Auſonius:

Lesbia Pierijs Sappho ſoror addita Muſis.

extat & Antipatri Sidonij diſtichon Græcum , in hunc ſenſum, Mnemoſynen matrem Muſarum cepit ſtupor , quando audiuit dulciſonam Sappho:nunquid decimam Muſam (inquit) habent mortales?Fuit ſanè in Lesbo altera Sappho , verùm meretrix, hæc autem Poëtria,tempore Tar.Priſci,de quo ſupra.

PANTHEA Abradatæ vxor fuit,forma & caſtitate præcellens:hæc à Cyro maiore capta, Araſpe Medo ſeruāda traditur,qui apud Cyrū affirmat nondū eſſe ortā hac pulchriorē : nec tamen eam adiit aut accerſiuit Cyrus,ne à rebus gerendis auocaretur:quare & ipſa id beneficij, nempe non attentatæ caſtitatis, rependens,virum Cyro reconciliat,animátque,& armat,vt ſtrenuè pro Cyro pugnet:attamen inter pugnandū occumbit : ínq; demortui viri pectus impoſito hęc ſe iugulat capite:tres quoque ſpadones ſtātes vbi eos iuſſerat,quod factū erat intuiti, diſtrictis acinacibus ibi ſe iugulāt. Xen.li.7.in Cy.Pæ.& Rho.li.13.ca.33.

THALES,primus ſapiẽs & Phyſicus Philoſophus vocatur circiter annum mundi 3325. ante Chriſtum natum 637. principe apud Iudæos Ioſia, apud Athenienſes Damaſia,apud Rom. Anco Mar.ſunt qui ad Ezechiam,& malè quidem,referant:nam attigit prima Cyri tempora,cum quo & congreſſus eſt: vixítque annos ferè centum.Euſe.li.10.præpa.Euang.Hic Mileti ciuis adſcriptus eſt,profectus cum Neleo ex Phœnice,à Cadmo & Agenore originem trahens. Poſt reip. negocia ſeſe ad contemplandam rerum naturam tranſtulit. Sunt qui illum immortales animos primùm dixiſſe aſſeuerent:& ſolis curſum reperiſſe, & annum in 365.dies diuiſiſſe.huius hæ ſunt præcipuæ ſententiæ: *Parcè loqui prudentis animi indicium eſt. Quæ in alijs damnes, ipſe ne feceris. Amicorum præſentium & abſentium æquè memores eſſe debemus. Noli ditari nequiter. Quæ parentibus feceris, eadem ipſe à filijs expecta. Malè cogitans nedum malè agens,Deos haudquaquam latet. Difficile ſeipſum noſcere.* Diog.Laër.libr.1. ſcribit æſtu ac ſiti eum in ſpectaculis exceſsiſſe. Volater.li.20.

CHILO Lacedęmonius,Ephorum ac ſapientum vnus,claruit tempore Thaletis,Solonis ac Aeſopi, vt ait Plutar.in Solone. Huius hæ ſunt ſelectiores ſententiæ: *Periti ab imperitis bona ſpe differunt. Lingua ſemper, ſed in conuiuio præſertim continenda. Proximo non maledicendum, alioquin quæ nobis dolebunt audiemus. Nemini intẽtãdæ minæ,id enim muliebre eſt. Damnum potius quàm turpe lucrum eligendum. Aurum cote examinatur, auro autem hominum mens.* Obiit Piſæ præ lætitia,quòd filius in Olympiis coronatus eſſet. Vide vt ſupra.

PITTACVS Mitylenæus Melanchrum Leſbi Tyrannũ profligauit:& cùm de agri cuiuſdam poſſeſsione inter Athenienſes & Mitylenæos decerneretur, Dux exercitus ipſe cum Phrynone Athenienſium Duce ſingulari certamine pugnans, rete, quo clypeum texerat, Phrynonem dum non cauet, inuoluit, ipſóque perempto agrum ſeruauit anno mũdi 3356. à Chriſto nato 606. Hic decem annis principatum tenuit, dein ſpõte ſe magiſtratu abdicauit. Agri ſibi traditi partem abſcidit, dimidiúmq; plus toto dixit: cum Crœſo, ſicut & Solon, pugnauit: cuius & pecunias recuſauit, duplo plus quàm vellet, habere ſe profeſſus. Ebrios duplici incommodo afficiendos ſtatuit. huius hæ ſunt inter alias ſententiæ: *Perdifficile eſt bonum eſſe. Principatus virum declarat. Terra fidelis, mare infidum. Prudentis eſt priuſquã aduerſa contingant præuidere, atque occurrere: fortis verò cùm obuenerint, æquo animo ferre. Quod facturus es ne prædica, fruſtratus enim videberis Infelicitatem nemini impropera.* Fuit alter Pittacus legiſlator. Vide vt ſupra.

BIAS Prienæus, ſiue Prienenſis, capta vrbe, cùm cæteri ita fugerent, vt de ſuis quiſque rebus multa ſecum aſportarẽt, & admoneretur vt idem faceret: ego verò inquit facio: nã omnia mea mecum porto: (non abſimile reſpondit Demetrio Poliorceti Stilpo) hæc ludibria fortunæ ne ſua quidem putauit, quæ nos appellamus bona. huius hæ feruntur ſententiæ: *Infelix ne, qui infelicitatẽ ferre nequit. Morbus animi eſt impoſsibilia amare, & appetere, nec alieni incommodi meminiſſe. Indignum hominem diuitiarum gratia ne laudaueris. Quicquid boni egeris, in Deos refer.* Obiit ſuauè dormiens in ſinu nepotis ex filia. Vide vt ſupra.

CLEOBVLVS Lindius, è ſeptem quoq; Græciæ ſapientibus, cunctos ſuæ ætatis, viribus & forma antecelluit: hic fertur id ænigmatis edidiſſe:

Eſt genitor, proles cui ſit biſſena: ſed horum
Cuius triginta natæ, ſed diſpare forma:
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed vultibus illæ:
Atque immortales cùm ſint, moriuntur ad vnam.

Eſt autem annus. Sunt & eiuſdem hæ ſententiæ: *Amicos beneficijs foue, vt amicitiores ſint: ex inimicis autem amicos fac. Audiendi magis quàm loquendi, auidum eſſe oportet. Cum muliere neque blandicijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum: illud vecordem, hoc veſanum arguit.* Diog. Laër. li. 1. huic fuit Cleobulina filia, inſignis vates ænigmatum heroicis verſibus conſcriptorum.

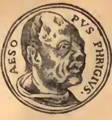
PERIANDER Corynthius, è ſeptem Græciæ ſapientibus, claruit eadem ferè ætate qua priores illi: nam id in confeſſo eſt ſeptem illos nomine ſapientiæ inſignes viros in eadem tempora incidiſſe. Porrò ſunt qui hunc eundem putant cum illo Periandro tyranno, qui agebat tempore Sedechiæ, ſed aberrant: nam diuerſos, hoc eſt duos fuiſſe Periandros Aelianus autor eſt, ſapientia illum illuſtrem, hunc tyrãnide. Vide Rhod. li. 21. ca. 37. huius ſapientis hæ ſunt potiores ſententiæ: *Bona res quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrum. Voluptates fluxæ ſunt: honores immortales. Inter ſecundas res eſto moderatus, inter aduerſa prudens. Amicis felicibus & infelicibus, eundem te præbe. Inter loquendum caue ne ſecreta pronunties.* Diog. Laër. li. 1. Cæterùm de Solone dicemus inferius, nam adiunctus eſt Crœſo.

SERVIVS Tullius Romanorum Rex ſextus ac penultimus, ſucceſsit Tarquinio Priſco anno à mundo condito 3387. ante Chriſtum ſeruatorem natum 575. hic ex nobili fœmina Corniculana, captiua tamen & ancilla, genitus eſt: cui adoleſcentulo dormienti caput ardere viſum eſt: quod prodigium Tanaquil vxor Regis Tarquinij Priſci cùm vidiſſet, eum inter liberos ſuos educauit: omen enim ſic interpretabatur, fore vt aliquando imperaret, quod & contigit: ſimile etiam de Aſcanio ſupra narrauimus. Hic Tarquinij Priſci cũ eſſet gener, eo mortuo, Rex à patribus, hinc à plebe deſignatur. Sabinos ſubegit, Veientes fregit. montes Quirinalem, Viminalẽ & Eſquilinũ vrbi adiunxit, foſſas circum murum duxit: primus omnium cẽſum ordinauit, rem ſaluberrimam tãto futuro imperio, vt inquit Liuius. Sub eo Roma omnibus in cenſum delatis, habuit capita 84. millia ciuiũ Romanorum, cum his qui in agris erant. occiſus eſt 44. imperij anno, ſcelere generi ſui Tarquinij ſuperbi, filij eius Regis cui ipſe ſucceſſerat, & impulſu Tulliæ filiæ ſuæ. Videto Tit. Li. lib. 1. Decad. 1. & Dionyſ. Hali. li. 4. ac Eutrop. li. 1.

OCRISIA, vxor Publij Corniculæ, ſupradicti Seruij Tullij mater fuit, & Tanaquilis Reginæ ancilla captiua. Videto vt ſupra. Cæterùm Plin. lib. 36. cap. 27. mira narrat de Ocriſia, qua via conceperit Seruium Tullium.

AESOPVS Phrygius, facie quidem & corpore deformis fuit:at verò iocis & fabulis omnium facetiſsimus. Conditione etiam fuit ſeruus,tempore Crœſi Lydorum Regis(de quo pagina ſequente)autor fuit quidem fabularum,quem citare non dedignatur Ariſtoteles 2.li. Rhetoricorum:& Plato in 1. Phędri: & Apuleius de deor.ſom.fabulas ac vitam eius non eſt hîc locus recenſendi,& vulgatiora ſunt quàm vt recitatione aut commendatione egeant.legat qui volet Volaterranum li.13.& 38. præterea Aeſopi vitam à Maximo Planude deſcriptam Græcè, atq; etiam latinam factam,quæ præponitur eiuſdem fabulis. hic furti falsò Delphis accuſatus,de rupe inſons præcipitatur.

RHODOPE, ſiue Rhodopis meretrix fuit famoſiſsima, ex Thracia, Aeſopi aliquãdiu cõſerua,poſtea à Charaxo,ſiue Coraxe,Sapphus Poëtriæ fratre, qui eius amore tenebatur, ingenti pecunia redempta: cuius ſic meminit Sappho apud Ouid.21.& vltima epiſtola:

Arſit inops frater,victus meretricis amore,
Mixtaque cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops,agili peragit freta cærula remo:
Quáſque malè amiſit,nunc malè quærit opes.
Me quoque,quòd monui bene multa fideliter,odit:
Hoc mihi libertas,hoc pia lingua dedit.

Scribit Plinius lib.36. cap.12.Rhodopen tantas opes meretricio quæſtu cumulaſſe,vt inſignem turrim, ſiue pyramidẽ, ſuis ſumptibus extruxerit.

CROESVS Lydorum Rex, imperauit ipſis Lydis anno mundi 3 4 0 2. ante Chriſtum natum 5 6 0. hic opibus & diuitiis præpotens, auxilium tulit Babyloniis aduerſus Cyrum: verumtamen victus, iámque de ſe ſolicitus, in regnum regreditur. At verò poſt victoriam compoſitis in Babylonia rebus, bellum trãſfert Cyrus in Lydiam: vbi, perculſum iam fortuna prioris belli, Crœſi exercitum, nullo negotio fundit. Crœſum capit, vinctúmque ſuper ingentẽ lignorũ ſtruem imponit, & circa eũ 14. Lydorum filios, vt viui exurerentur. tunc ingemiſcens Crœſus ter clara voce exclamauit, O Solon, Solon, Solon. quod intelligens Cyrus, voluit reſcire quamobrem id exclamaret: retulit Crœſus, ſe tunc meminiſſe Solonis, qui aliquando illi dixerat, *neminem in hac vita beatum ante mortem*: Itaque Cyrum pœnituit, cùm ſe quoque hominem eſſe agnoſceret: iuſsítque ignem iam incenſum celerrimè extingui. Poſthęc ſummo in honore habuit Crœſum Cyrus, atque à conſiliis præcipuum. Vide Herodo. lib. 1. & Iuſti. li. item 1.

SOLON, inter ſeptem Græciæ ſapientes clarus, Athenienſibus leges dedit: & quas Draco inſtituerat abrogauit, prӕterquam quæ de cæde erant. Piſiſtrati propinqui ſui tyrannidi latẽter obrepenti ſemper obſtitit: quæ vbi inualuit, in Aegyptũ abiit ſapientiæ operam daturus, impetrata prius ab Athenienſibus decem annorum peregrinatione. Vocatus à Crœſo intuitúſque omnes eius opes, eas coram, pro nihilo duxit: inquiens, *non eſſe beatum quempiam niſi poſt funera*. Plutarc. in Solone. ad huius leges deſcribendas, legati à Roma Athenas miſsi ſunt, anno mundi 3 5 1 0. ante Chriſtum natum 4 5 2. Liui. li. 3. obiit Rhodi ann. natus 80.

CYRVS Perſarũ Rex primus,imperauit apud Perſas anno mundi 3403.ante Chriſtũ natum 559.rexítq; annos 30.hic filius fuit Cambyſæ, & Mandanes, quæ filia erat Aſtyagis Medorum Regis. A filiis paſtorum, Rex appellatus eſt per ludum, cùm eſſet annorum 12. Nam iuſſerat eum occidi Aſtyages, ob ſomnium, quòd viderat ex genitalibus filiæ vitem enaſci, quæ totam Aſiam occuparet: attamen ab vxore Mitradatis, ſeruatus & enutritus eſt, cui vxori nomen erat Cyno, quod Græcè canem ſignificat. hic conſilio Harpagi aduerſus Aſtyagẽ exercitũ duxit, eúmq; ſuperauit prodẽte Harpago, vlciſcente mortem filij, quem in edulium paratum, ei edendum dederat Aſtyages, ob ſeruatum Cyrũ. Cum Cyro regnauit Cyaxares Aſtyagis filius apud Medos, annos 20. antequam Cyrus Babyloniam caperet, vt ait Xenophon li.8. Cyrus iſte à Daniele vocatur Darius, item ab Eſdra, 3. Eſdrę 3. De Cyro vide Herodo.li.1.& Iuſtin.li.item 1.Oro.lib.2. ca.6.& 7.

TOMYRIS, regina Maſſagetarum in Scythia, cum Cyro pugnauit, vicit, omnémque eius exercitum internecioni dedit: erant autem militum 20000. Sic vlta eſt filij mortem, quem Cyrus per bellicas inſidias cum ſuis interfecerat: nam amiſſo hęc exercitu quem præmiſerat, & vnico filio, orbitatis dolorem non in lachrymas effudit, ſed in vltionis ſolatia intendit: hoſtéſque recenti victoria exultantes, pari inſidiarum fraude circundedit: quippe ſimulata diffidentia, Cyrum vſq; ad anguſtias perduxit: ibi compóſitis in montibus inſidiis, exercitum cum Rege trucidauit, neque nuncius tantæ cladis vllus ſuperfuit. Cyri caput in vtrem demiſit, quem humano cruore compleuerat, cum hac exprobratione crudelitatis, *Satia te ſanguine* (inquit) *quem ſitiſti*. Herodo.li.1. Iuſt.li.1. acta ſunt an.mun.3432. ante Chriſtũ natũ 530.

ZOROBABEL, filius Salathiel, Iudęorum Dux fuit anno à mundo condito 3418. ante verò Chriſtum natum 544. Hic Regis Iechoniæ in directa (quam vocant) linea, nepos erat: qui cum Iehoſua, ſiue Ieſu, Sacerdote ſummo, in Iudæam remigrauit, & cum multis Iudæorum millibus: templi Hieroſolymitani fundamenta iecit, permittēte Cyro Perſarum Rege, qui Babyloniam ceperat, regnúmque & monarchiam ad Perſas tranſtulerat, Rege Baltazaro interempto, iuxta Prophetiam ac prædictionem Danielis, imperante apud Romanos Seruio Tullio Rege ſexto: quanquā Oroſius lib. 2. cap. 6. ſentiat regnante Tarquinio ſuperbo, ſeptimo atque vltimo Romanorū Rege, captam fuiſſe à Cyro Babyloniam. At verò Baltazar imperitabat Chaldæis tēpore Seruij Tullij: ſub quo Baltazare Daniel ſcripturam myſticam legit & interpretatus eſt: autore Eutropio, li. 1. Cæterum quatenus attinet ad hiſtoriam ſacram de Salathiele & Iehoſua, conſulito li. 1. Eſdræ ca. 1. & ſequentibus. item Aggęum & Zachariam Prophetas, & Eccleſiaſticum, cap. 49. ipſum deniq; Ioſep. li. Antiq. 10. cap. 1. ac Ioan. Cario. chro. li. 2.

IEHOSVA, qui & Ioſue, & Ieſus dictus eſt, ſummum geſsit apud Iudæos ſacerdotiū, temporibus Zorobabelis ſupradicti, cuius & in remigratione ex captiuitate Babylonica comes fuit. Vide vt ſupra. Hic (vt Philo refert) hiſtoriam Iudith & Heſter conſcripſit. Fuit alter eiuſdem nominis Ioſue (ne erres) Iſraëlitici populi poſt Moyſen Dux, qui cum Caleb in terram à Deo promiſſam tandem peruēnit.

HIPPONAX, Iambicus Poëta fuit, inſignis fœditate vultus: quamobrem imaginem eius ſculptores Bupalus & Anthermus publicè deridendam propoſuerunt. quod indignè ferens Hipponax tam amarum carmen in eos diſtrinxit, vt à nonnullis credatur eos ad ſuſpendium compuliſſe. Scazontem, carminis iambici genus, fertur inueniſſe Hipponax, quod ab eius nomine Hipponacticum, ſeu Hipponactеum, vocatur. Plin. li.36.ca.5. huius meminit. Clarebat autem Hipponax circiter annum mundi 3424. ante Chriſtum natum 538.

BVPALVS & Anthermus filij fuerunt Anthermi Chij, qui in arte ſculpendi clariſsimi extitere. ij feruntur ſculpſiſſe Hipponactis deformis Poëtæ imaginem, de qua hîc ſupra mentionem feci: reiicit tamen Plinius vt falſum, quod ad laqueum adacti fuerint à Poëta: *complura enim* (inquit) *in finitimis inſulis ſimulachra poſtea fecere, ſicut in Delo, quibus ſubiecerunt carmen, non vitibus tantùm cenſeri Chium, ſed & operibus Anthermi filiorum.* In ipſa Chio narrata eſt operis eorum Dianæ facies in ſublimi poſita, cuius vultum intrantes triſtem, exeuntes exhilaratum putant. Conſulito Plin. lib.36. capit.5. vt ſupra citaui. nec eſt hîc repetenda à me annorum ſupputatio quam ſupra inſerui, cùm iiſdem vixerint temporibus ſculptores hi, cum Hipponacte Poëta prædicto, vbi habes annorum rationem.

L. TARQVINIVS Superbus,ſeptimus ac vltimus Romanorum Rex,regnare incepit anno mundi 3431. ante Chriſtum natum 531. primus vincula excogitauit, fuſtes, carceres, compedes,catenas,exilia,atque metalla. Volſcos vicit:oppida valida in Latio,Gabios,Sueſſámque Pometiam ſubegit:cum Thuſcis pacem fecit,templum Ioui in Capitolio ædificauit.verùm Ardeam oppugnans,imperium perdidit. nam omnibus cùm eſſet exoſus,accepta occaſione ex violatione Lucretiæ,quam Sextus Tarquinius filius eius armatus noctu cõſtuprarat, Romani eum cum ſuis omnibus eiecerũt. defecit ab eo exercitus qui ciuitatem Ardeam decem & octo miliaribus ab vrbe Roma diſtantem,oppugnabat: atque etiam Romam veniens Rex ipſe,portis excluſus eſt.ita Romæ ſeptem regnarunt Reges annos 244. qui vix ad decimum quintum vrbis miliarium poſsidebant.poſtea crearunt Romani Conſules. Titus Liu.li.1.Diony.Hali.li.4.Eutro. li.1.Plutar.in Bruti vita.

TVLLIA vxor fuit L. Tarquinij Superbi,filiáque Seruij Tullij.hæc occiſo patre,cuius cædis conſcia erat,carpento in forum inuecta,nec reuerita cœtum virorum, euocauit virum è Curia,primáque Regem appellauit: deinde, redeundo, per patris demortui corpus carpentum egiſſe fertur. Diony. Halicar.& Titus Liuius vt ſupra.

CAMBYSES Perſarum Rex ſecundus, ſucceſsit Cyro, anno mundi 3 4 3 3. ante Chriſtum natum 5 2 9. Is dicitur Artaxerxes,1.Eſdrę 4.ca.qui templi & ciuitatis ędificationem prohibuit,quam Cyrus,pater permiſerat. Sub hoc Hebræi hiſtoriã Heſter factam aſſerunt: alij in tempora Darij, Hyſtaſpis filij, reiiciunt.Is Aegyptum ſuo regno adiecit,ſed offenſus illorum ſuperſtitionibus,Apidis, cæterorúmque deorum ædes dirui iuſsit. Ad Ammonis quoq; templum expugnandum exercitum miſit, qui in Libya deſerta arenis obrutus,vniuerſus interiit. Smerdin fratrem ex vtroque parente, interfici iuſsit, liuore commotus, quòd ſolus ille arcum duobus traheret digitis,quod nemo alius è Perſis poterat:præterea eo in Perſidem profecto, ſomniarat ſibi nuntiari in regio ſedentem fratrem Smerdin ſolio cœlum vertice tangere:quare metuens ne ſe necato,à fratre occuparetur imperium, Prexaſpem ad illum occidẽdum miſit:Sororem quam in vxorem duxerat,interfecit.Cęterùm Actabanem obſidens,proprio ſe interemit gladio, anno regni 8.fuit quoq; alter Cambyſes,mediocris dignitatis Perſa,huius auus, Cyri pater,ac Mãdanes maritus.Vide Herodo.li.3.Iuſti.li.1.Ioſeph.li.11.cap.2.

HOLOFERNES Dux exercitus Cambyſæ ſupra dicti, miſſus eſt ab eo aduerſus prouincias quæ ſuo ipſius nolebãt ſubdi imperio.Hic Bethuliam obſedit,ciues ad extremam redacti ſitim ſe dedere volebant:at conſilio,atque inſigni facinore Iudith liberãtur.Vulgatior eſt Iudith hiſtoria, quàm vt hîc ad vnguem referri conſentaneum ſit. Vide librum Iudith.

EPIMENIDES Poeta Cretenſis, Athenieſibus peſtilentia laborantibus dixit ciuitatem purgari oportere: eò cùm rogatus veniſſet: iuſsit oues albas atque nigras apud Areopagum immolari. inde recedens domum, purgatis Athenis, ab Athenienſibus pecuniam recuſauit (nã etiam Poetas haud facilè auaros videas.) Hic, iuuenis in agrum ad cuſtodiendum pecus miſſus ab Agiaſarcho patre, in quodã antro obdormiſſe dicitur annos 75. hinc manauit prouerbium, Epimenidis ſomnũ dormire. Fertur primus domos atque agros expiaſſe, delubráque erexiſſe. expiauit itaque Athenas anno mundi 3368. ante Chriſtum natum 594. Vide Dioge. Laër. lib. 1. Plato. lib. 1. & 3. de legibus Apule. lib. 2. Floridorum.

PYTHAGORAS Samius, Mneſarchi anulorũ ſculptoris filius, clarebat circa annum mundi 3439. ante Chriſtum natum 523. hic primus, *amicorum omnia communia*, dixit, amicitiámque æqualitatem: cuius etiã diſcipuli facultates omnes in vnum deponebant, & quinquennium ſilebant. Animatis abſtinere iuſſit, aſſuefaciẽs homines ad faciliorem victum. fertur primus Græcis pondera & menſuras inuexiſſe, primúmque, veſperum atque Luciferum idem ſydus dixiſſe. ſequuntur aliquot eius ſymbola: *Ignis gladio non fodiendus. Statera non tranſilienda. Cor non edendum. Verſo ad Solem vultu non mingendum. Extra publicam viam non eundum. A fabis abſtinendum.* Sunt & alia quæ referuntur latiùs à Diog. Laer. li. 8.

DARIVS Hyſtaſpis filius, hinnitu equi rex declaratus eſt, anno mundi 3441. ante Chriſtum natum 521. Smerdis & Patizithes qui regnum vſurparant, occiſi ſunt antequam imperaret hic, qui etiam Smerdin occidit, detecta per Otanem eius fraude: nam Smerdis hic, ſe Cambyſis fratrem dicebat, quòd illi de facie ac nomine ſimilis eſſet: attamẽ ab aurium mutilatione dolus deprehẽſus eſt. Porrò Darius hic, Atoſſam Cyri filiam vxorem duxit, ex qua liberos ſuſtulit, inter quos Xerxes fuit: hanc atoſſam putant nonnulli fuiſſe Heſter. hic permiſit Iudæis remigrare in Iudæam, ac templum reædificare: vaſa & theſauros templi reſtituit. Prouincias viginti conſtituit, earúmq; ſingulis pręſides pręfecit, taxato quod penderetur tributo. etenim ſub Cyro & Cambyſe nihil dum fuerat circa tributa inſtitutum, ſed munera afferebãtur. hic Getas ſubegit, Thraces ſe dedidere: at Scythæ hunc in fugam adegêre. Vide Herod. li. 3. nam Iuſti. li. 1. Smerdin, ſiue Smerdem, de quo ſupra, Oropaſtem vocat.

ZOPYRVS, præciſis de induſtria, labiis, naſo, auribus, nomine transfugæ Babylonem profectus, corpus populo laniatum oſtendit: cõſtituitur dux omnium ſuffragio aduerſus Dariũ, qui Babylonem iandiu fruſtra obſidebat, cui tandem creditum ſibi exercitum prodidit: ſícque Babylonem quę defecerat, & ab Aſſyriis occupabatur, recuperauit Darius, memorabili hoc quidẽ facto Zopyri: cui fuit etiam Megabizus filius, dux exercitus Darij in Europa, qui & Thraciam ſubegit. Herod. lib. 3. Iuſti. lib. 1.

TARQVINIVS Collatinus Lucretię maritus, cœnabat cũ regiis iuuenibus & aliis primoribus in ſtatiuis obſidionis Ardeę, cùm incidit de vxoribus mentio: ſuã quiſq; mirè laudat: hoc certamine contentionis accenſo, negat Collatinus verbis opus eſſe: paucis id quidem horis poſſe ſciri quantum cæteris ſua præſtet Lucretia: vxores inuiſunt. certaminis laudem retulit Lucretia. ibi mala libido Lucretiæ ſtuprandæ Sextum Tarquinium capit: poſt aliquot dies ſtricto gladio ad dormiẽtem Lucretiã venit, marito in caſtris agente: vi potitur. vltio breui crimen ſequitur: deturbatur regno Tarquinius Superbus: Sextus Tarquinius eius filius, Gabios profectus, interficitur. Titus Liuius li. 1.

LVCRETIA Spurij Lucretij filia, fœminã certè Romanam atque exemplar totius coniugalis caſtitatis ſe præſtitit. hæc ſiquidem vi à Sexto Tarquinio conſtuprata, mœſta nuntium ad patrem atque ad virum mittit, vt cum amicis veniant: ita facto maturatóque opus eſſe, rem atrocem incidiſſe: veniunt cum L. Iunio Bruto: his corpus violatum fatetur, animam verò inſontem morte ipſa teſtatur. Brutus viro patríq; luctu occupatis, cultrum ex vulnere Lucretiæ extrahens, per hunc inquit caſtiſsimum ſanguinem iuro, me Tarquinium Superbum cum ſcelerata coniuge, & omni liberorum ſtirpe, ferro, igni, quacunque vi poſsim exacturum. Vide Tit. Liu. li. 1. Sic exacto rege res Romana rediit ad Conſules, anno mundi 3456. ante Chriſtum natum 506.

C. M. CORIOLANVS Patricius Romanus ab Romanis exactus eſt, quòd Conſulatum arroganter ambiret, & Tribunis Plebis aduerſaretur, ac proinde ſuſpectus eſſet populo ob nimium faſtum ac potentiam. quare cum iam ante pro Romanis pugnans, Coriolos vrbem, Volſcorum ciuitatem, vnde Coriolanus dictus eſt, expugnaſſet, ad ipſos Volſcos contendit iratus, à quibus auxilia contra Romanos accepit anno mundi 3475. ante Chriſtũ natũ 487. Romanos ſæpe vicit: vſque ad quintum miliarium vrbis acceſsit, expugnaturus etiam patriam ſuam (legatis qui pacem petebant repudiatis) niſi ad eum mater Veturia & vxor Volumnia, ex vrbe veniſſent: quarum precibus remouit exercitum, quem ſubmouere armis Roma non poterat. Vide Titum Liuium li. 2. & Eutro. lib. 1. fœmineæ item preces ac lachrymæ vxoris Meleagri, ad arma pro patriæ tutela capeſſenda Meleagrum compulerunt. Ouid. epi. 3.

VETVRIA C. M. Coriolani mater fuit, ad quam adierunt matronæ Romanæ, quæ in diſcrimine patriæ peruicerunt vt Veturia magno natu mulier, & Volumnia Coriolani vxor, duos paruulos ex Coriolano ferentes ſecum, in caſtra hoſtium irent: & quam armis viri defendere vrbem non poſſent, mulieres precibus lachrymíſque defenderent: quod præſtiterunt. nam fractus precibus at fletibus matris Veturię ac vxoris Volumniæ Coriolanus, caſtra retro ab vrbe mouit. Titus Liuius li. 2. Dion. Halic. li. 7. & 8. Statuit Senatus vt fœmineum extrueretur templum Diuæ Fortunæ, vbi fœminæ ſingulis annis, eadem qua liberata fuerat vrbs die, ſacra peragerent: ídq; in fœminarũ honorem, ac huius facti, & velut miraculi, monimentum perpetuum.

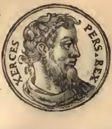

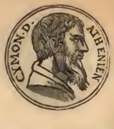

PORSENA Hetruriæ Rex,bellum Ro.intulit,in gratiam Tarquinij Superbi, tribúſque continuis annis trepidam vrbem terruit:quam audax Scæuolæ facinus ab hoſte liberauit:nam ſcribam pro Rege interfecit,dum timet ſciſcitari vter Porſena eſſet. Tit.Liui. li.2.Halicar.li.5.Eutro.li.1.Porrò de Porſena & Scæuola elegans hoc apud Martialem li.1.extat epigramma:

Dum peteret Regem decepta ſatellite dextra,
Iniecit ſacris ſe peritura focis:
Sed tam ſæua pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis iuſſit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Maior deceptæ fama eſt,& gloria dextræ:
Si non erraſſet,fecerat illa minus.

CLOELIA, Romana virgo, vna ex obſidibus,cùm caſtra Hetruſcorum fortè haud procul ripa Tyberis locata eſſent, fruſtrata cuſtodes dux agminis virginum inter tela hoſtium Tyberim tranauit,ſoſpitéſq; omnes Romam ad propinquos reſtituit anno mundi 3457. ante Chriſtum natum 505. iratus Porſena Clœliam obſidem per oratores depoſcit:deinde in admiratio nem verſus, ſupra Coclites & Mutios id facinoris eſſe dicebat: reſtituta hæc apud Regem Hetruſcum, non tuta ſolùm, ſed honorata,partéque obſidum donata eſt. Romani nouam in fœmina virtutem nouo genere honoris, ſtatua equeſtri donauere: in ſumma ſacra via fuit poſita virgo inſidens equo.Liuius li.2.

XERXES quintus Perſarum Rex, Darij Hyſtaſpis filius, ſucceſsit patri in regno Perſarum anno mundi 3477. ante Chriſtum natum 485. fuit nonnihil controuerſiæ inter hunc & maiorem natu fratrem Artabarzanẽ:attamen res facile componitur vt Xerxes, Atoſſæ ſecundæ Darij vxoris filius, quæ Cyri filia erat, regno potiretur. Primùm Aegyptios qui defecerant ſubegit: poſthæc maximã in Græciam expeditionẽ fecit: tãtęque ferũtur eius fuiſſe copiæ vt fluuios exiccarent: quod de Scamandro fluuio (qui & Xãthus dictus eſt) legimus. Gręciam vaſtauit, Athenas, vrbéſque vicinas combuſsit. tãdem à Leonida ac Themiſtocle pulſus, vno die etiam duo vulnera accepit: nauicula piſcatoria aufugit. Cæterùm is cum filio Dario ab Artabano, ſpe adipiſcendi regni interficitur: Artabanum autem Artaxerxes gladio tranſuerberauit, vt dicturi ſumus inferius. conſulito Iuſti. lib. 1. 2. & 3. Præterea Plut. in vita Themiſ. & Ageſil. item Hero. li. 7.

CIMON Athenienſium dux præſtantiſsimus, ſemel atque iterum Xerxis exercitum vno die fudit: primò pugna nauali, deinde terreſtri: præterea Aſiæ minoris partem cepit: inimicorum exuuiis opulentus factus, pauperibus bonam partem diſtribuit, menſáſque dapibus inſtructas, pauperibus ac peregrinis publicè parauit. Vide Plutar. in Cimone.

Clarebant his temporibus Aeſchylus, Sophocles, & Euripides, Poëtæ Tragici, quinetiam Zeuxis pictor inſignis.

THEMISTOCLES, Athenienſium dux fortiſsimus ac prudentiſsimus,ingenti gloriæ ſtudio tenebatur.hic fuſis, fugatiſque Perſis,atq; eorum Rege Xerxe, Athenas reædificauit, muro cinxit,Pyreúmque ciuitati iunxit, anno mundi 3492. à Chriſto nato 470. nec tamen inuidia caruit, dicere ſolitus ſe neque honoribus ab Athenienſibus affici,neque apud eos in admiratione eſſe,ſed procella vexatos imminente periculo, ad ſe veluti platanum ſubterfugere,reddita autem ſerenitate,euellere atque deiicere. Suffragiis è ciuitate eiectus, eiúſque dignitate ac nimiis opibus depreſsis,grauis fortuna inimico patriç ſupplicem eſſe coegit.Nec tamen,iuſſus à rege Perſarum, ad quem deſciuerat,Græcis bellum inferre,ira in ciues ſuos eum cōcitare potuit: nec maximi honores atque opes ad patriam bello laceſſendam impulerunt:fortaſſe quidem ratus opus maius quàm vt à ſe confici poſſet,præclaris tum ducibus abundante Græcia, præſertim Cimone.Itaq; fertur epoto taurino ſanguine, venenóq; infuſo, in Magneſia diem obiiſſe,annos natus 65.Plutarc.in Themiſto. Thucy.li.1.huius etiam Themiſtoclis meminit Eraſ.in apophth. li.5.& 8.

STESILEA, eleganti forma mulier, amata fuit ab Ariſtide ac Themiſtocle:inde fortaſſe conflato liuore,perpetuo flagrarunt inter ſe odio:quanquam vitæ ac morum diſsimilitudo,non parum auxiſſe odium dicatur:nam Ariſtidem contraria in repub. ſententia aduerſarium ſemper habuit Themiſtocles. Vide Plutar.in Themiſtocle.

ARTAXERXES Xerxis filius, cognomēto Longimanus,quòd manum dextram ſiniſtra longiorem haberet, Artabanum cum filiis occidit,de patris nece vindictam ſumens. imperauit Perſis anno mundi 3497. ante Chriſtum natum 465. hic à Metaſthene Darius, ab Eſdra Darius & Artaxerxes vocatur indifferenter.nam Perſę his duobus nominibus promiſcuè vtuntur, ſicut & nos imperatores noſtros Cæſares & Auguſtos,ſine diſcrimine vocamus. Aſtu Artabanum, iuuenis adhuc, gladio transfodit: nam finxit ſe arma velle commutare, ſic inermem aggreſſus egregio in iuuene commento, inimicum enſe traiecit. Iuſt.li.3.& 10.Hero.li.7.Plutar.in Artaxerxe. imperauit annos 40.Vide item Eſdr.1.li.ca.4.& 7.

ESDRAS Propheta fuit temporibus Artaxerxis,quē adiit, ab eóque petiit vt liceret Iudæis reuerti Ieruſalem: & obtinuit. miſſus eſt igitur Eſdras Ieroſolymam, cum reliquiis vaſorum Domini à Nabuchodonoſore in Babyloniam abductorum, acceptis ab Artaxerxe priuilegiis vt liceret ei conſtituere iudices ac præſides in populo Iudæ ac Ieruſalem,collapſámque Iudæorum remp.inſtaurare. Conſulito 1.lib.Eſdræ,7.cap.hinc incipiunt ſeptem Danielis hebdomades.

L. QVINTIVS Cincinnatus in opere, arans inuentus, ſudore deterſo ab aratro accerſitus ad faſces, togam prætextam accepit, Dictatórque eſt creatus anno mundi 3506. ante Chriſtũ natũ 456. hic mox ſumpto honore, inſtructóque exercitu, cæſis hoſtibus victor exercitum Romanum liberauit. Nam Minutius Conſul ab Equis & Volſcis ſuperatus, fugerat, ac fame ferróque cingebatur, actúmque infœliciter foret, ni Quintius ipſe, qui iugum boum Equis impoſuit, victoriámque quaſi ſtiuam tenens, ſubiugatos hoſtes præ ſe primus egit. Romæ triumphauit. Caſtris hoſtium receptis, plenis rerum omnium (nudos hoſtes emiſerat) prædam omnem ſuo tantùm militi dedit: Conſularem exercitum, ipſúmque Conſulem increpans, *carebis*, inquit, *prædæ parte miles ex eo hoſte cui propè prædæ fuiſti.* Titus Liuius lib. 3. Eutropius li. 1. Romæ quidem hic L. Quintius Cincinnatus ob egregiam hanc partam victoriam meritò triumphum egit. tandem Dictatura (qui erat ſummus honos) ſe abdicauit, rurſúſque rus ad agriculturam diuertit.

RACILIA vxor fuit L. Quintij Cincinnati. hæc togam properè è tugurio viro poſtulanti protulit: cùm mandata Senatus, togatus vt audiret rogaretur à legatis, qui eum operi agreſti intentum nomine Senatus ſalutabant. Titus-Liuius lib. 3.

SOCRATES Sophroniſci ſtatuarij & Phanaretæ obſtretricis filius fuit.clarebat anno mundi 3531. ante Chriſtum natum 431. hic veram Philoſophiam eſſe prædicabat, *ſeipſum cognoſcere, talémque eſſe debere hominem, qualis vellet videri.* Philoſophiam naturalem deſeruit, vt moralem amplexaretur. Conſtantiſsimus ille, nec triſtior nec iucũdior vnquam viſus eſt. pauperculus quidem extitit, at verò ab Apolline omnium ſapientiſsimus dicitur iudicatus. In huius ſigno ſculptum erat, *hominis amicum eſſe, idipſum ſapere: inimicum autem, deſipere.* Inuidia non caruit: accuſatus eſt ab Anyto diuite, Melito Poëta, Lycone oratore, quòd malè de diis ſentiret. Intrepidus coram iudicibus ſtabat, nec voluit quam ei parauerat orationem Lyſias, orator percelebris, ad ſui defenſionem, pronuntiare: quinimo ad bibendam cicutam damnatus, eam ſumpſit intrepidè. Athenienſes tandem delatores eius occiderunt: æneámq; ſtatuam ei erexerunt, quam in templo collocarunt. Cice.li.1.de Orato. Aelianus, Plin.libr.7. Auguſt.de ciui.Dei, li.8.ca.3.

XANTIPPE, vxor fuit Socratis, quæ cùm moleſtiſsima eſſet, atque aliquando poſt nimios clamores & iurgia, ſordidam aquam in caput illi ieciſſet, haud ægrè ferens reſpondit, *Sciebam poſt tonitru venturam pluuiam,* interrogatus ab Alcibiade Socrates cur tam acerbam vxorem domo non exigeret, quoniam, inquit, cùm talem domi perpetior, inſueſco vt aliorum foris iniuriam feram. Vide Gel.li.1. cap. 17.& Apophtheg. Eraſ.

ASPASIA mulier, conſuetudinem amatoriam cum Pericle habuit,quam vnicè adamauit: nam cùm exiret domo,& cùm ingrederetur, eam oſculabatur. hanc nomine & gloria claruiſſe ferunt. Quæ autem in bello contra Samios geſta ſunt, decreto Periclis ob Mileſios,rogatu Aſpaſiæ facta dicũtur. Vxorem Pericles alteri dedit,cùm ingrata vtrique vitæ cõſuetudo foret, hanc autem Aſpaſiam ſuperinduxit.Plutar.in Pericle.

PERICLES Athenienſium dux,cum Sophocle Poëta tragico,miſſus eſt aduerſus Lacedæmonios, qui diuerſo exercitu, Lacedæmoniorum agros vaſtauerunt, & multas Achaiæ ciuitates Athenienſium imperio adiecerũt.his malis fracti Lacedęmonij in annos triginta pepigerunt pacem: ſed tam longum ocium inimicitiæ non tulerũt.Quare intra quindecim annos,fines Atticos populantur,hoſtes ad prælium vocant:verùm Athenienſes Periclis conſilio iniuriam differunt in tempus vltionis. Deinde interiectis aliquot diebus naues conſcendũt,& nihil ſentiẽtibus Lacedęmoniis, totam Spartam deprædantur, multóque plura auferunt quàm amiſerant. Poſt hæc nauali prælio victi Lacedęmonij, fugerunt:pacem in annos quinquaginta fecerunt, quam non niſi ſex annos inuiolatam obſeruarunt.hæc facta ſunt temporibus Artaxerxis,anno ſcilicet à mundo condito 3536. ante Chriſtum natum 426.Iuſti.lib.3.Plutar.in Periclis vita. bellum inteſtinum,quod Peloponneſiacum dicitur, tunc incepit, quod durauit annis 27.de quo Thucy.& Xeno.De Pericle mẽtionem quoque facit Eraſ.in apoph.lib.5.& 8.

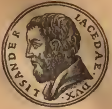

ALCIBIADES Athenienſium Dux, ad bellum Siculum miſſus eſt anno mundi 3548. ante Chriſtum natum 414. hic erat ætatis flore, formæ veneratione, nec minus eloquentia inſignis: ſed in conciliandis amicitiarum ſtudiis quàm in retinendis vir melior. Siculi itaque belli concitator & Dux Alcibiades, Athenis inſimulatur: reuocatus à bello ad iudicium, ſiue conſcientiam, ſiue indignitatem rei non ferẽs, tacitus in exilium Elidem proficiſcitur: deinde Lacedæmona ſe confert. Lacedæmoniorum Regem aduerſus Atheniẽſes impellit: ſed huius virtus plus inuidiæ quàm gratiæ apud Lacedæmonios contraxit: quare præmonitus à Tinæa vxore Regis, quam adulterio cognouerat, ſibi tendi inſidias, ad Tiſafernem Darij præfectum profugit. Circa hæc tempora Athenienſes Lacedæmonios vicerunt ad Arginuſas. Alcibiades ad Chalcedonem victoria eſt potitus: Byzantium per proditionem obtinuit: Lacedæmonios vicit, Pharnabazum fudit. Vide Xenoph. li. 2. de reb. Græ. Tandem Atheniẽſium iuſſu vulneribus multis cõfoſſus occubuit. Iuſtin. li. 5. Plut. in Alci. Thucy. li. 6. hic in Lacedæmoniorum gratiam à Pharnabazi militibus occiſus dicitur: alij à quibuſdam familiaribus, quando cum eorum ſorore congreſſum haberet.

TIMANDRA meretrix fuit quam deperibat Alcibiades, cui hæc Timandra funus ſatis amplum atque magnificum pro ſuis facultatibus curauit faciendum. huius Timandræ filiam fuiſſe dicunt Laidem, quam Corynthiam appellabant: Sic matrem ſequitur ſua proles. Vide Plutarchum in Alcibiade.

CONON Athenienſis dux in locum Alcibiadis ſuffectus eſt.hic claſſem maxima induſtria adornat, anno mundi 3553. ante Chriſtum natum 409. Sed nauibus exercitus deerat,fortiſsimis quibuſque in Aſię populatione amiſsis:armantur tamen ſenes aut impuberes pueri,& numerus militum ſine robore exercitus expletur.non magnam bello moram ætas facit. Omnibus captis aut occiſis, cum dux Conon ſuperfuiſſet ſolus, crudelitatem ciuium metuens,ad Regem Cyprium contendit.Athenienſes 30.rectores accipiunt,quos triginta Athenienſium tyrannos vocant. Lacedęmonij formandas Lyſandro Athenas tradunt: repletur Græcia Athenienſium exulibus.Tandem Pharnabazus cum Conone claſſe comparata, Laconicas maritimas ciuitates incommodis affecit: pugnatur:vicit Conon. Videto Iuſtinum lib.5.& 6.

LYSANDER Lacedæmoniorum dux factioſus,Alcibiadem in capitis adduxit periculum:totius Græciæ odium in Lacedęmonios concitauit.hoc duce Conon nauali prælio victus eſt. paulò pòſt tamen duce Conone victi ſunt terreſtri prælio Lacedęmonij,in quo occiſus etiam eſt ipſe Lyſander. Tunc reſtituta eſt per Cononem terreſtri prælio Athenienſibus libertas, per quem antea amiſſa maritimo prælio fuerat. Videto vt ſupra, & Plutar.in eius vita.

THRASYBVLVS à triginta Athenienſium tyrannis in exilium actus, audendum aliquid pro patria ac ſalute communi, etiam cum periculo ratus, adiunctis ſibi exulibus, reditum in patriam manu comparauit, lato prius Plebiſcito de iniuriis vltro citróq; obliterandis. ſic Tyrannis victis popularis ſtatus reſtituitur eius opera, anno mundi 3 5 5 8. ante Chriſtum natum 4 0 4. Xeno. rerum Græcarum lib. 4. Iuſtin. lib. 5. Putarc. in Pelopida. Cicer. in Philip.

EPAMINONDAS Thebanorum dux fortiſsimus, claruit circa annum mundi 3 5 9 0. ante Chriſtum natum 3 7 2. fuit veſtium tenuitate, cibi moderatione, laborum tolerantia, atque, in fungendo imperatorio munere, ſynceritate ſingularis ac præſtantiſsimus: huic ſoli ex amicis nunquam vt quicquam acciperet, potuit perſuadere Pelopidas. hic dum non ducis tantùm, verumetiam fortiſsimi militis officio fungitur, grauiter vulneratur. fuit incertum, vírne melior an dux eſſet. honores ita geſsit vt ornamentum non accipere, ſed dare ipſi dignitati videretur: literis & Philoſophia vſqueadeo clarus, vt mirum eſſet vnde tam inſignis militiæ ſcientia homini inter literas nato. Saucius ac ſemianimis quæſiuit num cadenti ſibi ſcutũ ademiſſet hoſtis, quod ſibi allatum, velut laborum gloriæque ſocium, oſculatus eſt: iterum quæſiuit vtri viciſſent: vt Thebanos audiuit, velut gratulabundus patriæ expirauit, apud Mantineam cum Lacedæmoniis congreſſus. Iuſtin. li. 6. Plutar. in vita Pelopidæ, Cicer. in epiſt. ad Lucceium.

DIOGENES, Philoſophus Cynicus, palliolum duplex ad frigus arcendum habuit, peram pro cellario, baculum pro corporis ſuſtentatione. habitans in portarum veſtibulis & porticibus ciuitatum, cibum emendicabat. cùm ſe contorqueret in dolio, volubilem domum ſe habere iocabatur, & ſe temporibus immutantem: frigore enim os dolij vertebat in meridiem, æſtate in Septentrionem. Cum Alexandrum cæteri Philoſophi adiiſſent, Alexander hunc adiit: ad ſolem apricantem offendit, rogat Alexander reíne cuiuſpiam egeat: cui Diogenes, parumper inquit à ſole mihi ſecedas. Adeò hoc reſponſo delectatum & admiratum ferunt Alexandrum, vt eo diſcedente, cùm amici irriderent, ac per iocum morderent, dixerit: *Ego profectò niſi Alexander eſſem, Diogenes eſſe vellem.* Fertur cùm aliquando videret puerum manu aquam haurientem, ac bibentem, vaſculum quod ad bibendum geſtabat, ab ſe abieciſſe, cùm natura manu tanquam ad bibendum inſtrumento, prouidiſſet. Vixit fermè nonagenarius. Pluta. in Alex. Dioge. Laër. hic ex ficu poma aliquando legebat: at cuſtode dicente, huic ante paucos dies homo ſuſpẽſus eſt, ego, inquit, illam purgabo. fuerunt autem Diogenes quinque. ſupputationem temporum non eſt quòd hîc inſeram, cùm conſtet fuiſſe tempore Alexandri, de quo vide inferius.

CRATES Thebanus, vt Philoſophiæ vacare poſſet, magnum auri pondus in mare proiecit, *abite*, inquiẽs, *peſſum malæ cupiditates: ego vos mergam, ne ipſe mergar à vobis.* Neque putauit, ſe poſſe virtutes & opes ſimul amplecti. Cice. in Paradox.

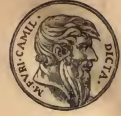

PLATO Philoſophus Ariſtone Patricio inter Athenienſes ciue,& Perictiona ſiue Prona natus eſt. claruit circa annum mundi 3575. ante Chriſtum natum 387. à corporis habitu egregio,Plato dictus eſt,aut ab orationis vbertate & mira amplitudine,cùm prius Ariſtocles ex aui nomine diceretur: 20. annos natus,Poëticam miro complexus eſt ingenio: celebratas Tragœdias,atque alia carmina ſcripſit,ſuauíque vocis ſono pronuntiauit,niſi quòd ad gracilitatem tēderet. Poſtea Philoſophiam amplexatus,Poëticam reliquit:Socratis diſcipulus fuit,& Ariſtotelis ac Xenocratis præceptor. Ter militauit, egregiúmque militem ſe præſtitit. Ter in Siciliam nauigauit:tertiò rediens,venundatus,atque à Dionyſio Tyranno extrema penè paſſus eſt. In Aegypto didicit quæcunque illic magna habebantur. Philoſophiam in moralem,naturalem,& rationalem diſtribuit. Varia de eius morte ſcribuntur. Vixit annos 80. Vide Dioge.Laër.libr.3. Auguſt.de ciui.Dei li.8.ca.4.& Plutar.in eius vita.

ARISTOTELES patre Nicomacho medico, natus eſt in obſcuro oppido Stagira:vbi adoleuit,Athenas ſtudiorum gratia miſſus eſt. Platonem audiuit annos 20. Deinde in Macedoniam euocatus à Philippo,& Alexandro filio in diſciplinam tradito, maximam autoritatem in regno promeruit. huius ſcripta extant quàm plurima, quæ vel ad eloquentiam ſpectant, vel ad ciuilem,moralémque diſciplinam,vel ad ſecreta naturæ. Dioge. Laër.li.5.Plutar.in eius vita.

BRENNO, ſeu Brennus,Gallorum Senonũ Dux fortiſs. collecto exercitu in Italiam irrupit(nec tamen primus, nam ante 200.an.Galli Italiam inuaſerant) cúmque vrbem Cluſium obſediſſet,dimiſſa obſidione, totis viribus Romam contẽdit,quem Fabius cum exercitu excepit,nec tamen obſtitit:quin potius impetus ille hoſtilis Romanos quaſi aridas ſegetes ſuccîdit:teſtatur hanc Fabij cladem fluuius Allia.patentem Romam capit Brẽno, (nam metu perculſi Rom.in Capitolium ſe receperant) eam deprædatur ac exurit:Capitolium obſidet:pacta pecunia obſidionem ſoluit:cum aurum penderetur, additur etiam à Gallo duce ponderi gladius,anno mundi 3576.ante Chriſtum natum 386. Tit.Li.5.Eutro.li.1.Oro.lib.2.ca.19.Ab hoc,ſeu ab alio eiuſdem nominis,extructam ferunt Brenonam,quę poſtea Verona dicta eſt:nam poſt an.cẽtum Brẽnus quidam,Gallorum qui Græciam inuaſerunt dux,Soſthenem fudit: at contra Delphos infeliciter pugnans,pugione ſeipſum confodit.Iuſtin.libr.24.Porrò Galli cùm Nicomedi Bithyniæ Regi, opem aduerſus Zibœam tuliſſent,parta victoria,regionem partiti ſunt:inde Gallogræcia dicta.Tit.Liu.li.8.Deca.4.Iuſtin li.25.qui etiam ſcribit Gallos ſedibus Thuſcos expuliſſe,ac Mediolanũ, Comum,Brixiam,Veronam,Bergomum,Tridẽtum,& Vicentiã in Italia condidiſſe.

M. FVRIVS Camillus nobilis Roman.Dictaturam quinquies geſsit triumphum quater egit.hic ob prædam Veiẽtanam, in exilium abiit,deos orans,vt ſi inſonti ea ſibi iniuria fieret, ſtatim deſiderium ſui ingratæ ciuitati facerent: quod contigit:nam paulò pôſt Dictator creatus, Brẽnum vincit,aurum reportat,vt inquit Liuius:nam Druſum potius ſunt qui cenſeant aurum extorſiſſe.Sueto.in Tibe. Plutar.in Camil.

MAVSOLVS Cariæ regulus, quæ eſt in Aſia minore, obiit anno mundi 3586. ante Chriſtum natum 376. huic Artemiſia vxor fuit, quæ illum vſqueadeo amauit, vt illius demortui cineres vino mixtos biberit, alij dicũt aqua odoribus mixta: præterea ſepulchrum illi extruxit, quod ab Oriente cælauit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à meridie Timotheus, ab occaſu Leochares: priuſquam id operis peragerent, obiit Artemiſia: nec tamen receſſerunt niſi abſoluto iam, id gloriæ ipſorum, artiſque monumentum iudicantes. Plin. li. 36. ca. 5.

ARTEMISIA, Mauſoli vxor, molita eſt, conſeruandæ mariti memoriæ cauſa, ſepulchrũ memoratiſsimum, dignatúmque numerari inter ſeptem omnium terrarum ſpectacula. Id monumentum Artemiſia cùm diis Manibus, ſacris Mauſoli dicaret, agona, id eſt certamen laudibus eius dicundis fecit: propoſuit præmia pecuniæ, aliarúmque rerum ampliſsima. Ad eas laudes decertandas veniſſe dicuntur plerique diſerti viri, inter quos Iſocrates ac Theopompus, quem viciſſe iudicatum eſt. Aul. Gel. lib. 10. ca. 18. Boc. & Herodo. li. 7.

PHILIPPVS, Amintæ filius, apud Macedones imperauit anno mundi 3603. ante Chriſtum natum 359. In Athenienſes primò bellum mouit: vicit: modeſtiſsimè victoria vſus eſt. deinde aduerſus Illyricos mouit, multáque horum millia, cecîdit. hinc Theſſaliam non prædæ cupiditate, ſed quòd exercitui ſuo Theſſalorum equitum robur adiungere geſtiebat, improuiſuś expugnat. Cùm Methonam vrbem oppugnaret, de muris ſagitta iacta dextrum Regis Philippi oculum effodit: quo vulnere nec ſegnior ad bellum, nec iracundior aduerſus hoſtes factus eſt: adeò vt pacem deprecantibus dederit, mitiſque aduerſus victos fuerit. Tandem totius Græciæ Imperator factus, parabat bellum in Perſas, cùm à Pauſania occiditur, ob priuatã iniuriam: creditũ quoq; eſt immiſſum ab Olympiade Alexãdri matre fuiſſe, nec ipſum Alexandrum ignarum paternæ cædis extitiſſe, cùm ipſe vereretur ne hæres regni inſtitueretur frater natu minor, ex Cleopatra nouerca ſuſceptus. Cõſulito Iuſtin. li. 7. & 8. & Diod. de geſtis Philippi. Imperauit Macedoniæ annos 25. vixit 47.

OLYMPIAS Regis Moloſſorum filia, vxor fuit ſupradicti Philippi Macedoniæ Regis, & Alexandri mater. hæc dolens ſe ob adulteria repudiatam, prælatámque ſibi Cleopatram, parauit necem viro, vnà cum filio regni æmulo, qui fratrem ex nouerca ſuſceptum, timebat. Videto Iuſtinum vt ſupra.

DEMOSTHENES orator facundiſsimus, clarebat circa annum mundi 3615. ante Chriſtum natum 347. hic patrem habuit gladiorum fabrum, ſatis opulẽtum, qui obiit, filium relinquens ſeptennem: patrimonium à tutóribus malè adminiſtratum, dum in iudicio repetit Demoſthenes, dúmque in cauſa propria diſertus eſſe ſtudet, etiam in alienis cauſis diſertus eſſe diſcit. Nec mens eius primùm ſatis poterat intelligi, cùm lingua, vocéque laboraret: verùm ſtudio ac exercitatione incredibili, actionem hanc ingratam in ſuauiſsimam commutauit. Dubium fuit ingenio plús ne an doctrina valuerit, plus olei quàm vini conſumpſiſſe dictus eſt. Sæpe duos vel tres mẽſes continuos non ceſſabat motum corporis fingere, vocem exercitare, chartis impalleſcere, abraſa etiam parte capitis, vt exeundi facultatem ſibiipſi præriperet. Propoſitum eius in repub. maximè fuit, omnibus Philippi Macedoniæ regis conatibus obſiſtere. hoc etiam autore ciuitates Græciæ poſt mortem Philippi conſpirauere. poſtea exulauit, ſub obitum Alexandri, cuius cognita morte, rurſus ciuitates Græciæ conſpirauerunt, Antipatro in Lamia vrbe à Leoſthene fortiter obſeſſo. Tandem accerſitus ab Antipatro per nũtium Archiam Tragœdum, qui identidem repetebat, fore vt ab eo humaniſsimè ſuſciperetur, venenum è calamo hauſit. Plutar. in Demoſt. Iuuena. Saty. 10.

LAIS, meretrix fuit nobilis, Corynthi habitans, quam Demoſthenes clanculum adiit, hac autem noctis pretium 10000. drachmarum petente, diſcedens Demoſthenes, *Pœnitere* (inquit) *tanti non emo*. Gel. li. 1. ca. 8. Macro. in Satur. li. 2.

M. VALERIVS adoleſcens Trib.militum,aduerſus Gallum prouocatorem ſolus,omnibus territis, proceſsit:coruus repētè galeæ eius inſedit:dictu mirabile,quoties certamen initum eſt,leuans ſe alis,os,oculóſque hoſtis, roſtro & vnguibus appetiit:donec territum prodigij talis viſu, oculíſque ſimul ac mente turbatum,Valerius obtruncat. anno mundi 3617. ante Chriſtum natum 345. Conſul laudatum Valerium decem bobus, aureáq; corona donat:inde Coruinus dictus,ſummo populi fauore annos natus 23.Conſul renuntiatur.Ti.Li.li.7.1.Dec.Eut. li.2.Oro.li.3.ca.6.Au.Gel.li.9.ca.11.Statuam Coruino Auguſtus erexit,in cuius capite corui effigies erat, pugnæ monimentum. vixit Coruinus centum annos,intérque primum & ſextum conſulatum interceſſerunt anni 46.Valer.li.8.ca.14.

M. CVRIVS Dentatus Conſul Rom. Samnium diruit funditus,anno mundi 3673. ante Chriſtum natum 289. tūc bellum 49.annis cum Samnitibus geſtum,finitum eſt:neque vllus hoſtis intra Italiā fuit, qui Ro. antea vſque adeò fatigauerit. Huic Samnites magnum auri pondus publicè miſſum attulerunt,qui in agreſti ſcamno, aſsidens foco, ac ligneo catino cœnans,vultúmque riſu ſoluens, *Superuacuæ*, inquit, *legationis miniſtri,narrate Samnitibus, M. Curium malle locupletibus imperare, quàm ipſum fieri locupletem: & mementote me nec acie vinci, nec pecunia corrumpi poſſe.* Idem Curius Italia Pyrrhum regē exegit, atque ex præda regia, qua exercitum vrbémque ditauerat, nil attigit. Eutro.lib. 2. Valer.lib.4.cap.3. & Pli.lib.8.cap.6. de elephantis primùm Romæ viſis.

TIMOLEON, nobilis Corynthius, miſſus eſt cũ paucis triremibus in Siciliam anno mundi 3618. ante Chriſtum natum 344. idque ad liberandas à Dionyſij tyrannide Syracuſas. hic quinquageſimo poſtquam appuliſſet die, vrbem cepit: deinde arcem obſidens, Dionyſium ad deditionem compulit, & cum paucis in exilium Corynthum miſit: arcem ſolo æquauit: Syracuſanis libertatem reſtituit: miſeram Corynthi vitam priuatámque Dionyſius duxit. Ex Græcia coloni noui in Siciliam habitatum miſsi, benignè Timoleon ſuſcepit: deinde leges Syracuſanis dedit. Cùm itaque ciuitas reuireſceret, & ciuibus vndique confluentibus oppleretur, cupiens vniuerſam Siciliam in libertatem aſſerere, & ad vnum tyrannos excindere, ad cæteras vrbes exercitum duxit, & Icetem à Carthaginenſibus deficientem vt arces demoliri promitteret, & apud Leptinos priuatè viueret, coegit. Leptinum tyrannum Corynthum miſit: nam Siciliæ tyrannos in exilio & calamitate Corynthi degere pulchrum ducebat ſpectaculum Timoleon. Conſulito Plutar. in Timoleontis vita.

DIONYSIVS Siciliæ Tyrannus, patre eiuſdem nominis genitus, militum fauore patri ſuccedens, initio tria captiuorum millia libertate donat, tributa triennio remittit, vt populum ſibi conciliet. At verò ſublatis quos metuebat, in cæteros quoq; graſſatus, ob crudelitatem inuiſus expugnatur, fugatur: redit: Syracuſas proditione recipit. Iterum, Corynthiorũ auxilio obſeſſus, depoſito imperio Corynthi exulat, puerôſque in triuiis docet. Vide Iuſti. li. 21. Cice. li. Tuſcu. 4. Vale. li. 6. ca. 11. meminit eiuſdem idẽ Valer. de neglecta religione, li. 1. ca. 2. & de exquiſita cuſtodia, li. 9. ca. 14.

ALEXANDER, cognominatus magnus,ſucceſsit patri Philippo in regno Macedoniæ,anno mundi 3628. ante Chriſtum natum 334. anno ætatis 20.hic conſpecta Aſia,ſummo deſiderio obtinendæ accenſus,ac ſpe eximia, patrimonium omne ſuum quod in Macedonia Europáque habebat,amicis diuidit, ſibi Aſiam ſufficere præfatus. Perſis dictitans longa iam ſatis & matura imperia contigiſſe,quorúmque tempus eſſet vices excipere melius acturos.Sed neque alia quàm regis animorum,exercitus præſumptio fuit:nam obliti omnes coniugum liberorúmque,& longinquæ à domo militiæ, Perſicum aurum, & totius orientis opes,iam quaſi ſuam prædam ducebant,nec belli periculorum, ſed diuitiarum meminerant.milites à populatione Aſiæ prohibuit, parcendum ſuis rebus præfatus,nec perdenda ea quæ poſſeſſuri venerant. In exercitu habuit peditum 32000. equitum 4500. naues 182. Milites elegit veteranos,vt magiſtros mĩlitię magis quàm milites electos putares. Dariumvicit. Perſarum peditum 20000. occidit: equitum 1500. mater, vxor, filiæ Darij captæ ſunt.Babyloniam cepit,Perſepolim diripuit,Indiam ad Gangem vſque obtinuit.Imperauit annos 12. Vide Plutar.in eius vita,& Iuſti.multis in locis.

THALESTRIS, Amazonum regina, Alexandrum adiit,concubitum ad prolem ſuſcipiendam petiit,& obtinuit.Vide Iuſti.li.2.& 12.Quin. Cur.li.6. Oro.li.3.ca.18.de hac vide etiã ſupra in Pentheſilea.

XENOCRATES Platonis auditor fuit,tardus quidem ingenio,quem Plato Ariſtoteli conferens,*alterum freno, alterum dicebat egere calcaribus*:item,*cui equo quem aſinum iungo?* fuit tamen tantæ ſeueritatis,atque integritatis , tantáque illius verbis fides habita,vt cùm nullius iniurati teſtimonium admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenienſes iuſiurandum: tantæ continentiæ,vt Phryne ac Laïs, inſignia ſcorta,nullis eum vnquam blandimentis allicere potuerint, quinetiam ſtatuam non hominem eſſe dixerint:tantæ frugalitatis, vt maximas pecuniæ ſummas ſibi ab Alexandro,itémque ab Antipatro miſſas recuſauerit:tantæ erga præceptorem Platonem obſeruantiæ,atque amicitiæ,vt cùm Platoni Dionyſius diceret,caput tibi quiſquã tollet,hic ſuum oſtendens,nullus,inquit,id prius quàm iſtud abſcindet. Vide Dioge. Laer.li.4.S.Aug.de ciui.Dei li.8.ca.12.& Vale.Max.li.4.ca.3.

EPICVRVS Neoclis filius, tempore Xenocratis Athenas adiit.Is vulgò dicitur ſummum bonum in voluptate conſtituiſſe.verùm ſic ſuam explanat mentem in epiſtola ad Menicæum: *Cùm voluptatem finem eſſe dicamus,non eam quæ in guſtu & ingluuie eſt poſita,vt quidam ignorantes, aut malè accipientes arbitrantur, ſed non dolere corpore,animóque tranquillum eſſe dicimus:virtutes iucundæ vitæ coniunctæ ſunt,iucundáq; vita ſeparari à virtutibus nequit.* Diog. Laert.lib.10.agnitus eſt Epicurus circa annum mundi 3635. ante Chriſtum natum 327.

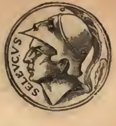

PTOLEMAEVS Lagi filius, mortuo Alexandro Magno, ab equitibus primùm, deinde communi omnium conſenſu Aegypti rex declaratur, anno mundi 3640. ante Chriſtum natum 322. huic Africæ, Arabiæque pars cum Aegypto ſorte venit: ex gregario milite eum Alexander virtutis cauſa euexerat. In Aegypto ſolerti induſtria magnas opes parauit: Aegyptios inſigni moderatione in fauorem ſui ſolicitauit, & reges finitimos obſequiis deuinxit: terminos imperij, vrbe Cyrene ampliauit: tantúſque factus eſt, vt non tam hoſtes timeret, quàm timendus ipſe hoſtibus eſſet. Demetrium Antigoni filium bello vicit: captiuos, omnémque prædam dimiſit: ſe propter dignitatem, non propter prædam pugnaſſe dictitans. Poſthæc victor ipſe à victo nauali prælio vincitur: filium & fratrem atque amicos Ptolemæi capros, Demetrius pari antea munere prouocatus, in Aegyptum remittit: doníſque inter ipſa bella contendunt: tanto honeſtius tunc bella gerebantur, quanto nunc amicitiæ coluntur. Vide Iuſtin. li. 13. 14. & 15. Legatos ex Alexandria miſit Romam conciliandæ amicitiæ gratia: imperauit annis 40. Cyprum & Phœniciam tenuit: ab hoc omnes alij reges Aegyptiaci, vocati ſunt Ptolemæi.

BERENICE vxor fuit Ptolemæi prædicti, de cuius nomine Philadelphus eius filius, quam in ſinu Arabico extruxit vrbē, appellauit. Fuit & altera Berenice, Philadelphi & Arſinoes filia, quæ Ptolemæo Euergeti nupſit, cuius crines in cœlum relati feruntur, autore Conone mathematico.

CASSANDER Antipatri filius, poſt cędem Philippi(qui & Aridæus)fratris Alexãdri Magni,imperium tenuit apud Macedones, anno mundi 3 6 4 7. ante Chriſtum natum 315. hic Pictuam vrbem obſedit: Olympias longæ obſidionis tædio,pacta ſalute,ei ſe tradidit:nihilominus tamen eam interfici iuſsit: hæc erat Alexandri magni mater.Herculem quoque huius Alexandri filium vnà cum matre Barſine occidi curauit. hic Abderitis,à ranis & muribus patria pulſis,agros in Macedoniæ finibus dedit,ſibi ab illis timens. huius filius Antipater matrem Theſſalonicen occidit,quòd fratri Alexandro in partitione regni propenſior eſſe videretur. Vide Iuſti.li.15.& 16.regnauit annis 19.

SELEVCVS Nicanor, Antiochi & Laodice filius, vir clarus,cum Alexandro Magno ad bellum Perſicum profectus eſt: quo mortuo Caſtris eius præfuit.vrbem condidit,quam de patris nomine Antiochiam vocauit:Regnum Syriæ occupauit anno mundi 3 6 5 2. ante Chriſtum natum 310. multa in Oriente poſt diuiſionem,inter ſocios,regni Macedonici,bella geſsit.principio Babyloniam capit:inde auctis ex victoria viribus,Bactrianos expugnat:tranſitum deinde in Indiam facit,quæ poſt mortem Alexandri velut iugo ceruicibus excuſſo,præfectos occiderat:autórque libertatis Sandrocottus fuerat, qui tunc Indiam poſsidebat:cum quo facta pactione Seleucus, compoſitiſque in Oriente rebus,in bellum Antigoni deſcendit.Iuſti.li.13. & 16.regnauit in Syria annis 32.

ANTIGONVS, inter Alexandri Primores clarus, ſortè tenuit Phrygiam maiorem, mortuo Alexandro: verumtamen poſt ſex annos Aſiam occupat, regnátque in ea annos 18. quorũ initium fuit annus à mundo condito 3645. ante Chriſtum natum 317. Contra Eumenem pugnauit, fugauit, obſedit: obſidionem ſoluit, ob auxilia ab Antipatro ad Antigonum miſſa. Altero bello vicit Eumenem cum Argyraſpidibus: qui ignaris ducibus legatos ad Antigonũ mittunt, vt ſua reddi iubeat: redditurũ ſe pollicetur, ſi Eumenem ſibi tradant: Eumenes fugere tentat, concurſu multitudinis retrahitur: retractus facultatem orandi petit: orat: cum non obtinet, milites ſuós deuouet: hi produnt eum, quem verecundia prioris amicitiæ in conſpectum ſuum venire prohibet Antigonus, & cuſtodibus aſsignari præcipit. tandem dum in belli prædam, in cuius periculum ſolus deſcenderat, ſocios Ptolemæum, Caſſandrum, & Lyſimachum admiſſurum ſe negat Antigonus, ab eiſdem bello victus occiditur. Vide Iuſti. li. 13. 14. & 17.

DEMETRIVS, qui & Polyorcetes, ſucceſsit Antigono patri in regno Aſiæ, anno mundi 3663. ante Chriſtum natum 299. hic à Ptolemæo victus eſt, deinde Ptolemæum vicit, vt in Ptolemæo diximus. Cleonymum fudit, Thebas cepit: Macedoniæ regnum ſex annis tenuit, Philippo & Alexandro, Caſſandri filiis, prius à ſe per inſidias occiſis. Pyrrhus victo Demetrio Macedoniæ regnum occupat. Demetrius Seleuco ſe tandem cum Aſiæ regno dedidit. Vide Iuſti. li. 15. 16. 17. & Plutar. in Pyrrho & Demetrio.

LYSIMACHVS illuſtri quidem Macedoniæ loco natus, ſed virtutis ornamentis omni nobilitate clarior extitit.hic animi magnitudine,Philoſophia,virium gloria,omnes per quos Oriens domitus eſt, vicit.A Calliſthene,quamuis truncato auribus,naribus,ac labiis, præcepta Philoſophiæ accipere non erubuit.hunc ferociſsimo leoni obiecit Alexander: leonis linguam hic ſtatim auulſit:chariorem inde habuit eum Alexander,quem imprudens cùm in fronte vulneraſſet, diadema ſibi demptum Rex alligandi vulneris cauſa,capiti eius impoſuit, quod auſpicium primum regalis maieſtatis Lyſimacho fuit. Regnauit itaque in Macedonia anno mundi 3676. ante Chriſtum natum 286. Poſt mortem Alexandri cùm inter ſucceſſores prouinciæ diuiderentur,Thraces & Pontici,ferociſsimæ gẽtes,illi quaſi omniũ fortiſsimo aſsignatæ ſunt.De cuius morte ac filiorum eius 15.vide Iuſti.li.17.Lyſimachiã condidit,quæ terræ motu corruit.

ANTIGONVS Gonatas, Demetrij Aſiæ regis filius, apud Macedones regnat anno mundi 3686. ante Chriſtum natum 276. Pyrrhus Antigonum fugat:Macedoniam occupat: poſt cuius mortem Peloponneſij Antigono traduntur: tandem multiplici bello preſſus,in ſpeciem caſtrorum parua manu aduerſus cæteros relicta,totis viribus in Gallos contendit, quos vicit. Interim Alexander Rex Epiri in vltionem mortis Pyrrhi patris ſui,Macedoniam depopulatur,& capit: Demetrius Antigoni filius eam recipit,regnóque Epiri Alexandrum ſpoliat. Conſulito Iuſti.li.25.& 26.ac Plutar.in Pau.Aemi.

PYRRHVS, patre Epirotarum Rege in exilium acto,furtim ſubtractus ad Illyrios bimus defertur,vbi Rex eum adoptat, protegítque aduerſus Caſſandrum Macedoniæ Regem,his rebus moti Epirotæ,odio in miſericordiam verſo,eum in regnum reuocant. Adoleſcens multa bella geſsit, tantóque ſucceſſu, vt Tarentinos ſolus aduerſus Romanos tueri poſſe videretur Romanos elephantis primùm viſis territos,vincit, vulneratus ipſe: ducentos captiuos milites gratis Romam remittit. Syracuſas veniens,multas ciuitates dum ſubigit, Rex Siciliæ ſicut Epiri appellatur,filiis, Heleno,Siciliæ, Alexandro, Italię regnum deſtinat: poſtea bella aliquot feliciter cum Carthaginenſibus gerit. tandem ex Sicilia abiens,dixiſſe fertur, *O qualem Carthaginenſibus & Romanis pro hac inſula palæſtram relinquimus!* A Pœnis nauali pręlio victus, ab Antigono, de quo ſupra, auxiliares milites petit:non obtinens,repentè Antigonum vincit,fugat,Macedoniam capit, anno mundi 3676. à Chriſto nato 286. Iam Græcię, Aſiæq; regna meditatur:nec illi maior ex imperio quàm ex bello voluptas:à Spartanis tamen,maximè à mulieribus,non fortius quàm verecundius victus,recedit:Ptolemæum filium amittit. Pulſus à Spartanis Argos petit,vbi Antigonũ oppugnans,atq; inter confertiſsimos hoſtes fortiſsimè dimicãs,ſaxo de muris iactato,occiditur. Vide Iuſti.li.17.18.23.25.Plut.in Pyr.& Oro.li.4.ca.1.2.3.

ALEXANDER, Pyrrhi filius, vlciſci patris mortem cupiens,Macedoniæ fines populatur:Antigonus tranſitione militum deſtitutus,regnum cum exercitu amittit.Iuſti.li.26.

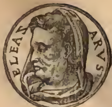

M. CL. MARCELLVS Romæ Cōſul fuit,anno mundi 3676. ante Chriſtum natum 286. natura vir ad bellum propenſus extitit, & quod illius certamina declarant, acer ac ſtrenuus:ad cęteras vitæ partes humanus atque modeſtus. Græcę verò diſciplinæ ac dicendi ſtudiis addictus, quæ tamen per bellorum occupationes,non vſque adeò illi aſſequi licuit. Briomatum Geſſatarum Regem ſingulari certamine vicit. Tunc prædam & arma ſecum auferens,ad collegam Cornelium regreditur,per id tempus aduerſus Gallos infœliciter dimicantem:vt venit, Mediolanū,ac collegam obſidione liberat:poſthęc decretus eſt à ſenatu ſoli Marcello triumphus. Syracuſas cepit,opulentiſsimam ac florentiſsimam Siciliæ vrbem:cuius ſubiectam oculis magnificentiam ac ſplendorem circunſpiciens,diu illachrymaſſe dicitur:fatúmque Archimedis Geometri ægerrimè tuliſſe.Cum Annibale poſt Cānenſem cladem congredi auſus eſt,quem & Nola expulit. Annos ſupra 60. natus, quintum agens conſulatum, inter pugnandum lata transfigitur lancea. Eius clariſsima progenies ad Marcellum vſque Cæſaris nepotem propagatur, quem Octauia Cæſaris ſoror,ex C. Marcello ſuſcepit. Plutar.in Marcelli & Annibalis vita: Titus Liuius Deca.3.li.3.4.5.6.7.

A. POSTHVMIVS Albinus Conſul Romæ fuit cum Luctatio Catulo, anno mundi 3721. ante Chriſtum natum 241. Luctatius Hannonem vicit:anno ſequente Tyberis exundatio, atque incēdium Romam prope abſumpſerunt. Conſulito Eutr.li.2.atque Oro.li.4.ca.11.& 12.

PTOLEMAEVS Philadelphus,ſuperioris Ptolemæi filius iunior,ſucceſsit patri in regno Aegypti,anno mundi 3 6 8 o. ante Chriſtum natum 282. hic Stratonis diſcipulus doctiſsimus fuit:Bibliothecam inſignem parauit Alexandriæ. Iudæos qui in Aegypto erant,liberos eſſe permiſit,& vaſa Eleazaro ſummo ſacerdoti Ieroſolymorum, votiua tranſmittens, diuinas ſcripturas in Græcam linguam per ſeptuaginta interpretes verti curauit.Huius frater maior natu,qui Seleucum vita regnóque Macedoniæ priuauerat,amicitiam,pacémque ac concordiam per epiſtolas deprecatur,profeſſus deponere ſe offenſam erepti paterni regni,neque amplius à fratre quæſiturum quod honeſtius à paterno hoſte percepiſſet. Eutr.li.2.Iuſti.li.17.D. Epipha. in li.de ponde.& menſuris.Ioſe.li.Antiqui.12.ca.2.Titus L.i.Deca.5.lib. 4.& 5.

ELEAZARVS, patri Oniæ,cognominato iuſto,ſucceſſit in Pontificatu Iudæorum,anno mundi 3 6 9 1.ante Chriſtum natum 271. Ad hunc ſcripſit Ptolemæus Philadelphus,hic quoque ad illum:extant vtriuſque epiſtolæ apud Ioſephum li.Antiqui.12.ca.2. Miſit hic ad Ptolemæum libros Moſaicæ legis,atque ex vnaquaque tribu ſenos viros interpretes, Hebraicè Græcéque peritiſsimos.Conſulito D.Auguſt.li.de ciui.Dei.18.ca.42.

PRVSIAS Bithyniæ Rex fuit, ad quem, poſt memorabilem pugnam ad Magneſiam commiſſam, confugit Annibal, ab Antiocho à Romanis debellato diſcedens: tandem Pruſias Q. Flaminio Romanorum legato Annibalem prodidit: cuſtodiis ac militibus Regis vallatã domum vt ſenſit Annibal, venenum ſumpſit. Poſtea proditor ille Pruſias conſilium capit occidẽdi filij ſui, dum minoribus filiis quos ex nouerca ſuſceperat, quos & Romæ habebat, fauet: verùm à filio præuentus, ille ipſemet occiditur. Vide Plutar. in Annibal. & Iuſtin. li. 31. & 34.

ANNIBAL Amilcaris filius, Carthaginenſium dux præclariſsimus, niſi auariciam & ſæuiciam in eo culpes, rem Romanam mirè afflixit. Primùm annos natus viginti, Saguntum Romanis amicã, debellauit: congregatis 150000. peditũ, & 20000. equitum, exercitum deinde per alpes in Italiam traduxit: Titum Sempronium, item Flaminium fudit, cæſis 15000. Romanorum. Sed tamen eius vires à Fabio attritæ ſunt: quibus collectis ac reſumptis, maxima clade Cannenſi Romanos affecit: nam equitum 2700. peditum 40000. occidit: tres anulorum modios Carthaginem miſit: cúmque vrbem capere poſſet, in Campaniam reuertitur. Tandem victus à Marcello, iterúmque à P. Scipione, item ab Eumene, Antiocho etiam ſuperato, qui illi opẽ tulerat, ad Pruſiam fugit: vbi fidem Pruſiæ ſuſpectam habens, hauſto veneno, volens obit, anno mundi 3774. ante Chriſtum natum 188. Vide Eutr. li. 3. Flo. li. 2. Plutar. in Annib. In Italiam adduxit elephantos 37. Polyb. lib. 2. & 3. Ti. Li. li. 1. deca. 3. Augu. li. de ci. Dei. 3. ca. 20.

P. CORNELIVS SCIPIO, dictus Africanus maior, ab Africa deuicta, annos natus 24. vir Romanorum omnium & ſua ætate, & poſteriori tempore ferè primus, quaſi nouã integrámque prouinciam vltor patris, & patrui inuadit, Carthaginẽ Hiſpaniæ capit, in qua omne aurum & argentum, & belli apparatum Afri habebant: nobiliſsimos obſides, Magonem etiam Annibalis fratrem, ibi capit, quem Romã cum aliis mittit. Non contentus Pœnos expuliſſe, ſtipẽdiariam Romanis prouinciam facit: omnem citra vltráque Iberum ſubiecit impetio: primúſque Romanorum ducum victor ad Gades peruenit: plus etiam prouinciam retinere quàm facere ſtuduit. Hiſpanorum obſides parentibus reddidit: quare omnes ferè Hiſpaniç ad eum tranſierũt. Aſdrubalem, Annibalis fratrem victum fugauit, prædámque maximam cepit. Senex tandem inuidiæ cedens, Linternum exulat, vbi ſepultus creditur. Vide Eutr. li. 3. & Flor. li. 2. exulauit anno à mundo condito 3777. ante Chriſtum natum 185.

TERENTIA Aemylia, Scipionis Africani vxor, præter vxorum morem, cùm videret ſenem maritum ancillulam deperire, ne eius dignitas imminueretur, reticuit, conſtantíque animo pertulit: quinetiam eo mortuo, ad tollendam ſuſpicionem, ancillam manumiſit, libertóque ſuo in matrimonium collocauit. Vide Supplemen. chro.

MATATHIAS ſacerdos,vir pietate clarus,Iudæum quẽdam idolis palàm ſacrificantem iuxta mandatum impij Antiochi,zelo Domini accenſus,occidit ad altare ipſum, quod & diruit:ac mox etiam interfecit Antiochi Regis legatum pręcipientem idolis immolare:hũc Regis Antiochi iudicem, Apollonium vocat Ioſephus,li.Anti.12.ca.7. Hic Matathias autor fuit pugnã di Iudæis,etiã die ſabbati,cùm iam mille occubuiſſent,religiosè nimis obſeruantes hunc diem. Multi itaque Iudæorum adiunguntur Matathiæ, & illum ſibi iudicem creant,qui & Sabbatis eos docet pugnare: *quod ſi non feceritis,* inquit, *vobiſmetipſis eritis hoſtes,in illo die contra vos venientibus inimicis.* Sic arma corripiens, patrias leges aduerſus Antiochi Duces vindicauit, præfuítque populo annum vnum,anno ſcilicet mundi 3795. ante Chriſtũ natum 167.vide li.1.Macha.ca.2.Ioſeph.li.12.ca.7.

IVDAS Machabęus,Matathiæ filius,rebus & populo præeſt in locum patris ſuffectus, qui iuuantibus prono animo quatuor ſuis fratribus,cæteriſque piis, qui patri ſuo adhæſerant hoſtes profligat:Apollonium Ducem,alterum à priore,qui primus contra Machabæum in aciem deſcendit,cum ſuis copiis partim cæſis partim fugatis,interficit:Seron quoque Syrię inferioris ducem ſuperat:deinde Gorgiam à Liſia exercitui præfectum, ipſum quoque poſtea Liſiam,ac Nicanorem fundit,fugat,ſuperat,mira celeritate,ac victoria: poſt hæc templum purgat ac inſtaurat, altare Domino dedicat:pro mortuis ſacrificium offert. Antiochus cum eo fœdus init:fidem frangit,templum ſpoliat:à populo ſummus ſacerdos creatur Iudas,anno mundi 3805. ante Chriſtum natum 157.Pręfuit annis 12.fœdúſque cum Romanis init: obit in prælio.

NAZIONALE
ROMA

IONATHAS fratre Iuda Machabæo interfecto Dux populi conſtituitur anno mundi 3 8 0 8. ante Chriſtum natum 154. Hic ſtatim Bacchidem, cum quo pugnans occubuerat Iudas, ad Iordanem vicit. Tertio poſthæc anno, collecto ingenti exercitu iterum in Iudæam venit Bacchides, Ionathan cum Simone fratre obſedit, tandémque commiſſa cum Bacchide pugna, fuſus eſt Bacchides ipſe: qui rebus acciſis, coactúsque pacem amplecti, iurauit ſe nunquam in Ionathã quicquam moliturum. Alexander Epiphanes, Antiochi filius, audiens Ionathæ famam, amicitiæ fœdera cum eo ſanciuit. Demetrij præfectum Apollonium Ionathas bello fundit ac fugat, multáſque vrbes capit: octo hoſtium millia occidit: templum Dagon, quod erat in Azoto, vnà cũ vrbe incendit. Poſthæc aduerſus alienigenas qui Iudæam vaſtabant, mouit, atque eos tota Iudæa expulit: & cum Romanis ac Spartiatis amicitiæ fœdera renouauit. Tandem Tryphon ſimulata amicitia eum circumuentum cum ſuis interfecit. Vide li.1. Macha. ca. 9. 10. 11. & 12. rexit. an. 15.

SIMON occiſo fratre Ionatha, Dux populi creatur anno mundi 3 8 2 3. ante Chriſtum natum 139. Hic Gazam vrbem, quam cepit, ab idolis purgauit: fœdus cum Romanis ac Spartiatis redintegrauit. Cendebæum Antiochi præfectum fudit, fugauítque. At verò, vt ſunt hominum fata in temere fortunæ varian tis arbitrio, tandem cum filijs duobus atque aliquot ſeruis, in cõ uiuio, atque à Ptolemæo genero ſuo dominium affectante, qui ei conuiuium apparārat, interficitur. vide li.1. Macha. ca. 13. 14. 15. 16. & Ioſe. li. Anti. 13. ca. 9. 10. 11. 12. rexit an. 8.

HYRCANVS, qui & Ioannes, ſupradicti Simonis filius, patri ſucceſsit, Dúxque populi fuit anno mundi 3 8 3 1. ante Chriſtum natum 1 3 1. Hic ſumma cum laude populo præfuit, vitæ ſuæ inſidiantes, à Ptolemæo miſſos, occidit. Antiochus Soter, qui & Pius, Hircanum Ieroſolymis obſedit, accepta tandem pecunia obſidionem ſoluit. Hyrcanus Dauidis ſepulchrum aperuit, ingentes theſauros reperit, quibus Iudæorum cœpit peregrinos alere. Cum Rom. fœdus renouauit. Cognita Antiochi morte, Samariam, quę rurſum à Iudęis defecerat, obſedit, ac poſt annum captam, ſolo ęquauit. magnas opes cumulauit (nam à Regibus Syrię, qui inter ſe certabant, liber factus, nullum ijs vectigal ab Antiochi morte pendebat) quinetiam ciuitates Idumææ domuit. Vide 1. lib. Macha. ca. 16. Ioſe. lib. Antiqui. 13. à ca. 13. ad 18. Fuit Hyrcanus Dux, ſummus ſacerdos, ac Propheta: rexit an. 2 5. Ioſe. ait 31.

ARISTOBVLVS Hyrcani filius, mortuo patre principatum & ſacerdotium ſuſcipit, anno mũdi 3 8 5 7. ante Chriſtum natum 1 0 5. Hic Magiſtratum ad regiam dignitatem tranſtulit, primúſque, poſt captiuitatem Babylonicam, diadema ſibi impoſuit. Crudelis, fratres in vinculis tenuit & matrem quã penuria conſumpſit: fratrem Antigonũ nefariè occidi curauit, ad turrim Stratonis clam collocatis ſicariis. Ituræos ſubegit, plurimámque eorum prouinciam Iudæis adiecit. Corruptis poſtquam annum imperat, viſceribus, copiamq; ſanguinis euomẽs, decidit in eundem locum qui ſanguine fratris aſperſus erat, ibiq; fraternos manes, miſerè moriens, placat. Ioſe. li. Anti. 13. ca. 18.

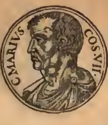

TIB. GRACCHVS Tribunus plebis, certauit de lege agraria pro egenis aduerſus diuites, quo tempore Africanus Scipio apud Numantiam pugnabat. Nam Romani quantum vicini agri hoſtibus adimebant, partim venundare, partim in publicum redigere, ac egenis ciuibus pro modica penſione vtendum tradere conſueuerant: ſed diuitibus penſiones augentibus, pauperésq; excludẽtibus, lata eſt lex, quę ſupra quingenta agri iugera ciuem Romanum poſsidere vetabat. Hæc lex paucos annos aduerſus locupletes auxilio fuit. Nam primò conductis perſonis fraus legi fiebat: deinde apertè iam per ſeipſos occupare agros diuites cœperant. Pauperum itaque partes fouens Gracchus, diuitum inuidiam contraxit: in ipſoq; tumultu dum fugere tentat, toga retentus, pede ſubſellij caput percutitur à P. Saturnino, vno ex principibus, &, cum aliis triginta, fuſtibus & lapidibus mactatur: quorum corpora fuerunt proiecta in Tyberim, anno mundi 3 8 3 1. ante Chriſtum natum 131. Plut. in vita Grac. Appi. li. 1. Eutr. li. 4.

CORNELIA Africani filia, Tiberij & Caij Gracchorum mater, marito vidua hos ſic educauit, vt cùm magnitudine indolis cæteros omnes anteirent, doctrina tamen quàm natura præualuiſſe viderentur. hæc relicta cum duodecim filiis, Ptolemæi regis nuptias reſpuit: cum ille regni & diadematis communicationem offerret. Deinde decem ex filiis obierunt, ſupradictis duobus relictis: filiam Africano minori collocauit. Plutar. in Tibe. & Ca. Gracchis.

IVGVRTHA, Micipſæ Numidarum regis adoptiuus hæres, Hiempſalis capite potitus, in Adherbalem ſe conuertit (hi erant fratres regni cohæredes.) Adherbal Romam profugit (nã in Romanorum fide ac cliẽtela regnum Numidicum erat) miſſa itaque pecunia primò in ſententiam ſuam ſenatum trahit Iugurtha: deinde miſsis à ſenatu, qui regnum diuiderent, inchoatũ nefas perficit, pacem emit. Accerſitus poſthæc Romam, publica interueniente fide, vbi venit, auro omnibus corruptis aut attẽtatis, omnia diſſenſionibus permiſcet: diſcedẽnſque dicit, *O Vrbem venalem, & citò perituram, ſi emptorem inueniat.* Placet deinde Senatui bello hunc parricidam perſequi, Sp. Albinus in eum mittitur, cuius exercitum auro etiam corrumpit Iugurtha. Aſſurgit Metellus, qui eum duobus prœliis vincit: cúmque iam bello finem impoſiturus eſſet, ſucceſsit C. Marius, qui Bocchum Mauritaniæ regem Iugurthæ ſocerum ſuperat: Bocchus precium fœderis atque amicitiæ, regem Iugurtham facit: quem catenis opertum in triumpho populus Romanus aſpexit. Eutr. li. 4. Flo. li. 3. Sall. Plutar. in Mar. & Syl. Romæ in ſcrobem demiſſus poſt ſextum diem fame ac frigore atteritur, anno mundi 3857. ante Chriſtum natũ 105.

C. MARIVS cum Q. Catulo aduerſus Cymbros miſſus, victoriam reportat, anno mundi 3863. ante Chriſtum natum 99. Hic affectauit vt ad bellum Mithridaticum mitteretur: quare Sylla cõmotus, Marium vrbe fugat: inde perniciosiſs. bellum ciuile exortum. Eutr. li. 5. Appi. li. 1. ca. 8. Flo. li. 3. ca. 3. fuit ſepties Conſul: victus à Sylla, in palude latuit: in vincula inde coniectus, immiſſum percuſſorẽ, autoritate vultus terruit, & ſcapha in Africam traiecit: fertur voluntaria morte obiiſſe.

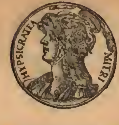

IAMNEVS, qui & Alexander, Ariſtobuli frater, Rex Iudæis conſtituitur à Salome, ſiue Alexandra, eiuſdem Ariſtobuli vxore relicta, quæ mariti fratres, inter quos erat is Iamneus, ſtatim è vinculis liberat anno mundi 3858. ante Chriſtum natum 104. Iamneus fratrẽ regni æmulum occidit. contra Ptolemaidẽ & Gazam, quæ à Iudæis rurſus defecerant, mouit: cladẽ maximã à Ptolemæo Lathyro accepit ad Iordanem. A cleopatra Aegypti Regina, Ptolemęi huius matre, opem implorat, quę ne filius ſubacta Iudæa in Aegyptum irrumperet, valida cum manu in Cyprum abire cogit. Maxima populi multitudo ab Alexandro defecit, ſed adiutos etiam à Demetrio Rege Syriæ, vicit: quorum potentiſsimos octingentos, dum cum concubinis cœnat, crucifigi iubet, liberóſque, & vxores eorum coram ipſis adhuc viuẽtibus, mactari. poſt hæc Iamneus hic, ſiue Alexander, crapulę indulgẽs, in morbum incidit, quartanáque febri poſtquàm tribus annis laborauit, obiit anno regni 27. Vide Ioſe. li. 13. ca. 19. 20. & 21.

ALEXANDRA, quæ & Salome, Ariſtobuli prædicti ac Iamnei poſtea vxor, vt certum cum filiis regnum tutaretur, Regis mortem, ex eiuſdem Regis Iamnei mandatis, militibus celat, vſquequo caſtellum cepiſſet: præterea Phariſæorum beneuolentiam captat, in quos omnem poteſtatem tranſfert, nomen tãtùm regium ipſa retinet annos nouem, incipientes anno mundi 3885: ante Chriſtum natum 77. Ioſe. li. Antiqui. 13. ca. 22. Hæc ſummum ſacerdotem Hyrcanum creauit.

MITHRIDATES Rex Ponti,diſsidentibus Romanis primùm ſociali bello, deinde ciuili, Cappadociã occupat, ex eáque Ariobarzanem Regem,amicum populi Romani fugat:mox etiam Bithyniam inuadit,& Paphlagoniam,quorum Reges expellit,anno mundi 3876. ante Chriſtũ natum 86.Inde ad Epheſum contendit,& per omnem Aſiam literas mittit,vt vbicunque inuenirentur ciues Romani,vnico die trucidarentur:quod & factum eſt:nam vno die octuaginta Romanorum ciuium millia occiſa ſunt. Cauſam belli prætenderat, attrectari terminos ſuos à Nicomede Bithyniæ Rege,populi Romani amico.Mittit ad Achaiam Archelaum ducem ſuum cum hominũ 120.millibus,tam equitum quàm peditum,per quem Græcia occupata eſt. In ſumma fuit hoc bellum Mithridaticum omnium longè maximum: nã cùm anni quatuor Pyrrho, 17. anni Annibali ſuffecerint,hic Mithridates per 40.annos reſtitit,donec tribus ingentibus bellis ſubactus,felicitate Syllæ,virtute Luculli,magnitudine Pompeij eneruaretur.Conſulito Eutr.li.5. & Flor.li.3. item Appi.li. Mithridatico.

HYPSICRATEA, pellex,ſiue,vt alij volunt, Mithridatis vxor,viri Perſici habitum gerẽs,aderat Mithridati etiam tum cùm à Pompeio victus,à ſuis etiam,prætérquam à duobus,ſociis relictus eſt ſummo in diſcrimine.Vide Plutar.in Pompeij vita.

SYLLA Romanus Patricius, Cōſul, mittitur à Senatu aduerſus Mithridatem. Archelaum Mithridatis ducē obſidet, vincit, ita vt ex 120. hominum millibus vix decem ſupereſſent millia Archelao: Athenas capit Sylla anno mundi 3877. ante Chriſtum natum 85. Mithridates 70. hominum millia lectiſsima Archelao in ſubſidium mittit: vno atque altero prælio has omnes Mithridatis copias delet Sylla: Archelaus triduo nudus in palude latet. Mithridates pacem poſtulat: non daturum ſe reſpondet Sylla, niſi relictis quæ occuparat, in regnum redeat. Interim Sylla Dardanos, Scordiſcos, Dalmatas & Mœſos partim vincit, partim in fidem accipit. Ecce autem interea Romæ Marius & Cor. Cinna nobiliſsimos ex Senatu interficiunt, multos proſcribunt: Syllæ domum euertunt: vniuerſus reliquus Senatus ex vrbe fugiens, ad Syllam in Græciam venit, atq; vt patriæ ſubueniat, precatur. In Italiam ille traiicit, Marianam factionem diſsipat: aduerſariorum exercitus delet, fundit, obruit. Eutr. li. 5. Appi. li. 1. Flo. li. 3. Dictaturam gerens, ea ſe abdicauit, ruríque agens morbo obiit pediculari.

MARIVS, C. Marij filius, Romæ conſulatum gerens infeliciter contra Syllam dimicat, 20000. ex ſuis perdit: Præneſte fugit, obſeſſus ad mortem compellitur. Eutro. lib. 5. Porrò Flo. li. 3. ſcribit hunc apud Catuli ſepulchrum, oculis, manibus, cruribúſque defoſsis, aliquandiu ſeruatum, vt per ſingula membra moreretur.

QVINTVS Metellus, Pius dictus eſt, quòd patrem Metellum Numidicum, qui de Numidiæ rege Iugurtha triumpharat, aſsiduis precibus ac lachrymis ab exilio reuocarit. Hic Prætor bello ſociali Marſorum ducem interemit: Conſul in Hiſpania Herculeos fratres compreſsit, Sertorium expulit, qui redeunte à bello Mithridatico Sylla, in Hiſpaniam aufugerat, quòd partium Marianarum fuiſſet. Adoleſcens Metellus in petitione præturæ & Pontificatus, conſularibus viris Prælatus eſt. huius adoleſcentia priſcos vidit mores, ſenectus autem nouam exorſa eſt luxuriam, vt Valerij verbis vtar. Hic inter proſcriptos à Sylla, cum ad poſticum vxoris ſuæ Baſtiæ, clam capite adoperto acceſſiſſet, nec admitteretur, quia illum proſcriptum diceret vxor, ibidem ſe tranſuerberans, fores ſanguine reſperſit. Cæcilius. Liuius in epito. lib. 89. Vale. lib. 9. cha. 1. hic Conſul fuit anno mundi 3884. ante Chriſtum natum 78. palmata veſte conuiuia celebrauit in Hiſpania, demiſsáſq; lacunaribus aureas coronas velut cœleſti capite recepit: aris, thure, Attalicíſque aulæis læto animo excipi paſſus eſt, & lautis epulis apparatos ludos interponi.

CLAVDIA, Q. Metelli Pij ſupradicti fuit filia. Circa hęc tempora locutus eſſe dicitur gallus gallinaceus in Ariminenſi agro, in villa Galerij. Plinius li. 10. ca. 21. id miraculi, in annalibus relatum, editum eſt (ſi credere fas eſt) anno à mundo condito 3887. ante Chriſtum natum 75. nempe M. Aemy. Lepido, & Q. Luctatio Catulo Romæ Conſulibus. Tribunatus plebi reſtituitur.

ANTIPATER à C. Cæſare Iudææ Procurator deſignatur anno mundi 3919. ante Chriſtum natum 43.

HYRCANVS Iamnei filius poſt matrem Alexandram apud Iudæos regnat non ita diu, nam frater eius Ariſtobulus minor natu, eum fugat: conuenit tandem inter ipſos vt Hyrcanus priuatum, Ariſtobulus Regem viuat. verùm poſt an. 6. à Pompeio Hyrcanus reſtituitur: & partim ſolus, partim cum Antipatro Herodis patre, adminiſtrat: tandem ei aures dentibus præcidit Antigonus. Ioſe. lib. 14. ca. 1. & 22.

ARISTOBVLVS itaque regnat apud Iudæos anno mundi 3895. ante Chriſtum natum 67. ſed enim Hyrcanus tandem ad Pompeium Magnum confugiens, ab eodem iuuatur, cognita ſuperbia ac iniuria Ariſtobuli: qui cùm bellum Romanis inferre ſtatueret, à Pompeio Ieroſolymis præuentus, obſidetur: ad quē ſupplex egreditur, pecuniámq; promittit: quam cùm primores dare recuſarent, relicto Rege Ariſtobulo apud Pompeium, vrbem claudunt, cóſque introitu arcent. æſtuans ira Pompeius, Ariſtobulum ligat: atq; vrbem magnis viribus dum oppugnat, hæc ab iis qui Hyrcano fauebant, Pompeio traditur: templúmq; tertio poſtquam obſederat menſe oppugnat Pompeius, M. Tullio Cicerone, & M. Antonio Romæ Coſs. Hircanum ſummum Sacerdotem appellat: Ariſtobulum cum duabus filiabus filio vno (alter enim filius Alexander effugerat) vinctos Romam abducit. tum primùm Romanis ſubiiciūtur Iudæi. Ioſeph. li. Anti. 14. à 1. cap. ad 9. & de bel. Iud. li. 1. cap. 5. Poſt annum aufugit Ariſtobulus à Roma in Iudæam, & regnum iterum affectās, à Gabinio captus, & ſecundò Romam vinctus miſſus eſt: tandem à Cæſare liberatus, præmiſſúſque in Iudæam, à Pompeianis veneno necatur. Aegeſip. li. 1.

P. CLODIVS vir claris parẽtibus ortus,iuuenis quidem audax,inceſtuoſus ac ſeditioſus,cùm amore Pompeiæ Cæſaris coniugis flagraret,clam eius domum ingreditur,veſtem ac habitum pſaltriæ indutus:ſpéq; latendi mulieres adductus ob adoleſcentiæ formam,genáſque nondum pubentes turbæ earum,quæ tum in æde Cæſaris ſacrum inacceſſum viris agebant,immiſtus, ad Pompeiam ingreditur:deprehenſus ac agnitus,etiam Cicerone teſte,accuſatur:verùm iudices tum metu,tum largitione,tum fauore eum abſoluũt.fit deinde Tribunus plebis,& factione ſua Ciceronem in exilium agit,anno à mundo condito 3906. ante Chriſtum ſeruatorem natum 56.cuius domum ac villas incẽdit: reliqua bona haſtæ ſubiicit:attamen emit nemo.Tandem à Milone Clodius occiditur,accuſatur Milo,patronúmque habet Ciceronem,iam antè ab exilio reuocatum.Vide Plutar.in Cice.& Cæſ.item Appi.de ciui.Ro.bel.li.2.

FVLVIA, vxor P.Clodij,quæ poſtea M.Antonio nupſit, non muliebres artes,non familiam regere curabat,nec priuatum hominem ſuperare contendebat,ſed magiſtratus gerere,& imperantibus imperare,vt ſibi magnas gratias deberet Cleopatra, quod inſtitutum ab ea Antonium acceperit.hæc clam noctu profecta,Ciceroni Catilinæ detexit inſidias,eúmq; commonefecit vt Cethegum,eiúſque comites præcaueret.Plut.in Cice.& Anto.

L. IVLIVS Cæſar,C.Iulij Cæſaris Dictatoris pater,Prętura perfunctus,nullis euidentibus cauſis obiit Piſis,exanimatus derepente, dum matutino calceatur. Vide Pli.li.7.ca.52. Fuit hic quoque L.Iulius Cæſar Conſul cum Antonio,anno præcedente Conſulatum Ciceronis,qui erat annus à mundo condito 3900. ante verò Chriſtum natum 62. Præturam geſsit anno ab hinc quarto:Prætórque Iberos,hoc eſt Hiſpanos,ad Oceanum vſque ſubigit,ac pauló poſt emoritur. Vide Appi.li.2.

AVRELIA vxor L. Iulij Cæſaris, & mater C. Cæſaris Dictatoris fuit. Vide Sueto.in Cæſaris vita. Porrò Aurelia familia,Romæ olim percelebris,à Sabinis, ſi Feſto credimus,oriunda,Aurelios nobiles Romanos tulit:qui primùm Auſelij dicti ſunt:quemadmodum & Valeſij & Papyſij,poſtea Valerij & Papyrij ſunt vocitati.

C. IVLIVS Cæſar primus Romæ imperat anno mundi 3917. ante Chriſtum natum 44. huic Conſuli decreta eſt Gallia & Illyricũ cum legionibus decem. Nam Aſia Pompeij manibus ſubacta, reliqua quæ reſtabant in Europa, fortuna in hunc trãſtulit. Reſtabant autẽ immaniſs. gentiũ, Galli, atq; Germani: & quamuis toto orbe diuiſa, habuit qui vinceret, Britannia. Primò vicit Heluetios: deinde vincendo per bella grauiſs. vſque ad Oceanum Britannicum acceſsit. Domuit autẽ ferè annis nouem omnem Galliam quæ inter Alpes, flumen Rhodanum, Rhenum & Oceanum eſt. Britannos victos (hi Angli ſunt) quibus antè ne nomen quidem Romanum cognitũ erat, obſidibus acceptis ſtipendiarios fecit. Germanos etiam trans Rhenum aggreſſus, immaniſs. præliis vicit. Inter tot ſucceſſus ter, nec amplius, malè illi ſucceſſum eſt: in Britannia (Anglia nũc dicitur) vi tẽpeſtatis claſſe penè abſumpta, & in Gallia ad Gergouiã legione fuſa: & in Germanorũ finibus legatis per inſidias cæſis. E Gallia victor rediẽs, poſcit alterum conſulatum, contradicitur ei à Marcello, à Bibulo, à Pompeio, à Catone, iubetúrque dimiſſo exercitu Romã redire. Hinc manat bellum ciuile lachrymabile. Aduerſum ille patriam cum exercitu venit: fugit ex vrbe cum Pompeio Senatus omnis in Græciam. Pompeio duce contra Cæſarem bellum parat Senatus, primò prælio vincit Pompeius, deinde in Theſſalia vincit Cæſar. rediẽs vincit Pharnacem Cæſar: item in Africa nobiles Rom. cum Iuba rege: & in Hiſpaniis filios Pompeij, vbi primo congreſſu in tantum diſcrimen venit, vt ſe voluerit occidere. Tandem omnium victor, dum Romæ inſolentius agit, cõiurant in eum 60. ſenatores, equitéſque. Senatus die in curia 24. vulneribus mactatur, poſt aſſumptum imperium an. 3. alij dicunt 4. vixit annos 56. Cõſulito Sueto. in Cæſ. Plut. item in Cæſaris vita.

COSSVTIA, quæ familia equeſtri, admodum diues fuit, prætextato C. Iulio Cæſari nupſit, quam poſtea dimiſit. Sueton. in Cæſa.

CORNELIA, Cinnæ quartùm Cōſulis filia, ſecunda Cæſaris vxor fuit, ex qua mox Iuliam ſuſcepit. hanc vt repudiaret compelli à Dictarore Sylla nullo modo potuit: quamuis & ſacerdotio, & vxoris dote, & gentiliciis hæreditatibus mulctaretur. Quæſtor Cæſar Iuliam amitam, vxorémque Corneliam defunctas, laudauit è more pro roſtris.

POMPEIA, tertia Cæſaris vxor fuit, Q. Pompeij filia, L. Syllæ neptis, cum qua diuortium fecit, adulteratam opinatus à P. Clodio: dicebátque, *Cæſaris thorum non tantùm crimine, ſed & criminis ſuſpitione carere debere*. Sueto. & Plutar. in Cæſar.

CALPHVRNIA L. Piſonis filia, fuit quarta Cæſaris vxor, cùm in Conſulatu ei ſucceſſurus eſſet ille L. Piſo. hæc poſt viri necem omnem pecuniam ad M. Antoniū tulit. Suet. in Cæſ.

POMPEIVS, parta ingenti felicitate, & celeritate de piratis victoria, mox bellum contra Mithridatem ſuſcepit anno mundi 3897. ante Chriſtum natum 65. quem in Armenia minore nocturno prælio vicit, ac 40000. eius militum occiſis, 30. tantum de exercitu ſuo perdidit: Mithridates cum vxore & duobus ex ſuis fugit. Tigranes maioris Armeniæ rex Pompeio ſe dedidit, ad genua eius procubuit, in cuius manus diadema collocauit, quod ei repoſuit Pompeius. Orodem Albanorum regem vicit: rogatus, veniam ei ac pacem conceſsit. Iberiæ quoq; regem acie vicit. Armeniam minorem Deiotaro Galatiæ regi dedit, quòd opem tuliſſet ei aduerſus Mithridatem. Attalo & Pylemeni Paphlagoniam tradidit. Ariſtarchum Colchis regem impoſuit. Mox Ituræos & Arabes vicit. Seleuciã Antiochiæ vicinam, libertate donauit, quòd Tigranem non recepiſſet: Antiochenſibus obſides reddidit. Inde ad Iudæam tranſgreſſus, Ieroſolymam tertio menſe capit: 12000. Iudæorum occidit, reliquos in fidem accipit. Poſt aliquot annos exarſit bellum ciuile (commune potius, ac plus quàm bellum vocat Florus) omnium turbulentiſs. ac peſtilentiſs. inter Pompeium & Cæſarem. Primo congreſſu victus & fugatus Cæſar, euaſit: quia nocte interueniente Pompeius ſequi noluit: dixítque Cæſar, *nec Pompeium ſcire vincere: & illo tantùm die ſe potuiſſe ſuperari.* Deinde apud Pharſaliam pugnatur, vtrinque ſumma contentione: victus tamen Pompeius ad Ptolemæum, cui tutor à ſenatu datus fuerat, fugit. is fortunam magis quàm amicitiam ſecutus, Pompeium occidit anno mundi 3917. ante Chriſtum natum 45. Vide Eutro. libr. 6. Plutar. in Pom. Appia li. 2. Ioſep. lib. 14. cap. 8.

IVLIA C. Cæſaris & Corneliæ filia, Pompeij fuit vxor, quæ dum filiam parit, emoritur.

M. POR. CATO, cognominatus Vticenſis, quòd poſt Pharſalicam pugnam Vticæ ſeipſum interfecerit, Catonis maioris, qui Cẽſorius dictus eſt, pronepos fuit. Hic relictus parentum orphanus, cũ fratre Cępione & ſorore Portia, apud Liuium Druſum auunculum educatur. Romæ Tribunus plebis fuit anno mũdi 3903. ante Chriſtum natum 59. fuit quoque tribunus militum, item Prætor audacia, fortitudine ac decore, nihilo antiquo illo Catone proauo inferior apparuit. Conſulatum petẽs, victus à competitoribus, non ægrè tulit repulſam, nec erubuit, erubeſcẽtibus interim amicis: quinimò ſequenti die ſine calceis & tunica in forum vt ſolebat, iuit: cum familiaribus ambulauit: ſe ſe adſuefaciens non niſi turpibus rebus erubeſcere. Tandẽ deuicto Pompeio, cuius partes ſecutus fuerat, Vticę, quæ vrbs in Africa eſt, gladio ſe tranſfixit, bis perlecto prius (vt ferunt) libro Platonis de animæ immortalitate. hic Cato minor dictus eſt: nam alter fuit dictus maior. Horum duorum Catonum innocentia, & ſapientia in prouerbium abiit: vnde Iuue.

Tertius è cœlo cecidit Cato.

Huius cognita morte exclamauit Cæſar, *Inuideo morti tuæ Cato; nam & tu gloriæ meæ pro ſalute tua inuidiſti*, filiúmque eius vita donauit. Vide Plutar. in eius vita. & Apoph. Eraſ. li. 5. & 8. item D. Auguſti. li. de ciuitate Dei 1. ca. 23.

IVBA Mauritaniæ Rex, Pompeij partibus fauẽs, Curionem à Cæſare in Africam miſſum cum copiis deleuit, anno mundi 3916. ante Chriſtum natũ 46. hic victo Pompeio, cum Scipione copias iunxit. Victi à Cæſare Iuba & Petreius, cùm nec fugã nec ſalutem ſperarent, inedia vulneribúſque ſe adinuicem tandem confecere. Vide Appi. li. 2. & Plut. in Cæſ.

PORTIA Catonis Vticenſis filia, vxórque Bruti fuit: hæc accepta viri morte, cùm ipſa quoq; mori ſtatuiſſet, nec diu ſupereſſe viro quem tantopere diligebat, nemo amicorum aſſentiebatur: quinimo diligenti cura cùm id prohiberent, hæc ex igne ardentes prunas corripiens, in os ſibi coniecit, deinde os, diémque clauſit. Plutar. in vita Bruti. Vale. li. 3. & 4. ca. 2. & 6. Appi. li. 15. De hac ſic ſcribit Martialis, li. Epigrammatum primo:

Coniugis audiſſet fatum cùm Portia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis (ait) mortem non poſſe negari:
Credideram ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas:
I nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

MARTIA, Catonis filia minor fuit, quæ cùm interrogaretur, cur demortuo marito priore, alteri non nuberet, reſpondit ſe non inuenire virum qui ſe magis vellet quàm ſua. quo reſponſo oſtendit diuitias magis in vxoribus eligi ſolere quàm pudicitiam. Quæſitum eſt iterum ab ea quis eſſet illi extremus dies lugendi mariti: is (reſpondit hæc) qui & extremus vitæ dies mihi erit. Vide Eraſ. Apoph. li. 8.

CICERO, Ro.oratorum facilè princeps, obſcuro ſatis loco natus, ingenio atque eloquentia nobilẽ ſe præſtitit. honorum deſiderio forenſibus cauſis ſe obtulit: in pronunciãdo primùm laborauit, ſicut & Demoſthenes: in iocãdo nimius, pleroſque acriter offendit. Difficilem Roſcij cauſam cum laude ſuſtinuit: vnde & odiũ Syllæ conflauit: cui cedens in Græciã abiit: philoſophos ac oratores Athenis audiuit. Vim opum paruã licet, ſed ſumptibus ſuis cùm ſatis concinnam haberet, admirationi eſt habitus, quòd neq; mercedes, neque nummorũ quicquam in actionibus forenſibus caperet. Catilinæ conatibus tam diligenter ac prudẽter obſtitit, vt *primus pater patriæ* diceretur. In P. Clodiũ teſtis fuit. Ab eodem Clodio Tribuno plebis aqua & igni interdictus eſt, ac in exilium actus: vnde poſt aliquot menſes cum omniũ plauſu, atque etiã laudibus ornatus, rediit. Proconſul, in Ciliciam exercitum 12000. peditum, 2600. equitum traiecit: munera à Regibus ſibi oblata renuit. Tandem cùm Cæſari aduerſus M. Antonium fauiſſet, ab hoc Antonio miſerè contrucidari iubetur, anno mundi 3922. ante Chriſtum natum 40. Plutar. in Cice. Cæſarem poſt Pharſalicam victoriam pertimeſcebat (Pompeianarũ ſiquidem partium fuerat) Cicero, attamen Cæſar illi occurrens, eum præſalutauit, atque in honore habuit.

L. MVNATIVS Plancus Romæ Conſul fuit eodẽ anno quo Cicero interfectus eſt. Is dum Galliam Comatam regit, Lugdunum condit, aut (vt alij volũt) inſtaurat: item Rauricam, quæ nunc eſt Baſilea. Huius ſententia, Octauio Auguſto, Auguſti cognomen inditum eſt, cum alij Romulum potius dici cenſerent. Sueto. in Aug. Volater. li. 18.

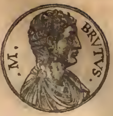

PACORVS Parthorum Rex, Antigono fauens, Hieruſalem venit, prætextu cõponendæ ſeditionis obortæ inter Iudæos, partim Phaſelo & Hyrcano, partim Antigono fauentibus: re vera autem principatum Antigono traditurus: itaque per dolũ Phaſelum ad Barzafarnem, Perſarum ſatrapam, mittit: Phaſelus cum Hyrcano ligatus à Parthis eſt, quibus talenta mille, ac mulieres quingentas pollicitus erat Antigonus. hac via Iudææ Rex à Pacoro conſtitutus Antigonus, Hyrcano ſibi à Parthis tradito, dentibus aures præſcidit, ne quando ſummum obiret ſacerdotium: nam lex integros tantùm admittebat. Phaſelus autem, cùm ſe occidendum ſciret, maluit præuenire, ſaxóque caput allidens, emori: porrò Herodes Phaſeli frater, fuga ſalutem quærit: atque à Senatu Ro. ob patris beneficia, Iudææ Rex declaratur. huius Pacori pater, Craſſum Ro. dolo circunuentum interfecerat, quã maculam Ventidius Baſſus, M. Antonij legatus, deleuit, pacorum cum exercitu ad internecionem cædens. Vide Aegeſip. li. 1. & Ioſe. li. 14. ca. 22. & 23.

ANTIGONVS Ariſtobuli filius, Pacori, vt dixi, auxilio Iudæam occupat, anno mundi 3924. ante Chriſtum natum 38. eodem ferè tempore, Herodes Antipatri filius, ac Phaſeli frater, qui cum Antigono, prius congreſſus, cum vicerat, nunc autem à Pacoro fugatus, Romam peruenerat, à Senatu Iudæorum Rex deſignatur: ac poſt an. 4. ipſe cum Soſio Romano Hieruſalem capit: Antigonum Soſius ad M. Antonium mittit, à quo ſecuri percutitur. Vide Ioſe. li. 14. ca. vltimo.

C. CASSIVS, vir Bruto familiaris,ſed tamẽ diſsimili ingenio,ac varius & impurus fuit,omníſq; autoritatis, poteſtatis, ac tyrannidis aduerſarius: teſtis ſit Fauſtus ab eo, adhuc adoleſcente,in maxillam percuſſus, quòd Syllam patrem nimis commendaret,talique patre gloriaretur.in ſumma ferus & truculentus ille,odia priuata cum Cæſare exercuit:priórque ſuper inſidiis & parricidio in Cæſarem,Brutum conuenit,quem inflammauit, impulítque,priuatè magis inimicus Cæſari,quàm publicæ tyrannidi.dicitur enim Brutus dominationem grauiter tuliſſe,ſed Caſſius odiſſe dominantem.Itaque conſpiratione facta, Caſsius comite Bruto, Cæſarem in curia opprimit. Plutar.in Bruto.Caſſius deinde cum Bruto,ab Auguſto & Antonio victus,deſperata ſalute,eodem quo Cæſarem interfecerat gladio,ſeipſum interfecit anno mundi 3 9 2 2. ante Chriſtum natum,4 0. Vide Plut. in Cæſ.& Bruto.

BRVTVS bonarum artium diſciplina & philoſophiæ ſtudiis imbutus,mores ſuos natura graues & humiles, ciuilibus negotiis excitans, ad bonum & æquum modeſtiſsimè ferri viſus eſt.Põpeij partes ſecutus eſt , cuius cauſam quàm Cæſaris iuſtiorem æſtimabat. Valuit primò gratia apud Cæſarẽ, atq; quantum voluit impetrabat,ſed hinc eũ ſodales Caſsij abſtraxere,ipsúmq; planè in perniciem adduxere.nihilominus tamẽ bello ciuili Cęſar ſuis militibus iuſsit vt cauerent eum occidere, ſed eum volentem ad ſe adducerent,nolentem,liberum abire ſinerent. tandem multis ab eo acceptis beneficiis, cum parricidij illius conſcius & conſors cum Caſsio fuiſſet,eodem quo Caſsius fato periit.Plut. in Bru.& Appi.li.2.

m

HERODES Magnus, dictus Aſcalonita, Antipatri Iudçæ Procuratoris filius, primus fuit Iudæorum Rex ex alienigenis (nam erat Idumæus) anno mundi 3927. ante Chriſtum natum 35. iam aliquot ante annos à Ro. Senatu Iudæorum Rex fuerat deſignatus. hic diligebatur ab Auguſto, qui regnũ eius auxit, adiecta Samaria, atq; aliquot aliis vrbibus ac caſtellis. Herodes viciſsim in honorem eius templum atq; vrbẽ extruxit, quam de nomine eius Cæſaream vocauit. Alexandrũ atq; Ariſtobulũ filios, Romæ erudiendos curauit. Arabes vicit. Templũ funditus depoſuit, ſummáq; magnificẽtia aliud ſecundũ, figuram primi, cõſtruxit. Huius temporibus terræ motus in Iudæa, 30000. hominum peremit. Vide Ioſep. de bel. Iud. li. 1. ca. 14. Crudelis hic, vxorem, filios, amicos, occidit, legis etiam interpretes, ac ſtatim poſt Chriſtum natum Beth-lehemitas infantes puerulos, innocẽtes interfecit, non redeuntibus Magis, quibus abeũdi poteſtatem fecerat, ad Chriſtum ſeruatorem nuper natum diſquirendum, non tamẽ ex animo. Vide Matth. ca. 2. & Ioſe. li. Antiq. 14. 15. & 16.

MARIAMNE, filia Alexandræ, vxórque ſupradicti Herodis fuit, quam ille ob pulchritudinem valdè dilexit. hæc cùm caſta eſſet, animo tamẽ interim ſatis rigido ac prçfracto, meridie quadam recuſauit viri amplexus, quinetiam improperauit ei parricidium. Id ægerrimè tulit Rex: quod ſentiens Regis ſoror Salome, pincernam regium inſtruit, qui perſuadeat Regi Mariamnem ei confeciſſe potionem. quare indignatus Rex, de vxore ſupplicium ſumit. Vide Ioſep. li. Antiq. 15. ca. 3. & 9. item. li. 18. ca. 11.

C. MECOENAS à regibus Thuſcis originem trahēs,iuuenis poëmata ſcripſit.perfugium fuit Poëtarum atque oratorū: huius munificentia Vergiliū,Horatiū atq; alios complures ditauit,vnde Mecœnates hodie quoq; vocamus qui Poëtis fauēt. reprehenſus interim eſt quòd oratione,cultu atq; animo eſſet molliori,quamobrem Octauius ſuis hunc epiſtolis per iocū exagitabat.ortos Romæ habuit amœniſs.vbi verſari conſueuit,& de liberalibus diſciplinis cum amicis diſceptare. ad hos ſæpe diuertit Octauius,quòd à curis liberū haberet animū in eo quietis ſeceſſu.taciturnus fuit,nec tamen interim monere ac reprehēdere Auguſtū dubitauit. Hic vrbis cuſtodiis præpoſitus,vbi res exigeret, ſanè exſomnis,reſurrecturi belli ciuilis reſtinxit initium,oppreſſo M.Lepido iuuene,forma quàm mente meliore,qui de Auguſto interficiendo cōſilia inierat. Vide Velleiū Paterc.Cri.&Sue.

VERGILIVS natus eſt in vico Ande,non procul à Mātua,parentibus ſat obſcuris anno mundi 3895. ante Chri.nat. 67. nec vagiſſe naſcēdo fertūt.tam probus extitit, vt Parthenias dictus ſit:valuit gratia apud Auguſtū,tū ob mores, tū ob poema, vt nil nunquam ei denegarit petenti: quinimo bona cuiuſdam exulis offerēte Auguſto recuſauit Vergilius.Bucolica tribus an. Georgica 7.Aeneid.10,an.conſcripſit.huius eclogā cùm per cantores recitatam intellexiſſet Cicero,dixit,*magna ſpes altera Romæ:* quæ verba poſtea Aeneidi inſeruit Verg.Ro.populus auditis aliquando in theatro eius verſibus,ſurrexit vniuerſus,& ſpectātem Vergilium,veneratus eſt ſic quaſi Auguſtum. Porrò Aeneidos tāta fuit fama,vt ſcriberet Prop. *Cedite Rom.ſcriptores cedite Graij:*
Neſcio quid maius naſcitur Iliade. Hanc tamen Aeneida vrere voluit,& teſtamēto mādauit:hoc tandē ipſe ſibi epitaphiū fecit:
Mantua me genuit:Calabri rapuere:tenet nunc
Parthenope:cecini paſcua,rura,duces. Vide Cor.Taci.& Crini.

SIBYLLA Phrygia, Ancyræ vaticinata dicitur: eſt autem Ancyra Aſiæ minoris vrbs, inter Paphlagoniã & Galatiam. Vide Lactan.li.1.ca.6. at verò de nominis Sibyllæ origine ſic apud Cælium Rhodig.li.14.ca.1. ſcriptum reperi: Dardanus ex Samo profectus, Teucrorum Regis filiã, nomine Neſo, duxit vxorem, ex qua natá illi filia vaticina, nomine Sibylla, ex qua in vaticinatrices omnes propagatum ſit nomen, ob theophoriæ cognationem quandam. Huius Sibyllæ Phrygiæ hæc fertur prophetia:

Tuba de cælo vocem luctuoſam emittet, tartareúmque chaos oſtendet dehiſcentibus terra: venient ad tribunal Dei Reges omnes: Deus ipſe iudicabit pios ſimul, & impios: demum impios in ignem mittet: qui autem pietatem coluerunt, iterum viuent. Item: *flagellabit Deus potentes terræ: ex olympo excelſus veniet.*

SIBYLLA Tyburtina, ſiue Tyburs, proprio nomine Albunea, Tyburi olim vt Dea culta eſt, iuxta ripas Anienis, in cuius gurgite ſimulachrum eius inuentum eſſe dicitur, habens præ manibus librũ: cuius Sibyllæ ſacra, Senatus Rom. in Capitolium tranſtulerit. Vide Lactan. vt ſupra. Cæterùm Sibyllarum trium ſtatuas iuxta roſtra poſitas, ad ſuam vſque ætatem perduraſſe, au tor eſt Pli.li.34.ca.5. quænam illæ ſint, non conſtat: attamen liceat coniicere hanc ex illis tribus vnam fuiſſe, cuius extaret effigies. Huic hæc tribuitur prophetia:

Naſcetur Chriſtus in Beth-lehem, & annuntiabitur in Nazareth, regente Tauro pacifico fundatore quietis: O fœlix illa mater, cuius vbera ipſum lactabunt!

C. OCTAVIVS, pater Auguſti,à principio ætatis, & re & æſtimatione magna fuit:amplis innutritus opibus,honores et adeptus eſt facilè,& egregiè adminiſtrauit. Prætor Macedoniæ, fugitiuos,reliquam Spartaci & Catilinæ manum,in itinere deleuit. Prouinciæ præfuit non minore iuſtitia quàm fortitudine: nam Beſsis ac Thracibus magno prælio fuſis,ita ſocios tractauit, vt epiſtolæ Ciceronis extent,quibus Quintum fratrem, eodem tempore parum ſecunda fama Procõſulatum Aſiæ adminiſtrantem,hortatur & monet vt imitetur in promerendis ſociis, vicinum ſuum,hunc inquam,Octauium. Decedẽs Macedonia priuſquam confiteri ſe candidatum Cõſulatus poſſet, morte obiit repentina, ſuperſtitibus liberis,Octauia maiore, quam ex Ancharia,& Octauia minore, item Octauio, nondum Auguſto, quos ex Accia ſuſceperat. Conſulito C.Suetonium Tranquillum in Auguſti vita.

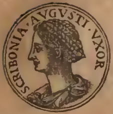
ACCIA, C. Octauij patris Auguſti vxor,M.Accio Balbo, & Iulia,ſorore C.Cæſaris,genita eſt.Balbus paterna ſtirpe Aricinus,multis in familia Senatoriis imaginibus clarus,à matre Magnum Pompeium arctiſsimo contingebat gradu:functúſque honore præturæ,inter 20.viros agrum Campanũ plebi, Iulia lege, diuiſit.Suet.in Aug.fuit hæc Accia imperatoris Auguſti mater.

OCTAVIVS Auguſtus, C. Cæſaris auunculi hæres, Romæ imperat anno mundi 3921. ante Chriſtum natum 41. Hic primùm cum M. Antonio, Marcóque Lepido, dein tantùm cum Antonio 12. ferè annos, nouiſsimè verò 44. ſolus remp. tenuit. Antonium vicit nauali pugna apud Actium. Deinde Romanó adiecit imperio Aegyptum, Cantabriam, Dalmatiam, ſæpe antè victam, ſed penitus tunc ſubactam: Pannoniam, Aquitaniã, Illyricum: Rhetiam, Vindelicos, & Salaſſos in Alpibus: omnéſque Ponti maritimas ciuitates. Armeniam à Parthis recepit: obſides, quod nulli antea, Perſæ ei dederunt: quin etiam ſigna Romana, quæ Craſſo victo ademerant reddiderunt. Scythæ & Indi, quibus antea Romanorum nomen incognitum fuerat, munera & legatos ad eũ miſerunt. Galatia ſub hoc prouincia facta eſt, cùm antea regnum fuiſſet. Multi Reges ad eum ex regnis ſuis venerunt, vt ei obſequerentur. Hic in bello felix, in pace moderatus, in cunctos liberalis, in amicos fidus extitit, quos tantis euexit honoribus vt penè faſtigio ſuo æquaret. Nullo tempore res Romana magis floruit. Ab initio principatus eius ad finem vſque 56. anni numerantur: anno autem 42. imperij huius, natus eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus. Vide Euang. Lucæ 2. cap. item Sueto. in Auguſt. & Eutro. lib. 7.

CLAVDIA priuigna Antonij, Fuluiæ ex P. Clodio filia, vixdum nubilis, vxor fuit Auguſti, quam dimiſit intactam adhuc & virginem, exorta ſimultate cum Fuluia ſocru: móxque Scriboniam accepit. Sueto. in Aug.

SCRIBONIA Imperatoris Auguſti vxor fuit, poſtquàm ille dimiſiſſet ſupradictã Claudiam, quæ illi in matrimonium pacta fuerat, ſicuti diximus. Porrò Scribonia hæc nupſerat antè duobus Conſularibus, & ex altero quoq; mater fuerat: cum hac etiam diuortium fecit Auguſtus, pertæſus (vt ſcripſit) morum eius peruerſitatem: ex hac filiam Iuliam ſuſcepit. Vide C. Suetonium Tranquillum in vita Octauij Auguſti, Romanorum imperatoris ſecundi.

LIVIA Druſilla vxor quoque fuit Auguſti, quam matrimonio Tiberij Neronis, & quidem prægnantem abduxit, dilexítque ac probauit vnicè ac perſeueranter. Ex hac nullos ſuſcepit liberos, cùm maximè cuperet: infans qui conceptus erat, immaturus eſt editus. in oſculis Liuię, & in hac voce defecit Auguſtus: *Liuia, noſtri coniugij memor viue, ac vale*: ſortitus exitum facilem, & qualem ſemper optauerat. Vide Suetonium Tranquillum in Octauio Auguſto.

SIBYLLA Europa, ſiue Europea, vulgò vndecima inter Sibyllas, hoc eſt fatidicas, & Deo plenas, conſiliiq; diuini participes mulieres annumeratur. De hac non memini me vſquam quidquã apud autores legiſſe, niſi quòd libellus ille vetus, qui de Sibyllarum vaticiniis eſt, Sibyllæ huic hanc tribuit prophetiam:

Veniet ille, & tranſibit montes & colles, & latices Syluarum olympi: regnabit in paupertate, & dominabitur in ſilentio: & egredietur ': vtero virginis.

SIBYLLA Aegyptia, quam ſupradictus libellus Sibyllam Agrippã vocat, ab Aeliano inter quatuor Sibyllas enumeratur: quæ ſunt hoc ordine, Erythræa, Samia, Aegyptia, & Sardiana. Sibyllas porrò in iis quæ de Chriſto, aut aliis ad humanam ſalutem ſpectantibus, ſunt vaticinatæ, probabile habet D. Augu. (ſeu bonæ fuerint ſeu malæ) à Deo edoctas fuiſſe: nam prophetiæ donum bonis eſſe commune ac malis. Vide S. Auguſt. de ciui. Dei li. 18. ca. 23. & Cæl. Rhodig. li. 21. ca. 37. nec me fugit de quadam Sibylla mentionem feciſſe Diod. Sicu. li. 5. Huius Aegyptiæ Sibyllæ hæc circunfertur prophetia:

Inuiſibile verbum palpabitur, & germinabit vt radix, & ſiccabitur vt folium, & non apparebit venuſtas eius. &c.

M. AGRIPPA in pedes dicitur ex vtero matris egreſſus, vnde nomen auſpicatus ſit vnico felicitatis exemplo, quanquam ille plurima ſit paſſus, duabus ſuſceptis Agrippinis: quibus C.Caligula & Nero, principes, totidem generis humani faces geniti ſunt. Hic gener fuit Auguſti, coronáq; nauali ab eo donari meruit bello Actiaco, anno mundi 3 9 3 0. ante Chriſtũ natum 3 2. de quo Verg.lib.8.Aene.

Parte alia ventis, & Dijs Agrippa ſecundis.

Altera Agrippinarum, nempe filia Agrippæ huius, nupſit Germanico, quæ peperit C.Caligulã. altera verò, neptis ex filia, Domitio Neroni primùm nupſit, ex quo Neronem peperit, deinde Claudio Cæſari, quem poſtea boleto ſuſtulit. Hic M. Agrippa aquam Marciam, omnium ſaluberrimam, Romæ reſtituit: cõplu ráq; alia præſtitit, de quibus vide Plinium lib.3 1.ca.3. atque aliis in locis, maximè li.16.ca.4.& li.7.ca.8. Fuerunt alij Agrippæ, vt Menenius, item filius Ariſtobuli, à Tiberio coniectus in carcerem, & à C.Caligula liberatus, Réxque Iudææ factus: de quo vide in 2. huius operis parte.

IVLIA Auguſti & Scriboniæ filia, quæ primùm pacta fuerat Marcello adoleſcenti, vt is obiit, M. Agrippæ ſupradicto nupſit: quo defuncto, Tiberio Auguſti priuigno, nupſit, qui coactus eſt ab Auguſto prægnantem vxorem, & ex qua iam pater erat, dimittere: vt in Tiberio dicemus. Hanc omnibus probris contaminatam, relegauit Auguſtus per quinquennium: vſum vini, & delicatiorem cultum ei ademit: neque adiri à quoquam niſi ſe conſulto permiſit. hæc Agrippinam peperit, quã Germanico vxoris ſuæ nepoti collocauit Auguſtus, ex quo Agrippina ſecundã alteram Agrippinam peperit, Neronis matrem. Sueto. in Auguſto.

M. ANTONIVS Conſul, partiũ Cæſaris, ciuilibus bellis opprimere Cæſaris interfectores, quibus Senatus fauebat, conabatur: turbata hic rep. multáq; ſcelera cõmittens, à Senatu hoſtis iudicatus eſt. miſsi ſunt aduerſus eum Coſs. Panſa & Hircius, & Auguſtus 18. annorum: vincitur, ſed Lepido operã dante, cum Auguſto pacem facit: diuiditur reſpub. Antonius Aſiam, Põtum, oriẽtem ſortitur: deinde repudiata ſorore Auguſti, Cleopatram vxorem ducit, ex qua ſuſcipit vnico partu Solem & Lunam: (ſic enim vocauit gemellos, marem & ſemellam.) contra Perſas pugnat, vincit. Cleopatra itaq; muliebri cupiditate optans Romæ quoq; regnare, Antonium ad ſuſcipiendum bellum ciuile cogit: vincitur ab Auguſto nauali pugna, apud Actium, in Epiro: fugit in Aegyptum, ſeipſum interimit. Cleopatra aſpidem admittit, cuius veneno extinguitur, anno mundi 3 9 3 4. ante Chriſtum natum 2 8. Vide Eutr. li. 7. Suet. in Octa.

CLEOPATRA Aegypti regina, non vſqueadeo elegãti forma præſtitit: verùm moribus ſuauiſs. ac facundia, forma adiuta, omnes in admirationẽ trahebat. lingua ſua velut inſtrumento plurium chordarum, apud quaſuis gentes promptè vtebatur: pau cis nationibus per interpretem loquebatur. Hæc anno mundi 3 9 2 3. ante Chriſtum natũ 3 9. ad Antonium incredibili pompa per Cydnum amnem nauigauit: erat enim aurea puppis, vela purpurea pandebantur, remi argentei ad fiſtulæ tibiæ&que modos agitabantur: ipſa regina ſub tentorio aurato requieſcẽs, ad ſimili tudinem Veneris ornata erat: pueri vtrinq; collocati pictis Cupi dinibus perſimiles: puellæ inſignes, Nereidum & Gratiarum ſto lis, gũbernaculis incumbebant, rudentibus annitebãtur: ancillæ ornatiſs. omnes ripas fluuij complebant vaporibus. Plu. in Anto.

C. MARCELLVS, Octauiæ, ſororis Auguſti vir, ex ea Marcellum ſuſcepit, qui ab Auguſto adoptatus eſt, anno 16. ætatis, incidítque in valetudinem, ac 18. obiit, cum ædilitatē gereret. huic, tantum pueritiam egreſſo (vt inquit Suet.) Auguſtus Iuliam ſuam filiam ex Scribonia nuptui dedit, deinde, vt is obiit, Marco Agrippæ. Huius adoleſcentis generoſam indolem deſcribit Vergilius 6. Aeneidos, deflens immaturum eius obitum aliquot verſibus, quos recitauit coram Auguſto & Octauia: ſed vbi tādem ad nomen Marcelli ventū eſt, perculſa dolore filij demortui mater, decidit, quaſi intermortua, ſilentióq; imperato, iuſsit pro ſingulis verſibus dena ſeſtertia numerari, quæ valent ducentos aureos. in ſumma 5000. aureorum pro 18. verſibus reportauit, qui ſic incipiunt apud Verg. li. 6. Aene. ad calcem:

Atque hic Aeneas (vnà namque ire videbat
Egregium forma iuuenem, & fulgentibus armis) &c.

Multū ſanè abeſt vt tam officioſos ac munificos ſe hodie in Muſas præſtent principes viri, quàm ſe erga Verg. prēſtitit Octauia, quæ etiam in filij memoriam ac decus, bibliothecam extruxit: Auguſtus verò theatrū huius Marcelli nomine inſcripſit. Vide Suet. in Aug. & Plut. in M. Cl. Marcello, de quo diximus ſupra pa. 138. cuius progenies ad hunc C. Marcellum propagatur.

OCTAVIA Auguſti ſoror, non ex eadē matre (hæc enim ex Ancharia, ille ex Tatia natus eſt) forma, moribus, ingenio prę ſtans, nupſit Antonio (mortuo C. Marcello priore marito) quam ſuſceptis etiam ille ex ea liberis, dimiſit, ſuperinducta Cleopatra. Vide Plutar. in Anto.

TAVRVS Cæſaris Auguſti præfectus,totã penè Siciliam ferro perterritam,in fidem recepit.44. legiones ſub vnius tunc imperio Auguſti erant:milites multitudine ferociores,quoſdam pro ambiendis agris tumultus excitauerunt, ſed Cæſar animo ingẽs,20000.militum exautorauit,30000. ſeruorum dominis reſtituit,6000.quorum domini non extabant, in crucem egit. Vide Suet.in Auguſto.Id factum eſt circa annum mundi 3932. ante Chriſtum natum 30.Cæterùm de ratione legionum Romanarum Conſule Vegetium,& Budæum de Aſſe,li.3.

QVINTILIVS Varus nobilis Romanus fuit, qui Dux expeditionis Germanicæ (præfecerat ſiquidem illum tribus legionibus Auguſtus)ab Arminio dolo circunuentus,cum ſuis legionibus eſt interfectus:qua clade penè exitiali, vſqueadeò conſternatum ferunt Auguſtum,vt per continuos menſes,barba, capilloq; ſummiſſo,caput interdum foribus illideret, vociferans, *Quintili Vare,legiones redde*:diémque cladis quotannis mœſtũ habuerit,ac lugubrẽ.Is Varus fuit Vergilij amicus, cuius meminit Ecloga 6.& 9.honorificè,his,atque aliis verſibus:

Vare tuum nomen(ſuperet modò Mantua nobis:
Mantua,væ miſeræ,nimium vicina Cremonæ)
Cantantes ſublime ferent ad ſydera cygni.

Cæſus eſt cum ſuis legionibus Varus à Germanis anno mundi 3972. decem annis poſt Chriſtum natum.Sueto.in Auguſt.

Hactenus huius operis pars prior:ſequetur ſubinde poſterior.

INDEX PRIORIS PARTIS HVIVS OPERIS, ORDINE ALPHABETICO DIGESTVS.

AArõ pag.26
Abrahã 19
Abeſan 52
Abia,ſeu Abiam 64
Abimelech 35
Accia 165
Achab 67
Achas 81
Achilles 50
Adam 5
Aegeria 87
Aeneas 54
Aeſopus 102
Agamemnon 47
Agar 20
Abias 63
Alcibiades 120
Alexãder Magnus 131
Alexander Pyr.fil.137
Alexandra 147
Altadas 24
Amaſias 73
Amon 88
Amphion 33
Amri 66
Ancus Martius 89
Androgeus 36
Andromache 42
Andromeda 28
Anthermus 106
Antigonus Alexandri Dux 135
Antigonus Gonatas Demetrij filius 136
Antigonus Ariſtobuli filius 160
Annibal 140
Aod,ſiue Ehud 31
Archilochus 91
Arphaxad 8
Ariſtoteles 124
Ariſtobulus filius Hircani 144
Ariſtobulus Iamnei filius 151
Artaxerxes 116
Artemiſia 126
Aſa 64
Aſcanius 56
Aſcatades Aſſ.rex 25
Aſeneth 23
Aſpaſia 119
Athalia 71
Atlas 24
A. Poſthumius Albinus 138
Aurelia 153
Axa,ſiue Acſa 31
BAaſa 65
Barac 34
Baruch 92
Belus Iuppiter 10
Berenice 133
Bias 99
Brenno ſeu Brẽnus 125
Brutus Aſcanij nepos 58
Brutus Rom. 161
Bupalus 106
CAdmus 29
C.Caßius 161
C.Iulius Cæſar 154
C.Octauius 165
C.M.Coriolanus 112
C.Mecœnas 163
C.Marius 146
Calphurnia 155
Cambyſes 108
Candaules 86
Caſſander 134
Cato Vticenſis 157
Cecrops 25
Cham 7
Chilo 98
Cicero 159
Cimon 114
Claudia Metelli fil. 150
Claudia vxor Aug.166
Cleobulus 100
Cleopatra 170
Clœlia 113
Comerus Gallus 10
Cornelia Ceſ.vxor 155
Cornelia Grac.vx.145
Conon 121
Corax 29
Coſſutia 155
Crates 123

Crœſ

Cræſus 193
Curetes 25
Cyrus 104
Dalida, ſeu Dalila 57
Daniel 95
Darius 110
Dauid 61
Debora 34
Deianira 37
Demetrius 135
Demoſthenes 128
Deucalion 25
Dido 74
Diogenes 123
Dionyſius Siciliæ Tyrannus 130
Dionyſius Hammonis filius 16
Dionyſius Bacchus 30
Dionyſius Sebaſis 30
Dirceus Poëta 76
Ela 66
Eleazarus Oniæ filius 139
Eleazar Aaronis filius 27
Elias 68
Eliacim, ſeu Ioacim 93
Eliſeus 68
Epaminondas 122
Epicurus 132
Epimenides 109
Eſaias 85
Eſdras 116
Eua 5
Euander 40
Europa 36
Ezechias 81
Ezechiel 95
Fuluia 152
Gedeon 35
Gyges 86
Heber 9
Hector 42
Hecuba 41
Helena 48
Hercules 37
Herodes Aſcolonita 162
Hermione 55
Herſilia 82
Heſiodus 59
Hippodamia 32
Hippolyte Amaz. 45
Hipponax 106
Holofernes 108
Homerus 59
Hoſea, ſeu Oſee 80
Hypſicratea 148
Hyrcanus Simonis filius 144
Hyrcanus fili. Iānei 151
Iacob 22
Iair 35
Iamneus 147
Ianus 15
Iaphet 7
Iaſius Ianigena 25
Iehoſua 105
Iehu 72
Iephte 52
Ieremias 92
Ieroboam fil. Ioas 77
Ieroboam filius Nabat Rex Iſrael 63
Iezabel 67
Ignogne 58
Ioas Rex Iudæ 73
Ioas Rex Iſrael 75
Ioachas 75
Ioachin 93
Ioacim, ſeu Eliacim 93
Ioathan 78
Ioiada 72
Ionatas 143
Ioram Rex Iuda 69
Ioram Rex Iſrael 70
Ioſaphat 69
Ioſeph filius Iacob 23
Ioſias 88
Ioſue Iſraelitarum Dux 27
Iſaac 21
Iſmael 20
Iſis 17
Iuba 157
Iudas Machabæus 142
Iugurtha 146
Iulia Iulij Cæſar. fil. 156
Iulia Auguſti filia 169
Lais 128
Lampedo, ſeu Lampeto Amaz. 44
Latinus 53
Lauinia 53
Lia vxor Iacob 22
Liuia Druſilla 167
L. Iulius Cæſar Imperatoris pater 153
L. Munatius Plācus 159
L. Quintius Cincinnatus 117
L. Tarquinius ſuperbus 107
Lucretia 111

Lyc

Lycurgus 76
Lyſander 121
Lyſimachus 136
MAnnahen 79
Manaſſes 85
M. Agrippa 169
M. Antonius 170
M.Clau.Marcellus 138
Mariamne 162
Marius 149
M.Curius Dẽtatus 129
Marcellus Octauiæ maritus 171
M. Furius Camillus 125
M.Valer.Coruinus 129
Martia 158
Marthesia, ſeu Marpeſia Amaz. 44
Matathias 142
Mauſolus 126
Menalippe 45
Menelaus 47
Minos 36
Minotaurus 43
Mithridates 148
Moyſes 26
NAbuchodonoſor 94
Nachor 14
Nadab 65
Nauplius 51
Nemrod Saturnus 10
Nicoſtrata 40
Ninus 12
Noe 6
Niobe 33
Numa-Pompilius 87
OChoſias Rex Iſrael 70
Ochoſias Rex Iuda 71
Ocriſia 101
Octauius Auguſt. 166
Octauia 171
Olympias mater Alex. Mag. 127
Oreſtes 55
Orithya Amaz. 46
Oſiris 17
Othoniel 31
Ozias, ſeu Azarias 78
PAcorus 160
Palladon, dicta Minerua 16
Palamedes 51
Panthea 97
Paris 48
Pelops 32
Penelope 49
Periander 100
Pericles 119
Pentheſilea 46
Perſeus 28
Phacea fil. Manahẽ 79
Phacea fil. Romeliæ 80
Phaleg 9
Phœnix 29
Philippus Macedo 127
Pittacus 99
Plato 124
Polyxena 50
Pompeia 155
Pompeius 156
Porſena 113
Portia 158
Priamus 41
Prometheus 24
Pruſias 140
Ptolemæus Lagi fil. 133
Ptolemæus Philadelphus 139
P.Clodius 152
P.Cornelius Scipio 141
Pythagoras 109
Pyrrhus 137
QVintilius Varus 172
Q.Metellus Pius 150
RAchel 22
Racilia 117
Rebecca 21
Reu, ſiue Rhagau, ſiue Regu 11
Rhodope, ſeu Rhodopis 102
Roboam 62
Romulus 82
Romus Celtarum Rex 29
SAle 8
Salomon 61
Salmanaſar 84
Samgar 31
Samotes 13
Samſon 57
Samuel 60
Sappho 97
Sara 19
Sarug 11
Saul 60
Scribonia 167
Sedechias 94
Seleucus 134
Sem 6
Semiramis 18
Sennacherib 84
Seruius Tullius 101
Seſach 62

Sibylla Perſica 38
Sibylla Libyca, ſeu Libyſſa, 38
Sibylla Delphica 39
Sibylla Cumæa 39
Sibylla Erythræa 83
Sibylla Samia 83
Sibylla Cumana 90
Sibylla Helleſpontica 90
Sibylla Phrygia 164
Sibylla Tyburtina 164
Sibylla Europa 168
Sibylla Aegyptia 168
Sichæus 74
Simon Dux Iud. 143
Socrates 118
Solon 105
Steſilea 115
Sylla 149
Syluius Poſthumus 56
TAnaquil 96
Tarquinius Collatinus 111
Tarquinius Priſcus 96
Taurus 162
Terentia Aemylia Cor. Scip. vxor. 141
Thales 98
Thaleſtris Amaz. aliter dicta Minothea 131
Thare 14
Themiſtocles 115
Theſeus 43
Thola 35
Traſybulus 122
Timandra 120
Tiberius Gracchus 145
Timoleon 130
Tomyris 104
Tullia 107
Tullus Hoſtilius 89
Turnus 54
Tuyſcon, qui & Aſcenas 13
VErgilius 163
Veſta 15
Veturia Coriolani mater 112
Vlyſſes 49
XAntippe 118
Xenocrates 132
Xerxes 114
ZAcharias Rex Iſrael 77
Zaleucus pater & filius 91
Zameis Niuias 18
Zopyrus 110
Zoroaſtes 12
Zorobabel 105

FINIS.

D.MEM.S.

PROMPTVARII ICONVM PARS SECVNDA INCIPIT A' CHRISTO NATO, PER-

petuam ducens ſeriem ad vſque Chri-
ſtianiſsimū Francorum Regem
HENRICVM hoc no-
mine ſecundum,
hodie feli-
citer
regnantem.

Lex per Moſen data eſt: gratia & veritas per Ieſum Chriſtum facta eſt. Ioan. cap. I.

NOX PRAECESSIT:

DIES SVCCESSIT.

*CVM PRIVILEGIO CHRI-
ſtianiſſimi Regis Henrici ſecundi, ad decem annos:
vt habetur ſecunda primæ partis pagina.*

NATIVITAS D. NOSTRI

ſaluatoris IESV-CHRISTI planè eſt prænuntiata,ac prædicta ab ipſis Prophetis, è quibus nonnulla quæ ſequuntur decerpſimus.

Non auferetur ſceptrum de Iuda, nec Dux de femore eius, donec veniat qui mittendus eſt: & ipſe erit expectatio Gentium. Gene.cap.49.

Ecce Virgo concipiet,& pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel:quod eſt interpretatum,nobiſcum Deus.Iſa.cap.7. & Matthæi cap.1.

Paruulus natus eſt nobis,& filius datus eſt nobis.Iſa.9.cap.

Exulta,& lauda habitatio Sion:quia magnus in medio tui Sanctus Iſraël.Iſa.cap.12.

Et tu Beth-leem terra Iuda,nequaquam minima es in principibus Iuda: ex te enim exiet Dux,qui regat populum meum Iſraël. Michea cap.5.& Matthæi 2.

Sic Deus dilexit mundum vt filium ſuum vnigenitum daret: vt omnis qui credit in eum non pereat, ſed habeat vitam æternam Ioan.cap.3.

Lauda,& lætare filia Sion:quia ecce ego venio,et habitabo in medio tui,ait Dominus. Zachariæ cap.2.

SALVATOR noſter IESVS Chriſtus, verus atq; vnicus Dei filius ſecundum eſſentiam diuinam, natus eſt ex Maria virgine, quemadmodũ ei in Nazareth Angelus Gabriel prædixerat, anno mundi 3962. imperij Auguſti 42. ab vrbe Roma condita, 752. Olympiade 194. anno regni Herodis Aſcalonitæ 35. Natus eſt autem cooperante Spiritu ſancto, in Beth-leem, ciuitate Iudææ. Porrò ſimulatq; natus eſt Chriſtus, pannis eum inuoluit virgo mater, & reclinauit in præſepio, quia non erat ei locus in diuerſorio. Et paſtores erant in regione eadem vigilantes, & cuſtodientes vigilias noctis ſuper gregem ſuum. Et ecce Angelus Domini ſtetit iuxta illos, & claritas Dei circunfulſit illos, & timuerunt timore magno: & dixit illis Angelus, nolite timere: ecce enim euãgelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus eſt vobis hodie Saluator qui eſt Chriſtus Dominus, in ciuitate Dauid, & hoc vobis ſignũ: Inuenietis (inquit) infantẽ pãnis inuolutũ, & poſitum in præſepio. finita legatione, ſubitò facta eſt cum Angelo multitudo militiæ cœleſtis, laudantium Deum & dicentium, *Gloria in altiſſimis Deo, & in terra pax hominibus.* Porrò vt diſceſſerũt ab eis Angeli in cœlum, paſtores locuti ſunt adinuicem: *Tranſeamus vſq; Beth-leem & videamus quæ nuntiata ſunt:* ſtatim itaq; profecti, inuenerũt puerum cum Maria matre poſitum in præſepio: & omnes qui hæc audierunt mirati ſunt. Maria autem conſeruabat omnia verba hæc, conferens in corde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtores glorificantes & laudantes Deum. Luc. 1. & 2. cap. Hæc autem facta ſunt anno 42. imperij Octauij Auguſti, vt prædictum à me eſt.

ARCHELAVS magni Herodis Aſcalonitæ filius, ſucceſsit patri in regno Iudæorum anno mundi 3 9 6 4. poſt Chriſtum natum 2. Auguſtus imperator Archelaum Idumææ, Iudæę, & Samariæ: Antipam, qui & Herodes, Galilææ: Philippum Gaulanitidis, Trachonitidis, Bathaniæ, & Paneados Tetrarchas ex teſtamento Herodis deſignauit. Hic Archelaus in ipſis regni auſpicis modeſtus admodum, noluit Rex appellari, donec cõfirmaretur ab Imperatore, apud quem ab Antipatro fratre accuſatus, abſoluitur. Confirmatus Tetracha, malè adminiſtrauit. Accuſatus iterum apud Imperatorem, exilio damnatur, & relegatur in Galilæam: poſtea Cyrenius ac poſt eum Pilatus Romanorum nomine Iudæam adminiſtrant. Ioſe. libr. Antiq. 17. ca. 10. vſq; ad finem 17. & lib. 2. de bel. Iuda. cap. 4. Regnauit Archelaus annis nouem, & deſiit regnum Iudæorum: nam Iudæa in prouinciam redacta, Syriæ tunc iuncta eſt. Ioſe. li. 17. Antiq. ca. 19.

GLAPHYRA Alexandri Cappadocum regis filia, nupſit primùm Alexãdro fratri Archelai ſupradicti, deinde Iubæ Maurorum Regi, deinde ipſi etiam Archelao, qui contra legem Mariam priorem vxorem dimiſit. præterea ſuſceperat ex Glaphyra filios Alexãder, huius Archelai frater: quare apparuit vxori in ſomnis exprobrans ei in hæc verba: nunc cõfirmas prouerbium, fidem mulieribus non habendam: nonne mihi iureiurando conſtricta es, & iugali fœdere virgo ſociata? poſt ſuſceptos etiam filios (chara pignora) amoris noſtri oblita es, iterum nubens, imò tertiò, atq; cum meo fratre: nunquam tamen ego tui obliuiſcar: quin liberabo te opprobriis, & efficiam vt mea, ſicut fuiſti, in perpetuum ſis. ac poſt paucos dies hæc obiit. Ioſe. li. 17. ca. 19.

CL. TIBERIVS pater Tiberij Cæſaris, Quæſtor ſub C.Cæſare, Alexādrino bello claſsi præpoſitus, plurimum ad victoriam contulit: quare & pontifex in locum P.Scipionis ſubſtitutus, & ad deducendas in Galliā colonias, in queis Narbona & Arelate erant, miſſus eſt. Cæſare occiſo, cunctis turbarum metu abolitionem facti decernentibus, etiam de præmiis tyrānicidarū referendum cenſuit. Tandē indignè ferens nec ſtatim ſe in conſpectum Sexti Pompeij admiſſum, & faſcium vſu prohibitum, ad M.Antonium traiecit in Achaiam: cum quo breui, reconciliata inter omnes pace, Romam rediit: vxorémq; Liuiam Druſillam, & tunc grauidam, & antè iam apud ſe Tiberium enixam, petenti Auguſto conceſsit: nec multò poſt diem obiit, vtroque liberorum ſuperſtite, Tiberio, Druſóq; Neronibus. Sueto. in Tiber.

LIVIA Druſilla Cl. Tiberij ſupradicti vxor, Tiberij imperatoris mater fuit, de qua dictum à nobis eſt in fine prioris partis huius operis. hanc prægnantem abduxit Auguſtus: porrò qui cōceptus erat, infās, immaturus eſt editus: is eſt Druſus Tiberij Imperatoris frater minor natu, ac Claudij Cæſaris, qui Caligulæ ſucceſsit, pater: fuit alter Druſus Agrippinæ & Tibe. Impe. filius. Cæterùm in oſculis Liuiæ, & in hac voce defecit Auguſtus, *Liuia noſtri coniugij memor viue, ac vale.*

CL. TIBERIVS Nero Imperator Romanorũ tertius, ſuccedẽs Auguſto, imperauit anno mũdi 3977. poſt Chriſtum natum, an. 15. Hic principatum diu recuſauit impudẽtiſsimo animo, nunc adhortantes amicos increpans, vt ignaros quanta belua eſſet imperium: nunc precãtem Senatũ, & procumbẽtem ſibi ad genua, ambiguis reſponſis, & callida cunctatione ſuſpendens. Tandem quaſi coactus, & querẽs miſeram & oneroſam ſibi iniungi ſeruitutem, habenas rerum ſuſcepit: nec tamen aliter quàm vt depoſiturũ ſe quandoq; ſpem faceret. Ad Orientẽ exercitum duxit: regnum Armeniæ Tigrani reſtituit: ſigna quæ Craſſo ademerant Parthi, recepit Comatam Galliam anno ferè rexit: Rheticum, Vindelicum, Pãnonicum ac Germanicum bellum geſsit: Germanico bello 40000. dediticiorum traiecit in Galliam, iuxtáq; ripam Rheni ſedibus aſsignatis collocauit: quas ob res ouãs Romæ antequam imperaret triumphauit. adulationes initio auerſatus eſt: huius quoque vox illa eſt, *bonus paſtor pecus tondet, non deuorat*. Ipſe demum ingenti ſocordia & tyrãnide imperium adminiſtrauit: quoſdam Reges per blandicias euocatos, non remiſit. Luxuriæ itaque ac cædibus vacans, Caligulæ nepotis aſtu periit, anno ætatis 78. imperij 23. huius imperij anno 18. Seruator noſter Ieſus Chriſtus à Iudæis cruci affixus eſt. Sueton. in Tiber. Hic Chriſtianorum perſecutoribus periculum interminatus eſt.

AGRIPPINA M. Agrippæ filia, vxor fuit Tiberij Imperatoris, ex quo Druſum iuniorem peperit: hãc rurſum grauidam dimittere coactus eſt, ac Iuliam Auguſti vxorem filiam ducere, quãquam Agrippinam valde amaret Tiberius maritus, & Iuliæ mores improbaret. Sueto. in Tiber.

CAIPHAS, Iudæorum Pontifex fuit anno mundi 3 983. poſt Chriſtũ natũ 21. Aiunt hunc cũ Anna ſocero Pontificatum emiſſe, atq; eodem anno ambos rexiſſe: nam Cæſarum procuratores pro auaricia & libidine ſacerdotium tunc conferebant. hũc Vitellius Syriæ pręfectus poſt 17. annos ſacerdotio priuauit. Hic eſt ille Caiphas qui ſcidit veſtimenta ſua ad reſponſionem Chriſti: in cuius etiam domo illuſus, conſputus & colaphis cæſus eſt D. noſter: vbi etiam Petrus Dominum negauit, ab vna atque altera ancilla contertitus. Mat. 26. ca. Ioſe. lib. Antiq. 18. cap. 8. hic cùm eſſet Pontifex, prophetauit, *expedire vt vnus homo moriatur pro populo, quàm ſi tota gens pereat.* Ioan. 21.

PILATVS Iudææ præfuit an. 9. incipientes anno mundi 3 988. poſt Chriſtum natum 26. Hic ſtatuas Cæſaris Ieroſolymis collocauit, mortem etiam cõminatus Iudęis niſi quieuiſſent: at illi mortem ſe potius ſubituros quàm legis ſuæ conſtitutiones tranſgreſſum iri, profitebãtur. Tũ Pilatus demiratus Iudæorum in ſua lege obfirmationẽ, imagines auferri præcipit. de Chriſtiano dogmate ad Tiberiũ retulit: & Tiberius ad Senatũ: ſed Chriſtianos vrbe eliminãdos Senatus ſtatuit: & Tiberius edicto, mortem accuſatoribus Chriſtianorũ interminatus eſt. Tert. in Apolog. cap. 5. Oro. li. 7. ca. 4. Coràm Pilato Chriſtus criminatus eſt à Iudæis quòd populũ auerteret, quòd tributũ Cęſaris prohiberet, quódq; ſe regem faceret: quem cùm aliquoties interrogaſſet, cupit: hoc ſe iudicio eximere, & abſolutum dimittere: verùm vbi Iudaica rabies inualuit, importunitate ac minis fractus Pilatus, Chriſtũ illis ad arbitriũ vt crucifigerẽt tradidit: præfatus tamẽ lotis quoq; manibus, ſe innocẽtẽ eſſe à ſanguine eius. Ioſ. li. ant. 18. c. 5. 6. 7. Vide etiã Euã. Hic tandẽ tẽporibus Caligulæ ſibi propria manu mortem conſciuit. Euſe. li. 2. cap. 7. Pilatũ ſcribit Phi. Berg. li. 7. è Lugduno ortũ, vbi etiã exul ſeipſum interfecerit.

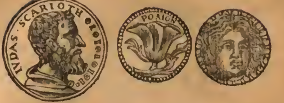

HERODES Antipas Tetrarcha Galilææ, ſuperuixit fratri ſuo Archelao, de quo à nobis dictum eſt ſupra. Hic primùm vocabatur tantùm Antipas, ſed mortuo fratre, nomen Herodis aſſumpſit. Hic Philippi fratris ſui vxorem, fratre viuo, qui etiam ex ea liberos ſuſceperat, abduxit, ac in matrimonium accepit: ex ſapientibus Iſraelitis complures occidit. D. Ioannem Baptiſtam obtruncauit anno mundi 3993. poſt Chriſtum natum 31. tum quòd eum flagitij coargueret, propter abductã fratris vxorem, tum quòd vereretur ne fortè doctrinæ eius perſuaſione, populi à ſuo regno deficerẽt: nam frequẽs populus ad Ioannem confluebat. Hic etiam Chriſtum Dominum noſtrum ſpreuit, ac illuſit, indutúmque veſte alba remiſit ad Pilatum. Tandem accuſatus Antipas coram C. Cæſare Caligula, Lugdunum in exilium agitur: eiúſque tetrarchia Agrippæ regno adiicitur. Ioſe. li. Anti. 18. cap. 10. & 14. attamen idem Ioſe. lib. 2. de bel. Iuda. cap. 8. ſcribit hunc Herodem fugiſſe in Hiſpaniam, vbi etiam cum vxore ait deceſsiſſe.

HERODIAS filia Ariſtobuli, ſoror Agrippæ maioris, nupſit primùm Philippo Tetrarchæ patruo, cum quo diuortium fecit, adiunxítque ſe Herodi Antipæ, quem & in exiliũ ſecuta eſt: nec obſtitit libertas ſibi ab Imperatore cõceſſa, quòd eſſet Agrippæ, quem Imp. diligebat, ſoror: hæc enim reſpõdit Imperatori, non æquum eſſe, vt quem in proſpera fortuna ſecuta eſſet, in aduerſa relinqueret: Lugduni itaque cum viro exul obiit: extatq; etiam nunc memorabile horum ſepulturæ monimentum, pyramis lapidea, quam vulgus duorum amãtium Pyramidem vocat: Vide Comeſtorem, & 1. part. hiſto D. Antonini Archie. to. 6. ca. 21. §. 4. huius filia ſaltauit coram Herode, quæ caput D. Ioannis petiit. Marci 6. cap.

I E S V S Chriſtus Dominus noſter, verus Deus ac verus homo, natus ex muliere virgine, factus ſub lege, vt eos qui ſub lege erant redimeret, paſſus eſt, mortémque in cruce pro vita & ſalute noſtra oppetiit anno ſuæ ætatis 33. anno mūdi 3 9 9 4. anno imperij Tiberij 18. ac poſt tres dies reſurrexit, nempe vt qui mortē noſtram moriendo deſtuxerat, vitam quoque reſurgendo repararet: mortuus eſt enim propter peccata noſtra, & reſurrexit propter iuſtificationem noſtram: vt nos peccatis mortui, iuſtitiæ viuamus, per bona opera certam facientes vocationem noſtram. Quadrageſimo autem die à morte aſcendit in cœlum: quinquageſimo, miſit ſpiritum ſanctū, quemadmodum ſuis fuerat pollicitus: & venturus eſt iudicare viuos & mortuos in conſummatione ſeculi: beati ſerui illi quos paratos & vigilantes offendet. Euāgelia, epiſtolę D. Pauli, Petri, Ioannis, Iacobi proponūt nobis ob oculos iſthæc omnia, Chriſti vitam, mortem, reſurrectionem, aſcenſionem, ſpiritus ſancti miſsionem, mundi conflagrationem extremam, extremum quoq; venturi eiuſdem Chriſti iudicium, vitam æternam, & ſupplicium æternum.

IVDAS Iſcariotes vnus ex duodecim Apoſtolis Domini fuit, qui cum loculos geſtaret, fur & auarus erat: nec ęquo potuit animo pati vnguenti pretioſi effuſionem in corpus Chriſti. Hic Dominum ſuum, ac noſtrum, pretio triginta denariorum prodi dit, ſigno oſculi dato Iudæis vt Chriſtum cognoſcerent. tandem pœnituit, & pecuniã retulit, ex qua emptus eſt ager figuli in ſepul turam peregrinorum: vęruntamen amens & exſpes laqueo ſe ſu-ſpendit, mediúſq; crepuit, & diffuſa ſunt omnia viſcera eius, cùm deſperaret de obtinenda venia à piiſsimo ac, vt ita dicam, miſeri cordiſsimo Deo, ac in Iudæ locum ſubrogatus eſt Mathias. Porrò quod attinet ad rationem denariorum, ſinguli valebant tres aſſes, ſiue ſolidos, & dimidium (autore Budęo in libro de Aſſe) ſi quidem erant denarij Romani ac vulgares: cuiuſcunq; autem formæ aut metalli fuerint, feruntur fuiſſe ſimiles huic qui vobis hic vtrinque effigiatus eſt, ac expreſſus. Matt. 27. Ioan. 12. Act. 1.

GERMANICVS C.Cæſaris Caligulæ pater, à Tiberio patruo adoptatus, quæſturam quinquennio ante quàm per leges liceret, ac poſt eam Conſulatum ſtatim geſsit. Miſſus ad exercitum in Germaniam, exceſſu Auguſti nuntiato, legiones vniuerſas imperatorem Tiberiũ pertinaciſsimè recuſantes, & ſibi ſummam reip. deferentes, incertum conſtantia an pietate maiore cõpeſcuit: atq; hoſte mox deuicto triumphauit. Armeniæ Regem deuicit: Cappadociam in prouinciæ formam redegit. Diutino morbo Antiochiæ obiit anno ætatis 34. non ſine veneni ſuſpicione, fraude Tiberij, miniſterio & opera Cn. Piſonis, qui ſub idem tempus Syriæ præpoſitus erat. Sueto. in C. Cæſare Caligula. moritur hic Germanicus anno mundi 3981. poſt Chriſtum natum 19.

AGRIPPINA M. Agrippæ & Iuliæ filia, Germanici ſupradicti vxor, C Cæſarem, qui Caligula dictus eſt, peperit, atque Agrippinam Neronis matrem, item alios complures liberos. Hæc virum in Syriam comitata eſt: Piſonem iudicio perſecuta, ad ſpontaneam necem adegit. tandem apud Tiberiũ in inuidiam adducta, mortem ſibi inedia conſciuit. Vide Suet. vt ſupra. hanc Auguſtus vix anniculã Tiberio priuigno deſpondit, quam poſtea dimittere coëgit, vt Iuliam aſſumeret, ſicuti ſupra in Tiberio diximus. Vide etiam Cor. Nepotem.

C. CAESAR, Caligula cognominatus, Germanici filius, & Druſi, priuigni Auguſti, & ipſius Tiberij nepos, Romæ imperauit anno mundi 4000. poſt Chriſtum natum 38. Hic veneno Tiberium, cui ſucceſsit, aggreſſus eſſe dicitur, quinetiã manu ſua ſpirãtis adhuc fauces oppreſsiſſe liberto, qui ob atrocitatem facinoris exclamauerat, confeſtim in crucem acto. Initio imperij popularem ſe oſtendit, dein monſtrum ſe exhibuit, luxu, incontinẽtia, atrocitate. Dictum eſt de eo, nec meliorem ab initio principem, nec peiorem poſtea fuiſſe. vnam ceruicẽ populo Romano optauit, quo facilius vno ictu abſcindi poſſet: dixitq;, *oderint dum metuant.* cum omnibus ſororibus ſuis ſtupri conſuetudinem fecit: has etiam ſæpe exoletis ſuis proſtrauit: quò facilius eas condemnauit, quaſi adulteras, & inſidiarũ aduerſus ſe conſcias. Multos honeſti ordinis, deformatos prius ſtigmatum notis, ad metalla & munitiones viarũ, aut ad beſtias cõdemnauit: aut beſtiarum more quadrupedes cauea coercuit: aut medios ſerra diſſecuit: nec omnes grauibus ex cauſis: verùm malè de munere ſuo opinatos, aut quòd nũquam per genium ſuum deieraſſent. Palam queri ſolebat nullis calamitatibus publicis tempora ſua inſigniri, tam flagitioſus ac funeſtus, vt etiam Tiberij dedecora purgauerit. Bellum contra Germanos ſuſcepit: & ingreſſus Sueuiam, nihil ſtrenuè geſsit. Tandem cum aduerſus cunctos ingenti auaricia, libidine, crudelitate ſæuiret, interfectus eſt in palatio. Imperauit annos 4. vixit 29. Suet. in vita C. Cæ. Caligulæ. dictus eſt autẽ Caligula, vt inquit Aur. Victor, cognomentum calceamenti militaris, id eſt Caligulæ ſortitus, quia natus in exercitu fuerat.

IVNIA Claudilla, M. Syllani nobiliſsimi viri filia, nupſit C. Cæſari Caligulæ, quam amiſit ex partu, etiam antequam imperaret ipſe, nempe viuo Tiberio, cui ſucceſsit. Sue. in C. Cæſ. Cali.

LIVIA Horeſtilla C.Piſoni cũ nuberet,iuſſa eſt ad C.Cæſarem Caligulam deduci.hanc Caligula intra paucos dies repudiauit, ac biennio pôſt relegauit,quod repetiiſſe vſum prioris mariti tempore medio videbatur.Sueton.in Caligula.

LOLLIA Paulina, C.Memmij Conſularis, ac exercitus Ducis vxor fuit.hanc quoq;,facta mentione auiæ eius, vt quondam pulcherrimæ, ſubito ex prouincia euocauit C.Cæſar Caligula:ac perductam à marito iunxit ſibi, breuíque miſſam fecit, interdicto cuiuſquam in perpetuum coitu.Vide vt ſupra.

CAESONIA neq; facie inſigni,neq; ętate integra,matérq; iam ex alio viro triũ filiarum,ſed luxuriæ ac laſciuiæ perditæ,& ardentius & conſtantius amata eſt à C.Cęſare Caligula:quam ſępe chlamyde peltáq; & galea armatam, & iuxta adequitantem militibus oſtẽdit, amicis verò etiam nudam:quam enixam vxorio nomine dignatus eſt,vno atq; eodem die profeſſus & maritũ ſe eius, & patrem infantis ex ea natæ:nec vllo firmiore indicio ſui ſeminis eſſe credebat infantem hanc,quàm feritatis, quæ illi quoque tanta iam tunc erat,vt infeſtis digitis ora & oculos ſimul ludentium infantium inceſſeret.periit cum viro Cæſonia, gladio à Centurione confoſſa,cuius etiam filia parieti eſt illiſa.Vide vt ſupra.

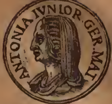

HERODES Agrippa Ariſtobuli filius,ac magni Herodis Aſcalonitæ nepos ex filio,Romæ agẽs,Tiberij nepotis curã ſuſcipit:verùm ab Eutycho liberto accuſatus,iuſſu Tiberij in vincula coniicitur:quo Imperatore defuncto, ſtatim è vinculis liberatur,diademateq; regio à C.Caligula,cuius curam geſſerat, donatur:nam Rex Tetrarchiæ Philippi ac Lyſaniæ deſignatur anno mũdi 4 0 0 0. à Chriſto nato 3 8.Quinetiam Claudius,qui Caligulæ ſucceſsit,Agrippæ huius regnum ratum habuit, omne Herodis quoq; Antipæ exulis Imperium addens:atq; Herodem fratrem(nam Antipas patruus erat)Chalcidis Regem creat.Hic eſt Herodes ille qui Iacobum maiorem obtruncauit, ac D.Petrum in carcerem truſit, & ab Angelo percuſſus,à vermibus poſt diem quintum eroſus eſt. Vide Acta Apoſt.ca.12.Sed vt ad Agrippam noſtrum redeam,hic Herodiadem ſororem, eiúſq; virum Antipam,contra ipſum nonnihil molientes,præuenit:exiliiq; eorum occaſionẽ prębuit,miſſo ad Caligulã Fortunato liberto cũ literis.Vide Ioſe. li.18.cap.12.13.& 14.Variãt autores in hoc Agrippa & fratre prædicto, alij alia huic, alia illi tribuentes:ſunt & qui vnum tantùm ex his duobus faciant, quem Herodem Agrippam vocitant.

AGRIPPA iunior prædicti filius,ſeu nepos,defuncto Herode Chalcidis Rege prædicto,Chalcidis Rex deſignatur, à Cl. Tiberio,qui Caligulæ ſucceſsit, nempe anno mundi 4 0 1 1. à Chriſto nato 4 9. Fuit hic vltimus Iudææ Rex, prudens, Hebręa Latináq; lingua doctus.Hoc Rege Titus Hieruſalem captã exuſsit.17.agebat annum,moriente patre,ſeu auo, cùm Romę à Cæſare aleretur.Porrò Cæſar Cuſpium Fadum huius immaturi loco, Iudææ præfecit: cui ſucceſsit Felix, & huic rurſus Portius Feſtus.Vide Ioſeph.Hebr.diu deſ.li.5.ca.46.

DRVSVS, Claudij Cæſaris pater, olim Decimus, mox Nero prænomine, ex Liuia Druſilla natus eſt, intra menſem tertium quàm grauida abducta eſſet ab Auguſto, ex contubernio ac matrimonio Tiberij patris Imperatoris: fuitq; ſuſpicio ex vitrico per adulterij conſuetudinem procreatum Druſum. Is in Quęſturæ Præturæque honore, dux Rhetici, deinde Germanici belli, Oceanum Septentrionalem primus Romanorum ducum nauigauit: tránſq; Rhenum foſſas noui & immenſi operis effecit, quæ Druſianę vocatæ ſunt: hoſtem frequenter cæſum in intimas ſolitudines egit. Inito conſulatu, atq; expeditione repetita, obiit diem in æſtiuis caſtris, quæ ex eo ſcelerata ſunt appellata. Hunc Auguſtus tantopere & viuum dilexit, vt cohęredem ſemper filiis inſtituerit: & defunctum ita pro concione laudauerit, vt deos precatus ſit ſimiles ei Cæſares ſuos facerent: ſibíque tam honeſtum quandoq; exitum darent quàm illi dediſſent. nec contentus elogium tumulo eius, verſibus à ſe compoſitis inſculpſiſſe, etiam vitæ memoriã proſa oratione cõpoſuit. Vide Suet. in C. Clau. Cæ.

ANTONIA minor, Druſi ſupradicti vxor fuit, ex qua liberos complures ſuſcepit, verùm tres omnino reliquit, nempe Germanicum, Liuillam, & Claudium, qui poſtea imperauit. Hęc Antonia M. Antonio, & Octauia genita eſt, quę ſororem habuit maiorem eiuſdem nominis, Domitij Aenobarbi vxorem. Vide Plutar. in M. Antonio.

CLAVDIVS Druſi, Germanici ex minore Antonia filius, Liuillæ & alterius Druſi frater, Romæ poſt Caligulam imperat anno mundi 4004. à Chriſto nato 42. Hic Lugduni natus eſt, quem mater portentum hominis dictitabat: auia Auguſta pro deſpectiſs. ſemper habuit: ſoror Liuilla, cum audiſſet imperaturum, tam iniquam ſortem pop. Ro. palam deteſtata eſt. Fortunæ ludibrio ad imperium, cum latitaret extrema pertimeſcẽs, interfecto Caligula, venit: quod nõ minore ſocordia quàm crudelitate per annos ferè 14. vexauit. Britanniæ bellum intulir, eámq; in deditionem accepit. Orcades inſulas Ro. imperio addidit. Hic Meſſalina vxore ſua vixdũ ſupplicio affecta, quòd C. Silio nupſiſſet, Agrippinam Germanici fratris filiam, nouo exemplo, liberis duobus nouercam ſuperinduxit: cùm paulò ante pro concione confirmaſſet, quatenus ſibi malè cederẽt matrimonia, in cœlibatu ſe permanſurum, ac niſi permanſiſſet, non recuſaturum confodi manibus ipſorum. Præterea Britannico filio priuignum Neronem antepoſuit: cuius inſidiis, & Agrippinæ matris, veneno in boleto dato periit, anno ætatis 64. imperij 4. exortus crinitæ ſtellæ, tactúmq; de cœlo monumentum Druſi patris, præſagia mortis eius præcipua fuere: & in vltima cognitione pro tribunali acceſsiſſe ſe ad vitæ terminum ſemel atq; iterum pronuntiauit. Vide Sueto. in Claud. Cæ.

AEMYLIA Lepida, Auguſti proneptis, Pauli Aemilij Cenſoris filij, & Iuliæ, neptis Auguſti, filia, prima omnium deſponſata eſt Claudio: ſed eam, quòd parentes eius Auguſtũ offenderant, virginem adhuc repudiauit. Sueto. in Clau.

LIVIA MEDVLLINA, cognomine Camilla, è genere antiquo Dictatoris M. Furij Camilli (cuius meminimus in priori huius operis parte pag.125.) eo ipſo die qui erat nuptiis Claudij Imp. atque huius Medullinæ deſtinatus, morbo periit. Vide Sueto.in Claud.

PLAVTIA HERCVLANILLA, triumphali patre nata, eidem Claud. Imp. nupſit, cũ qua diuortium ille fecit, ob libidinũ probra, & homicidij in virum ſuſpitionem. ex hac Claudiam ſuſcepit, & Druſum, quem puberem amiſit, pyro per luſum in ſublime iactato, & hiatu oris excepto ſtrangulatum, cui & filiam Seiani deſponderat. Vide vt ſupra. Cæterùm de Seiano homine præpotente ac prædiuite, cui tandem fortuna nouercam ſe præſtitit, vide Iuuenalem Satyra 10. nam huius exemplo nimias opes, potentiam ac faſtum multis exitio eſſe oſtendit Iuuenalis, his verſibus:

Quoſdam præcipitat ſubiecta potentia magnæ
Inuidiæ, mergit longa, atque inſignis honorum
Pagina, deſcendunt ſtatuæ, reſtemque ſequuntur.
Ipſas deinde rotas bigarum impacta ſecuris
Cedit, & immeritis franguntur crura caballis:
Iam ſtridunt ignes, iam follibus atque caminis
Ardet adoratum populo caput, & crepat ingens
Seianus, deinde ex facie toto orbe ſecunda,
Fiunt vrceoli, pelues, ſartago, patellæ.
Pone domi lauros, duc in capitolia magnum
Cretatúmque bouem, Seianus ducitur vnco
Spectandus: gaudent omnes. &c.

AELIA Petina Cõſulari patre nata, mox, repudiata Plautia Herculanilla, nupſit Claudio Imp. cum qua item diuortium fecit, ob leuiculas offenſas. ex hac Antoniam ſuſcepit quam Cneo Pompeio magno, deinde Fauſto Syllæ collocauit, quorum alter à Pompeio magno, alter à Fauſto Sylla, Syllæ Felicis filio originem trahebat. Vide Sueto. in Clau.

VALERIA MESSALINA Claud. quoque Imp. nupſit: hanc cùm comperiſſet vir, ſuper cætera flagitia atq; dedecora, ſe abſente, Caio Silio, iuuẽtutis Romanæ pulcherrimo, etiam nupſiſſe, dote inter Auſpices conſignata, curauit interfici. Vide Cor. Taci. lib. 11. ad calcem. De hac item ſic ſcribit Iuue. Saty. 6.

--dormire virum cùm ſenſerat vxor,
Auſa palatino tegetem præferre cubili:
Sumere nocturnos meretrix Auguſta cucullos,
Linquebat comite ancilla non amplius vna,
Et nigrum flauo crinem abſcondente galero,
Intrauit calidum veteri centone lupanar,
Et cellam vacuam, atque ſuam: tunc nuda papillis
Conſtitit auratis, titulum mentita Lyciſcæ
Oſtenditque tuum generoſe Britannice ventrem.
Excepit blanda intrantes, atque æra popoſcit:
Et laſſata viris, nondum ſatiata receſſit:
Obſcuríſque genis turpis, fumóque lucernæ
Fœda lupanaris tulit ad puluinar odorem.

ex hac Meſſalina Clau. Octauiam, & quem primò Germanicum, mox Britannicum cognominauit, ſuſcepit. Vide vt ſupra.

FELIX conſtitutus eſt ab Imperatore Claudio præſes, ſiue procurator Iudææ, Samariæ quoque & Galilææ, & regionis quę dicitur trãs Iordanem, anno mundi 4015. poſt Chriſtũ natum 53. Tertullus coram hoc præſide Paulum accuſauit, Paulus viciſſim pro ſe contra Tertullum cauſam dixit: quibus auditis diſtulit iudicium Felix in aduentum tribuni Lyſiæ. Hic Felix frequenter accerſens Paulum, loquebatur cum eo, & audiuit ab eo fidem quæ eſt in Chriſtum Ieſum. Diſputante autem Paulo de iudicio futuro, tremefactus Felix noluit vltra attendere, ſed diſtulit in alium diem: ſimul ſperabat quòd pecunia ei daretur à Paulo. De huius auaritia, & factione cum Ventidio, qua, gliſcente pernicie, arſiſſet bello prouincia, ni Quadratus Syriæ rector ſubueniſſet, vide Cor. Taci. li. Anna. 12. item quatenus ad alia, vide Act. 24. ca. Euſe. li. 2. ca. 20. Ioſe. li. Antiq. 20. cap. 9.

DRVSILLA Agrippę ſoror, Aziazi Emeſorum ſiue Amazorum Regis vxor cùm eſſet, & pulchritudine cæteris præſtaret, Felix eam concupiuit: quare miſſo nuntio, eam in ſuam partem flexit: nam hæc ſponte relicto priore marito, huius nuptias ſecuta eſt. Vide Ioſe. lib. Antiq. 20. cap. 9.

ANTONIA Marci Antonij & Octauię ſororis Auguſti filia maior, Domitio Aenobarbo nupſit, ex quo matrimonio natus eſt Cneus Domitius Neronis pater, omni parte vitæ deteſtabilis, vt inquit Suetonius, in Nerone Imperatore Romanorum 6. de quo mox tractabimus.

LEPIDA DOMITIA Cnei Domitij Aenobarbi patris Neronis ſoror fuit. Conſulito Caium Suetonium Tranquillum in Neronis Imperatoris 6. vita, ſi initium ſumas à Caio Iulio Cæſare, quod vbiq; factitamus. Cęterùm quod attinet ad Aenobarbi cognomentum, atque huius vocabuli (quod ſubobſcurum eſt) rationem ſiue interpretationem, viſum eſt quod ſcriptum reperi edere. Cùm, itaque, Caſtor & Pollux Helenæ fratres, Domitio victoriam aliquando nuntiarent, ipſéque narrantibus minimè crederet, malas, barbámque manibus attrectarunt, atque eam contrectando (ſi credere dignum eſt) ex fuſca flauam effecerunt: vnde à rutilo, æneóque barbæ colore, Aenobarbi cognomen accepit Domitius, quod poſtea in familiam tranſiit, viriſque ex ea ortis peculiare id nominis fuit. Vide Ludouicum Cęlium Rhodiginum, lib. antiquarum lectionum 29. cap. autem 8.

CNEVS Domitius Aenobarbus, Neronis pater, ex Antonia maiore, vti dictum eſt natus, omni parte vitæ deteſtabilis, primum occidit libertum, quòd potare quantum iubebatur recuſarat: deinde in viæ Appiæ vico, repentè puerum citatis iumentis haud ignarus obtriuit: & Romæ medio foro cuidam equiti Ro. liberius iurganti oculum eruit. Perfidiæ atque auaritiæ maximæ fuit: argentarios pretiis rerum coëmptarum, aurigarios mercede palmarum fraudauit. Maieſtatis quoque, & adulteriorum, inceſtíque cum ſorore Lepida ſub exceſſu Tiberij reus, mutatione temporum euaſit. Deceſsit morbo aquæ intercutis, ſuſcepto, ex Agrippina Germanico genita, Nerone, malo ouo ex malo coruo. Suet. in Nerone.

AGRIPPINA Germanici filia, ac Neronis mater, quem ex Domitio ſuſcepit, nupſit ſecundò Claudio Cæſari patruo ſuo, quem blanditiis illexit, quémque tandem boleto ſuſtulit, vt viam filio Neroni ad imperium faceret. cæterùm ipſa quoque ab eodem filio immiſsis percuſſoribus occiditur, exclamans percuſſori, feri ventrem qui tam ferum monſtrum tulit. Suet. in Nerone Cor. Taci. li. 14.

CLAV. DOMI. Nero, Domitio & Agrippina Germanico genita, genitus eſt. Hic adoptatus à Claudio Imperatore, ſucceſsit ei in imperio, anno mundi 4017. à Chriſto nato 55. Orſus à pietatis oſtentatione, ex Auguſti præſcripto imperaturum ſe profeſſus eſt: liberalitatis, clementiæ, comitatis exhibendæ nullam omiſit occaſionem. grauiora vectigalia aut aboleuit, aut minuit. tandem Caligulæ nepotem ſe præſtitit, auunculo ſuo ſimillimus: meritóq; fax orbis altera cum Claudio dictus eſt. Bonam partem Senatus interfecit, & præceptorem Senecam, bonis omnibus hoſtis. fratrem, vxorem, matrem denique interfecit, cujus etiam cõcubitum appetiiſſe dicitur. Primus Chriſtianum ſanguinem, Petro & Paulo interfectis, hauſit. tanto ſe dedecore proſtituit, vt ſaltaret & cantaret in ſcena. Romã incendit, vt ſpectaculi eius imaginem cerneret, quali olim Troia capta arſerat. Hic Britanniam penè amiſit. Armeniam Parthi ſuſtulerunt, Duæ tamen prouinciæ ſub eo factæ ſunt, Pontus, & Alpes. In Achaïa Iſthmum perfodere aggreſſus, primus raſtello humum effodit, & corbulæ congeſtam, humeris extulit. Tãdem ab omnibus deſtitutus, & à Senatu hoſtis iudicatus, cum quęreretur ad pœnam, è palatio fugit, nec fortiter perire potuit, adiutus alterius, adigendo ferro, manu: anno ætatis 32. imperij 14. Sueto. in Clau. Eutr. lib 7. Egna. lib. 1.

OCTAVIA, Claudij & Meſſalinæ filia, vxor fuit Neronis, cuius conſuetudinem citò aſpernatus eſt, occidítque eam ſub crimine falſo adulterij: cùm antea ſæpe fruſtra ſtrangulare meditatus, dimiſiſſet eam vt ſterilem, reſpondiſsétque corripientibus amicis, ſufficere ei debere vxoria ornamenta.

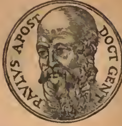

POPPAEA Sabina, Tito Olio Quæſtorio patre nata, Neronis vxor fuit, quam duodecimo die poſt diuortiũ Octauiæ in matrimonium accepit. hanc dilexit vnicè: & tamen ipſam quoque ictu calcis occidit, quòd ſe ex aurigatione ſerò reuerſum grauida & ægra conuiciis inceſſerat. hæc antea nupſerat Rufo Criſpino Equiti Romano. huic Poppeæ omnia alia fuere præter honeſtum animum: ſermo comis, nec abſurdum ingenium: modeſtiam præferebat, & laſciuia tamen vtebatur: famæ nunquam pepercit, maritos & adulteros non diſtinguens. Vide Sueto. in Nerone. hæc luxu ſupramodum diffluebat, autore Plin. li. 34. cap. 11. in hæc verba: *Noſtra ætate Poppæa coniux Neronis principis, delicatioribus iumentis ſuis ſoleas ex auro quoque induere ſolebat.*

STATILIA Meſſalina (altera quidẽ à Valeria illa Meſſalina Claudij vxore, de qua à nobis dictum eſt ſupra) vxor quoq; fuit Neronis: hac vt potiretur, virum eius Atticum Veſtinũ Conſulem in honore ipſo trucidauit. Hæc erat Statilij Tauri bis Conſulis, ac triumphalis, abneptis. Taurus hic temporibus Auguſti amphitheatrum Romæ extruxerat. fuit alter eiuſdem nominis, huius, vt opinor, Meſſalinæ frater, qui ob opes & hortos egregios, quibus Agrippina inhiabat, accuſatus, vim vitæ ſuæ attulit. Sueton. in Nerone.

S. PETRVS inter Apoſtolos præcipuus, frater fuit Andreæ etiam Apoſtoli. Ambo ex vico Galilææ, Bethſaida, ambo à Chriſto ſimul vocati ſunt, cùm iacerent rete in mare, erant enim piſcatores: quibus dixit, *Venite poſt me, & faciam vos fieri piſcatores hominum, at illi continuò relictis retibus ſecuti ſunt eum.* Matth. 4. huic Chriſtus reſurgens dixit, *Paſce oues meas.* Ioan 21. Antiochiæ præſes fuit: euangelium diſperſos Iudæos in Ponto, Galatia, Cappadocia, Aſia & Bithynia docuit. Diony. Corynt. Epiſ. ſcripſit S. Petrum & Paulum eodem die Romæ iuſſu Neronis paſſos. Petrus capite ad terrã verſo, fertur crucifixus, aſſerens ſe indignum vt crucifigeretur ſicut Dominus ſuus. epiſtolas complures ſcripſere, quas habes in nouo teſtamẽto. vide item Euſe. lib. 3. ca. 1. & 2. D. Iero. ſcripſit Petrum ad expugnandum Simonem Magum, Romæ perrexiſſe, ibíque pontificatum 25. annis tenuiſſe, vſq; ad vltimum Neronis annum.

S. PAVLVS de tribu Beniamin, & oppido Iudææ Giſcalis fuit, quo à Romanis capto, cum parentibus ſuis Tarſum Ciliciæ commigrauit: à quibus ob ſtudia legis miſſus Ieruſalem, à Gamaliele eruditus eſt. Cùm autem interfuiſſet neci D. Stephani, & acceptis à Pontifice tẽpli epiſtolis, ad Chriſtianos perſequẽdos, Damaſcũ pergeret, reuelatione ad fidẽ, ac miraculo velut cõpulſus, vas electionis de perſecutore factus eſt. Docuit gentes Euãgelium annos 21. duobus annis Cæſareæ, tantundémq; Romæ in carcere fuit: at Romæ è carcere exibat quò vellet, ſub cuſtodia tamẽ. hinc liberatus atq; abſolutus, cùm cauſam ipſe ſuã coram Nerone egiſſet, liberè denuo docuit Euangelium decem annis. at, iterum in carcerem coniectus, capite truncatur, anno mundi 4030. à Chriſto nato 68.

SERGIVS Galba, Galbæ Imperatoris pater, Romæ Conſulatu functus, quãquam breui corpore, atque etiam gibber, modicæq; in dicẽdo facultatis, cauſas tamen induſtriè actitauit. Hic vxores habuit Mummiam Achaiam, item Liuiam Ocellinam, ditem admodum & pulchram: à qua tamen nobilitatis cauſa appetitus vltro exiſtimatur, & aliquanto enixius, poſtquàm ſubinde inſtanti, vitium corporis ſecretò poſita veſte detexit, ne quaſi ignaram fallere videretur. Crati quoque Thebano idem cõtigit, cùm Hipparche eum maritum optaret. Sueto. in Galba.

MVMMIA Achaïa neptis Catuli, proneptíſque L. Mummij qui Corinthum excîdit, vxor Sergij Galbæ fuit, ex qua Caium & Sergium procreauit: quorum maior Caius attritis facultatibus vrbe ceſsit, prohibitúſq; â Tiberio ſortiri anno ſuo Proconſulatum, voluntaria morte obiit: Sergius verò poſt Neronem imperauit. Vide Sueto. in Galba.

SERGIVS Sulpitius Galba, Romæ poſt Neronẽ imperat anno mundi 4030. à Chriſto nato 68. Hic nullo gradu Cæſares contingebat, nam horum familia, ſiue progenies in Nerone defecerat: nobiliſsimus tamen erat, magnáque & vetere proſapia. Antequàm imperaret mula fertur peperiſſe. Hic cùm Prætor eſſet, elephantos funambulos edidit ludis Floralibus. Maiore ab initio fauore quàm læto ſucceſſu, ſeptimeſtre imperium tenuit annos natus circiter 80. priuata eius vita inſignis fuerat militaribus & ciuilibus rebus. Tandem auarum, ſæuum, pigrum ſe præſtitit: atque inuiſus omnibus, in medio foro, inſidiis Othonis iugulatur: nam cùm ſubinde iactaret ſe legere militem, non emere conſueſſe, eo nomine omnes milites exacerbauit. ſed maximè fremebat ſuperioris Germaniæ exercitus fraudari ſe præmiis: quare ſtatim legationem ad prętorianos cum mandatis deſtinant: diſplicere inquiunt Imperatorem in Hiſpania factum, eligerent ipſi quem cuncti exercitus probarent. quamobrem aſcitus Otho eum trucidari curauit. Vide Sueto. in Galba, Eutro. lib. 7. Bap. Egna. li. 1.

LEPIDA vxor fuit Galbæ Imperatoris, qua amiſſa, duobúſq; ex ea filiis, remanſit in cœlibatu: neque ſolicitari vlla conditione amplius potuit, ne Agrippinæ quidem matris Neronis, viduatæ morte Domitij Aenobarbi, quæ maritum quoq; adhuc necdum cœlibem Galbam, adeò omnibus ſolicitauerat modis, vt in conuentu matronarum correpta iurgio, atq; etiam manu pulſata ſit à matre Lepidæ. Sueto. in Gal.

L. OTHO, Imperatoris Othonis pater, materno genere præclaro,multarúmque & magnarum propinquitatum, tam charus,támque non abſimilis facie Tiberio principi fuit,vt plerique procreatum ex eo crederent. Hic vrbanos honores,Proconſulatum Africæ, & extraordinaria imperia ſeueriſsimè adminiſtrauit.Senatus hunc honore rariſsimo, ſtatua in palatio poſita, proſecutus eſt:& Claudius allectum inter Patricios collaudans hunc ampliſsimis verbis,hæc quoque adiecit:*Vir,quo meliores liberos habere ne opto quidem*. Sueton.in Othone.

ALBIA Terentia ſplēdidiſsima fœmina, L.Othonis vxor fuit,quæ peperit illi L.Titianum,ſiue Terētianum, & minorem Marcum,cognominem patri,Othonémque appellatum,qui poſt Galbam imperauit:peperit quoque filiam, quam nondum nubilem Druſo Germanici filio deſpondit. Conſulito Suetonium in Othone.

MARC. S. Otho octauus, Galbæ ſuccedens, Romanis imperat anno mundi 4031. à Chriſto nato 69. A prima adoleſcētia prodigus, procax, & mollis extitit, Neroni etiam familiaris. die quem Nero necandæ matri deſtinarat, ad auertēdas ſuſpitiones cœnam vtrique exquiſitiſsimè comitatis dedit. Sperauerat fore vt adoptaretur à Galba: ſed Piſone prælato ad vim conuerſus eſt, inſtigante, ſuper animi dolorem, etiam magnitudine æris alieni. Neq; enim diſsimulabat, niſi principem ſe ſtare non poſſe, nihilque referre, ab hoſte in acie, an in foro ſub creditoribus caderet. Quare miſsis qui Galbam, & Piſonem trucidarent, ea ipſa die qua Galbam manè ſalutarat, oſculo etiam vt conſueuerat exceptus, Imperator ſalutatur. Ad conciliandos pollicitationibus animos nihil magis pro concione teſtatus eſt, quàm id demum ſe habiturum quod ſibi milites reliquiſſent. Dicitur noctu per quietem pauefactus, gemitus maximos edidiſſe, repertúſque à concurſantibus humi ante lectum iacens, à quo manes Galbæ eum deturbarant: quod fatebatur ipſemet vidiſſe. Hic leui prælio victus à Vitellij ducibus, ſiniſtram ſibi papillam pugione transfixit: cùm tamen complures adhuc copias haberet, & petentibus militibus ne tam citò de belli euentu deſperaret, dixiſſet, *ſe tanti non eſſe, vt propter eum ciuile bellum oriretur.* Vixit annos 38. imperauit menſes treis: adeò militibus charus vt multi ad eius exemplum, ante mortui pedes ſe interfecerint. Suet. in Othone.

L. VITELLIVS, A. Vitellij Imperatoris pater, Syriæ prępoſitus, Artabanum Parthorum Regem ſummis artibus non modò ad colloquium ſuum, ſed etiam ad veneranda legionum Signa pellexit. Mox cum Claudio principe duos inſuper ordinarios Conſulatus, Cenſurámque geſsit. Curam quoque Imperij ſuſtinuit abſente eo, expeditione Britannica: vir innocens & induſtrius, ſed amore libertinæ perinfamis. Idem miri in adulando ingenij, primus C. Cæſarem Caligulam adorari vt Deum inſtituit, primúſque adorauit, non aliter adire auſus, quàm capite velato circunuertens ſe, deinde procumbens. Hic à Valeria Meſſalina petiit vt ei pedes præberet excalceandos: detractúmq; ſocculum dextrum inter togam tunicámque geſtauit aſsiduè, nonnunquam oſculabundus, idque factitabat, vt nulla non via, atque arte, principem vxori addictum demereretur. Deceſsit paralyſi altero die quàm correptus eſt. Sueto. in Vitellio.

SEXTILIA, probatiſsima, nec ignobilis fœmina, Lucij Vitelij prædicti vxor fuit, quæ ei peperit duos filios, quos eodem anno ambos Cõſules, cũ maiori minor in ſex mẽſes ſucceſsiſſet, vterque parens vidit. Alter ex his filius, Aulus Vitellius, poſt Othonem imperauit: cuius genituram, ſiue natiuitatem, aut natalis horæ inſpectionem, à Mathematicis prædictam ita exhorruerunt parẽtes, vt pater magnopere contenderit ne qua ei prouincia viuo ſe committeretur: mater & miſſum ad legiones, & appellatum Imperatorem, pro afflicto ſtatim lamentata ſit. Vide Sueto. in Vitel. prædixerant Mathematici Aulum Vitellium futurum quidem Imperatorem: ſed in imperio per vim cruciabiliter periturum.

AVLVS Vitellius,à Galba in inferiorem Germaniam miſſus eſt.Aduẽtantem, malè animatus erga principem exercitus, libens ac ſupinis manibus excipit, velut dono Deûm oblatum III.Conſ.filiũ,ætate integra,facili ac prodigo animo. hanc de ſe veterẽ perſuaſionẽ auxerat,tota ipſe via milites obuios exoſculatus,pérq; diuerſoria comis,manè ſingulos iámne iẽtaſſent ſciſcitatus,ſéq; feciſſe,ructu quoq; oſtendens.nil cuiquã negauit, atq; etiam vltro reis ſordes,damnatis ſupplicia dempſit. Quare vixdũ menſe tranſacto,ſubitò à militibus è cubiculo raptus,vt erat, in veſte domeſtica,Imperator conſalutatur anno mundi 4031. à Chriſto nato 69.Hic in iẽtacula,prãdia & cœnas,facilè omnibus ſufficiebat vomitandi conſuetudine.Cœna ei data eſt aduẽtitia à fratre,in qua,ſuper cęteros ſumptus,2000.lectiſsimorum piſcium 7000.auium appoſita ſunt.hanc quoq; exuperauit ipſe, dedicatione patinæ,quam *clypeum Mineruæ dictitabat*. Sæuus fuit, nam & eius hæc vox eſt,*optimè olere occiſum hoſtẽ, & melius ciuem.* Veſpaſiano principe declarato,cœno fimóque iactatus,veſtéque diſciſſa in forum tractus, ſubiecto ad mentum gladio, tandem minutiſs.ictibus excarnificatus,vnco trahitur in Tyberim.Suet. in Vitell.vixit an.57.rexit menſes 8.

PETRONIA Conſularis viri filia,Vitellij vxor prior,Petronianum altero captum oculo peperit, quem pater interemiſſe creditur,inſimulatum parricidij,poſt matris obitum.

GALERIA Fundana.A.Vitellij vxor,Prætorio patre nata,liberos vtriuſq; ſexus tulit, ſed marem titubantia oris prope mutum.Suet.in Vitell.

T. FLA. Sabinus, Veſpaſiani imperatoris pater, Tit. Flau. Petronio municipe Reatino natus eſt,eo,inquam,qui bello ciuili Pompeianarum partium Centurio fuit, ac ex acie Pharſalica domum ſe contulit', vbi venia, & miſsione impetrata, coactiones argentarias factitauit. Porrò Sabinus Veſpaſiani, vt dixi,pater(nam de auo Principis quæ prælibauimus, dicta ſunt)expers militię(etſi quidam eum Primipilarem,nonnulli cùm adhuc ordines duceret,ſacramento ſolutum per cauſam valetudinis tradunt)publicanum quadraſimæ in Aſia egit,fuerúntque imagines à ciuitatibus ei ſub hoc titulo poſitæ, *Rectè vectigalia exigēti*. poſtea fœnus apud Heluetios exercuit,ibíque diem obiit, ſuperſtitibus vxore Veſpaſia Polla,& duobus ex ea liberis,Sabino videlicet,altero ab illo priore Principis patre, & Veſpaſiano: horum maior Sabinus, Principis frater, ad præfecturam vrbis, minor verò Veſpaſianus,ad imperium euectus eſt. Vide Suetonium in Veſpaſiano Imp.

VESPASIA Polla T.Flauij Sabini vxor,ſuperſtes fuit viro cum duobus ex eo liberis, quorum maior Sabinus ad præfecturam vrbis,minor Veſpaſianus ad principatum vſque proceſſit. Hæc Polla Nurſiæ honeſto genere orta patrem habuit Veſpaſium Pollionem, ter Tribunum militum, præfectúmque caſtrorum,fratrémque Senatorem prætoriæ dignitatis. Sueton.in Veſpaſiano.

FLA. VESPASIANVS natus eſt in Sabinis vltra Reaten,vico modico,cui nomen eſt Phalacrine, quinquennio antequàm Auguſtus obiret. Claudio principe, legatus legionis in Germaniam miſſus eſt:inde in Britãniam tranſlatus,tricies cum hoſte conflixit.Duas validiſs.gentes,ſupérque 20.oppida, & inſulam Vecten,Britanniæ proximam,in deditionem redegit.Miſſus ad comprimendos Iudæos de Ieruſalem cum filio triumphauit.Mortuo Othone hic à Mœſiaco exercitu Imperator creatur. poſthæc qui erat Aegypti præfectus primus in verba Veſpaſiani legiones adegit.poſt paucos dies Iudaicus exercitus apud ipſum iurauit anno mundi 4032.à Chriſto nato 70. Miſſo itaq; exercitu aduerſus Vitellium,in Alexandriam tranſiit,vt clauſtra Aegypti obtineret:ſtatímque venêre literæ fuſas apud Cremonam Vitellij copias,ipſum in vrbe interfectum nuntiantes. Romam igitur reuerſus Veſpaſianus,afflictam propè, nutantémq; remp. ſtabiliuit primò,deinde ornauit.Cum adoleſcens vnguento fragrans pro impetrata præfectura gratias ei ageret,maluiſſem, inquit allium oboluiſſes,literáſque reuocauit. Achaïam, Lyciam, Rhodum,Byzantium,Samum libertate adẽpta,item Tracheam, Ciliciã,& Comagenen,ditionis regiæ vſq; ad id tempus,in prouinciarum formam redegit. Modeſtiam retinuit & comitatem: iuſtis ſupplicijs illachrymauit,offenſarum minimè memor:ingenia & artes maximè fouit:Sola culpatur auaritia. Tãdem ſeptuagenarius ac ſtans obiit inter manus ſubleuantium, *Imperatorem* dicens *ſtantem mori oportere*.imperauit annos 10.Sueto.in Veſpa.

FLAVIA DOMICILLA Veſpaſiani vxor,peperit ei Titum,Domitianum & Domicillam: vxorem & natam priuatus adhuc amiſit Veſpaſianus. Vide vt ſupra.

TITVS Veſpaſianus Romæ poſt patrẽ imperat anno mundi 4042. à Chriſto nato 80. Hic amor & deliciæ humani generis dictus eſt: facũdus, bellicoſus, moderatus fuit, clemẽs ac liberalis: quas virtutes per totũ principatum magis cõmẽdauit & vitæ anteactæ licentia, & ſub initia luxuriæ & auaritiæ ſuſpicio, vt Neronis tyrannidem pleriq; augurarentur. Sed mutatus, adepto imperio, in melius, declarauit eiuſdem eſſe ingenij & peſsima & optima interdũ ferre. Amicos elegit reip. neceſſarios: Berenicen ſtatim ab vrbe dimiſit, inuitus inuitam. nulli ciuium quicquam ademit: ac ne confeſſas quidẽ, ac ſolitas collationes recepit, nec tamen cum quiſquam munificentia præuertit: recordatúſque aliquando ſuper cœnam, ſe nil in quenquam toto die contuliſſe, dixit: *Amici, diem perdidi.* huius etiam & hæc vox eſt, *Neminem oportere à ſermone principis triſtem diſcedere.* Dedit nauale prælium, atque vno die 5000. omne genus ferarum exhibuit. Ad perdomãdam Iudæam à patre relictus 12. propugnatores totidẽ ſagittarũ confecit ictibus, cepítque Ieruſalem natali filiæ ſuæ, tãto militũ gaudio, vt eum Imperatorẽ cõſalutarint. hic matres etiã filios in edulium pararunt. Fratrẽ inſidiantẽ, nec occidit, nec relegauit: ſed vt à primo imperij die, conſortẽ ſucceſſorẽmq; teſtari perſeuerauit. Cæterũ obiit febre eadẽ qua pater villa, ætatis an. 41. imperij 2. Vide Suetonium.

ARRICIDIA, Tertullo patre Equite Romano nata, Titi vxor fuit.

MARTIA Fuluia ſplendidi generis, Tito quoq;, mortua Arricidia, nupſit: cum qua, ſuſcepta filia, diuortium fecit. Sueto. in Tito.

FLA. DOMITIANVS, poſt fratrem Titum Romæ imperat anno mundi 4044. à Chriſto nato 82. Adoleſcentiam cum infamia,& paupertate tranſegit.Expeditionem in Galliam & Germanias non neceſſariam inchoauit, tantùm vt fratri ſe & operibus & dignatione adæquaret.Patre defunćto, iactare non dubitauit,relictum ſe principem imperij,ſed fraudem teſtaměto adhibitam.Initio principatus ſui,ſecretum horarium quotidie ſumebat,nec quicquam amplius quàm muſcas captabat, ac ſtylo pręacuto configebat:vt nõ abſurdè reſpõderit Vibius Criſpus,*ne muſcam quidem cum Cæſare eſſe*.Varium ſe præſtitit aliquandiu,mixtura quadam inæquabili virtutum ac vitiorũ:donec virtutes quoq; in vitia deflexit,ſuper ingenij naturã, inopia rapax, metu ſæuus.De Cattis,Dacíſq; poſt varia prælia duplicem triumphum egit:de Sarmatis lauream Capitolino Ioui retulit. Superbus hic,tandem Dominum & Deum ſe appellari coëgit: nullam ſibi niſi auream & argenteam ſtatuam poni paſſus eſt. crudelis etiam conſobrinos,item nobiliſs.ex Senatu interfecit. Per hæc terribilis cunctis & inuiſus, multis vulneribus confoditur, ſuorum,vxoris quoque coniuratione,anno ætatis 45.imperij 15. Funus eius per veſpillones cum ingenti dedecore exportatur, & ignobiliter ſepelitur: radendum eius nomen Senatus decernit, omniáq; eius acta reſcindit. Sueto.in Domiti.Eutr.li.7.

DOMITIA Longina Aelio Lamiæ nupta, à Domitianò abducitur,ante quàm imperaret. hanc Paridis hiſtrionis amore deperditam,repudiauit:intráque breue tempus impatiens diſsidij,quaſi efflagitante populo,reduxit.

COCCEIVS Nerua,Romę poſt cædem Domitiani,Imperator deſignatur,anno mundi 4059. à Chriſto nato 97. Et hactenus Romæ ſeu per Italiam orti imperium rexere: hinc aduenæ.vnde compertum,vrbem Romam externorum virtute creuiſſe: quod aurea gibba Domitiano poſt ceruicem in ſomnis enata,portendit. Hic quicquid antea pœnæ nomine, tributis acceſſerat,indulſit:afflictas ciuitates releuauit:puellas,pueróſq; natos parentibus egenis,ſumptu publico per Italiæ oppida ali iuſſit.Quæ in aula reperta ſunt,ex bonis quæ Domitianus per vim abſtulerat,reſtitui curauit. Serui & libertorum plurimi,dominis atq; patronis inſidias fecerãt,hos ad vnum occidi imperauit. Ad ſuſtentendam ciuium vitam plus 100000. aureorum erogauit, & quoſdam Senatorij ordinis delegit qui agros emerent, eóſq; egenis diuiderent.Pecuniæ inops factus, veſtes primùm & vaſa aurea & argentea,ſiue ſua propria ſiue publica forent, auctioni ſubiecit:agros,item ingentes domos, & omnia demum præter admodum neceſſaria vendidit. Nihil vnquam de ſuo arbitrio ſtatuit,ſed primarios viros in conſilium ſemper adhibuit. Cùm ob ſenectam contemptui eſſet, Traianum Hiſpanum,publicæ vtilitali ſocietatem ſanguinis poſtponens, præteritis cognatis propriis,adoptauit.in coniuratores clemens fuit.obiit ferè ſeptuagenarius,ſudore correptus dum voce quàm maxima,contra quendam inclamaret ſuggerente ira,tunc Solis deliquium factum eſt. imperauit anno vno,& menſes 4. Dion Caſs.Aurel. Vict.Bap. Egna.lib.1.Eutro.li.8.

M. VLPIVS Traianus Hiſpanus,optimus omnium princeps,externorum primus,Romæ imperat anno mundi 4 0 6 0. à Chriſto nato 98. Hic Daciam prouiciam fecit,victo rege Decebalo:lapideum pontem in Iſtro fecit:Parthos ſuperauit, ſuperatis Regem dedit. Tranſtigritanas prouincias imperio adiecit: Armeniam atq; Arabiam peruaſtauit:Amicitias,ſimplicia ac erudita ingenia coluit, ipſe à literis & Muſis non abhorrens. De hoc Cæſare ſcribit Iuuenalis Satyra 7.

Et ſpes,& ratio ſtudiorum in Cæſare tantùm:
Solus enim triſtes hac tempeſtate Camœnas
Reſpexit. &c.

Hic Armeniam,Aſſyriam,Meſopotamiam, poſtea Arabiã prouincias fecit.in mari rubro claſſem inſtituit,vt per eam Indiæ fines vaſtaret.Gloriam tamen militarem ciuilitate & moderatione ſuperauit:liberalis in omnes fuit:immunitates ciuitatibus tribuit.amicis culpantibus quòd nimis circa omnes comis eſſet, reſpondit,*Talem ſe Imperatorem eſſe priuatis,quales eſſe ſibi Imperatores priuatus optaſſet.* in ſumma,Deo proximus habitus eſt. E Perſide rediens profluuio ventris obiit anno ætatis 62.imperij ferè 20. Eutr.lib.8. Aure.Vict.fuit paululum cibo,vinóque deditus.

PLOTINA Traiani vxor fuit,quæ tam modeſtè & ſanctè in ſumma ſe poteſtate geſsit,vt de ea nullus iure conqueri potuerit.huius factione Tatianus Traiani Procurator, Adrianum Imperatorem declarauit,cùm ſine liberis exceſsiſſet Traianus, & hæc Adriani amore flagraret,qui vicinus & potens erat.Dion Caſsius.

AELIVS Adrianus,cognomento Afer,Adriani Imperatoris pater fuit, ac Traiani conſobrinus: huius origo vetuſtior à Picentibus,poſterior ab Hiſpanenſibus manat:ſiquidem Adria ortos maiores ſuos,apud Italicam Scipionum temporibus reſediſſe,in libris vitæ ſuæ Adrianus ipſe commemorat.eſt autem Adria, ſeu Hadria,oppidum agri Piceni,quod etiam mari Adriatico nomen dediſſe nonnulli cenſent: attamen huic refragatur opinioni Plin.li.3.cap.16. ab Atria Thuſcorum oppido, Atriaticum mare dictum cenſens, quod pòſt mutatione vnius tantùm literæ Adriaticum dici cœpit. Cæterùm quatenus attinet ad Aelium Adrianum, vide Aelium Spartianum,& Sex. Aurelium Victorem. Sunt qui Hadrianum cum H, ſcribant: ſunt qui ſine H. Porrò quod ad Adriam attinet,vide Strabonem li.5.& 7. Geographiæ,& Plinium lib.3.cap.16.

DOMITIA Paulina ſupradicti Aelij Adriani vxor, Imperatoriſque Adriani mater fuit.erat hæc Gadibus orta. Vide Aelium Spartianum.

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

AELIVS Adrianus Romæ poſt Traianum imperat anno mundi 4 0 8 0. à Chriſto nato 1 1 8. hunc,quanquam cōſobrinæ filium,viuens noluerat adoptare Traianus, ſubindicaratq; ſe talem nolle ſucceſſorem habere : attamen Plotinæ Traiani vxoris opera,Imperator eſt deſignatus:vti iam in Plotina dixi.hic velut Traiani glorię inuidēs,ſtatim prouincias tres reliquit,quas Traianus addiderat,Aſſyriā, Meſopotamiā, & Armeniā: reuocauit exercitus,ac finē Imperij voluit eſſe Eufratem.Idem de Dacia facere conatū, amici deterruerunt,ne multi ciues Ro.barbaris traderentur:nā Traianus victa Dacia,eò infinitas Ro.copias tranſtulerat,ad agros & vrbes colendas.miſerabili tandem fato conſumptus eſt,vt in ſemetipſum ſęuire potuerit,ſi per domeſticos licuiſſet.Imperauit annos 21.vixit 62.inuiſum eum fecere viri illuſtres,non pauci ſub eius exitum exilio aut morte multati.Eutro. li.8. Egnat.lib.1.

SABINA Adriani vxor fuit, quam ſi priuatus vixiſſet, vt moroſam,& adulterij ſuſpectam dimiſiſſet:nec ſine rumore dati ab eo veneni,obiit hæc.Vide Ael.Spartianum.

ANTINOVS iuuenis formiſiſs. ex Cithynide quam Claudiopolim vocarunt,vrbe Bithyniæ,ortus,in Nilo periit: hūc Adrianus muliebriter fleuit,ac coluit: vrbem ad Nilum de nomine eius cōdidit: ſtatuas ei per orbem terrarum erexit:templum quoque & ſacerdotes ei apud Mantineam inſtituit. Hunc Græci volente Adriano conſecrarunt,oracula per eum dari aſſerentes,quæ Adrianus ipſe edidiſſe iactatur.Vide Aelium Spar. & Dionē Caſsium in Adriano:& Euſe.li.3.ca.8.

AVRELIVS Fuluius Antonini Pij Imperatoris pater, è Gallia Ciſalpina fuit oriundus: Conſulatum geſsit, homo triſtis & æger. huius pater Titus Aurel. Fuluius, Imperatoris auus, per honores diuerſos ad ſecundum Conſulatum, & Præfecturam vrbis peruenit. Iulius Capitolin. in Antonino Pio.

ARRIA Fadilla Aurelij Fuluij vxor, & Antonini Pij Imperatoris mater extitit. huius Arriæ pater fuit Arrius Antoninus bis Conſul, homo ſanctus, & qui Neruam miſeratus eſſet, quòd imperare cœpiſſet. Iulius Capitolinus in Antonino Pio.

TI. AV. F V L. B O. Antoninus Pius imperat poſt Adrianum anno mũdi 4 1 0 1. à Chriſto nato 1 3 9. fuit genere claro, ſed non admodũ vetere: vir inſignis, & qui meritò Numæ Pompilio comparatur: Romulo item, & Traiano æquatur. Barbarorum plurimæ nationes depoſitis armis, ad eum cõtrouerſias ſuas liteſq; deferentes, ſententiæ eius paruerunt. Nullum ſub eo bellum fuit. Amor ac timor gentium in eo certarunt: bellum mouere timebant aduerſus principem, quem vt numen aliquod venerarentur: nec ille gloriæ ita cupidus, vt per aliorum damna, cædéſque eam appeteret. Nam & à coniuratis vim omnem abſtinuit, & in conſcios quæri vetuit, ne plures inuenti, odium augerent. Hic ante Imperium ditiſsimus opes ſuas ſtipẽdiis militum, & liberalitate in amicos minuit: nihilominus tamen ærarium opulentũ reliquit. febre obiit vitę anno 78. Imperij. 2 2. Eutr. li. 8. hũc Adrianus adoptarat in locum demortui Ceionij, hac conditione vt eiuſdem filium cum M. Antonino adoptaret, quod & fecit: deinde ambo vnà adoptati, vnà item imperarunt.

ANNIA FAVSTINA, Annij Veri filia, vxor fuit Antonini Pij, ex qua duos mares, duáſque femellas ſuſcepit: harum maior Lamiæ Syllano, minor, M. Antonino Philoſopho, qui poſtea imperat, nupſit. De Fauſtina hac multa dicta ſunt ob nimiam libertatem, quæ Antoninus Pius cum animi dolore compreſsit. Iul. Capitolin. in Anto. Pio. obiit Fauſtina anno Imperij viri tertio.

ANNIVS Verus, pater Marci Antonini Philoſophi Imperatoris,in Prætura deceſsit:cuius etiam pater, Imperatoris auus, iterum Conſul & Præfectus vrbi, adſcitus eſt in Patricios à principibus Veſpaſiano & Tito, Cenſoribus. Huius familia in originem recurrens,à Numa probatur originem trahere:vt Marius Maximus docet:item à rege Salentino Malennio, Daſummi filio,qui Lupias condidit.Iul Capitolin.

DOMITIA Caluilla, Caluiſij Tulli bis Cõſulis filia, Annij Veri vxor, & M.Antonini Philoſophi Imperatoris mater fuit. hic Antoninus Philoſophus, de quo ſtatim amplius dicemus,patrimonium paternum totum ſorori conceſsit:ac vbi comperit ſe ab Imperatore adoptatum,magis eſt deterritus quàm lætatus:iuſſúſque in Adriani priuatam domum migrare,inuitus de maternis hortis receſsit.Cùm ab eo domeſtici quærerent cur triſtis in adoptionem regiam tranſiret, diſputauit quæ mala in ſe continet imperium.Anno ætatis 18.adoptatus,in ſecundo Cõſulatu Antonini Pij,iam patris ſui,per adoptationẽ,Adriano ferente, gratia ſeu diſpenſatio ætatis facta, Quæſtor eſt deſignatus. Poſthæc Fauſtinam duxit vxorem, relicta filia Ceionij quæ illi pacta fuerat,ſed impar ætate. Tribunitia poteſtate donatus eſt,ſuſcepta filia ex Fauſtina,atque Imperio extra vrbem Proconſulari:tantúmque apud Pium valuit,vt nunquam quenquam ſine eo facile promouerit. Iulius Capitoli.in M.Antonino Philoſopho: de quo etiam pagina ſequente,plura ſuo loco dicemus.

MARC. Antoninus Verus Philoſophus, poſt Antoninum Pium imperat, anno mundi 4123. à Chriſto nato 161. Is fratrem & generum L. Anto. Verum ad Imperij partem nouo bene uolentiæ genere aſciuit: tũ primùm duo hi æquo iure Imperium adminiſtrarunt. M. Antoninum mirari facilius quis, quàm laudare poſsit: à principio vitæ tranquilliſsimus fuit, adeò vt in infantia quoque vultum nec ex gaudio, nec ex mœrore mutaret. hic vita, moribus, & eruditione Philoſophus, tantæ admirationis fuit adhuc iuuenis, vt eum ſucceſſorem parauerit Adrianus relinquere: adoptato tamen Antonino Pio, generum eidem Antonino idcirco hunc eſſe voluit, vt hoc ordine ad Imperium perueniret. Contra Germanos eo principe res feliciter geſtæ ſunt. Bellum ipſe vnum geſsit Marcomãnicum, ſed quantum nulla memoria fuit, adeò vt Punicis conferatur: quòd eò grauius eſt factum, quòd peſtilentia, poſt victoriam Perſicam, Italiam peruaſerat, & maxima hominum pars, militum verò omnes ferè copię langore defecerant. Marcomannos igitur, & cum his Quados, Vandalos, Sarmatas, Sueuos fudit: multa millia interfecit. ærario exhauſto pretioſam ſuam ſupelle&ilẽ haſtæ ſubiecit: Pannonias Marcomannorum ſeruitio liberauit: Romæ cum filio triumphauit. periit morbo, anno ætatis 61. Imperij 19. Eutro. li. 8.

FAVSTINA Antonini Pij & Fauſtinæ filia, M. Anton. Philoſophi vxor fuit, ex quo Commodum, qui poſtea imperat, ſuſcepit, non ſine magna adulterij ſuſpitione, & Lucillam filiam. Iulius Capitolin.

L. CEIONIVS Commodus, qui & Aelius Verus, ab Adriano æuo iam ingraueſcente, morbiſq; triſtioribus preſſo, adoptatus eſt, anno mundi 4098. à Chriſto nato 136. hic tantùm Cæſar eſt appellatus, & ab Adriano in Aeliorum familiam aſcitus, hoc eſt in Adriani tranſcriptus: Prætor factus eſt, & Pannoniis dux ac rector impoſitus, mox etiam Cõſul creatus. hic ſolus omnia quæ cuperet, vel per literas, impetrabat ab Adriano: cui (vt aiũt) acceptior forma quàm moribus fuit: attamen reip. nõ omnino inutilis fuit, etſi delicatè vixerit. nam lectum mollem ac voluptarium extruxit, minuto reticulo vndiq; incluſum, eminẽtibus quatuor anaclinteriis, eúmq; foliis roſæ, quibus demptum eſſet album, replebat, iacénſq; cum cõcubinis, velamine de liliis facto ſe tegebat, vnctus odoribus perſicis: prætetea accubationes ac menſas de roſis ac liliis, & quidem purgatis fecit, quæ etſi nõ decora, non tamen ad publicam perniciem ſunt. libros amorum Ouidij in lecto ſemper habuit: Martialem, Vergiliũ ſuum dixit. Curſoribus ſuis exemplo Cupidinum, alas ſæpe appoſuit, vẽtorúmq; nominibus vocitauit, indefeſsè faciens eos curſitare. Vxori conquerẽti de extraneis voluptatibus, dixit: *Patere me per alias, exercere cupiditates meas, vxor enim dignitatis nomen eſt, non voluptatis.* hic tandem valetudinarius obiit, ſuperſtite etiam Adriano: ſepultúſque eſt imperatorio funere. Iuli. Capi. in Ceionio.

DOMITIA Caluilla vxor L. Ceionij, peperit L. Annium Antonin. qui cum M. Antonin. Philoſopho imperauit.

L. ANNIVS, Antoninus, Verus, aliàs etiam dictus L. Aelius Commodus, Verus, qui cum fratre & ſocero M.Anton. Philoſopho, eiuſdem fratris benignitate, imperauit, neque inter bonos, neq; inter malos principes ponitur. hic contra Parthos à fratre miſſus, qui tum primùm poſt victoriam Traiani rebellauerant, Antiochiæ & circa Armeniam agẽs, multa per duces, & ingentia patrauit. Seleuciam Aſſyriæ vrbem nobiliſsimam cum 500000. hominum cepit: Parthicum triumphum reuexit: cum fratre, eodémq; ſocero, triumphauit. Deinde cum fratre ad Marcomannicum bellum profectus, in itinere periit apoplexia, ſedẽs cum fratre in vehiculo. Ingenij fuit parum ciuilis, reuerentia tamen fratris nihil vnquam atrox auſus. erat enim ſolus frater Imperator à Senatu dictus. obiit anno Imperij fratris, & ſui, 11. tunc M.Antoninus ſolus tenuit Imperium: ij autem fratres dicuntur, non quòd ſint iiſdem parentibus prognati, ſed, quatenus licet mihi ex autoribus hiſtoricis colligere, quòd M.Antoninus ſorori huius primùm nupſerit: tũ etiam quòd ambos adoptarat Imperator Antoninus Pius: vel potius quòd ex eadem matre nati ſint.

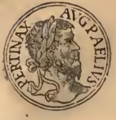
LVCILLA, filia M.Antonini Philoſophi, nupſit L.Annio Antonino ſupradicto: quanquam ex voluntate Imperatoris Adriani debebat hic L.Annius Anto. in vxorem accipere Fauſtinam, Antonini Pij filiam: verùm cùm minimè congrueret amborum ætas, nupſit potius Fauſtina M.Antonino Philoſopho. Iul.Capi. in vita Veri principis, qui vnus & idem eſt cum hoc L. An.Ant.Vero, cuius nunc meminimus: qui filius fuit L.Ceionij Commodi, de quo paulò ante tractauimus.

L. ANTONINVS, ſiue Aurelius Commodus, ſucceſſit patri M.Antonino Philoſopho:& quis talis Imperatoris filiũ reieciſſet? ipſe verò etiam patri non ſatis probatus, ſtatim Caligulæ & Neronis ſimillimus euaſit. cœpit poſt patrem imperare anno mundi 4142. à Chriſto nato 180. in ſcena ſæpe aurigæ habitu prodiit.ludis gladiatoriis & Dalmaticatus præſedit, & in amphitheatro gladiator dimicauit. athletarum etiam more publicè ſe exercuit. quæ omnia actis inſerenda publicis curauit. Cùm à patre decrepito moneretur, vt ne attritos iam barbaros ſineret vires recipere, reſpondit: *Ab incolumi, quamuis paulatim, negotia perfici poſſe, à mortuo nihil.* In ſumma, nihil paternum cùm referat, iure à multis nothus dicitur: nec caruit hac nota mater: adeò vt aliquando viro ſuo dictum ſit, vt eam repudiaret, ſi non occideret: & dixiſſe fertur, *Si dimittimus, reddamus & dotem.* dotẽ intelligebat Imperium. Sed, vt ad Anto. Commodum reuertar, is tandem, autoribus Læto & concubina Martia, ſtrangulatur, anno ætatis 32. Imperij 13. tanta omnium execratione, vt hoſtis humani generis etiam mortuus iudicaretur. Eutr. li.8. Egna. Vic. Iuli. Capi. Oro. li.7. cap.16.

CRISPINA huius ſupradicti vxor fuit, cuius dolo Lucilla, Imperatoris ſoror, quam idem ille compreſſerat, periit. Aelius Lampri. in L. Antonino, ſiue Aurelio Commodo.

P. AELIVS, ſiue Heluius, Pertinax, Commodo ſucceſsit, coactúſque imperauit Læti opera, ac decreto Senatus, anno mũdi 4155. à Christo nato 193. hic dum renuit Imperium ſuſcipere, tale Pertinacis cognomen ſortitus eſt: quãuis Capitolinus aliam huius nominis originem tradat. Libertino fuit genitus patre apud Ligures, genere quidem humili, virtute autem atq; innocentia ſumma. Militia clarus Pertinax in ea ad ſummas dignitates euectus eſt, vnde & *pilæ ludus eſt dictus*. Summam de ſe expectationem omnibus cùm daret, Læti inſidiis, qui imperium illi aſtruxerat, & militari factione, Iuliano, qui ei ſucceſsit, non inſcio, imò conſcio, periit, anno ætatis 71. Imperauit vix menſes tres: cuius caput ab vrbe delatum eſt in caſtra. Nam cùm omnia in priſtinũ ſtatũ reducere conatur, à prætoriis cohortibus odio habitus, interimitur: acclamatum eſt adusq; defectum, *Pertinace imperante ſecuri viximus, neminem timuimus: patri pio, patri Senatus, patri omnium bonorum.* hic ex Senatuſconſulto imperare iuſſus fuerat. Eutro. li. 8. Bap. Egna. li. 1. Sex. Aure. Vict. huius vitam vide fuſius apud Iulium Capitolinum & Herodianum li. 2.

FLAVIA Titiana Aelij Pertinacis vxor fuit. hanc Senatus nomine Auguſtæ donauit: filiúmque eius nomine Cæſaris, quos titulos etiam recuſabat pater, tanta præditus erat modeſtia. porrò Flauia palàm cytharœdum amauit: Pertinax viciſsim, cùm vxoris pudicitiam non vſqueadeò curaret, Cornificiam perditè, & ad infamiam vſque deperiſſe dicitur. Iulius Capitolinus.

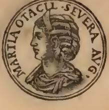

DIDIVS Iulianus,qui & Saluius dictus eſt, Mediolanenſis,imperium quod per ſcelus, necis imperatoriæ conſcius ipſe, primus etiam licitatus eſſe dicitur, intra tertium menſem à nece Pertinacis,cum vita ſimul amiſit. Nam Seuero,ab exercitu Imperatore appellato,à Iuliano omnes defecerunt, qui ab eodem Seuero victus,tandem in palatio etiam iuſſu Senatus interficitur. neque enim militi gratus erat,ob non integrum donatiuum datum:& populo etiam inuiſus erat,ob perfidiam in principē optimum. fuit Didius factioſus,præceps, regni auidus, nobilis, iure peritiſsimus,nepóſq; Saluij Iuliani, qui ſub Adriano perpetuum cōpoſuit edictum. educatus eſt apud Domitiam Lucillam, Marci Anton. Philoſophi matrem. Imperium illi iuſſu Senatus abrogatum eſt, paulò ante necem. Eutro.li.8. Egna.li.1. Aure. Vict. & Hero.li.2. Vixit annos 56.

MALLIA Scantilla vxor,& Didia Clara filia Didij Iuliani fuit. ambæ edicto Senatus Auguſtæ appellatæ, & in Palatium à viro & patre vocatæ,trepidæ & quaſi inuitæ introierunt,velut iam iam imminens exitium præſagirent. Filiam,potitus imperio pater,dato patrimonio emanciparat, quod ei cum Auguſtæ nomine obtruncato patre,ſtatim ſublatum eſt. Vide Aelium Spartianum in Didio Iuliano.

L. SEPTIMIVS Seuerus poſt Iulianum imperat anno mundi 4156. à Chriſto nato 194. Hic primus Afer ad imperij faſtigiũ euectus, ab Illyrico exercitu Imperator dicitur, hinc à Senatu: Pertinacem ſe appellari voluit in honorem eius qui à Iuliano fuerat occiſus. Parcus fuit, ſæuus, bellicoſus. Peſcẽnium Nigrum in Oriẽte, Clodium Albinum apud Lugdunum deuicit: erant ſiquidem hi Imperatores ab exercitibus dicti. Orientem, Patthis, Arabibus, Adiabenis deuictis, Romano reſtituit imperio: Britãnos tumultuantes compeſcuit, vallo à mari ad mare per 32000. paſſuũ ducto: vbi etiam ſeptuagenarius morbo articulari deceſsit, anno imperij 18. Philoſophiæ ac dicendi ſtudiis deditus, latronum vbiq; hoſtis, vitam ſuam priuatam, publicámque compoſuit ad fidem: ſolum tamen vitium crudelitatis excuſauit. De hoc Senatus ita iudicauit, *aut non naſci debuiſſe, aut non mori.* Eutro. lib. 8. Egna. lib. 1. Aur. Vict.

MARTIA, L. Septimij Seueri vxor fuit, tum cùm Tribunatum plebis, Marco Imperatore decernente, promeruit: de qua tacuit in hiſtoria vitæ priuatæ: ei tamen poſtea, cùm imperaret ipſe, ſtatuas collocauit: ex hac Baſsianum, qui poſtea imperat, ſuſcepit. Deinde Iuliæ nupſit, quam, domi minus cautus, adulteriis famoſam tenuit, etiam coniurationis conſciam: ex Iulia Getam quoque filium ſuſcepit. Aelius Spart. in Seuero.

M. AVREL. Antoninus Baſsianus, dictus Caracalla, Seuero patri ſuccedit, imperátque anno mundi 4174. à Chriſto nato 212. hic Lugduni genitus eſt, dictúſque Baſsianus ex aui materni nomine: Caracalla autem, quòd cùm è Gallia veſtem plurimam deuexiſſet, talaréſque caracallas feciſſet, coëgerit plebem ad ſe ſalutandũ talibus indutam caracallis. Antoninus porrò dictus eſt in honorem M. Antonini Imperatoris. Hic ſimulatque imperauit, fratrem ex patre, Getam nomine, falsò criminatum occidit ipſe in gremio matris eius. Papinianum etiam Iuriſconſultiſsimum occidi à militibus iuſsit, compluréſque alios. In ſumma, nullo in pretio apud populum fuit, etiamſi veſtes dediſſet, & thermas nominis ſui, id eſt Antonianas, eximiè fabrefactas, extruxiſſet. fuit patre duro crudelior, in eúmque contumax, cibi & vini auidus, præter milites prætorianos omnibus caſtris exoſus, Alexandri Magni admirator, quem, collo in læuum humerum detorto, reddere, & eius nomine vocari cuperet. Alexandrinorum dicacitatem vltus eſt ingenti eorum cæde: Perſas dolo magis quàm virtute fudit. Cùm Carris iter faceret, apud Edeſſam ſecedens ad onus ventris leuandum, à milite, qui quaſi ad cuſtodiam ſequebatur, occiſus eſt anno imperij 6. ætatis 43. Herodian. lib. 4. Egna. li. 1. Eutr. lib. 9. Aurel. Vict. Aelius Spart.

IVLIA, quæ erat Caracallæ nouerca, eiuſdem etiam vxor fuit. nam cùm eſſet pulcherrima, & quaſi per negligentiam ſe maxima corporis parte nudaſſet, dixit Caracalla, *Vellem, ſi liceret:* at reſpondit hæc, *Si libet, licet: an neſcis te Imperatorem eſſe, & leges dare, non accipere?* tunc nuptias celebrat, eíque copulatur, in cuius gremio, eiuſdémque filium nuper confoderat. Ael. Spartian.

OPILIVS Macrinus obſcuris parentibus ortus, Mauruſij generis,proditor,& necis Caracallæ cõſcius,imperat anno mundi 4180. à Chriſto nato 218. vnà cum Diadumeno filio formoſiſsimo.hic Artabano Parthorum Regi grauiter necẽ ſuorum ciuium vindicanti,quos occiderat Caracalla,primò reſtitit:poſtea miſsis legatis petiit pacem,eam libenti animo, interfecto Caracalla Parthus conceſsit.Inde cum ſe Antiochiam:recepiſſet, ac luxuriæ operam daret,iuſtam cauſam necis ſuæ præbuit exercitui,ac Baſsiani,vt putabatur, filium ſequendi, id eſt Heliogabalum.fugiens itaq; cum filio in vico quodam Bithiniæ occiditur: caput eius ablatum ad Heliogabalum perfertur.Iul Capito.Ael. Lam.vixit annos 50.imperauit menſes 14. cuius caput amputatum ad Heliogabalum eſt perlatum.

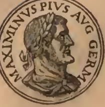
M. AVRE. Anto.Baſsianus Varius,Heliogabalus, victo Opi.Macrino imperat anno mundi 4181. à Chriſto nato 219. fuit hic impurus,ſuperbus,crudelis:honores & dignitates contulit in aurigas,mimos,hiſtriones.cùm omnia ſordidè ageret, iniretúrque à viris,ſtatim milites facti pœnituit: quare in Alexandrum,Heliogabali conſobrinum inclinauere animos:tandémq; Heliogabalum, cum matre & ſatellitibus, interficiunt, operam etiam dante Alexandri matre,quæ militibus clam pecunias dabat. tractum eſt cadauer per Circi ſpatia priuſquam in Tiberim præcipitaretur.Ael.Lamp.in Helioga.Herodianus li.5. vixit annos 18.imperauit 4.

AVREL. Alexander Seuerus,ab Heliogabalo adoptatus, poſt eum imperauit anno mũdi 4185. à natiui. Chriſti 223. à prima pueritia bonis artibus imbutus,pius, manſuetus & liberalis extitit:Chriſtianis fauit: vetuit ne mulieres vulgato corpore matrẽ illius Mammeam ſalutarent. in pretio habuit Vlpianum, & tanquam tutorem.bonorum principum vitam verſibus deſcripſit.Fures valde perſecutus eſt,quos inimicos reipub.dictitabat. cum ſolus accumberet,librum ad menſam habebat:quando conuiuas habebat, aderat Vlpianus atq; aliquot alij, quorum doctis ſermonibus ac diſceptationibus recreabatur inter epulas. aduerſus Parthos, quos vicit, exercitum duxit, habens milites tantæ grauitatis & modeſtiæ, vt quacunq; iter facerent,Senatores eſſe dicerentur,non milites.Ad Alexandri magni mores ſeſe componebat,cùm eiuſdem nominis eſſet,imò & exuperare ſatagebat, inquiens *multum intereſſe debere inter Romanum Alexandrum, & Macedonem.*clamabat ſæpe,atq; per pręconẽ proclamari iubebat, cùm aliquem emendaret,*Quod tibi fieri non vis,alteri ne feceris.* Tandem factione militari vnà cum matre in tentorio necatur. vixit annos 29.imperauit 13.Ael.Lãpri.& Herodi.li.6.

MAMMEA, mater Alexandri Seueri, à quibuſdam dicitur Chriſtiana fuiſſe, & ab Origene edocta.hæc filium eò coegerat,vt quæ menſæ ſupereſſent edulia,quamuis permodica, altera vice apponerentur.Aurel. Vict.Ab. Vſper.Euſe.li.6.cap.16.

IVLIVS Maximinus Thrax,è militaribus imperauit cum filio eiuſdem nominis, coactus à militibus, poſt Aurel. Alexandrũ anno mundi 4198.à Chriſto naro 236.altus fuit pedes 8.& digitum:tam validus vt Hercules,Achilles, Aiax,Milo,Anræus vocitaretur: tam ferox vt Cyclops,Buſiris,Sciron,Phalaris,Typhon,Gyges diceretur.hunc vſq; adeò reformidauit Senatus,vt vota in templis publicè fierẽt ne vnquam vrbem ingrederetur. erat ei perſuaſum niſi crudelitate imperium non teneri.ſimul verebatur ne propter humilitatem generis ſperneretur(fuerat ſiquidem in prima pueritia paſtor)quare ignobilitatis tegendę cauſa, omnes conſcios generis interemit.Aduerſus hunc Senatus Pupienum & Balbinũ Imperatores declarauit. Hic verò in Italiam ſtatim cum exercitu deſcendit:Aquileiáque fruſtra obſeſſa,à ſuis militibus penuria oppreſsis,cum filio diſcerpitur, conclamantibus cũctis militari ioco,*Ex peſſimo genere ne catulum quidem habendum.*horum capita Romam perlata ſunt.imperauit annos 3.vixit pater 50.filius 20.Herodi.li.7.& 8. Iul.Cap.Aur.Vict.

GORDIANVS ſenior ab exercitu Africano, ipſe Proconſul Africæ,Imperaror factus vnà cum filio eiuſdem nominis, à Senatu approbatus eſt: ídque in odium Iulij Maximini anno mũdi 4200.à Chriſto nato 238.At Capelianus, Mauritaniæ procuraror,in gratiam Maximini bellum Gordiano mouet, vincit:occumbit Gordiani filius:pater laqueo ſe ſuſpendit. imperarunt annum & ſex menſes, quo tempore etiam imperabat Iul. Maximinus.Vide Iulium Capit.

MAX. PVPIENVS, & Clodius Balbinus, ſiue Albinus, à Senatu Imperatores creati ſunt, & Gordians iunior Cęſar electus eſt:idq; aduerſus Iulij Maximini innatam crudelitatem. anno mundi 4 2 0 1. à Chriſto nato 2 3 9. Albinus in vrbe manet ad componendam rempublicam, Pupienus foris Iulium Maximinum vincit. tandem ambo Romæ à militibus occiduntur, cùm parum concordi inter ſe animo rempublicam adminiſtrarent:erant prætereà odio militibus, quòd à Senatu Imperatores facti eſſent. Imperarunt annum vnum ab obitu Maximini. Iulius Capit. Bap. Egn. li. 1.

GORDIANVS 13. annos natus Romæ cum ſupradictis Imperatoribus, Maximo Pupieno, & Clodio Balbino, ſiue Albino, imperauit. hic Senatui, populo & militibus charus, tũ ob claritatem generis, tum ob peculiares animi dotes, cùm bellum aduerſus inſoleſcẽtes Perſas per Miſitheũ confeciſſet, Philippi præfecti dolo interficitur. nec tamen fuit inulta optimi principis cædes: quicunque in eum coniurauerant, crudelibus affiicti ſuppliciis interierunt. huius ſucceſsibus cùm poſſet Perſicum nomen deleri, Philippi inſidiæ obſtiterunt. fuit hic maioris Gordiani ex filia nepos. imperauit annos ſex, quinque ſolus, vnum cum Pupieno & Balbino. dixit aliquando, *miſerum eſſe Imperatorem, nempe apud quem vera ferè reticeantur.* Conſulito Iul. Capitol.

M. IVL. Philippus, occiſo Gordiano iuniore, ab exercitu Imperator declaratus, ad Senatum ſcripſit de morte Gordiani (nempe graui cum morbo periiſſe) & de ſuaipſius electione, poſtulans vt confirmaretur. Senatus, rem non planè intelligens, eum Imperatorem confirmat, anno mundi 4207. à Chriſto nato 245. fuit hic Arabs, humillimo ortus loco, patre nobiliſs. latronum ductore. Miſitheum primùm veneno ſuſtulerat, Gordiani ſocerum, virum modeſtũ ac frugi, cuius conſilio Imperium augebatur: deinde Gordianum occîdit. Huius tempore Scythæ deſciuerunt, contra quos Marinum miſit, qui à militib. Imperator factus, ab eiſdem occiditur: atq; iterum ab iis Decius Imperator creatur. Aduerſus quem Philippus furens tendit, atq; à militibus occiditur Veronæ, medio capite ſupra ordines dentium præciſo: filius annorum 12. Romæ necatur, qui à quinquennio nunquam riſiſſe dicitur. Imperarunt annis 5. ſunt qui hunc primum Imperatorem Chriſtianum fuiſſe tradant, at perfidi mores obſtant. Bap. Egn. Capi. in Gordiano iuniore.

DECIVS miſſus à Philippo ad compriměnDos motus Mœſiacos, vt primùm prouinciam attigit, Imperator omnium conſenſu dicitur anno mundi 4212. à Chriſto nato 250. Hic ciuiles in Gallia motus ſedauit, prius quàm ad vrbem rediret. Aduerſus Scythas ad liberandas Thracias cum filio profectus, vnà cum filio perit, & loco, & fato aduerſantibus, equo ſedens, ne in manus hoſtium veniret, in paludem inſiliit: nec cadauer vſquam inuentum eſt. imperauit annis duobus. vixit quinquaginta. inter optimos annumeraretur, ſi à cruciatibus Chriſtianorum temperaſſet. Pompo. Lætus.

VIBIVS, ſeu Virius Gallus Hoſtilianus poſt Decium Imperator à militibus creatus eſt, anno mundi 4214. à Chriſto nato 252. hic cum Scythis fœdus pepigit, non ſine Romani nominis ignominia, tributum eis annuum pẽdens. tunc primùm reſpublica Romana iugum Scythicæ ſeruitutis accepit. hinc Barbari inſolentiores facti, nec tributo contenti, ingenti exercitu comparato, terra mariq; ſæpius irrumpunt: & Dardaniam, Thraciam, Theſſaliam, Macedoniam, & Helladam infeſtant. Scytharum exemplo alij hoſtes inſurgunt: iam viſcera Syriæ penetrant Parthi, & Armenias fugato rege Tyridate occupãt. Interim pernicioſa peſtis orbem peruaſit, quæ ex Aethiopia orta, per annos 15. terras propè omnes exhauſit. proueniſſe ex infelicibus Galli auſpiciis viſa eſt, vt qui proditione Imperium arripuiſſet, Chriſtiani etiam dogmatis hoſtis erat. Ita Imperium Galli infauſtum, rerum geſtarum monimentis obſcurum, clade generis humani memoriæ traditum eſt. Hic cùm aduerſus Aemilianum in Mœſia Imperatorem factum proficiſcitur, prælio victus, à ſuis militibus vnà cum filio Voluſiano occiditur, annos natus 47. imperauit annos 2. Pom. Læ. Bap. Egna. Eutro. Oroſi. li. 7. cap. 21.

VOLVSIANVS, Galli filius, à patre Imperij conſors factus, mortis item conſors & ſocius fuit.

AEMILIANVS Libycus, dux limiti Sarmatico in Mœſia à Decio præpoſitus eſt, nec à Gallo ſubmotus. is itaq; cũ Scythæ, ſolertiſsimum latrocinandi genus, contenti tributo non eſſent, id pro cõcione ſuis militibus pollicitus eſt, ſi hoſtes viciſsẽt. Pręmio accenſi vicerunt. reuerſus in Mœſiam Aemilianus præmia perſoluit. Hoc ſucceſſu adeò gratus victori exercitui fuit, vt ab eo ſit Imperator appellatus. ad hos motus opprimendos Gallus cum filio profectus non profecit. Aemilianus ad Senatũ ſcribit ſe Imperatorem lectum, promittit ſe Meſopotamiam, & Armenias recuperaturum, depulſurum vndiq; hoſtes. At verò priuſquàm opus aggrederetur, qui in Alpibus erant milites Valerianum Imperatorem faciunt. tunc qui ſub Aemiliano erant, ne ciuili bello, & cognato ſanguine ſe inficerẽt, eum ob humilitatem generis trucidant: Valeriano, ob generis nobilitatem, & laudatiſs. mores, ſeſe dedunt. vixit Aemilianus annos 40. imperauit menſes 3. Pom. Læ. Eutro. li. 9. Bap. Egn. Aur. Vict.

VALERIANVS, maioris ſpei quàm fortunæ, imperauit anno mundi 4216. à Chriſto nato 254. hic duplici nomine calamitoſiſsimus extitit: tũ quòd à Sapore Perſarum Rege victus acie (ſiue dolo ſuorum, ſiue eius imprudentia id acciderit) in captiuitate conſenuit: tum quòd Gallienum filium reliquit, qui Caligulæ ac Viteliis ſimillimus, Imperium contaminauit. Vixit Valerianus annos 70. imperauit 4. ante captiuitatem ſuam vnà cum filio. Quandiu captiuus vixit, Rex Sapor incuruato eo, pedem ceruici eius imponens, equum aſcendere ſolitus eſt. Aurel. Vict.

GALLIENVS Romæ à Senatu Auguſtus creatus eſt, quãdo & pater Valerianus ab exercitu in Rhetia. Ab initio Imperiũ nõ infeliciter adminiſtrauit:at poſtea in luxũ & ſocordiã lapſus,mirum in modum afflixit: externis hoſtibus adeò inſultantibus vt fœminæ Imperium in eius contemptum occuparint, & tyranni 30.ex ipſo & in ipſum quoq; inſurrexerint Imperium. Græcia,Macedonia,Pontus,Aſia vaſtata eſt à Gothis:Pannonia à Sarmatis,Quadiſq; depopulata eſt.Germani vſq; ad Hiſpanias penetrarunt,& ciuitatem nobilem Tarraconem expugnauerũt, opulentiſsimam , vt inquit Pomponius Mela. Parthi Meſopotamia occupata,Syriam ſibi cœperunt vendicare. Dacia, quæ à Traiano vltra Danubium fuerat adiecta,tum amiſſa eſt : quòd ſi Poſthumus in Occidente , Odenatus in Oriente Imperium non ſuſtentaſſent,actum de Rom.Imperio eſſet.Gallienus nouiſsimè aduerſus Aureolum profectus,à militibus ſuis , commento Aureoli,ad Mediolanum obſeſsi,vnà cum fratre Valeriano occiditur. Annos vixit 50. imperauit 15. tam cum patre quàm ſolus. Eutro.lib.9.Aurel.Vict.Bap.Egna.lib.1.Pom.Le.Trebel.Pol.

SALONINA natione,& Pipa nomine,ſiue Pipara, Marcomannorum Regis filia fuit,quam per pactionem conceſſa parte ſuperioris Pannoniæ , matrimonij ſpecie accepit Gallienus: ex hac Salonianum alterum filium ſuſcepit , quem in locum defuncti Cornelij filij ſui , qui fuerat Cæſar creatus , ſubrogauit. Conſulito Trebellium Pollionem,& Sextum Aurelium Victo.

SEQUUNTUR triginta tyrannorum imagines, ſubiectis illorum vitis per compendium, ex Trebellio Pollione illis ferè contemporaneo. hi ſiquidem tyranni Imperium inuaſerunt partim vi, partim dolo, temporibus Ualeriani & Gallieni Imperatorum: quare & tyranni dicuntur, non quòd tyrannicè, hoc eſt iniquè, ſe geſſerint, (nam nonnulli etiam inter eos optimi innocentem vitam duxerunt) ſed quòd Imperium vſurparint, nonnulli etiam coacti, ſeque Cæſares & Auguſtos appellari paßi ſint. Porrò, dubium eſt magiſne Ro. Imperium labefactarint, an aſſeruerint: ne, diffluente luxu & laſciuia Gallieno, ac patre eius Ualeriano, bello Perſico occupato, quinetiam à Perſis victo & capto, omnino illa ipſa miſera Ro. reſp. peſſum iret: dum vndiquaque ab ingruentibus hoſtibus premeretur. Cæterùm Titus & Cenſorinus, qui in hac tyrãnorum ſerie vltimi duo habentur, extiterunt, alter Iulio Maximino, alter verò Fl. Claudio imperante, qui Gallieno ſucceßit. Fuerunt alij vulgati 30. Athenis Tyranni, Lyſandri temporibus, qui pauſo poſt arreptam Tyrannidem à Thraſybulo victi ſunt, & popularis ſtatus tunc reſtitutus eſt: ſicuti diximus in priori huius operis parte, pagina 122. Porrò eadem phraſi, imò iiſdem pene verbis vſus ſum, quibus autor meus Trebellius Pollio: qui ſi haud ita purè latinè loquatur, ipſe viderit: inſtitutum meum fuit eius orationem ac mẽtem perſequi: quemadmodum & aliorum quorum ego in hoc opere cito autoritates.

CYRIADES primus è 30. Tyrãnorum numero fuit: eorum inquã qui temporibus Valeriani & Gallieni Imperatorum imperarunt. hic dum luxuria ſua & moribus perditis ſanctum ſenem eiuſdem nominis patrem grauaret, direpta magna parte auri & argenti, Perſas adiit: atq; Sapori regi coniunctus, hortator belli Romanis inferendi fuit. Antiochia capta & Cæſarea, Cæſarianum nomen accepit: atq; inde vocatus Auguſtus, cùm omnem Orientem vel virium audacia, vel terrore quateret, patrem etiam interemit: ipſe quoq; per inſidias ſuorum, cùm Valerianus iam ad bellum Perſicum iret, interemptus eſt. Conſulito Trebellium Pollionem, in horum 30. Tyrannorum vitis, vt ſemel te candide lector, commonefaciam.

POSTHVMVS vir fuit bello fortiſsimus, atque in pace conſtantiſsimus, in omni quoque vita grauis, vſqueadeo vt Saloninum filium ſuum eidem Gallienus in Gallia poſitũ crederet, quaſi cuſtodi vitæ, morum, & actuum Imperialium inſtitutori. Sed vt plerique aſſerunt (quod eius non conuenit moribus) poſtea fidem fregit, & occiſo Salonino ſumpſit Imperium. Vt autem verius plerique tradiderunt, cùm Galli vehementiſsimè Gallienum odiſſent, puerum autem apud ſe imperare ferre nõ poſſent, eum qui commiſſam regebat Prouinciam, Imperatorem appellarunt, miſsiſque militibus adoleſcentem interfecerunt. Sic omnibus Gallis acceptiſsimus, Gallias per annos ſeptem inſtaurauit, ſubmotis omnibus Germanicis gentibus. Sed cùm ſe grauiſsimè gereret, Lolliani opera interemptus eſt.

POSTHVMVS iunior,ſupradicti Poſthumi filius,à patre appellatus eſt Cæſar,ac deinceps in eius honorem Auguſtus. Hic cum patre dicitur interemptus, tum cũ Lollianus in locum Poſthumi ſubrogatus, delatũ ſibi à Gallis ſumpſiſſet Imperium. fuit ita in declamando diſertus,vt eius controuerſię inter Quintiliani declamationes dicantur inſertæ.

LOLLIANVS fuit quidem vir fortiſsimus,ſed rebellionis gratia minorem apud Gallos autoritatem de ſuis viribus tenuit.attamen nonnihil reip.profuit:nam pleraſq; Galliæ ciuitates,nonnulla etiam caſtra Poſthumus per ſeptem annos in ſolo barbarico ædificauerat,quæ ipſo interfecto Poſthumo, ſubita irruptione Germanorum,& direpta fuerant, & incenſa:hæc Lollianus inſtaurauit,deinde à ſuis militibus,quòd in labore nimius eſſet,occiſus eſt:idq; factione Victorini, Victorinæ, ſeu Victoriæ,filij,quæ poſtea Mater caſtrorum appellata eſt, & Auguſtæ nomine affecta,cùm ipſa per ſe fugiens tanti ponderis molem, primùm in Marium,deinde in Tetricum atq; eius filium contuliſſet imperia.Ita Gallieno perdente rempub.in Gallia primùm Poſthumus,deinde Lollianus, Victorinus deinceps, poſtremò Tetricus affectatores Romani nominis extiterũt. Lolliani autẽ vita in multis obſcura eſt, vt & ipſius Poſthumi: ſed priuata virtute clari,non nobilitatis autoritate vixerunt.Vide Trebe.Pol.

VICTORINVS militaris induſtriæ vir à Poſthumo ſeniore in partem vocatus eſt Imperij,& cum eodem contra Gallienum conflixit:cúmq; adhibitis non paucis Germanorum auxiliis,diu bella traxiſſent,victi ſunt. Tunc,interfecto etiam Lolliano,ſolus Victorinus in Imperio remanſit:qui & ipſe,quòd matrimoniis militum & militarium corrumpendis operam daret, à quodam actuario,cuius vxorem ſtuprauerat, factione Agrippinæ,percuſſus eſt, Victorino filio Cæſare appellato, ab ipſa auia Victorina,ſeu Victoria,quæ Mater caſtrorum dicta eſt: hic autem Victorinus filius, adhuc puerulus, ſtatim eſt interemptus, cùm apud Agrippinam pater eius eſſet occiſus. De hoc Victorino Iulius Aterianus ſic ſcriptum reliquit, *Victorino qui Gallias poſt iuniorem Poſthumum rexit, neminem exiſtimo præferendum: Non in virtute Traianum, non Antoninum in clemẽtia, non in grauitate Neruam, non in gubernando ærario Veſpaſianum, non in cenſura totius vitæ, ac ſeueritate militari Pertinacem, vel Seuerum. Sed omnia hæc, libido in mulieres inſana ſic obliterauit, vt nemo audeat virtutes eius literis mandare, quem conſtat omnium iudicio condignas voluptatis pœnas luiſſe.*

VICTORINVS iunior, Victoriæ nepos, Victorini ſupradicti filius fuit: hic & à patre & ab auia, ſub eadem hora qua ipſe pater Victorinus interemptus eſt, Cæſar eſt nuncupatus, ac ſtatim à militibus occiſus. diceres iram diuinam de paternis flagitiis etiam in hoc puero ſupplicium ac vindictam ſumpſiſſe.

MARIVS, interemptis Victorino, Lolliano & Poſthumo,triduò tantùm imperauit: vir quidem ſtrenuus, ac militaribus vſq; ad Imperium gradibus euectus. Antea opifex fuerat ferrarius,cuius manus vel ad feriendum,vel ad impellendum robuſtiſsimæ fuerunt:nam fortiſsimos quoſq; vno digito ſic afflixit, vt quaſi ligni vel ferri ictu percuſsi dolerent. Huius concio prima fuit,*Scio,commilitones,poſſe mihi obijci artem priſtinam,cuius omnes teſtes eſtis:ſed dicat quiſque quod vult,vtinam ſemper ferrum exerceam: Non vino,non floribus,non mulierculis,non popinis,vt facit Gallienus, indignus patre ſuo,& ſui generis nobilitate, depereã. Ars mihi obiiciatur ferraria,dum me exteræ gentes ferrum attrectaſſe ſuis cladibus recognoſcãt.* Occiſus eſt à quodam milite, quem dedignari ac ſpernere videbatur,cùm tamen eius quondam miles ille operarius in fabrili officina fuiſſet, dixiſſéq; fertur inter occidendum, *hic eſt gladius quem ipſe cudiſti.*

INGENVVS, qui Pannonias regebat,àMœſiacis legionibus Imperator dictus eſt : neq; in quoquam melius conſultum reip.à militibus videbatur,quàm quòd inſtãtibus Sarmatis creatus eſt Imperator,qui feſsis rebus mederi ſua virtute poſſet. Sed Gallienus(vt erat nequam & perditus, ita etiam , vbi neceſsitas coëgiſſet,velox,fortis , vehemens & crudelis) Ingenuum bello vicit:eóq; occiſo in omnes Mœſiacos tam milites quàm ciues, ita ſæuiit,vt in pleriſq; ciuitatibus viros è medio tolleret. fertur Ingenuus expugnata à Gallieno ciuitate , ne in tyranni veniret poteſtatem,domum intraſſe,in qua ſe pugione transfodit.

REGILLIANVS Illyrico Præfectus, militari ioco ad imperium vocatus eſt, autoribus Mœſiacis legionibus. Nã cum milites cum eo quidam cœnarent, agitata eſt quæſtio, vnde Regilliani nomen? cui reſponſum eſt, credimus quòd à regno. Tum aliquis cœpit quaſi grammaticaliter inflectere, rex, regis, regi, Regillianus. Milites itaque (vt eſt hominum genus pronum ad ea quæ cogitant) hoc omine ſumpto, poſtridie ipſum vt Imperatorem ſalutarunt. Fuit vir in re militari ſemper probatus, & Gallieno iam ante ſuſpectus, quòd dignus videretur imperio: nec à Gallieno promotus erat, ſed à patre eius Valeriano, quemadmodum & Claudius, Macrianus, Ingenuus, Poſthumus & Aureolus, qui omnes in imperio interempti ſunt, cùm mererentur imperium. Mirum ſanè fuit in Valeriano, quòd omnes quoſcunq; duces fecit, poſtea militum teſtimonio ad Imperiũ peruenerunt. ſed fortuna cum Valeriano & bonos principes tulit, & Gallienum diutius quàm oportebat, reip. reſeruauit. Cæterùm Regillianus cùm multa fortiter contra Sarmatas geſsiſſet, autoribus Roxolanis, conſentientibúſque militibus, & timore prouincialium, ne iterum Gallienus grauiora faceret, interemptus eſt.

AVREOLVS quoque Illyricianos exercitus regens, in cõtemptum Gallieni, vt omnes eo tempore, coactus à militibus, ſumpſit Imperium: cúmq; Gallienus fruſtra tentaſſet eum expugnare, pacem cum eo, contra Poſthumũ pugnaturus, fecit. Hunc Claudius, interfecto iam Gallieno, conflictu habito, apud eum pontem interemit qui inde pons Aureoli dictus eſt. Trebel. Pol.

MACRIANVS, Gallieno & Aureolo vſurpãte imperiũ, factus eſt Imperator, cum duobus filiis ſuis, Macriano & Quieto: idque conſilio & opera ducis Baliſtæ, ac omnium militum aſſenſu. Hic cùm ſtatim cõtra Gallienũ veniret, ac 45000. militum ſecum duceret, in Illyrico, vel Thraciarum finibus, congreſſus cum Aureolo, victus & cum Macriano filio interemptus eſt: triginta deniq; milia militum in Aureoli poteſtatẽ conceſſere. Domitianus autem eum vicit, dux Aureoli fortiſsimus, & vehementiſsimus, qui ſe originem diceret à Domitiano Imperatore trahere, atque à Domicilla. De hoc ſic ſcripſit Valerianus ad ſenatum è Perſidis finibus: *Ego P.C. bellum Perſicũ gerens Macriano totam rẽpub. credidi, quòd à parte militari ille vobis fidelis, ille mihi deuotus, illum & amat & timet miles: nec noua vel inopinata nobis ſunt: pueri eius virtus in Italia, adoleſcẽtis in Gallia, iuuenis in Thracia, ſeneſcentis denique in Illyrico & Dalmatia comprobata eſt, cùm in diuerſis prælijs ad exemplũ fortiter faceret: huc accedit quòd habet iuuenes filios Romano dignos collegio, noſtra dignos amicitia.*

MACRIANVS iunior vnà cum patre factus eſt Imperator, vnà item cum patre cuius merito imperare cœperat, à Domitiano victus, triginta, vt ſuperius dictum eſt, milibus militum ſpoliatus eſt. De hoc multa dicuntur quæ ad fortitudinem pertinent iuuenilis ætatis. fuit matre nobili, patre tantùm forti & militia claro. Trebel. Pol.

QVIETVS cum patre & fratre,Baliſtæ iudicio, Imperator eſt factus.Sed vbi comperit Odenatus, qui olim iam Orientem tenebat,ab Aureolo Macrianum patrem,Quietũ & eius fratrem Macrianum victos,militéſque Macriani, in Aureoli poteſtatem conceſsiſſe, quaſi Gallieni partes vindicaret, adoleſcentem Quietũ cum Baliſta,præfecto dudum,interemit. Idem quoque adoleſcens,Ro.dignus Imperio fuit, vt vera Macriani proles.Porrò Macrianorum familia ſpeciale ſemper habuit,vt viri in auro & argento, mulieres in reticulis & dextrocheriis, & in anulis,& in omni ornamentorum genere Alexandri magni effigiem geſtarent. Trebel.Pollio.

ODENATVS, princeps Palmyrenorum, capto Valeriano,feſsis reipub.viribus, niſi ſumpſiſſet Imperium,in Oriente res perditæ eſſent.Nam hic collecto exercitu cõtra Perſas profectus eſt, cum vxore Zenobia & filio maiore, cui nomen erat Herodes. Niſibin primùm & Oriẽtis pleraq; cum omni Meſopotamia in poteſtatem recepit:deinde ipſum Regem,victum fugere coëgit, Saporem & eius liberos bello laceſsiuit, captis concubinis,capta etiam magna præda.Macriano interempto, filium eius Quietum,interfecit.Compoſito itaq; magna ex parte Oriẽtis ſtatu,à conſobrino ſuo Mæonio, qui & ipſe Imperium ſumpſerat, interemptus eſt,cum filio ſuo Herode,qui & ipſe poſt reditum è Perſide cum patre Imperator eſt appellatus.fuit Odenatus bellicoſus:præterea capiendis leonibus, pardis & vrſis à prima ætate aſſuefactus,iniuriarum cœli pertolerantiſs.cuius etiam vxor non minus viro fortis extitiſſe perhibetur: huius vxoris poſtea meminerimus pagina 75.

HERODES, non Zenobia matre, ſed priore Odenati vxore genitus,cum patre accepit Imperium, homo omnium delicatiſsimus,ac prorſus Orientalis,& græcæ luxuriæ, cui erant ſigillata tentoria,& aurati papiliones,& omnia Perſica. Denique ingenio eius vſus Odenatus,regias Saporis concubinas,& quaſcunque gemmas ac diuitias cepit, huic filio ſuo Herodi tradidit paterna motus indulgentia.Oderat illum Zenobia nouercali animo, quare commendabiliorem eum patri fecerat. Conſulito Trebellium Pollionem.

MAEONIVS Odenati conſobrinus inuidia extimulatus Imperatorem optimum , eundémque conſobrinum ſuum interemit, cùm ei nihil aliud obiiceretur, præter filij Herodis delicias.Dicitur autem primùm cum Zenobia conſpiraſſe , quæ ferre non poterat vt priuignus ſuus Herodes princeps diceretur atque autoritate præiret eius filios,Herennianum & Timolaum. Hic ſpurciſsimus fuit, quare Imperator appellatus per errorem,breui à militibus pro ſuæ luxuriæ meritis interemptus eſt.Videto vt ſupra.

BALISTA vtrum imperarit ambigitur: ſunt qui dicant Quieto per Odenatum occiſo, Baliſtæ veniam datam: attamen eum imperaſſe, quòd nec Gallieno, nec Aureolo, nec Odenato ſe crederet. Alij aſſerunt priuatum in agro ſuo interemptum. Multi & ſumpſiſſe illum purpuram, & more Romano imperaſſe, ac exercitum duxiſſe. Fuit vir quidem inſignis, valuit conſilio: expeditionibus & prouiſione annonaria ſingularis. Gratias egit Baliſtæ Valerianus per epiſtolam, in qua docet ſibi præcepta gubernandæ reipub. ab hoc data, gaudens quòd eius conſilio nullum adſcriptitium, id eſt vacantem haberet, & Tribunum nullum ſtipatorem qui non verè pugnaret. Hic nihilominus in tentorio ſuo cubans, à quodam gregario milite Odenati, in Gallieni gratiam dicitur interemptus. Vide Treb. Pol.

VALENS, militaris vir, ſimul etiam ciuilium virtutũ gloria pollens, Proconſulatum Achaïæ, dato à Gallieno tunc honore adminiſtrabat: quem Macrianus vehementer reformidans, miſſo Piſone interfici præcepit. At Valẽs ſibi diligentiſsimè cauens, nec aliter ſibi poſſe ſubueniri exiſtimãs, ſumpſit Imperium, & breui à militibus interemptus eſt. Fuit & alter Valens, huius auunculus, ſed par in ambobus fuit fortuna: nam & ille cùm paucis diebus Illyrico imperaſſet, occiſus eſt. Vide vt ſupra.

PISO ad interficiendum Valentem miſſus,vbi eum prouidum futurorũ imperare cognouit, in Theſſaliam cõceſsit,atque illic paucis ſibi cõſentientibus ſumpſit Imperium, Theſſalicúſq; appellatus,interemptus eſt, vir frugi, & ſummæ ſanctitatis, dictus ducere originẽ ab illa Piſonum familia, cui ſe Cicero nobilitandi cauſa ſociauerat. Ipſe quoque Valens,qui ad eum percuſſores miſiſſe perhibetur,dixiſſe fertur, *Non ſibi apud Deos inferos conſtare rationem,quòd quamuis hoſtem ſuum, Piſonem tamen iuſsiſſet occidi,virum cui ſimilem Romana reſpublica non haberet.*

AEMILIANVS coactus ſumpſit Imperium, cùm alioquin videret ob ſeditionem obortam vndecunque ſibi pereundum.Conſenſerunt ei Aegyptiacus exercitus,maximè in Gallieni odium.Nec ei ad regẽdam rempublicam animus defuit. Nam Thebaidem,totámque Aegyptum peragrauit: & quatenus potuit,barbarorum gentes armis ac autoritate ſubmouit. Denique Alexander,vel Alexandrinus,virtutum merito vocatus eſt. At cùm contra Indos pararet expeditionem, miſſo Theodoto duce,Gallieno iubente,dedit pœnas:ſiquidem ſtrangulatus in carcere,captiuorum veterum more,perhibetur.

SATVRNINVS, optimus ducum, à Valeriano dilectus fuit.hic cùm diſſolutionem Gallieni pernoctantis in publico,ferre non poſſet,& milites non Imperatoris exemplo,ſed ſuo regeret,ab exercitibus Imperator deſignatur:vir ſanè prudens, grauis, omnibus gratus, atq; adeò victoriarum barbararũ inſignis. qua die à militibus peplo Imperatorio eſt amictus, concione adhibita,dixiſſe fertur: *Commilitones bonum ducem perdidiſtis,& malum Imperatorem creaſtis.* Cùm multa ſtrenuè in Imperio geſsiſſet, tandem quòd eſſet ſeuerior,& grauior militibus,ab iis ipſis à quibus creatus Imperator fuerat,interemptus eſt. Vide Trebel.Pollio.

TETRICVS, ſenior,pop.Rom.Senator, cùm præſes in Gallia eſſet,ad capeſſendum Imperium inſtigatus eſt à Victoria, ſiue Victorina. Auguſtum itaque eum appellari fecit, filiúmque eius Cæſarem nuncupauit,mortuo Victorino eiúſque filio. Tandem cùm multa feliciter geſsiſſet,diúque imperaſſet,ab Aureliano victus, militum ſuorum impudentiam & procacitatem vix ferens,grauiſsimo principi,ſimul ac ſeueriſsimo volens ſe dedit, Aureliano inquam:cui & ſtatim ſcripſiſſe fertur,

Eripe me his inuicte malis.

Sed tamen ſeuerus ille Aurelianus hunc virum Senatorem,Conſularem,Galliarum præſidem,in triumphum duxit,quo tempore & Zenobiam.pudore deinde victus, eum quem triumphauerat toti Italiæ præfecit, nec ſolùm viuere,ſed etiam in ſumma dignitate eſſe paſſus eſt,ſæpe collegam,nonnunquam commilitonem, aliquando etiam Imperatorem eum nuncupans. Vide vt ſupra.

TETRICVS iunior, ſuperioris Tetrici filius,appellatus eſt Cæſar (vt dixi) à Victoria,cùm illa Mater caſtrorum ab exercitu nuncupata eſſet.hic vnà cum patre in triumpho ductus poſtea omnibus Senatoriis honoribus functus eſt illibato patrimonio , quod quidem ad ſuos poſteros tranſmiſit. Narrabat auus Trebellij Pollionis hunc ſibi familiarem fuiſſe , neq; quenquam illi ab Aureliano , aut poſtea ab aliis principibus eſſe prælatum. Vide Trebel.Pollionem.

TREBELLIANVS factus eſt in Iſauria princeps , ipſis Iſauris ſibi ducem quærentibus:quem cùm alij archipiratam vocaſſent,ipſe ſe Imperatorem appellauit : monetam etiã cudi iuſſit:in intima Iſaurorum loca ſe contulit:munitúſq; locorum difficultaribus & montibus,aliquandiu apud Cilicas regnauit : ſed per Gallieni ducem Cauſiſoleum,natione Aegyptium , fratrem Theodoti,qui Aemilianum ceperat,in campum deductus,victus & occiſus eſt.Neq; tamen poſtea Iſauri,timore ne in eos Gallienus ſæuiret,ad obſeruantiam,ac præſtandam fidem quauis principum humanitate allici vnquam potuerunt.Denique poſt Trebellianum pro barbaris habentur.Non ſunt ſtatura decori , non virtute graues,non inſtructi armis , non conſiliis valentes , ſed hoc ſolo ſecuri,quòd in editis poſiti,adiri nequeũt.Vide vt ſupra.

HERENNIANVS, & Timolaüs, Odenato patre nati ſunt, quos moriens ſuperſtites reliquit pater. horum nomine Zenobia mater vſurpauit Imperium, ac rempub. adminiſtrauit diutius quàm fœminam decuit: paruulos Ro. Imperatorio habitu oſtendit purpuratos, eoſdémque adhibuit concionibus quas illa quaſi vir ſæpe ad populum habuit, Didonem, Semiramidem, & Cleopatram ſui generis principem inter cætera prædicās. De horum exitu incertum eſt: aiunt nonnulli ab Aureliano interemptos, alij morte ſua extinctos: nā & Zenobiæ poſteri etiam Romæ inter nobiles agebant tempore Trebellij Pollionis, qui horum vitas deſcripſit.

TIMOLAVS, ſupradicti Herenniani frater, breui Grāmaticam conſecutus eſſe dicitur: fratri fuit haud abſimilis, eum tamen ingenio longè anteuertit. nam potuiſſe Timolaüm ſummum etiam Latini ſermonis Rhetorem inſtituere tradunt. Conſulito quem ſupra citaui autorem.

CELSVS peplo deæ cœleſtis ornatus, appellatus eſt Imperator ab Afris, autore Vibio Paſsieno Proconſule Africæ, & Fabio Pomponiano duce limitis Libyci. Hic priuatus ex Tribunis, in Africa poſitus, in agris ſuis degebat: ſed ea iuſtitia & corporis magnitudine, vt dignus videretur Imperio. At verò per quendam mulierem Gallienam nomine, cõſobrinam Gallieni, 7. Imperij die interemptus, atq; adeò etiã inter obſcuros principes vix relatus eſt. corpus eius à canibus laniatum eſt: nouóque iniuriæ genere imago eius in crucem ſublata eſt, perſultãte populo quaſi patibulo ipſe Celſus videretur affixus.

VICTORIA, ſeu Victorina, vbi filium ac nepotem ex filio Victorinos, inquam, à militibus vidit occiſos, ac Poſthumũ, deinde Lollianum, Marium etiam, quem principem milites nũcuparãt, interfectos, Tetricũ, cuius ſupra memini, ad Imperium adhortata eſt, vt virile ſemper facinus tentare auderet. inſignita eſt præterea hoc titulo, caſtrorum mater, ſicq; ab exercitu vocitabatur. Cuſi ſunt eius nummi æreí, aurei, & argentei. Non diu vixit: nam Tetrico imperante, vt pleriq; aiunt, occiſa, vt alij aſſerunt, fato ſuo extincta eſt. Itaq; dum Gallienus popinatur, ac inter lenones & meretrices degit, partes Gallicanæ, orientales itẽ, Ponti, Thraciarum & Illyrici occupantur: mulieres deniq; imperant, nempe Zenobia & Victoria: de Zenobia meminerimus ſtatim, quam cum Aureliano collocauimus: nam illam vicit, ac triumphauit.

TITVS Tribunus Maurorum,qui à Maximino inter priuatos relictus fuerat,inuitus,atq; à militibus coactus, imperauit: atq; intra paucos dies,poſt vindicatam defectionem, quam Magnus,vir conſularis,Maximino parauerat, à ſuis militibus interemptus eſt.imperauit menſes 6.domi foriſque fortunatus, ſed Imperio parum felix.huic fuit vxor Calphurnia nomine, ſancta & venerabilis fœmina,de genere Cenſorinorum, id eſt Piſonũ. Hæc vniones Cleopatræ habuiſſe perhibetur, & lancem 100. librarum argenti,cuius pleriq; poëtæ meminerunt, in qua maiorum eius expreſſa viſebatur hiſtoria.

CENSORINVS, vir planè militaris, atq; antiquæ in curia autoritatis,cùm poſt omnes honores(nã multis functus fuerat)in agro ſuo degeret ſenex(atq; vno pede claudicans, eo vulnere quod bello Perſico Valeriani temporibus acceperat) factus eſt Imperator,& ſcurrarum ioco Claudius quaſi claudicans appellatus eſt.Hic cùm ſe grauiſsimè gereret, neq; à militibus ob diſciplinam cenſoriam ferri poſſet,ab his ipſis à quibus Imperator fuerat deſignatus,interemptus eſt. extabat tempore Trebellij eius ſepulchrum,in quo grandiuſculis literis iuxta Bononiam inciſi erant omnes eius honores,vltimo tamen verſu adſcripto,

Felix ad omnia,infeliciſſimus Imperator.

Hactenus de iis qui Imperiũ vſurparunt à Gallieno ad Fla.Claudium:de quo mox tractabimus,perſequentes ipſorum Rom.Imperatorum ſeriem.

FLA. CLAVDIVS poſt Gallienum imperauit anno mundi 4 2 3 1. à natiuitate Chriſti 2 6 9. Hic Sarmatas, Getas, Scythas, & Quados deuicit: Daciam recuperauit: Aureolum vicit, ac Imperio exuit. Alemannorum tam multa millia cęcîdit, vt vix media pars exercitus eorum ſupereſſet. Imperator optimus remp. bene adminiſtrauit. Senatus auream illi ſtatuam in Capitolio poſuit. A pleriſque Gordiani, cuius ſupra meminimus, filius exiſtimatus eſt. Hic Gallieni morientis ſententia Imperator deſignatus eſt, ad quem etiam regia miſit ornamenta. biēnium imperauit: & Diuus eſt appellatus: moriens Aurelianum commendauit, quaſi ſuffragium ferens, vt poſt ſe ille imperaret. Conſulito. Aur. Vict. Pomp. Læ. Bap. Egna. lib. 1. atq; Eutro. lib. 9.

AVRELIVS Quintillus Flauij Claudij frâter fuit: hunc Senatus, nuntiata Claudij morte, Cæſarem Auguſtum appellauit: at exercitus interea Aurelianum Imperatorem lêgit. Poſtquàm nuntium ad vrbem peruênit, illius conatibus ſe imparem cùm videt, venas ſibi ſoluit, & pôſt paulò deceſsit, 17. Imperij die. fuit hic ante Imperium Italici præſidij dux. Videto Pomponium Lætum, in Claudio.

VALE. AVRELIANVS imperauit poſt Quintillum anno mundi 4 2 3 3. à Chriſto nato 2 7 1. Hic quanquam patre colono inter Daciam & Macedoniam genitus, haud diſsimilis fuit Magno Alexandro, nam Ro. vrbem triennio ab inuaſoribus receptauit, cùm Alexander annis 13. ad Indiam peruenerit. Hic Sueuos & Sarmatas vicit: Marcomannos, qui Mediolanum vaſtarant, attriuit: Imperium ad antiquos fines perduxit: validioribus muris vrbem ſepſit. Sæuus ac ſanguinarius hic, etiam ſororis filium interfecit: ipſe itidem fraude ſerui, inter Conſtantinopolim & Heracleam occiſus eſt. imperauit an. 5. menſes 6. primus apud Ro. diadema capiti innexuit, gemmíſque & aurata veſte vſus eſt. Vide Aure. Vict. Bap. Egna. lib. 1. & Eutro. lib. 9.

ZENOBIA, bellicoſa mulier, quæ ſe de Cleopatrarum Ptolemæorúmq; gente iactabat, nomine filiorum an. 8. imperauit, víxq; tandem ab Aureliano victa & triumphata, conceſsit in iura Romana. Cùm illam Aurelianus cepiſſet, interrogauit exprobans, *Quid, ò Zenobia, auſa es inſultare Romanis Imperatoribus?* at reſpondit hæc, *Imperatorem te eſſe agnoſco, qui vincis.* fuit caſtiſs. vocem habuit claram & virilem, oculos nigros ac vigentes: dentes tam cãdidos vt pleriq; margaritas putarent: ingenium diuinum. venuſta fuit, ſeuera, atq; etiam clemens vbi oportuit: in triumphum ducta, ſub gemmarum pondere anhelãs ſæpe reſtitit, alioqui fortiſsima: collum, manus, pedes aureis vinculis ac catenis, irretiebantur. huic agrum dedit Aurelianus: vixítque hæc more matronæ Ro. Vide Trebel. Pollio.

AN. TACITVS poſt Aurelianum imperauit anno à mundo condito 4238. à Chriſto nato 276. Siquidem Aureliano interempto, 7.menſes vacauit Imperium: interim milites ad Senatum, Senatus ad milites Imperatoris eligendi prærogatiuã deferebant. Tandem Senatus hũc Senatorij ordinis Auguſtum dixit. Quàm verò ampliſsimi ordinis iudiciũ à militari tumultu diſtet, Taciti electio oſtẽdit, cùm in curia teſtatũ ſit, *neminem aut iuſtius quàm grauem virũ, aut prudentius quàm doctũ imperare poſſe.* Verùm hic tantus vir ſexto imperij ſui menſe obiit. Vide Oroſ.lib.7.cap.24. Hic ducenteſimo Imperij die, vt inquit Aurelius Victor, apud Tarſum febre periit: at 6.menſe poſtquam imperare cœperat, militari ſcelere periiſſe ſcribit Bap.Egn.lib.1.

FLORIANVS, Taciti frater, cùm ſuo iudicio ad tantam velut hæreditatem mortuo fratre properaret, Imperium & inuaſit, & arripuit. Itaque cùm vix duobus menſibus præfuiſſet, quaſi per ludum Imperio vſus, & ad ludibrium fortunæ euectus eſſet, à militibus occiſus eſt, aut ad Probi imperantis nuntium, ſolutis ſibi venis, expirauit. Conſulito autores quos ſupra.

AVRE. PROBVS, verè probus, mortuo Tacito, ac Floriano fratre, ex alio patre, imperauit anno mundi 4 2 3 9. à Chriſto nato 2 7 7. patrem habuit agreſtem Dalmatici ſanguinis: ſed nec genus humile, nec qui præceſſerat Florianus obſtitit quominus omnium conſenſu Imperator diceretur, vir omnium amātiſs. pacis, bellíque artibus clariſsimus. Hic Gallias à barbaris occupatas, ingenti prælîorum felicitate aſſeruit: ita ſe & in toga & in militia geſsit, vt res ipſa nomen ſequeretur. Saturninum in Oriēte, Proculum & Bonoſum Agrippinæ Imperiū vſurpantes oppreſsit: Sarmatas cōtudit: tyrannos omnes ſuſtulit: pacem orbi reſtituit. Pace terra maríque parta, dicere ſolebat *milites minimè neceſſarios fore, cùm deſunt hoſtes, quos nuſquam virtute ſua futuros, mox ſibi promittebat*: quæ vox inuidiam ſibi apud milites conflauit. In Smirnēſi agro, natali ſuo dum moram trahit, tumultu militari occiſus eſt, anno Imperij 6. Pompo. Læ. Eutro. lib. 9. Egna. li. I.

CARVS Narbonæ genitus, ab exercitu Imperator dictus eſt anno mūdi 4 2 4 5. à Chriſto nato 2 8 3. filios ſuos, Carinum & Numerianum, Cæſares dixit. Hic dum bellum Sarmaticum gerit, nuntiato Perſarum tumultu, ad Orientem profectus eſt cum filio Numeriano Cæſare, doctiſs. iuuene: bellum itaq; Perſicum, quod Probus parauerat, aggreſſus, Meſopotamiam cepit, Cteſiphontem vſque peruēnit. quod ſi fulmine ictus non fuiſſet, dum ad Tigrim fluuium caſtrametaretur, regnum Perſicū ſubuertiſſet. Aure. Vict. Oro. lib. 6. cap. 2 4. imperarunt hic, & duo proximè ſequentes, annos duos.

CARINVS, Cæſar à patre dictus, omnibus ſe ſceleribus inquinauit: plurimos innoxios fictis criminibus occidit: matrimonia nobilium corrupit. Ad extemum trucidatur, eius præcipuè tribuni opera, & dextera, cuius dicebatur coniugem polluiſſe. Conſulito Aur. Vict. Eutr. li. 9. imperauit annos duos.

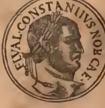
NVMERIANVS Cæſar Carini frater, Carino tamen longè abſimilis fuit. hic nempe adoleſcens tum probitatis, tum eruditionis eximiæ, maximè verò ad poëticen natus erat, atque etiam ad arma. hic itaque miles, orator, poëta, dum oculis æger in occluſa lectica ferretur, cōfecto bello Perſico, vnà cum patre, ab Apro ſocero, Imperium inuadere cupiēte occiditur. Nec eius mors inulta eſt, cōcionātem Aprum Diocletianus manu propria confodit. Imperarunt hi tres, Carus, Carinus & Numerianus, annis duobus. Pomp. Lætus.

DIOCLETIANVS Dalmata, Amilini Senatoris Libertinus, matre atq; oppido nomine Dioclea, vnde & Diocles dictus, imperauit anno mũdi 4247 à nat. Chriſti 285. hic Carinũ omnibus odioſũ prælio vicit: at 2. Imperij an. cùm tãtã molem grauiorem animaduerteret quàm vt vnus eſſe vniuerſæ par poſſet, Maximianum Herculium Auguſtum creat, ac in conſortem Imperij legit. anno 6. Conſtantium Chlorum, & Galerium Maximianũ ſiue Maximum, cognomento Armẽtarium, Cæſares creat in Aegypto: Alexandriam 8. menſibus obſeſſam cepit: Achilleum Alexãdriæ imperium affectantem feris obiecit. anno Imperij 22. principatu ſe abdicat Nicomediæ, & Herculius Maximianus Mediolani eodem die: cúmque in propriis agris conſeneſcens, ab Herculio atq; Galerio ad recipiendum Imperium rogaretur, tanquam peſtem aliquam deteſtans, reſpondit: *Vtinam Salonæ poſſetis viſere olera noſtris manibus inſita, profectò nunquam iſtud tentandum iudicaretis*: ſícq; per decem annos priuatus, & Imperij mole exoneratus vixit. Attamen adorari aliquando voluit: Chriſtianos etiam afflixit. vixit annos 78. imperauit 22. obiit vel alienatione mentis, vel hauſto veneno, dum veretur Licinium ac Conſtantinum. Aure. Vict. Eutr. li. 9. & Bap. Egna. li. 1.

MAXIMIANVS Herculius in cõſortẽ Imperij à Diocletiano aſcitus, tanquam filius patri obtemperauit: in Gallia & Africa exortos tumultus, armis repreſſit: Romæ cum Diocletiano triumphauit: Dein à Diocletiano perſuaſus, ſe Imperio abdicauit: rem miram, vt ſponte, nec grauante ſenecta, vel rerum mole (nam pacatus erat orbis) vterq; in ordinem ſe redegerit. At verò Imperium iterum affectans Maximianus, dum inſidias Conſtantino, genero ſuo ex Fauſta, parat, Maſsiliæ captus, ſtrangulatur. regnauit annos 21. vnà cum Diocletiano. Pom. Eutro. lib. 9.

CONSTANTIVS Chlorus & Galerius Maximinus ſiue Maximianus,ambo à Diocletiano & Maximiano Herculio, priuſquam ſe imperio abdicarent,Cęſares facti ac adoptati ſunt, propter varia bella in diuerſis locis pullulantia.Conſtantius natus patre Eutropio, qui genus ab Aenea deducebat, & matre Claudia,Claudij Auguſti filia,Galliis,Hiſpaniis,Italiæ & Africæ præfuit:Galerius Illyrico,Græciæ & Orienti.At verò hac diuiſione Imperij facta, Conſtantius natura mitis, & diuitiarum ſpretor,Italiæ & Africæ Imperium recuſat,quòd putaret ab vno tantũ pondus minimè ſuſtineri poſſe:in Galliis & Hiſpaniis tantùm regnat,propẽſus ad promerendam Gallorum gratiam, nec à vera pietate abhorrens. Vxores habuit duas,prior fuit Helena, ex qua Conſtantinum magnum ſuſcepit:poſterior fuit Theodora,priuigna Maximiani Herculij:quam dimiſſa Helena,coactus eſt ducere.obiit Conſtantius Eboraci,quod eſt oppidum in Britannia, anno 2. poſtquam Imperio ſe Diocletianus abdicauit: nam longè antea Cæſar factus, & à Diocletiano adoptatus fuerat.duos igitur veri Imperij annos Conſtantio tribuo,ab ipſa abdicatione Imperij à Diocletiano,quæ facta eſt an.mun. 4 2 6 9. à Chriſto nato 3 0 7. hoc regnante nulli motus in ſuis ditionibus extitere, hoſtes popu.Rom.ab armis ceſſauere. Dictus eſt Chlorus, à colore,quaſi virens. Vide Pom.Læ.Egna.li.1.

HELENA, prior vxor Conſtãtij, ac magni Conſtantini mater,annos nata 80.diuinitus monita,Ieruſalem perrexit: crucem in qua Chriſtus pependit, non ſine labore reperit: Romæ diem obiit,ſuperſtite filio,Deo hominibúſque gratiſsima, anno mundi 4 2 8 6. à Chriſto nato 3 2 4. Vide Euſe.lib.10.cap.7.& Supple.Chro.

SEVERVS à Galerio Maximiano,ſiue Maximino, adoptatus eſt, poſtquam Conſtantius Italiam & Africam reliquit: adoptatum Italiæ & Africæ poſtea præfecit. Romæ autem prætoriani Imperatorem fecere Maxentium,non abnuente Senatu. Aberat tunc ab vrbe Seuerus, qui citò rediit:ſed Maxentij vires ſtatim creuerant:quare impar viribus Seuerus,fugit,cupiens adire Maximianum qui in Illyriis erat:at verò interim Rauennæ captus occiſúſque eſt. Vide Pom.Læ.in Conſtantio.

MAXENTIVS Romæ à prætorianis Imperator factus, vt tyrannus imperauit.Porrò Maximianus ſororis Galerij filius, relicto in Illyriis Licinio,quem adoptauit, mortuo Seuero, Romam proficiſcitur,pugnaturus contra Maxentiũ:in itinere certior fit de futura ſuorum militum defectione, ſi in prælium deſcẽderet:quare in Illyriã reuertitur.Interea bona pars nobilium Romanorum nuntium clam mittunt ad Conſtantinum, qui apud Gallos imperabat:exorant vti Romam,Imperij caput, tyrannide Maxentij liberet:tandem horum precibus cedens, Maxentium vincit:qui vnà cum equo in Tiberim inſiluit, ſubmerſúſque eſt,nec vſpiam inuentus.periit anno mũdi 4276. à nato Chriſto 315. imperauit an. 6. Cõſtãtino imperãte:hic haud fuit abſimilis Maximiano Herculio,Domitiano,& Cõmodo:pleroſque claros viros occidit, bona eorum diripuit, noua vectigalia excogitauit ac exegit: in occidendo & exigendo inexorabilis fuit,libidine item inexplebilis. Vide Pompo.Læ.in Conſtantio & Galerio.

LICINIVS in Dacia natus, mortuo Seuero, conſors Imperij factus eſt à Maximiano Galerio, anno mundi 4270. à Chriſto nato 308. ídque ob virtutem rei militaris. Prius Illyriis, poſt Orienti præfuit: parentes habuit agricolas, ipſe ruſticus & barbarus ruſticis & agrariis æquus, at crudelis etiam in Galerij liberos. literarum hoſtis fuit infenſiſsimus, quas venenum ac peſtem appellabat: quippe qui harum rudis ac expers adeò eſſet, vt ne nomen quidem ſuum decretis ſubſcribere poſſet. Chriſtianis aduerſabatur, nec deſtitit, ſæpius rogatus ab Conſtantino: quare Conſtantinus contra illum vires Gallicanas & Italicas iure expertus eſt. primis congreſsibus in Pannonia victus, conceſſit in Macedoniam Licinius: vbi vires reparantem, Conſtãtinus iterum adoritur, fugat in Aſiam. Tandem naualibus & terreſtribus præliis victus, mittitur Theſſalonicen, vt priuatus cum vxore degat. Sed cum rebelles adhuc animos homo ille vecors retineret, interfici iubetur. vixit an. 60. imperauit 14. Conſtantino imperante. laudatur quòd aulicorum inſolentiam mirè compeſcuerit, tineas ſoricéſque palatinos eos appellans. Pomp. Læt.

CONSTANTIA, vxor fuit Licinij, ac ſoror Conſtantini, quæ (vt fertur) fratrem adiit, pro Imperio mariti rogauit, deinde pro titulo tantùm, nec impetrauit: tandem pro ſalute rogans, impetrauit. Vide Pom. Læt. hæc Licinium iuniorem peperit, quem Conſtantinus Magnus Cæſarem creauit.

CONSTANTINVS Magnus,Conſtantij & S.Helenæ filius,cæteris fratribus patris etiam teſtamento, prælatus eſt. A Galerio Maximiano adhuc adoleſcens miſſus aduerſus Sarmatas,præter opinionem hoſtes profligauit: Ducem catenatum ad Galerium duxit.veritus ex ea laude gliſcentem Galerij inuidiam, Roma ad patrem in Angliam transfugit, qui paulò pòſt moritur. Tum cunctis qui aderãt annitẽtibus,ſed pręcipuè Eroco, Alemannorum Rege, imperat Conſtantinus,anno mundi 4271.à Chriſto nato.309.Regnũ Galliarum Hiſpaniarúmq;, & Alpium Cottiarum teſtamẽto relictum accepit.veteranis militibus agros aſsignatos, vt ad filios ſuos traſirent,primus inſtituit.Accerſitus in Italiam ab iis qui Maxentij tyrannidem ferre non poterant,biennio totam Italiam vrbémque Romam priſtinæ maieſtati aſſeruit. hæc laurus Italiam ei adiecit & Africam: fuiſſẽtq; his contẽtus niſi Licinius qui Orientem regebat, vltimi belli ciuilis cauſam præbuiſſet,quem vicit. Túncq; cognomẽ aſſumpſit Magni, quod antea ſoli Alexander & Pompeius acceperant.ita inſolens factus,plurimorum ſe nobiliũ,ſuorúmq; etiam cæde polluit.Attamen Chriſtum amplexus eſt, bonáq; quàmplurima in Eccleſiam cõtulit:Nicenam ſynodum 322. prælatorum, multis diſsidentibus,indixit:literis impenſè ſtuduit, eáſq; fouit. Bizãtium inſtaurauit,imperatoriámq; vrbem, & nouã Romam appellauit.vixit annos 66.imperauit 31.Pomp.Læt. obiit Nicomediæ in qua baptizatus fuerat ab Euſe.epiſc.huius mortem denuntiauit crinita ſtella. Eutro.lib.10:veneno aiunt periiſſe à domeſticis parato,cùm ille in Perſas bellum pararet.

FAVSTA, Herculij filia, & Conſtantini vxor,peperit ei Conſtantinum,Conſtantem & Conſtantium, Helenámque & Conſtantiam.Fauſtam occidit Conſtantinus vir.Pomp.Læt.

CONSTANTINVS, natu maximus filiorum Conſtantini Magni,patre mortuo,anno mundi 4 3 0 1. à Chriſto nato 3 3 8. imperat vnà cum fratribus Conſtante & Cōſtantio.hi, ſiue ex teſtamento patris,ſiue ex propria eorum voluntate,Imperium ita partiti ſunt,vt Conſtantinus Gallias,Hiſpanias,Britanniámq; inſulam obtineret:Conſtans Italiã cum Illyrico & Græciam:Cōſtantius Byzantium cum Oriente, qui Dalmatium patruelem Imperij ſocium haberet, quem poſtea militari factione oppreſsit.Nec durat diu fratrum concordia: nam Conſtantinus Gallico exercitu fretus,Conſtanti bellum infert: quod dum cupidius quàm cautius gerit,exceptus inſidiis, vulneribúſque confoſſus perit,ad Aquileiam,anno ætatis ſuæ 25.Imperij 3.Conſulito Pomp.Læt.& Bap.Egna.

LICINIVS, iunior,Conſtantini Magni ex ſorore Conſtantia nepos,creatus eſt Cæſar vnà cum Criſpo, eiuſdem Conſtantini ex Mineruina concubina filio, anno mundi 4 2 7 8. à Chriſto nato 3 1 6. verùm hi factione infauſtæ Fauſtæ interficiuntur.Aur.Vict.Pomponius Læt.hic Criſpus à Lactantio fuit eruditus.

CONSTANS, deuicto fratre Conſtantino, omni conatu ſuperatis Alpibus Galliam intrat, varióq; euentu biennio pugnãs, partem fratris in poteſtatem redigit. Primùm agit bonum principem, mox ſiue aduerſa valetudine, ſiue rerum proſperitate mutatus, ingratus omnibus eſſe cœpit, donec & ipſe Magnentij dolo, quem etiam ſeruauerat, dormiens intra tentorium, non longè ab Hiſpaniis, ad Helenam oppidum, opprimitur, anno ætatis 30. Imperij 13. Conſulito Pomp. Læt. & Bap. Egna.

CONSTANTIVS, cædem fratris Conſtantis vlturus, magno exercitu aduerſus Magnẽtium comparato, ingenti illum prælio, & memorabili, ad Murtium, ſiue Murſam, vicit: quo Romani vires Imperij penè concidêre, 53. millibus vtrinque deſideratis. Mox cum Magnẽtius bellum reparaſſet, & ad Lugdunum iterum victus eſſet, gladio ſibi latus aperuit. Cæterùm Conſtantius, iterum in Perſas contendens, dum ægrè fert Iulianum à militibus Auguſtum eſſe dictũ, iuxta Tauri montis radices æſtuantiſsima febre correptus, moritur, anno ætatis 40. Imperij 24. Hic orbis dominum ſe vocauit: Iulianum adoptauit. Conſulito autores quos ſupra.

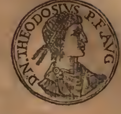

MAGNENTIVS, Comes duorum ordinum Auguſtæ (vrbs eſt Germaniæ)conuiuium militibus exhibuit à mane ad veſperam,more gentis. inde in cubiculum ingreſſus, ſtatim egreſſus eſt,indutus purpura,ac multis ſatellitibus cinctus:qui conſcij non erant,coacti ſunt aſſentiri:donatiuum dedit,poſuitq; cuſtodes ne quis rem aperiret.deinde cum lectiſsimis Gaïſonem mittit,qui Conſtantem in tentorio occidit, anno mundi 4312. à Chriſto nato 351. Hic Cæſarem facit Decẽtium fratrem, mittítque cum exercitu vti Gallias tueatur iámq; tota Italia: & Africa Magnentij erant.Conſtantius tunc in Oriente aduerſam fortunam contra Perſas experiebatur:ad quem legatos miſit cum literis,vti Oriente & Thraciis contentus eſſet:qui nihil reſpõdet, ſed Gallum patruelem Cæſarem faciẽs, eum in Oriẽte relinquit: ipſe Heſperios adit,vlturus fratris cædem.attamen ne ſua Roma bello vexaretur ciuili Galliam Magnentio permittit, ſi arma deponat:Tyrannus ſperans vincere,non paruit.pugnatur ad Murſam,magnis vtrinq; viribus:vincitur Magnentius:bellum reparat: victus iterum, tandem gladio occultè prouiſo mortem ſibi conſciſcit. Pom.Læ. in Conſtante. Aurel. Victo. Hic Deſiderium fratrem per furorem vulnerauit, & quoſdam ex amicis occidit, paulò ante quàm ſeipſum occideret.

DECENTIVS qui Gallias tuebatur, audito fratris ſui Magnentij caſu, laqueo apud Senonas vitam finiuit, ſibi metuens.horum frater Deſiderius Conſtantium adiit,à quo humaniſsimè exceptus eſt anno mundi 4316. à Chriſto nato 354. Pomp.Læt.Aurel. Vict.

FL. CL. IVLIANVS natus Conſtantinopoli, patre Conſtantio, Conſtantini Magni fratre, matre Baſilina, forma liberali fuit, ingenio callido, ad literas & ad arma apto. Hunc Cōſtātius patruelis, Magni filius Conſtantini, adoptauit, Cæſarem fecit, ad Gallias tuendas miſit. hoſtes hinc profligat, Gallias Alemannorū incurſu vaſtatas, ſub primū acceſſum, præter omnium ſpem aſſerit, regémq; Germanorū capit. Agrippinam (quæ nunc Colonia dicitur) recipit. Deinde aſſenſu totius exercitus Pariſiis Imperator & Auguſtus vocatur an. mun. 4 3 2 5. à Chriſto nato 3 6 3. Ad Conſtantium literas mittit exorans vt qui licet repugnans, Imperator ſit à militibus appellatus, in conſortiū Imperij admittatur: renuit Conſtantius. Ad bellum ciuile parat ſe Iulianus, item & Conſtantius, qui nihilominus febre correptus, cum deficeret ſucceſſorem ſtatuit Iulianum. Adepto itaq; Imperio, ſolus rerū ſumma potitus Iulianus, Perſis bellum mouet: verùm à transfuga quodam Perſa in inſidias deductus, cùm eum hinc inde Parthi vrgerent, ab vno ex hoſtibus, & quidem fugiente, cōto percutitur: & cum Philoſophis de immortalitate animæ tractās, paulò pòſt moritur, anno ætatis 31. Imperij, menſibus 19. à morte Conſtantini patruelis. Hic aduerſus fidem Chriſtianam libros edidit. Egna. lib. 1. Pomp. Læ. Aure. Vict.

IVVIANVS, ſeu Iouianus, è Pannonia, mortuo Iuliano electus eſt princeps, & ſtatim Anteſignani Iuuianum clamauerunt: tūc qui in medio, quiq; poſtremi erāt milites, opinati Iulianū reuixiſſe, ingenti lætitia effuſi, choreas ducebāt. Hic cū Perſis fœdus icit, Tranſtigritanas prouincias quinq; reddidit: atq; Arſaci Armeniæ regi, Ro. ſocio, & amico, opem ferre vetitus eſt. At è Perſide rediens hyeme aſpera, ingreſſus cubiculum noui tectorij, poſitis etiā ibi prunis, ex cruditate inſuper ſtomachi periit, anno ætatis 33. Imperij menſibus 7. Vide vt ſupra.

VALENTINIANVS Gratiani filius, è Pannonia ortus, quemadmodum & Iuuianus, apud Niceam, quæ vrbs eſt Bithyniç, Imperator à militibus poſt exceſſum Iuuiani creatur, anno mũdi 4 3 2 8. à Chriſto nato 3 6 6. huic reſiſtenti Imperium aggeritur: deinde Valentem fratrem conſortem imperij facit. Hi Procopium imperium inuadẽtem Conſtantinopoli oppreſſere. Inde Gothi, ac barbaræ nationes à Valentiniano Thracia exturbatæ: Septẽtrióque omnis cum Saxonibus ad officiũ, eiuſdem opera redacti ſunt. Parthi è Syria per legatos eiecti. Inquieta Germania ſub eo pacata eſt, Theodoſij maioris auſpiciis. Ipſe dum Quadorum legationem latrocinia excuſantem audit, ſubita accenſus ira incidit in morbum, quo areſcẽtibus venis, cum nihil ſanguinis emitti poſſet, obiit anno ætatis 55. Imperij 11. Pomp. Læt. Bap. Egna. alij ſcribunt eum ſubita ſanguinis eruptione, voce amiſſa, ſenſu integro expiraſſe: ídque ob intemperantiam ciborum, quibus artus ſuos diffuderat. Aurel. Victor.

SEVERA, vxor fuit Valentiniani, ex qua ſuſcepit ille filium nomine Gratianum, quem Auguſtum creauit pater Valentinianus. vnà cum Seuera, quinetiam ipſa operam dante, in vxorem accepit Iuſtinam, ex qua ſuſcepit Valentinianum filium alterum ac filias tres, Iuſtam, Gratam, & Gallam: lata, priuſquàm ſecundò nuberet, lege, vt qui vellet, duas impunè vxores aſſumeret: ſic populoſas fore gentes prædicabat. Eutrop. auctus li. 12.

VALENS, Valentiniani frater, qui cum eo, eiuſdémque gratia & benignitate, imperauit in Oriente, mortuo fratre cum Gratiano fratris filio imperat, anno mundi 4339. à Chriſto nato 377. hic poſt prædicti fratris obitum infeliciter cum Hunnis, Tartaris, Scythis & Gothis pugnauit: qui olim à regione trans Tanaim venerãt, & ſuperato nuper Iſtro (qui limes regionis erat) vagi Pannonias, Epirúmque & Theſſaliam, direptis & incenſis aliquot vrbibus, depopulabantur. Valens itaque properè ex Antiochia accitus, tantam peſtem auertere nõ potuit, ſed magna clade victus, terga dedit, & in fuga vulneratus decidit ex equo: deportatúſque in vile tugurium, ibidẽ, ab hoſtibus ſeptus, concrematur anno Imperij ferè 14. poſt fratris mortem tertio. ſic miſerè interit, qui pauló ante terror Orientis fuerat: ſed enim Chriſtianos poſt mortem fratris afflixit, Arrianæ factionis fautor: monachos pugnare coëgit, repugnantes occîdit. Pomp. Læt. Egna. Abbas Vrſpergenſis, Paulus Diaconus li. I.

DOMINICA, Valentis vxor fuit, quæ Conſtantinopolim obſidione liberauit, magna vi pecuniæ data Hunnis, Alaniſque & Gothis, qui victricibus ſignis, ſuperato Valẽtio, eam obſidebant. Pompon. Lætus. in Fla. Val. Valentiniano. Claruerunt hoc tẽpore Baſilius magnus, Cyrillus, Ambroſius, Epiphanius, Gregorius Nazianzenus, Theologi.

GRATIANVS, Valentiniani filius,à patre factus Auguſtus,cum eo imperauit annos 8.cum patruo Valente 3.cũ Theodoſio 5.attamen poſt patruum Valentem tunc demum ipſe imperat annos 6.auſpicatúrque anno mundi 4342. à Chriſto nato 380.Hic pietate in ſuos egregius,Valetinianum fratrem ex patre,Iuſtinæ filium,adhuc puerum,Auguſtũ dixit, patre patruóq; extinctis. Mox Theodoſium Hiſpanum in conſortem Imperij aſſumit(ad exemplum Neruæ, qui Traianum ex Hiſpania aſciuerat)eiq; Orientem committit vt eſſet velut vallum quoddam aduerſus Gothos,& Hunnos,qui Thraciam & Daciam, tanquam naturale ſolum,occupabant. Gratianus admodũ iuuenis, bellum apud Argentoratum formidoloſiſsimum ingenti felicitate confecit:nam pluſquàm 30000.Alemannorum interfecit. At verò dum tandem tantùm ſpicula & arcus meditatur,& paucos ex Alanis,quos ingenti auro ad ſe vocarat,veteri ac Rom.militi præfert,Maximus qui apud Britanniam tyrannidem arripuerat, in Galliam traiiciens, ab infenſis Gratiano legionibus excipitur. Gratianum Pariſiis fundit, & Lugduni ex improuiſo adortum, & in Italiam tranſire properantem,dolo circumuenit,& occidit. Eutro.auctus li.12.Põ.Læt.Aure.Vict.Egn.li.1.Oro.li.7.cap.33.

VALENTINIANVS Gratiani ſupradicti frater,à Maximo ex Italia pulſus ad Theodoſiũ,qui Oriẽti præerat,vnà cum Iuſtina matre adiit:à quo benignè ſuſceptus, & particeps Imperij factus,cum eo 7.annos imperauit.tãdem in occidẽtis regnum reſtitutus,dum Viennæ negligentius moratur, fraude Eugenij & Arbogaſtis,à cubiculariis noctu ſtrãgulatur, vt voluntariam ſibi mortem conſciuiſſe putaretur.Pomp.Læt.Eutro.lib.13.

THEODOSIVS, patre Honorio & matre Thermantia genitus,genere Hiſpanus,originem à Traiano principe trahens,accitus ex Hiſpania à Gratiano,Imperij conſors lectus, ac Orienti præfectus eſt,eodem certè anno quo ſolus imperat Gratianus.à cuius obitu ipſum merum Theodoſij imperium incepit, anno mundi 4348. à Chrſto nato 386. Hic Hunnos & Gothos diuerſis præliis vicit.cum Perſis quoq; pacem pepigit. Maximum,tyrannum, qui Gratianum interfecerat, & ſibi Gallias vendicabat,vnà cum Andragatio præfecto, ſubito incurſu vicit, ac proſtrauit. Valentiniano Imperium aſſeruit.Eugenium tyrannum atq; Arbogaſtem,in Valentiniani vltionē ſuſtulit,non ſine manifeſto numinis auxilio,vt exclamat Claudian. his verſibus:

O nimium dilecte Deo,cui fundit ab antris
Aeolus armatas hyemes,cui militat æther,
Et coniurati veniunt ad claſsica venti.

Aquileiam per inuias alpeis cùm raptim contendiſſet,deletis aduerſatiorum multis millibus, inſignem reportauit victoriam. Quantum veterum ſcripta & picturæ docent, Traiano fuit ſimilis corpore,& moribus:niſi quòd vinolentiam, & triumphandi cupiditatem ita deteſtatus eſt,vt bella non mouerit, ſed inuenerit,prohibuerítque lege,miniſteria laſciua,pſaltriáſque comeſſationibus adhiberi:&conſobrinarum,tanquam ſororum,nuptias vetuerit:tantum pudori & continentiæ tribuebat.obiit Mediolani,atatis anno 50. Imperij 17.nam 6.cum Gratiano,& 11.poſt Gratianum imperat.fuit pius,ſagax,nec à literis alienus. Aurel. Vict.Pomp.Læt.Bap. Egna.li.1.Pau.Diac.li.12.

FLACILLA, Theodoſij vxor, Arcadium & Honorium, qui etiam cum patre imperarunt,peperit. Vide Pomp.Lætum.

ARCADIVS & Honorius,Imperatoris Theodoſij filij, imperarunt cum eo 3.annos:attamen poſt mortem patris ipſiſsi mum eorum Imperium incipit,anno mundi 4359. à Chriſto nato 397.Arcadius Conſtantinopoli imperat, Honorius Romæ:ſed cùm per ætatem tantæ rerũ moli impares eſſent,tres Imperij tutores teſtamento ſanxit pater:Arcadio Rufinũ, Honorio Stiliconem commẽdauit:Africæ verò Gildonem præeſſe voluit. Quis autem animorũ receſſus intueri poſsit?ſanctiſsimum legati ius cupîdo regnãdi violat.Rufinus,clam miſsis muneribus,Alarico Gothorum regi capere arma contra Arcadium, perſuadet, vt eo metu imperium ipſe ab Arcadio extorqueat. Re intellecta, à militibus Italicis,perniciofus tutor obtrũcatur.caput cum dextra ante Conſtantinopolis portas pendens,ſpectãtibus ludibrio fit.Caianus Rufini ſceleris æmulus, eundem vitæ exitum habet. Imperauit Arcadius an.13.obiit Cõſtantinopoli. Pom.Læt.Bap. Egn.lib.1.

HONORIVS imperat Romæ eodẽ anno quo Arcadius Conſtantinopoli. poſt annos 3.Gildo, Africam ſibi vendicat: Maſcezelis fratris filios enecat,à quo ſuperatus,ſtrãgulatur.Maſcezelem inſoleſcentem vicit Honorius. Stilico Honorij ſocer regnum filio ſuo affectans,Sueuos, Vandalos, Alemannos magna prædæ ſpe ſollicitat: illi properant cum 200000. & Rege Radagaſo,qui in Italiam irrumpens capitur,& in carcere ſtrangulatur:in cuius locum hoſtes Alaricum Regem creant,qui Romam capit anno mundi 4373. à Chriſto nato 411. Tandem fraude cognita Stilico Vandalus vnà cum filio ſublatus eſt.impe rat Honorius annos 31.cum patre 2.cum fratre 3. cum fratris filio 16.obiit Romæ.Pau.Diaco.lib.4.Pomp.Lęt.Bap.Egna.lib.2.

THEODOSIVS iunior Arcadij filius, Orientale Imperium poſt patrem tenuit anno mundi 4372. à Chriſto nato 410. hunc puerum admodum, moriens pater reliquit ſub tutela Iſdigerdis Perſarum Regis: quod bene ceſsit: nam barbarus Rex tutelam ſumma fide geſsit, & pacem cum Romanis quoad vixit habuit. Honorio patruo defuncto Valentinianum Conſtantio & Placidia natum, Cæſarem facit, & peropportunè Romã mittit: nam Ioannem factione Caſtini Imperatorem factum, atque etiam Africam ſibi vendicantem, nouus princeps oppreſsit. Genſericus, Vandalorum Rex, poſt inſignẽ victoriam & magnam ſtragem, Carthaginem occupat. Ad Aquilonem Bleda & Attila, fratres, Hunnorum Reges, Illyricum & Thraciam Thermopylas vſque deprædantur: attamen omnia Theodoſius magna gloria tutatus eſt. Vide Pom. Læ. & Bap. Egn. vixit, imperauítq; annos 48. cum Honorio 21. poſtea 27. obiit morbo apud Conſtantinopolim. Vide Pau. Diac. li. 4. Hoc principe Venetiæ felicibus auſpiciis in aquis habitari cœpere. Neſtorius cum hæreſi nominis ſui, & cum Pelagianis, ſynodo Epheſina damnatur: & Pharamundus apud Francos primus regnat.

EVDOXIA, Leonis Athenienſis Philoſophi filia, Theodoſij vxor fuit, quæ præter egregiam formam, ſingularémq; pudicitiam, etiam literis excelluit: hæc filiam eiuſdem nominis peperit, quæ Valentiniano nupſit, quo Romæ occiſo, vt viri mortem vlciſceretur Genſericum ex Africa vocauit: qui Romam venit, ac rediens Eudoxiam viduam abduxit.

GENSERICVS, Alanorum, Vandalorúmque Rex ab Hiſpaniis euocatus à Bonifacio Africæ præfecto, in Libyam intromittitur, vt eidem Bonifacio aduerſus Sigiſuldum ſiue Suuldum opem ferat, nam Bonifacius ille Africam vſurpare conabatur. Genſericus itaque cum ſuis Alanis & Vandalis totam penè Africam ferro, flamma, rapinis crudeliſsimè deuaſtans, catholicam inſuper fidem Arriana impietate ſubuertit: anno mundi 4390. à Chriſto nato 428. poſt treis annos Hipponen obſedit: menſe 3. obſedionis D. Auguſtinus, in illa ipſa vrbe cuius erat Epiſcopus, obiit annos natus 76. nec vrbis ſuę ruinam vidit. Pom. Læt. Paul. Diac. li. 14. Ab. Vrſper.

ATTILA Hunnorum Rex omniúmq; Septentrionalium penè nationum, fratrē ſuum occidit, eiúſque ſubditos ſibi parere compulit. Hic Imperium Occidentale ambiens, ac Viſigothis inuidēs, exercitum 500000. hominum comparauit: in Galliam irrupit: cum Aetio, Imperatoris vicem gerente, & cum Theodorico Viſigothorum Rege, in campis Catalaunicis grauiſsimo prælio pugnauit: cæſa ſunt 180000. (alij ſcribūt 200000.) vtrinque hominum, inter quos Theodoricus: tātúmq; ſanguinis effuſum eſt, vt paruulus qui ibi labebatur riuulus, immodicus ſubito torrens effectus, cadauera ſecum traheret peremptorum. cōmiſſum eſt id prælium anno mundi 4414. poſt Chriſtum natum 452. nullus pedem retulit, nullus retro vulnus accepit: tanta contentione pugnatum eſt. At ſuperatus Attila, tandémq; reſipiens, Italiam peruaſit furibundus, actúmque eſſet de ea, ni Papa ſupplex illum adiens, totius Italiæ ſalutem reportaſſet. Vxorem exinde duxit Imperatoris Valentiniani filiam, aliàs minitatus Imperatori: dein alteram dūxit, cúmque nuptiarum die nimio ſe vino ingurgitaſſet, expirauit. Pau. Diac. li. 15. Ab Vrſper.

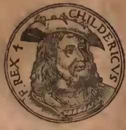

FARAMVNDVS, primus Francorum Rex incepit apud eos imperare anno mundi 4383. à Chriſto nato 421. fuit hic Marcomiri Francorum Ducis filius, ſed vt paulò altius rem repetam, Franci Troia oriundi(qua capta, Duce primùm Francione, ad Mœotim paludem ſe contulerant, nec procul ab ea vrbem condiderant, quam ad Valentinianum vſque Valentiani filium ac Gratiani fratrem incoluerant) Duce Marcomiro, Faramundi patre, in eam Germaniæ regionem, quæ nunc Franconia dicitur, conceſſerant tum cum ad vectigal penſitandum reuocati, Imperium, circa paludem Mœotidem agentes, detrectaſſent. Sub Faramundo primùm vſi ſunt legibus Frãci: tunc enim quatuor ex primoribus qui controuerſias dirimerẽt, elegerunt: tunc etiam lex Saliqua condita. Regnat Faramundus apud Francos annos 11. Robertus Gaguin. li.1. Paul. item Aemyl. li.1.

CLODIO, ſecundus Francorum Rex Faramundo patri ſuccedit, anno mũdi 4394. à Chriſto nato 432. Hic Thuringos ſubegit: Cameracum cepit: Romanos ad Rhenum proſtrauit: traiecto flumine, Tornacũ etiã cepit, in Galliã traiecit, finitimos Reges vicit: Burgundiam, Tholoſam, totámq; Aquitaniam in poteſtatem redegit: comatos voluit eſſe Frãcos, libertatis indicium, comatus ipſe dictus. Rexit annos 18. Vide vt ſupra.

MEROVEVS tertius Francorum Rex, ſuccedit Clodioni anno mundi 4 4 1 2. à Chriſto nato 4 5 0. ſiquidem occiſis à Bonifacio in Africa pueris Valentiniani Cæſaris, aduerſus eum à matre Placidia miſsis, ad tantæ cladis famam Franci, velut nouo claſsico exciti, hoc Rege in Galliam regreſsi ſunt. Cogitur Aëtius, exercitus Romani dux, cũ priſtinis hoſtibus Francis, Burgundionibúſq; fœdus ferire: cui etiam opem tulerunt aduerſus Attilam in campis Catalaunicis, vbi proſtratæ ſunt vtrinque 200000. armatorum: tũc rediit Attila in ſuam Hongriam. Porrò Aëtius Francos cum eximiis laudibus dimittit. Franci longius ſpe promota, Senonum etiam, Pariſiorúmque ac Aurelianenſium ciuitates occupauere. Quicquid in Gallia Meroueus Rex cum ſuis poſſedit, Francia dici cœpit. Expectatione autem magnorum nouorúmque motuum conſiliorúmque, Meroueus obiit, anno regni 10. Vide Paul. Aemyl. li. 1. Gag. li. 1.

CHILDERICVS, Merouei filius, vir bello clariſsimus, pacis artibus minus nobilis, ſucceſsit patri anno mundi 4 4 2 2. à nat. Chriſti 4 6 0. Hic cum pudicitiam illuſtrium fœminarum attentare diceretur, ob coniurationem procerum, ſibi fuga conſulere coactus, in Thuringiam ad paternos amicos ſe contulit, expectaturus fortunam aliquam redeundi: datis prius occultis mandatis amico Vidomaro, acerrimi ingenij viro: nummúmq; aureum cum in duas partes Childericus diuiſiſſet, alteram ſibi retinuit, alteram illi dedit, vt nulli nũtio fides haberetur, niſi qui partem nummi deferret. Sic itaque bello nil opus fuit ad recuperandum regnum: plus amicitiæ neceſsitudo, quàm vlla arma, valuit. Rexit annos 26. Vide vt ſupra.

VALENTINIANVS tertius,Conſtantio & Placidia genitus,ab Honorio cum matre pulſus,in oriẽtem proficiſcitur, à Theodoſio iuniore ſuſcipitur:ſubinde mortuo ipſo Honorio, Eudoxia Theodoſij filia in vxorem accepta,Romam opportunè miſſus,Ioannem tyrannum obterit: à Theodoſio Auguſtus appellatur,Romæque Imperat,anno mundi 4 3 2 9.à Chriſto nato 4 2 7.cum Genſerico ſtatim fœdus init,parte Africę, vt videri voluit,cõtento:& aduerſus Attilam Aëtij ductu, feliciter conflixit:quẽ Aëtium poſtea iuſſit occidi: à cuius militibus, in vltionem, ipſe Imperator paulò pòſt occiditur. Hoc principe Franci Gallias,Angli & Scoti Britanniam occupant. Vandali Africam populantur.Hunni Europam vexant & Italiam: tunc imperium Romanũ funditus eſt collapſum ad Carolum magnum vſque: nihilominus tamen interea Conſtantinopolitani Imperatores, Romanos ſe quoque Imperatores nuncupabant. imperauit annos 30. Pomp.Læ.Egna.Pau.Diac.lib.5.

MARTIANVS humili loco natus, militia tamen clarus, Pulcheriæ Archadij filiæ opera,Conſtantinopoli,poſt Theodoſium primũ admodũ ſenex imperauit.Cum Vandalis fœdus percuſsit: arma nunquam niſi prouocatus mouit:dicere ſolitus, *Non decere principẽ arma ſumere, dum licet ei in pace viuere.* Is Talianũ Iuliúmque(ambo fratres erãt,qui cum olim ægrum hoſpitio ſuſceperant,& aquilæ ſuperuolantis eius caput,auſpicium retexerãt, viaticóque 2 0 0.aureorũ inopem & ægrum recrearant) ſtatim vt princeps eſt dictus,illum Conſtantinopoli,hunc Illyrico pręfecit.Imperauit Martianus annis ſeptem,auſpicatus anno mundi 4413. à Chriſto nato 451. Vide vt ſupra.

FLA. Vale.Leo,primus Græcanici ſanguinis,Aſparis Patricij factione,poſt Martianũ Conſtantinopoli imperat anno mundi 4 4 2 0. à Chriſto nato 4 5 8.Aſpar conuenerat cum Leone, vt factus Imperator, Ardaburium eius filiũ adoptaret:quod Leo præſtitit:populus, vbi hæc nouit, Ardaburium cum patre interemit: vel vt alij ſentiũt,inſidiatum in ſe autores occidit:Anthemium Cæſarem fecit Leo, Romámque miſit: deinde Olybrium miſit qui Anthemium regno pelleret:at factione Richomeri iam iam fuerat Seuerus Lucanus Rauennæ Imperator electus. Leo Baſiliſcũ Patritium aduerſus Genſericum miſit,qui eum propulſauit,cùm iterum in Italiam irrumpere tentaret. Cum Oſtrogothis fœdus pepigit,(nam Illyrium vaſtabant) eíſque Pannoniã, acceptis obſidibus,incolendam cõceſſit. Hic Leo paulò ante obitum Leonem,Ariadnæ filiæ ſuæ filium,conſortem imperij fecit. Byzantium magna ex parte conflagrauit:præterquam quòd Italia in perpetuo motu fuit.Imperauit annos 17. Pom.Læt.Egna. lib.2.Pau.Diac.lib.16.

LEO iunior,puer ab auo relictus,cum annũ præfuiſſet, Zenoni patri,aut ſaltem vitrico,manibus ſuis diadema impoſuit,pa trémque pro ſe deinceps imperare iuſsit.Egna.lib.2.

ZENO Conſtantinopoli imperat anno mundi 4437. à Chriſto nato 475. fuit ex Iſauris Ciliciæ, obſcuri ſanguinis, facie deformis, moribus tyrãnus, vt Iſaurum agnoſcas. Hic Theodoricum Oſtrogothorum Regem cum vnice diligeret, Conſulẽ fecit, ac in Italiam aduerſus Odoacrem miſit: occurrẽtem Odoacrem Theodoricus prælio vicit, fugauit: fugiens Odoacer, intra mœnia vrbis non admiſſus, citiſsimè Rauennã contendit. triennium ibi obſeſſus, tandémque à Theodorico in fidem receptus, contra fidem truculenter excarnificatur. Pellitur regno Zeno à Baſiliſco, factione vxoris Auguſtæ, cùm in Iſauriam conceſsiſſet maritus Imperator: non multò pòſt reuerſus Zeno Baſiliſcũ expulit, quem vnà cùm filio inedia mori coëgit. Sunt qui viuũ adhuc incluſum ab vxore ſepulchro tradant. Hoc principe incendium adeò graue fuit, vt præter maximam vrbis partem conflagratam, centum & viginti librorum millia combuſta ſint: inter quæ & Homeri poëma, inteſtino draconis 120. pedũ, aureis literis deſcriptum. Pom. Læ. Pau. Diac. lib. 6. Egna. lib. 2.

ARIADNA, ſupradicti Zenonis vxor, fratrem Baſiliſcũ Imperatorem fecit, filiúmque eius Cæſarem, abſente quidem viro ſuo, qui rediẽs ſupplicium de patre & filio ſumpſit, vti iam dictum eſt. Bap. Egna. lib. 2. Romanorum Principum.

FLA. Vale. Anaſtaſius, Conſtantinopoli poſt Zenonem, Ariadnæ opera, imperat, anno mundi 4454. à Chriſto nato 492. Hic à Græcis cognominatus eſt Dicoros, à diſcoloribus oculorum pupillis, quarum dextra nigricãs, ſiniſtra cœrulea fuit. inter bonos principes referendus veniret, quanquam humili loco ad imperium ſit euectus, niſi poſtea mutatus Eutychianæ hæreſi adhæſiſſet: vnde illi aduerſus orthodoxos graue diſsidium conflatum. Legatos Indorum cum muneribus venientes, placidiſsimè audiuit. à mari ad Selymbriam lõgum murum duxit, ne incurſiones Myſorum, Bulgarorum, & Scytharũ obeſſe poſſent. Athenodorus Tyrãnus in Cilicia pœnas luit: & Longinus tanquam fera dilaniatus eſt. Hunni, non cõtenti Armenorum ſpoliis, Cappadociam vaſtauerũt, & vſque ad Lycaoniam vrbes diripuerunt. Ad Aquilonem Vitalianus rebellauit: vt quieſceret nongenta pondo auri ab Imperatore accepit. Getæ Macedoniã, Theſſaliam, Epirum diripuerunt: quibus, pro captiuis redimendis aurum cùm miſiſſet Anaſtaſius, nec ſufficeret hoſtium votis, Barbari captiuos aut in domibus ſuffocarunt, aut pro mœnibus in conſpectu multitudinis trucidarunt. obiit octuagenario maior, ſubita morte, vel fulmine tactus, ob hereſim vt aiunt, imperij anno 28. Pom. Læ. Egna. lib. 2.

IVSTINVS Thrax, dolo imperium adeptus eſt: nã mortuo Anaſtaſio, accepta ab Amãtio eunucho pecunia vt militi pro Theocritiano eligendo diſtribueret, in ſe cautè Thrax ſuffragia vertit. fuit primùm ſuûm cuſtos, deinde boum, pòſt lignarij cuiuſdam miniſter, poſtea miles, deinde princeps ordinis, hinc Comes, dein Imperator: annis 9. optimè præfuit, & feliciter. Vide vt ſupra.

AMALASIVNTHA Theodorici filia Athalaricique Gothorum Regis mater fuit, cum qua imperauit ipſe filius octo annos, auſpicatus anno mundi 4488. à Chriſto nato 526. hæc mortuo filio Athalarico Theodatum cognatum in conſortem imperij legit: verùm ingratus hic, ac perfidus, eã paulò pòſt relegauit, tandem etiam obtruncari iuſsit: nec ita diu poſtea imperauit: quinetiam ipſum Optaris occidit: quare Gothi Vitigem Regem crearunt: quem captũ Beliſarius Rauenna potitus, Conſtantinopolim duxit. Blondus lib.3. Deca.1. Pau. Diac. lib.7. Ab. Vrſper. Pom. Læ. in Iuſtiniano. Pau. Emy. lib.1. de re. Franc.

ATHALARICVS Gothorum Rex, Theodorico auo materno, (qui Gothorum primus in Italia imperauit 34. annis) iuuenis admodum, nempe octo annorum, ſucceſsit: huius immaturam ætatem mater rexit, erudiendámque ciuilibus, priuſquam bellicis artibus curauit: nam pater Eutharicus obierat. hic ætatis anno 16. imperij 8. deceſsit. Vide vt ſupra.

CLODOVEVS hoc nomine primus, Francorum Rex quintus, Francicæ vtique religionis conditor, ſucceſsit patri Childerico anno mundi 4448. à Chriſto nato 486. Hic vxorẽ duxit Chriſtianam Clotildem Burgundionem. Syagrius, Egidij Romani filius (eius qui, expulſo Childerico, Frãcis præfuerat) à Sueſsionibus expulſus, Toloſam cõfugit ad Alaricũ Viſigothorum Regẽ: à quo proditus, & Clodoueo redditus, ſecuri percutitur. Sic deſiere expulſi & cæſi in Galliis imperium habere Romani. Deinde Clodoueus Turingiã debellat: à Rheno ad Sequanã regnum ampliat: ad Ligerim vſque fines ſuos extendit. In bello quod ad Tolbiacũ geſsit, periculi magnitudine, dolorúmque diffidentia, repentè vouit ſe Chriſtianũ fore: voto facto Germanos hoſtes vicit, ſubegit, tributa impoſuit: à D. Remigio Remẽſi Epiſcopo cũ Frãcis omnibus baptizatur. Poſt hæc Gundebaldũ Burgundiæ Regẽ regno & patria cedere coëgit: Alaricũ Regẽ cum ſuis Viſigothis fudit. Mœnia Engoliſmę ruinoſa in cõſpectu Clodouei vrbẽ aggreſſuri ruũnt: illinc Burdegalã vſque hoſtes inſecutus, iterũ vicit. Omnes tum ferè Gallias, & vniuerſam Alemaniã Rex ſub ditione tenuit: ab Anaſtaſio Imper. dona recepit, Patritiatus & Cõſulatus titulũ, & inſignia, coronã inſuper auream, multis vnionibus diſtinctã, quã poſtea Romã D. Petro offerẽdã remiſit. rexit an. 30. Hic Lutetię ſepultus eſt in ęde quã D. Petro & Paulo erexerat: hodie Fanũ D. Genoueſes vocatur. Aem. li. 1.

CHILDEBERTVS patri Clodoueo ſucceſsit ann. mũdi 4478. à Chriſto nato 516. Hic Almaricum fundit, occidit: Hiſpanias populatur: ſororem, quòd ab Arriana hæreſi abhorreret, à viro Almarico Alarici filio durè tractatam, reducit. Tandẽ obiit ſine liberis anno regni 45. Sepelitur in æde D. Germani ad Pariſios ab eo erecta, & dicata D. Vincentio.

IVSTINIANVS, Iuſtini ex ſorore nepos,ab auunculo, paulò ante obitum ſucceſſor inſtituitur,imperátque anno mũdi 4491. à Chriſto nato 529. Hic Romani imperij gloriam plurimum ampliauit. Primùm Perſas, Beliſarij opera, intra ſuos fines continuit,fudit,fugauit,trans Eufratem abire coëgit:iura imperij toto Oriẽti poſuit:Beliſarium cum victoria redeuntem, & aureo curru triumphantem Iuſtinianus magno plauſu excepit. Inde eodem duce Romam à Gothorum ſeruitute aſſeruit: Africa quoque recuperata,Gelimerem, Vandalorum Regem, catenis vinctum Conſtantinopolim miſit Beliſarius:triumphus maior Perſico fuit. Narſete duce,occupato aliunde Beliſario,tãdem Gothos deleuit Iuſtinian. Leges,fuſiſsimè antea diſperſas, opera Triboniani contraxit: Inſtitutionum libros quatuor edidit: Codicem inuulgauit. Maximus ſanè princeps, niſi auariciæ, & delirij Eutychiani reus fuiſſet. Serici vſus è Perſis ad Græcos hoc tempore tranſiit,iampridẽ deſitus. Moritur morbo, & mente captus,anno ætatis 82.imperij 38.Pom.Læ.Pau.Diaco.lib.7. & 8.Egna.lib.2. Eutr.auctus lib.16.autor eſt,Iuſtinianum morte præuentũ cùm edictum vbique à pietate alienũ tranſmiſiſſet.

THEODORA vxor fuit Iuſtiniani, ex quo matrem Iuſtinæ ſuſcepit Iuſtinianus. Hæc fraudem molita eſt in Syluerium Papam,quem Beliſarius falſis teſtibus conuictum in exilium miſit,vbi etiam mortuus eſt.conſulito Eutropium auctum lib.16.

CLOTARIVS Francorum Rex ſeptimus , atque huius nominis primus , ſuccedit fratri Childeberto, imperátque Francis anno mundi 4522. à Chriſto nato 560. Hic tertiam redituum eccleſię partem ſibi dari iuſsit : cui dationi Turonum Archiepiſcopus liberè & fortiter ſe oppoſuit, vaticinatus regno ſpoliatum iri Regem , ſi pauperum bona imminueret aut eriperet. Cranum filium bello ſubactum, cum vxore, liberis, & vniuerſa familia exurendum curauit. is enim patri non obſecundans, multa Galliæ dãna intulerat , primùm à Childeberto patruo inſtigatus, deinde ſocero Aquitaniæ duce eius cauſam defendẽte. Conabus Britannus eum excepit , ac tutatus eſt. Socerum illum Rex ferè perdiderat. Britannum autem paulò ante filij necem interemerat. Rex Cõpẽdij obiit anno regni quinto. Pau. Aemy. lib. 1. Robertus Gaguinus lib. 2.

CHEREBERTVS, qui & Aribertus , patri Clotario ſuccedit anno mundi 4527. à Chriſto nato 565. nam ei, diuiſa inter fratres hæreditate paterna, Pariſij ſorte obuenere: Chilperico Sueſsionum regnum, Guntrano Aurelianenſium, Sigiberto Metenſium. Fertur Cherebertus paucos annos vixiſſe, muliere quauis corruptior, ſcortationi & luxui addictiſsimus: computantur tamẽ in chronicis anni nouem adminiſtrationis huius Childeberti. Pau. Aemy. lib. 1. Ro. Ga. lib. 2.

IVSTINVS Iunior, filius filiæ Iuſtiniani Imperatoris, poſt auum imperat Conſtantinopoli anno mundi 4 5 2 9. à Chriſto nato 5 6 7. Hic æmulus Iuſtini, atque perinde ac filius à Iuſtiniano in regia ſemper enutritus, facili admodum ingenio fuit, atque ad promerendam, ex liberalitate, hominum gratiam accommodato. Cum Perſis fœdus pepigit, tributo, quod Romani annuum his penderent, ſublato. Porrò Narſes cùm poſt Gothicam victoriam Italiæ præeſſet, accuſatur apud Iuſtinum, malę adminiſtrationis: hic per literas ſe purgat. Sophia Iuſtini vxor, ſcripſit ad Narſetem vt ad penſa muliebria rediret, eunuchus enim erat Narſes, quare eum oderat. tunc Longobardi, Germanica gens, qui in Pannonia erant, à Narſete indignato vocati, in Italiam irrumpunt, quam ab Alboino Rege ad Deſiderium, per 2 0 4. annos in principatus diuiſam tenuere: reſponderat vtique Sophiæ Narſes, ſe talem texturum telam, quam ipſa diſcutere & diuellere nequiret: obiit graui pedum dolore Iuſtinus anno imperij 11. Pomp. Læ. Egna. lib. 2. Longinus, primus Rauennę exarcha fuit anno mundi 4 5 3 3. à Chriſto nato 5 7 1.

TIBERIVS Conſtantinus adoptatus à Iuſtino, rem per ſeptennium ſatis feliciter adminiſtrat, Perſas ſæpe profligatos, intra ſuos fines compellit, recepta Meſopotamia. Longobardi rupto fœdere vrbem Romam graui obſidione premunt: ſed eos iniuria decidentium imbrium depellit: nihil hoc principe fortunatius, ſi res vt in Oriente, ita in Occidente ſucceſsiſſet. vixit ſumma cum pietatis & liberalitatis opinione. Pomp. Læt. Egna. lib. 2. Diac. lib. 8.

MAVRICIVS, Cappadox, Tiberij Conſtantini gener fuit:à Socero ſucceſſor declaratur, imperátque ann.mun. 4547. à Chriſto nato 585. Hic imperium ſub initia Perſis victis, Scythis afflictis, Longobardis repreſsis, ac Hunnis è patrio ſolo in ſolitudines pulſis, feliciter adminiſtrauit. Mox tamen cùm præ auaricia, ſtipendia aut nulla aut rara daret, coniuratur in eum ab exercitu cui præerat Phocas imminens Sarmatiæ. Tandem cùm fruſtra Phocæ inſidias, ſomnio etiam admonitus præcauet, cúmque miles ſtipendio fraudatus, ſeditioſius agit, ab eodem Phoca imperio & vita priuatur Mauricius anno ætatis 66. imperij 20. vxor, liberi, omníſque eius proſapia cum eo ſublata eſt. Turcaicum nomen tunc primùm Aſiæ auditum. Pomp.Læ.Egna.lib.2. Hic Mauricius Childeberto Francorum Regi ſummam argenti miſit vt Longobardos Italia exturbaret. Pau. Diac.lib.8. mirũ eſt ſanè in hoc Imperatore opum cumulandarum cupiditatem eius oculos ita excęcaſſe, cum præſertim notarius primùm fuiſſet, deinde miles, poſtea pręfectus vigilum, deinde Imperatoris gener, poſtea Auguſtus. Diſcant itaque Principes auaritiam nõ tantùm illos dedecere, ſed & damno & exitio interim illis eſſe:(exemplo ſint Imperatores Pertinax & Mauricius) contrà verò maximum eſſe Principis ornamentum liberalitatem.

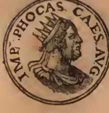
CONSTANTINA, Tiberij Imperatoris filia, Mauricij vxor fuit, ex quo liberos ſuſcepit, qui vnà cũ patre & matre cęſi ſunt, vti dictum eſt. Vide autores quos ſupra.

CHILPERICVS,poſt fratrem Cherebertũ apud Francos imperat anno mundi 4536. à Chriſto nato 574. Initio Chilpericus neque omnia tenebat,neque fortior erat. Inter fratres de regno lis eſt.Sigiberto in Germania trãs Rhenũ occupato,Remorum oppidũ quod ditionis Sigiberti erat, nonnulláque in Campania loca Chilpericus adoritur: parátque bellum quantum poteſt maximum cum filio Theodeberto. Sigibertus redit: Sueſsionum deditione facta,Theodebertum capit, quem ſtatim ad Chilpericum remittit,iureiurando tamen prius aſtrictũ,vt ne vnquam bellũ aduerſus eum ſuſciperet.Attamen iuſſu patris, violato iureiurando,contra patruũ dimicans occiditur Theodebertus.Rebus accisis Chilpericus Tornacũ ſe recipit.Sigibertus magna pompa cum vxore Brunechilde Pariſios ingreditur: atque poſt paucos dies cùm ſtatuiſſet fratri ne vitam quidem ſaluã iri, à duobus percuſſoribus,quos Fredegũda Chilperici vxor immiſerat,trucidatur:Hæc tandem etiam cum adultero Landrico,virum,regẽ,noctu à venatione redeuntem,cædi curauit:ad Calam Pariſiorum vicum.huius item imperio nouercæ,puer regius Clodoueus,natu poſtremus,iam ante necatus fuerat. rexit annis 14. Sepultus eſt in æde D.Germani à Pratis,iuxta Lutetiam.Aemy. lib.1.Gaguin lib.2.

CLOTARIVS,huius nominis ſecundus, Francorũ Rex 10.Chilperico patri puer admodũ ſucceſsit,anno mundi 4549. à Chriſto nato 587. Tutor à Guntrano patruo ei datur Landricus:apud matrem Fredegundam educatur. Cruentam de Saxonibus victoriam reportat Clotarius: rexit annos 44.in æde D. Germani ſepultus eſt. Vide vt ſupra.

PHOCAS in eius Imperatoris,& Domini ſui, locum ſuccedit, quem nuper imperio & vita priuarat: nec tamẽ ipſe ab auariciȩ vicio temperauit, cùm cauſam ei auaricia Mauricij prębuiſſet coniurandi in caput illius: quin longè ſtudioſius corradendȩ pecuniæ incubuit: & omnia ex Perſicæ ſeruitutis inſtituto egit. Hic Romanum Pontificem primarium omnium declarauit ſollicitatus à Bonifacio 3. Cætera adeò ſocors & ignauus, & frequentibus adulteriis infamis, vt cùm Ro. imperium vndique barbari vaſtarent, ſtarétque ſolùm eius nominis vmbra, conſpiratum ſit in illum ab Heracliona, Heraclio & Priſco, qui captum inertiſsimum hominem prius interfecere quàm ferre ei ſuppetias eius milites potuerint, omnémque ſtirpem impuriſsimi principis ſuſtulêre. cœpit imperare anno mundi 4 5 6 7. à Chriſto nato 6 0 5. imperátque annis 8. Egna. lib. 2.

HERACLIVS, qui in Phocam coniurarat, à militibus primùm Imperator pronunciatur: populus dein & Senatus ingenti acclamatione probant: accepto itaque diademate à Sergio Conſtantinopolitano patriarcha, Perſicum bellum parat, legatis antea miſsis pro induciis impetrandis. Ludibrio habitus à Perſis, adeò excanduit vt differre non potuerit: reſpondebant enim impij hoſtes non prius ſe Romanis pacem daturos, quàm Chriſtum abnegaſſet Imperator. Perſide igitur omni, in vltionẽ, igni ferróque vaſtata, lignum ſalutiferæ crucis recepit. Celebris adhuc eſt nobis dies feſtus, argumentum victoriæ inſignis: Tigris factus eſt inter vtroſque limes: nouo tandem morbi genere obiit Heraclius, anno imperij 3 0. Pomp. Læt. Egna. lib. 2. Tunc Mahomethes inſanus emerſit.

MAHOMETVS ex ſtirpe Iſmaëlis oriundus, in Arabia humili loco natus,inops,ac orphanus,captus eſt ac vēditus mercatori cuidam diuiti,qui eum mercimoniis præpoſuit.hero mortuo vxor eius vidua ac vetus nupſit Mahometo robuſto iuueni: qui à Sergio monacho hæretico praua imbutus opinione,diuinitatem quandam inde ſibi adſtruxit,quam leuiſsimo hominū generi facilè perſuaſit:cúmque epilepſia laboraret, conſpectum ſe Angeli Gabrielis minime ferre poſſe cōminiſcebatur: ſunt etiā qui prodant aſſuefactam columbam ei ad aurem aduolaſſe, grana in aure captaturam,mentitúmque eum hanc eſſe ſpiritum ſanctum.hic vinū lege prohibuit:plures vxores permiſit: paradiſum etiam voluptarium conſtituit: legem ſuam armis tutari ſanxit. Hic itaque rerum ſucceſſu elatus,Syriam vaſtat,Damaſcum expugnat:in Perſas mouet: à quibus victus Scenitas Arabes, Romanæ aſſuetos militię,ab Heraclio,ob negata ſtipendia deficientes,adiungit.Sic ſtabilito paulatim imperio,an.ætatis 40.veneno,vt aiunt,à cognatis ad quos vxoris hæreditas ſpectabat,inter epulas immixto,interiit ſpurciſsimus ille:cuius tandē ſuperſtitio Romanorum principum ignauia,eò creuit,vt iam non Aſiam ſolum,& Africam,ſed bonam Europę partem infecerit. Vide Egn. lib.2.Pom.Læ.Blon.lib.9. Deca.1.Chro. Antonini.titu.13.ca.5. hunc Turci vocant Mehemet,alij autem Muhamet.

CADIGA,ſeu Tadiga Mahometi hera,cū vidua eſſet quinquagenaria,ac diues nupſit ſeruo ſuo Mahometo,à Sergio monacho,vti cenſet Pom.Lę.perſuaſa.hic Mahometus primò Cadigę camelis ad negotiandū vtebatur:cúmque veniret in Palęſtinā cū Iudæis & Chriſtianis verſatus,religionémque eorū edoctus, ex his duabus doctrinis mixtis,vnam quandā tertiam ac nouā confinxit circa ann.mun.4586.à Chriſto nato 624.Vide Ab.Vrſper.in Heraclio Imper.& Volater.lib.Geographiæ 12.

HERACLIVS, qui & Conſtantinus iunior, & nouus Conſtantinus dictus eſt, Heraclij ex Fabia Eudoxia filius fuit: admodum adoleſcens erat tum cùm à patre imperiali diademate donatus eſt. Hic veræ pietatis cultor, cùm nondum annum impe raſſet, Martinæ nouercæ inſidiis, quæ Heraclionæ filio imperiũ aſtrueret, veneno ſublatus eſt. Vide Baptiſtam Egna. lib. 2. Pom. Læt. Succedit Heraclionas Heraclio anno mundi 4604. à Chriſto nato 642.

HERACLION, ſiue Heraclionas, imperauit Conſtantinopoli cum Martina matre, quæ imperium inuaſerat venefica: hæc cùm eſſet filia fratris Heraclij prioris Imperatoris, fuit item illi Heraclio vxor, ſuſcepítque ex eo hunc Heraclonam ſiue Heraclionam. Cum imperium male partum vix biennio tenuiſſent mater, & filius decennis, in exilium à Senatu in Cappadociam mittũtur: mulieri lingua præciditur, ne oratione, qua plurimum valebat, populos commoueret: puero naſus abſcinditur, ne decor aut gratia vultus in miſerationem populum flecteret. Senatus tunc ſine militibus Imperatorem Cõſtantem fecit, quod rarò contigit, vel ante vel poſt Tacitum. Pomponius Lætus, in progenie Heraclij.

DAGOBERTVS huius nominis primus,ac Francorum Rex vndecimus ſuccedit patri Clotario, huius nominis ſecũdo, anno mundi 4593. à Chriſto nato 631. Hic viuo adhuc patre, pædagogo barbam vulſit,virgiſque eum cædi iuſsit: pro miraculo habetur,patris iram vitare potuiſſe. Fratri Ariberto Aquitaniæ regnum in partem hæreditariam dedit: Sclauos adhuc idololatras debellauit. Effœminatus Dagobertus,ſcortorum & pellicum agmen ſecum traxit: & variis in locis formoſarũ collegia inſtituit, quæ vt Reginæ adornarentur: D.Amandus,id flagitij corripiẽs,in exilium mittitur. Rex Iudæos omnes qui Chriſtum amplecti nollent,edicto expulit. Templum D. Dionyſij, ad Pariſios,à fundamentis erexit:ex aliis vndequaque corraſit, quò id vnum ditaret:nec quiſquam ante eũ patrimonij reditus annuos templis tam profuſè donauit. Vaſcones rebelles in fidem recepit. Tandem profluuio ventris obiit anno regni 14. Pau.Emyl. libro 1. Gag.lib.3.

CLODOVEVS, huius nominis ſecundus, Francorum Rex duodecimus,ſuccedit patri Dagoberto anno mun. 4607. à Chriſto nato 645. cùm Sigibertus natu maior Auſtraſia contentus eſſet. Clodoueus & Ludouicus idem nomen eſt Germanicè. Sigibertus, nulla prole ſuſcepta, Ildebertum filiũ Grimoaldi adoptat:verùm mox naſcitur illi filius Dagobertus: quem Grimoaldus valde puerum,& tonſum,& monachum in Scotiã mittit,patre Sigiberto defuncto: & eundem Ildebertum Auſtraſiæ Regem creat. Clodoueus hanc perfidiam minimè fert. Ildeberto in bello occiſo, Grimoaldus captus, Pariſijs in carcere vitam miſerè finiit. Fames maxima Galliam inuadit: cui vt ſuccurrat Clodoueus,theſauros & opes,quibus ædem D. Dionyſij Dagobertus pater ornarat,aufert, obiitque anno regni 17.

CONSTANS,qui & Conſtantinus,Heraclij Conſtantini ſupradicti ex Gregoria,filia Nicetæ Patricij,filius,imperio potitur adnitente Senatu,vti dictũ à me eſt,qui Martinæ ſcelus execrabatur.Hic dicitur etiam Conſtantinus tertius,qui valde dilectus ab auo Heraclio, Phocæ ſucceſſore, magniſque honoribus functus,auitæ tandem impietatis hæres,Martinum Ro.Pontificem ſibi aduerſantem comprehendi iubet, in exilióque mori cogit.A Saracenis victus aufugit. Biennij ab eiſdem induciis impetratis, Italiam petit,vt eam à Longobardis liberet: à quibus etiã victus,in ſuos conuertit irã,laminas argẽteas, quibus Pantheon tegebatur,& alia quędam pretioſa, reliquias hoſtilium prædarũ atque incendiorum aufert:plúſque ornamentorum intra quintũ diem vrbi detrahit,quàm barbari per tot annos:quicquid Romę antiqui operis,ſignorúmue fuit, in Siciliam ſecum aſportat: vbi cum ſextum annum agit,& auarè ac crudeliter tributum exigit, in balneis,à miniſtris,autore Mazeſe, interficitur, anno imperij 27.cœpit anno mundi 4605. à Chrſto nato,643. Pom. Læt. Diaco.lib.8.Egna.lib.2.

CONSTANTINVS, natu maximus Conſtantis prædicti,poſt patrem imperat.Hic in Siciliam venit, vltúſque Mizizium,ſiue Mazeſen,tyrannum,& cædis paternæ conſcios, bellũ in Saracenos annos ſeptem terra maríque feliciter geſſit: vnico congreſſu 30000.cęcìdit:tributarios fecit. Ignis ſub aqua ardet,Callinici inuentum:quo valde terrentur hoſtes Arabes.Bulgari trans Danubium derepente bellum oſtentant:inhoneſta pace,Myſia ad inhabitãdum datur,cum annuo tributo.imperat annis 17.Pogonatus dictus,id eſt barbatus, quòd barbatus è Sicilia rediiſſet.Egn.lib.2.Dia.li.8.hic è palatio pręcipitatus interiit.

CLOTARIVS,huius nominis tertius, Francorum Rex decimus tertius,ſuccedit patri Clodoueo ſecundo,tanquam maximus natu filius,anno mundi 4 6 2 4. à Chriſto nato 6 6 2.Hic egregij nihil præſtitit. Theodoricus huius frater Childerico minor,poſt hunc,Ebroini Magiſtri equitum opera regnat: ſed ob incontinentiam & ſcelera regno pellitur: & cum ſuo Ebroino in cœnobium truditur Theodoricus.Childericus frater, qui in Auſtraſia imperabat accerſitus, Rex creatur. Tũc inertes Reges toti ſe Magiſtris equitum permittebãt,in deliciis clam volutabantur:tantùm in publicum prodibant Calendis Maij,cũ pompa & regio apparatu.Ferè Pariſij & Neuſtriç regnum erant vniuerſæ eorum ditiones:reliquũ Galliæ in controuerſia erat,quàm plurimis ab eorum imperio deficientibus, dum penes Magiſtros equitum ſumma rerum eſſet,apud quos ſtetit ad Pipinũ vſque,id eſt annis ferè centum:vixit,ex quo patri in regno ſucceſsit Clotarius ann.4.regio magis ornatus nomine,quàm Regem agens, ſicuti nec qui ad Pipinum vſque ferè ſunt.Aemy.lib.1.Gag.lib.3. obiit nullis relictis liberis.

CHILDERICVS,huius nominis ſecundus, accerſitus ex Auſtraſia, vti dictum eſt, creatur Rex, in locum Theodorici prædicti anno mundi 4 6 2 9.à Chriſto nato 6 6 7.Crudelis hic in ſuos, inſignem virum Bodillum, palo alligatum flagris cædi iubet.Bodillus in vindictam inter venandum Regem adortus eum occidit 12.regnantem annum,atque vnà cum eo Reginam Blitildem, vterum ferentem.Sepultus eſt ad fanum D. Germani à pratis. Conſulito autores quos ſupra.

THEODORICVS, huius nominis primus, ac Francorum Rex decimusquintus,qui iam poſt Clotarium tertium ferè annum regnarat,& ob ſcelera in monaſterium detruſus fuerat, perempto Childerico,è monaſtica vita reuocatus,à Frãcis in ſolium reponitur,anno mundi 4 6 4 1.à Chriſto nato 6 7 9.Lendeſius,Ercembaldi filius, Magiſter equitum creatur.Ebroinus, tãdem relicto monachatu, ingenti ſceleratorum manu collecta, inopinantes hoſtes magna celeritate opprimit.Gaza capta, Rex ægrè effugit initiò:móxque ſe Ebroino cõmittit,Magiſtro equitum ab ſe dicto,& periculorum ſocio: medio in colloquio trucidatur Lendeſius ab Ebroino. Ita ſublato aduerſario, Ebroinus vnus rebus,Regíque præeſt: ſęuítque in eos quos ſibi in calamitate inſultaſſe ſentit,nec dignitati,nec ſanctitati cuiuſquam parcit.Pipini dein,& Martini,fratrum,Auſtraſianorum Ducũ acies fundit Ebroinus,cõtráque fidem datam Martinum occidit.tandémque occiditur ipſe,ab Ermenfredo in Martini vltionẽ. Moritur Rex anno regni 14.qui à Pipino victus, fugatúſque fuerat ante paucos annos:tum Pipinus Palatij curam ſuſcipiens, multũ res Francorum auxit. Vide Gag.lib.3.Aemy.lib.1. Rex Atrebatibus ſepelitur in D.Vedaſti æde.

CLODOVEVS,huius nominis tertius,Francorum Rex 16.ſuccedit patri Theodorico anno mundi 4 6 5 5. à Chriſto nato 6 9 3.Hic breuis æui,moriens poſt annos quatuor, fratrẽ ſuũ Childebertum regni ſucceſſorem habuit. Claret venerabilis Beda. Friſij,Rabodo eorum Duce ſuperato, in Chriſtianiſmum à Pipino inducuntur:apud quos Vuillibrotus,quem nonnulli Clementem Papam vocant,frequentes de Chriſti verbo conciónes habuit,eóſque inſtituit.Vide Chro.Reg.Fran.

IVSTINIANVS huius nominis ſecundus, qui etiã Iuſtinus quartus dicitur, Heraclianæ ſtirpis vltimus, imperat poſt patrẽ anno mundi 4648. à Chriſto nato 686. hunc pater Conſtantinus 4. imperij hęredem reliquerat, & fratribus minoribus, ne ad imperium aſpirarent, nares abſciderat. Praui hic ingenij, ſynodum aduerſus ſextam à patre celebratam indixit: aduerſantem Papam comprehẽdi iuſsit, quòd hanc ſynodũ minimè probaret. Bellum in Arabas & Bulgaros cõtra fœdus mouit, vtrunque infeliciter geſsit. Ammirathus Saracenorum Rex cũ eo fœdus icit, Africámque reſtituit. Tum crudelitate in ſuos inuiſior factus, imperio deturbatur anno imperij 10. & relegatur Cherſonam, nare prius abſciſſa: opera Bulgarorum poſt annos ſex reſtitutus in hoſtes ſæuit: Tiberium qui Leõcio ſucceſſerat, fugat: Callinicum exoculat: ac quoties truncas nares mungit, vnũ aliquem ex iis qui Leontio fauerant trucidat. Poſt annos ſex reſtitutionis, Cherſonam euertere ſtudens, à Philippico, quem exilio dãnauerat cum Tiberio filio, bello ſuperatur, & occiditur. Egn. lib. 2. Pau. Diac. lib. 8. Ab. Vrſper.

LEONTIVS, qui & Leo ſecundus, adnitente Callinico Patriarcha Conſtantinopolitano, Iuſtinianum imperio deturbat, imperiúmque inuadit, anno mundi 4658. à Chriſto nato 696. itaque ab Heraclio, qui Phocam occidit, in vna gente imperatum eſt annis plus 80. quod vix vlli priorum contigit: fuit Iuſtinianus ſextus continua ſerie ab Heraclio Imperator, traditúmque eſt imperium velut per manus Heraclianę ſtirpi, quę defecit in hoc Iuſtiniano. Porrò Leontius itidem cum infecta re ab expeditione Africana rediret imperio pellitur à Tiberio Abſimaro, poſt annos tres, naſóque mutilatur, & in carcerem truditur. Egna. lib. 2. Diac. lib. 8.

ABSIMARVS, qui & Tiberius tertius, ab exercitu Imperator eligitur, cum Leontius ingenti claſſe parata aduerſus Arabas Africam occupantes, infecta re rediret, anno mundi 4661. à Chriſto nato 699. Hic Arabas, opera fratris, repreſsit. Philippicum nobilitatis præcipuæ Cherſonam relegauit, quód aquila caput obumbraſſe videbatur Philippico dormienti. Cæterùm ſeptimo poſt anno, reuerſo tandem Iuſtiniano, qui pulſus fuerat, ab eóque captus, vnà cum Leontio interimitur: calcato prius eorum collo, à Iuſtiniano in ſolio ſedente, vniuersáque plebe clamante: *Super aſpidem & baſiliſcum ambulaſti, & leonem, draconémque conculcaſti.* id etiam fecit Papa Friderico primo, vt infra dicetur. Vide Ab. Vrſper. Egna. lib. 2. Diac. lib. 8.

PHILIPPICVS, cognomento Bardanes, quem acriter inſectatus fuerat Iuſtinianus, quémque relegarat Abſimarus, vita & imperio Iuſtinianum, ſecundò imperantem priuat, prius à ſe victum: ab exercitu etiam Iuſtiniani Imperator dicitur, anno mundi 4674. à Chriſto nato 712. Hic ſextæ ſynodi decreta, altera ſynodo infirmare contendit, gratificaturus monacho, qui imperaturum illum prædixerat, id prædictionis præmium peten ti. Huic cum ſermonis multum, ſapientię parum ineſſet, opéſque imperij iampridem congeſtas diſsiparet, paſſus etiam Bulgaros Thraciam deprædari, poſt annos ferè duos, ab Anaſtaſio in ordi nem redigitur, oculíſque pridie Pentecoſtes priuatur, & ſequenti die Arthemius Imperator deſignatur. Vide Pau. Diaco. lib. 8. Egna. lib. 2.

CHILDEBERTVS huius nominis ſecundus Francorum Rex 17. fratri Clodoueo tertio ſuccedit anno mũdi 4659. à Chriſto nato 697. De huius geſtis, quaſi nil commendatione vel memoria dignum geſsiſſet, nil ſcriptũ reperi. Pipinus regnũ adminiſtrans, D. Lambertum Traiectentiũ Epiſcopũ, ab Ebroino, virtutum hoſte, ſede pulſum, in priſtinum locum reſtituit: qui cùm non dubitat Pipinum adulterij arguere, à Dodone pellicis fratre interficitur. percuſſor & conſcij intra annum pereũt. Obiit Pipinus craſſus 27. Magiſterij anno, cum iam inſtituiſſet Auſtraſianorum ducem Carolum, à viribus Martiis cognomẽto Martellum, ex Alpaide concubina natum: quem Plectrudis Pipini vidua in carcerem coniicit, ſperãs cum Theobaldo nepote ſumma rerum potiri. Anni regni huius Childeberti numerãtur 18. Sepultus eſt apud D. Stephanum in oppido Canciaco. Vide Guag. li. 3.

DAGOBERTVS, huius nominis ſecundus, qui & Clodoueus à Sigiberto dicitur, ſuccedit patri Childeberto ann. mundi 4677. à Chriſto nato 715. In Frãcia tunc maxima fuit rerum perturbatio, quouſque genus hoc regum extingueretur, & regni adminiſtratio ad Martelli familiã deuolueretur. Theobaldus Magiſter equitum Dagoberti, & Ramanfredus Magiſter equitum Chilperici prçliantur acerrimè ad ſyluã Cociam. Theobaldus multis ſuorũ millibus proſtratis effugit. Interea obiit Dagobertus anno regni ſui quarto: quo mortuo, à victoribus Rex ſalutatur Chilpericus, quem Auſtraſiani dicebant Danielem vocatum monachũ, in cœnobio adoleſcentiã egiſſe. Pau. Aemy. li. 1.

ARTEMIVS, qui & Anaſtaſius ſecũdus, ab exercitu Imperator creatus, in Philippicum, vti dictum eſt, inſurrexit, regno oculíſque eum priuauit, nec tamen occidit. Hic imperiũ adeptus eſt anno mundi 4676. à Chriſto nato 714. Cùm optimè quæ ad pietatem attinent inſtituiſſet, claſſem ingentem aduerſus Arabes in Alexandriam miſit. Verùm claſsiarij quidam cõtumacius agentes, qui illum oderant, domum reuerſi, Theodoſium ignobilem alioqui virum Imperatorem creant: captáque Cõſtantinopoli, monaſterio Anaſtaſiũ includunt, annos tres imperantem. Vide Pau. Diac. lib. 8. Egn. lib. 2. Ab. Vrſp.

THEODOSIVS Atramitenus coactus à militibus ſumpſit imperium: anno mundi 4679. à Chriſto nato 717. Hic ad Niceam graui prælio Artemium vicit: obſcuro licet loco natus, non pœnitendum Imperatorem egiſſet, ſi diutius illi per Leonẽ & Cononem, Oriẽtis præfectos, imperare licuiſſet. Verùm cùm Leonem exercitus Imperatorem dixiſſet, pertęſus belli ciuilis Theodoſius, ceſsit imperio, monaſticam vitam amplexatus. Vide Diac. lib. 8. Egna. lib. 2. Ab. Vrſper. hic annum imperat.

LEO Iſaurus ſceleratus, imperat poſt Theodoſiũ. huius temporibus Saraceni triennali obſidione terra mariq; Conſtantinopolim obſident: verùm peſte faméque confecti, à Bulgaris etiam ſæpe victi, claſſe magna ex parte igne ſub aquis ardente conſumpta, numinis iram ſenſere: nec minori interim clade in vrbe ſæuitum, trecenta & amplius ciuium millia peſte faméque cõſumpta ſunt. Hic, in gratiam duorum Iudæorum, imagines ſanctorũ deiecit atque incendit. imperauit annis 24. Vide Diaco. lib. 8. Egna. lib. 2.

CLOTARIVS,huius nominis quartus,Francorum Rex 19.extitit.Nã cũ Carolus Martellus è cuſtodia nouercę Plectrudis elapſus eſſet,Chilpericum Danielem,Regem à morte Dagoberti ſtatim creatum,perſequitur, & magna tandem clade caſtigat ad Vinciacum Samarobrinenſium:iterúmque eundem cum Eudone Aquitaniæ duce,quem in auxilium aduocarat Chilpericus,fugat:& Ramanfredum Andegaui aſſequitur.Tunc Martellus Regem ſalutat Clotarium quendam(nonnulli ſcribunt fuiſſe Dagoberti ſecundi fratrem,alij autem auunculum aut patruũ) qui annos duos regnat: ſepultus Canciaci cum Childeberto & Dagoberto.

CHILPERICVS huius nominis ſecundus,Francorum Rex viceſimus, qui antea & Daniel vocatus & monachus fuiſſe dicitur, ſiue vera Clodouei magni ſoboles, ſiue falſa, mortuo Clotario,ex Vaſconia à Martello reuocatur:quem reddidit Eudo cum parte gazę.Vt venit Chilpericus, Regem ſibi facit eum Martellus anno mundi 4683.à Chriſto nato 721.regnat Chilpericus hic,qui & Daniel,annos quinque,deinde moritur, & ſepelitur Nouioduni.Vide Chro.Regum Francorum.

CAROLVS Martellus, gloriæ ſuæ augendæ, opibúſque Francorũ tutandis incũbẽs, Saxones, arma parãtes, finitimóſque ſolicitantes, antequã maius exoriretur bellũ, ad officiũ redire cogit, Bauaros debellat. Alemanis vi armorũ perterritis recipit, reducitq́; Plectrudẽ vnà cùm Sonichilde eius nepte, quæ profugerãt illuc, ſibi à Martello metuẽtes. Interea Eudo Aquitanię Dux multa hoſtilia in Frãcos auſus eſt. Celerius omniũ opinione reuerſus Martellus, primùm omniũ conuentũ vniuerſæ Frãciæ habuit: ab eoq́; iam non Magiſter equitũ, ſed altiore faſtigio princeps Francorũ ſalutatus eſt, an. mun. 4686. à Chriſto nato 724. Tum noua nominis nobilitate inclytus, Aquitanicũ bellũ ſuſcipit, aduerſus Eudonẽ qui Saracenos ex Africa exciuerat: quo in bello ad 370000. batbarorũ cecidere: ex Frãcis 1500. tantùm. exteri rerũ ſcriptores de nobis hoc literis prodiderunt, cum magna lætitiæ ſignificatione quòd gens legis ac religionis tam impiæ, penè occidione occiderit. Obiit Martellus Cariſiaci ad Iſaram: conditus in Mauſoleo Dionyſiaco in ordine Regum. Clotarium quartum vt dixi, Martellus Regem creauit, deinde Danielem Chilpericum vocatum, poſtea Theodoricum ſecundum. Vide Aemy. lib. 2. Gag. lib. 3.

THEODORICVS ſecũdus, Dagoberti itẽ ſecũdi filius, poſt Chilpericũ qui & Daniel dictus eſt, apud Francos imperat ann. mun. 4688. à Chriſto nato 726. Huic fuit cognomẽtũ Cala, qui in cœnobio, educatus fuit: imperauit Martelli opera, nec pręter nomẽ, regiũ quicquã habuit, cũ ſumma rerũ, penes vnicũ principẽ Martellũ eſſet: qui, hoc rege, Abdiramã, atque Athinũ, Saracenorũ Reges, variis præliis ſtrenuè debellauit. Obiit Theodoricus hic, anno regni 15. (eodem anno etiam obiit Martellus.) atque in æde D. Dionyſij ſepultus eſt. Vide vt ſupra.

CHILDERICVS, huius nominis tertius, dictus ſtupidus,ob ignauiā, fratri ſuo Theodorico ſecundo ſupradicto,ſuccedit in regno Franciæ anno mundi 4703.à Chriſto nato 741. hoc principe,Gripho hæreditate Martelli patris priuatus,Laudunum arcem belli occupauerat,mox fratribus in fidem ſe permittere cogitur. Carolomanus eius frater Roma rediens, abiectis omnibus fortunis,in cœnobium ſeceſsit: deinde in montē Caſſinum migrauit,tōſu,habitúque monachi. Childericus anno regni nono,cum regio nomine indignus ac ſolij dehoneſtamentū videretur,opera Pipini conſilióque Zachariæ, Pontificis, regno pellitur:conuentu præterea habito, mira procerum conſenſione Pipinus ipſe ſalutatur Rex: Childericus fit monachus. Vide Aemyl.lib.2. Chroni.Reg.Franc.Gag.lib.3. defecit primùm in hoc Childerico maſculea Regum Francorum progenies.

PIPINVS Breuis, Francorum Rex dicitur anno mundi 4712.à Chriſto nato 750. In hoc defecit prima Francorum Regum maſculea proles. Pipini præſidiū contra Aiſtulfum Longobardorum Regem Papa implorat:conſcripto exercitu Pipinus Italiam intrat:Aiſtulfum Papiæ obſidet,atque ad deditionem cogit. Papæ exarchatum Rauennatem dono dat, monitis etiā Conſtantini Copronymi Imperatoris neglectis. Vide Blon. lib.1.Dec.2.Aemy.li.2.Aiſtulfus Longobardorū Rex inter venandum obiit. Rex Pipinus Parlamētum in Frācia inſtituit:Pariſiis obiit anno regni 18. relictis filiis Regibus,Carolo Magno & Carolomano: ſuccedit ei in Franciæ regno Carolus Magnus anno mundi 4730. à Chriſto nato 768.qui imperat Romæ anno mundi 4763.de quo,vt Imperatore,ſuo loco meminerimus: à Pharamundo ad Pipinum ſunt anni 331. à Merouco 302. à Clodouco Chriſtiano 252.

CONSTANTINVS huius nominis quintus Leonis Iſauri filius, impio patri ſceleſtiſsima proles ſuccedit, imperatq; Conſtantinopoli anno mundi 4704. à Chriſto nato 742. Hic dictus eſt Copronymus, quòd infans dum baptizatur, ventrem purgat. Sanctorũ imagines non tantùm, ſed & reliquias aut contemnit, aut comburit: nobiliſsimũ quenque è medio tollit. Conſtãtinopolitanos antiſtites duos grauiter excruciatos capite plectit. Bulgaricum, variante fortuna, bellum, terra maríque gerit. Artabaſdum Imperatorem creatum oculorum vſu cum liberis priuat. Grauiſsimam hyemen, vti Pontus, Boſphorúſque Thracius perglaciauerit expertus, poſt infinita flagitia exquiſitiſsimo cruciatu, nempe lepra conſumptus, obiit anno imperij 35. Conſulito Egna. lib. 2.

LEO quartus, ſuccedit patri Conſtantino Copronymo anno mundi 4739. à Chriſto nato 777. Hic paterni ſceleris atque imperij hæres extitit, ídque minimè aſſentiente matre, pia quidem ac proba muliere. Coronam à Mauricio principe Deo dicatam, nefario capiti imponens, captus gemmarũ & auri ſplendore, breui pœnas luit. In Saracenos, Syriam inhabitantes, impetum fecit. Imperauit annos quinque, relinquens ex Irene coniuge, proba, & ſpecioſa, filium Conſtantinum, qui poſt patrẽ imperat. Vide Egna. lib. 2.

CONSTANTINVS, huius nominis ſextus, ſuccedit patri, Leoni quarto, imperátque cum matre apud Conſtantinopolim, anno mundi 4744. à Chriſto nato 782. Hic & mater eius, perſuaſi conſilio Theraſij Patriarchæ Conſtantinopolitani, ſeptimam ſynodum in Nicea vrbe 350. Epiſcoporum celebrarunt, in qua ſanctorũ imagines templis reſtitutæ ſunt. Nec multò pôſt tamen, Conſtantinus iam adultus, matrem haud amplius paſſus imperare, imperio deiicit, eiectámque in ordinem redigit. Nicephorum, in quem ſuffragia multorũ tacitè inclinabant, oculorum & linguæ vſu priuat. Et ne quid ſceleris deeſſet, Maria vxore monaſterio obtruſa, quę filia erat Caroli magni, Theodoram concubinam ſuperinducit: idque etiam matris conſilio, vt filium inuiſum omnibus faceret: vnde mox rerum ſola potita, filium in poteſtatem redactum excęcat. Conſulito Blondum & Baptiſtam Egna. lib. 2.

IRENE, Attici ſanguinis mulier, Leonis quarti vxor, atque huius Conſtantini mater, imperauit cum filio puero admodum, annis nouem: deinde à filio deiicitur. Verùm exacto circiter anno deiectionis ſeptimo, iterum, ſed ſola, quatuor annos imperat. Poſtea à Nicephoro pulſa, in Leſbum inſulam relegatur. Hac principe, Carolus Magnus à Leone tertio huius nominis Romano Pontifice, Imperij Romani corona donatur, virtutis ac pietatis gratia. Vide Egna. lib. 2.

NICEPHORVS Patricius,relegata Irene,Cõſtantinopolitanum imperiũ inuadit anno mundi 4764.à Chriſto nato 802.Hic fœdus cum Carolo magno icit.Nemo maiore opinione hominũ ad imperium venit, dum ſingulos aut muliebris impotentiæ,aut flagitioſi principis tędet: nemo tamen auarius aut crudelius adminiſtrauit: quorum ſcelerum mox pœnas meritas luit.A Bulgaris enim paulò ante à ſe victis, improuiſo noctis aſſultu oppreſſus,ipſe cum toto exercitu ad internecionẽ cæditur. Stauracius filius ſaucius euadit,qui cum patre imperarat, & poſt patrem Imperator ab amicis ſalutatus,nõ multò pòſt à Michaële Curoplate,qui ſororem eius in vxorem duxerat,imperio deturbatur,& monaſterio includitur. Vide Blon.lib.2.Egn.li.2.Stauracius in hac Imperatorum ſerie minimè à nobis inſeritur,quòd paucis diebus poſt Nicephorum patrem imperitarit.

MICHAEL Curoplates,Rangabe cognomẽto, imperat, qua dixi via,Conſtantinopoli anno mundi 4773.à Chriſto nato 811.hic melior pacis artibus & pietate,quàm bellicis rebus adminiſtrandis,ad vnam aduerſam cum Bulgaris pugnam,ita deiecit animum,vt accepto nuntio de Leonis imperio, qui poſt eum Cõſtantinopoli imperat,monaſterio ſeſe abdiderit:habenas imperij facilè relinquens poſt annum alterum imperij. Hic quẽadmodum Nicephorus, legatis ad Carolum magnum miſsis pacẽ fecit,hac conditione vt Veneti ſuis legibus ac iure viuerent: immunitate his ſeruata,quam ad eam diem retinuerant.Egn.li.2.

LEO Armenius,huius nominis Conſtantinopolis Imperator quintus,ac poſt Carolum magnũ Romanorum Imperatorẽ, quartus à Nicephoro,dum in oriente Michaëlis ſupradicti Imperatoris Ducem agit,ad imperium aſpirans ſeditionem in exercitu excitat,factúſque eſt à militibus Imperator ann. mun.4775. à Chriſto nato 813.hic vbi regiam ingreſſus eſt, Michaëlis filiũ abſciſsis genitalibus in exilium miſit.victoriam de Bulgaris retulit,Thraciam recuperauit,quàm plurimos hoſtes cepit,repreſsítque eorum audaces conatus,qui iam Adrianopoli potiti, in Conſtantinopolim arma meditabantur.Diuorum imagines quas ſuſtulerat ipſe,cum nollet reſtituere, noctu per inſidias dum ſacris operatur,in ipſo templo ab imaginum cultoribus capite truncatur,ac multis confoditur vulneribus,anno imperij octauo : vxor in monaſterium truditur,filij in exilium pelluntur. Vide Egn.li. 2.ac Coſmographiam Munſteri lib.4.& Blond.

MICHAEL Balbus prauiſsimis moribus imbutus,quíque Leonẽ prædictum confoderat, imperat Conſtantinopoli anno mundi 4783.à Chriſto nato 821. Hic humili ac ſordido loco natus,Thomam virum quidem obſcurum,qui tyrannidem inuaſerat,vario primùm rerum euentu aggreſſus, tandem oppreſsit: cùm prius eò deſperationis deductus eſſet,vt ex arce Conſtãtini ad Peram,oppidulum,ferream catenam produxiſſet. Itaque traditum ſibi Thomam, qui Adrianopolim ſe receperat, manibus pedibúſque truncauit,multíſque cruciatibus affectum, tandẽ iugulauit.Saraceni hoc principe Cretam occupant, totámque ferè in ditionem redigunt,Græcos duplici vincunt prçlio.Obiit Michaël ventris profluuio anno imperij nono.Vetus oraculum innotuit,*tum rem Romanam ruiturã,cùm & Balbus & auariſsimus princeps imperaret.* Vide vt ſupra.

CAROLVS-MAGNVS, Francorum Rex, viceſimus quartus,ſcito Romani populi,clerique rogatu, Romanorũ Imperator dicitur,ob egregia in Chriſtianum nomen, & Romanã ſedem merita:inunctúſque cum Pipino filio à Papa Leone tertio Auguſtus conſecratur,anno mundi 4762.à Chriſto nato 800.acclamatúmque eſt ter à populo Romano:*Carolo Auguſto à Deo coronato,Magno,& pacifico,vita & victoria*. Hic Pipini filius fuit(eius qui huius nominis primus Frãcorum Rex,primus item Chriſtianiſsimus vocatus eſt)filiúmque Pipinum alterum ſuſcepit ex Hildegrande.Carolus & Nicephorus diuiſerunt imperiũ: hic Orientis,ille Occidẽtis Imperator eſt dictus: ſub regni initia bello defunctus Aquitanico, Longobardorum regnum, capto eorum Rege, Francico nomini ſubegit.Saxones ſæpe rebellantes,tricẽnali tandẽ bello vicit: & vera pietate imbuit, Saracenos, Hiſpaniam ferè omnem vaſtantes,intra Beticæ angulum cõpulit.Sclauos,Danos,& Boiarios tumultuantes,in ditionem ſuam redegit. Hunnicum bellum octauo poſt anno feliciter confecit. Moritur anno ætatis 71.regni 46.imperij 13.obiit febre,atque Aquiſgrani ſepultus eſt: vocatus eſt Magnus à magnanimitate, ſicut & ante eum Pompeius & Alexander hoc nomine, magni, donati ſunt. Pariſienſe gymnaſium & Papienſe viris vndique doctis accerſitis,inſtituit:templa diuis erexit:iniurias illatas ciuili animo tulit:in hoſtes raró acerbè ſæuiit.His meritis ad hęc vſque tempora à multis vt cœlitum vnus colitur.Aemy.lib.2.Egn. lib.3.Ab. Vrſper.lib.4. Hic ſynodos quinque pro ſtatu eccleſiaſtico celebrauit.

HILDEGRANDIS Sueuæ nobilitatis princeps,Caroli-Magni vxor ſecunda fuit, ex qua Carolum, Pipinum, & Lodoicum ſuſtulit.

LVDOVICVS Pius,patri Carolo Magno ſuccedit,imperátque Romæ & Franciæ anno mundi 4776. à Chriſto nato 814.à pietate,cognominatus eſt Pius.Dacicum bellum conficit:nec multò poſt Bernardum Pipini fratris filium,in Italia res nouas molientem,capite plectit.Cõiurarunt in eum filij eius, & optimates,maximè verò prælati, in quos non alia animaduerſione vſus eſt,quàm quòd in monaſteria eos intruſit.Synodũ habuit in qua vanitates veſtium,luxúmque gemmarũ,& auri & argẽti nimia pompa eccleſiaſticis ſunt interdicta.A filiis tribus imperio præter ſpem deturbatur, & in cœnobium truditur,imperiúmque eiurare cogitur, tanquam in Carolum natu minimum propenſior eſſet,ſed tumultuante optimo quoque, eodem anno reſtituitur.Lotarius filius in Italiam pedem refert:data fide ad patrem redit,reconciliatur:eíque pater imperij dignitatẽ,regníque tribuit coronam.Obiit Ludouicus Maguntiæ anno ætatis 64. imperij 26.in Mediomatricibus ſepultus eſt. Vide Gaguin.lib. 4.Egna.lib.3.

IVDITH Comitis Altorf filia,& Ludouici Pij vxor,ſuſcepit ex eo Carolum Caluum:hanc Ludouicus Pius maritus repudiauit,ac poſtea recepit:inde concitati prioris vxoris filij, odium in patrem aluerunt: cúmque in monaſterium intruſerunt. Vide Chronica Regum Francicorum.

THEOPHILVS Michaëlis Balbi filius, poſt patrẽ imperat Cõſtantinopoli anno mundi 4792. à Chriſto nato 830. Hic erga ſubditos iuſtum ac æquum ſe præſtitit, diuorum autem imagines execratus eſt, eorúmque cultores acriter puniuit, patrẽ imitatus. Cum Saracenis Aſiæ prouincias vaſtantibus, bis congreſſus, bis victus eſt, caſtríſque exutus. Amorium, vnde illi genus, ab iis obſeſſum, ac proditione captum, direptum eſt. inde ob animi mœrorem ab omni cibo ille abſtinens, ſolámque aquam frigidam potans, in dyſenteriam incidit, qua periit poſt annum imperij decimumquintum. Vide vt ſupra, in huius Imperatoris patre.

MICHAEL Theophili filius, ſucceſsit patri adhuc infans, & ſub tutela matris Theodoræ, quæ pro filio imperium adminiſtrauit Conſtantinopolitanum anno mundi 4807. à Chriſto nato 845. Michaël autem adoleſcentiam vbi attigit, regni negocia tractare cœpit, ceſsítque ei mater. Hic auo quàm patri ſimilior, per ignauiam ac prodigalitatem rem afflixit: irruẽtibus ſubinde multis bellis, à curſu equorum in quem omne ſtudium collocarat, auocari non potuit. Circenſibus itaque ludis dum plus nimio indulget, Baſilium Macedonem Barda interfecto, cõſortem imperij aſciuit: à quo mox occiſus eſt, cùm imperaſſet annis tredecim. Vide Blondum lib. 2. Deca. 2. Baptiſt. Egna. lib. Ro. principum. 2. & Coſmog. Mun. lib. 4.

LOTARIVS poſt patrem Ludouicum Pium Romę imperat anno mundi 4 8 0 2.à Chriſto nato 8 4 0. hic paterna diuiſione inter filios minimè contentus,omnia ſibi,tanquã natu maximo,& Imperatori à patre declarato, vendicabat. bellum inter fratres vtrinque atrox & cruentum die paſchæ,dum vterque alteri inſidias parat,committitur ad Fontoniacum in Altiſsiodorenſibus:tot hominum millia vtrinque cecidere,vt cõuulſæ prope ſint imperij vires: victus tamen eſt Lotarius à Carolo caluo: qui cùm bellum iterum repararent,iterum fuſi,pacẽ petiere:quadraginta vtrinque dictis arbitris,fœdus ineũt:imperij titulo,Lotario Italia,cum Prouincia,& Lotaringia, ab ſe ſic dicta, ceſsit: Ludouico Germania, Carolo Francia, quæ Britannicum Oceanum & Moſam terminos haberet.Huic Carolo Francici nominis primo,ſeparatim contigit quod veræ Franciæ regnum nunc dicitur:nam Carolus Magnus, & qui præceſſerant, Germanicũ quiddam referebant.Lotarius Ludouicum filium in conſortem imperij aſſumpſit:& poſt aliquot annos imperio ſe abdicans, monaſticam vitam vixit,tædio(vt opinantur)rerum aduerſarũ. Imperat Lotarius annos 15. Vide Blond.Aemy.lib.3.Egna.lib.3.

LVDOVICVS Lotarij filius,poſt patrem Romæ imperat:inter eum,& Carolum Caluum patruum,minimè conueniebat,propter Auſtraſiam quę Lotarij fuerat, quam tamen ſibi Caluus vendicabat, ſed compoſitis rebus, cum imperaſſet annos 21. moritur,ſuperſtite filio Ludouico. Vide Egn.lib.3.

BASILIVS Macedo, qui Michaëlem occiderat, eiuſdem imperium occupauit Conſtãtinopolitanum, anno mundi 4831. à Chriſto nato 869. Hic in pueritia captiuus inter venales Conſtantinopolim adductus fuerat: præfuit tamen, & eo rerum ſucceſſu, vt ad eius nepotes imperij maieſtas tranſierit. Adepto imperio, Michaëlis largitiones ita reuocauit, vt dimidium eorũ quæ quiſque acceperat, ærario inferret. Treis liberos imperij hæredes inſtituit: deinde plurima cum Saracenis geſsit bella, victoria plerunque potitus: multos Iudæos ac Scythas ad Chriſtum perduxit. Anno imperij 17. à ceruo in venatione cornu ictus, mox periit, vir frugi, & quem principem non contemnas. Vide Liur. lib. 1. Egna. lib. 2. Coſmog. Mun. lib. 4.

LEO Baſilij filius, huius nominis Imperator ſextus, Cõſtantinopoli imperat anno mundi 4848. à Chriſto nato 886. Bulgaros deſciſcentes, Turcarum auxilio primò vicit: poſtea ab his per inanes inducias deluſus, magna ipſe clade affectus eſt: inde in Saracenos claſſe comparata, Nicetæ ductu inſignem adeptus eſt victoriam. Philoſophus fuit, literarum omnium, Aſtrologię in primis ſtudioſus, qua etiam filium Cõſtantinum imperaturũ prędixit, ac diuinauit: in rep. moderanda, ac vrbe cuſtodienda ſollicitũ ac ſolertem ſe præſtitit: huius prouidentiam ac vigilantiam pro Reipub. ſalute, deſcribit Liuthprandus, qui à Baſilio Imperatore ad Nicephorum Phocam, hiſtoriam rerum per Europam cõſcripſit. Hic Leo vt vigilum ſiue cuſtodiarum vrbis fidem experiretur, noctu ſolus è regia mutato habitu ſeſe proripuit: à primis cuſtodibus numerata ſe liberat pecunia, ab aliis verò, pugnis, flagríſque cæſus, in carcerem truditur: hos poſtea muneribus dònat, illos autem bonis exutos expellit. Vide vt ſupra.

CAROLVS Caluus Ludouici Pij filius, Francorum Rex vigeſimus ſextus, mortuo Ludouico ſecũdo huius nominis, Imperatore, Lotarij filio, Italiam petit: à Ioanne Pontifice huius nominis octauo, corona imperij donatur, anno mũdi 4838. à Christo nato 876. Hic antea cum Britonibus & Normanis varia fortuna dimicauerat: nã Normani Danis finitimi, qui à Carolo magno debellati fuerant, ditionem Caroli Calui infeſtarunt, & piraticam exercentes, Nannetes vſque peruolarunt moleſtis incurſionibus: contra quos Carolus annis ferè decem pugnauit. tandem fortiter apud Andegauum, quod ceperant, obſeſsi, pecunia ſe redimunt. Carolus in Saracenos mouens, facile conatus eorũ repreſsit: inde in Galliam reuerſus, breui Italiam repetit: aduerſus quem dum Ludouici Imperatoris filij bellum parant, ipſe curis confectus, & Mantuæ morbo correptus, veneno à Sedechia, medico Iudaici ſanguinis, dato, moritur anno regni ſui Francici triceſimo octauo, imperij verò, ſecundo. Nec tradunt autores quo ſolicitatore, corruptoréque id ſceleris perpetrarit Hebræus ille: neq; an ſęuitum in eum ſit, vt domeſticis magis inſidiis quàm externis petitus videatur Caluus: qui impotentiæ, ſuperbiæq; à ſuis inſimulabatur: & quòd contemptis patriis moribus, cultu in externos ritus degeneraſſet: ita dum oculis hominum auguſtiorem ſe facit, pectoribus inuiſus fuit. Paul. Aemyl. de rebus Francorum lib. 3. Bap. Egna. Ro. prin. lib. 3.

LVDOVICVS Balbus Caroli Calui filius, à Papa Ioanne huius nominis octauo, qui in Galliam ſe contulerat, coronam imperij accipit anno mũdi 4840. à Chriſto nato 878. Hic Papa præter Italiæ multorum principum voluntatem ſolus titulũ imperij Balbo aſſeruit: nam è cuſtodia fugiẽs, cui Romani illum incluſerant, & in Galliam contendens, ratum Balbo imperium ſuo aſſenſu fecit: quod tamen valetudinarius princeps biẽnio vix obtinuit. Hic paruam expeditionẽ in Cenomanos fecit, ac Gothofredi Cenomanenſium comitis filios præfractos quidem, ac patri, ipſi denique Imperatori minus obſecundantes ad obſeruantiam compulit: interminatus niſi ad officium redirẽt, vltima paſſuros. Obiit Compendij, quo die Chriſtus paſſus eſt: vxorem reliquit grauidam, quæ Simplicẽ peperit: cui Odo Roberti Andium Ducis filius, in ſpem ventris, fuit à patre tutor deſignatus. Aemy.lib.3.Egna.lib.3.Chro.Reg.Fran.

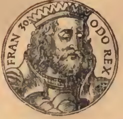
LVDOVICVS Carolomanúſque fratres, Balbi ex pellice filij, Franciæ regnum obtinent anno mundi 4842. à Chriſto nato 880. Hi duo nothi initio feliciter rem gerunt aduerſus Normanos & Danos, qui numeroſo exercitu, igni ferróque Galliam per quinquennium vaſtabant. Carolomanus in equo ludibundus dum refugientem domum puellam inſequitur, impetu equi intra humile oſtium illatus, corporis compagem ſoluit. Ludouicus aprum venabulo premens, intorto aliundè telo tranſfigitur: hic anno regni quarto, ille quinto: Porrò Carolomanus, quòd natu maior eſſet, Rex præ altero cenſetur. Conſulito Aemyl.lib.3.

LVDOVICVS nihili,mortuo patre Carolomano coronam regni Franciæ ſuſcipit,anno mundi 4846.à Chriſto nato 884.hunc non annumerat Paulus Aemylius in ſerie regũ Franciæ, vel quòd eundem hunc putet cum Carolo Simplice, Balbi poſthumo,cuius ſimplicitas hic,ſub nomine Ludouici nihili, interpoſita ſit:(nam etiam hic attentioribus turbata & confuſa videtur hiſtoria)vel quòd huius Ludouici loco (ſi quidem alter ſit ab illo Simplice)ob ignauiam quaſi reiecti, cenſeatur potius Carolus Craſſus,qui Romæ tunc imperabat,Franciæ quoque Rex: nam & is Carolus regnum etiã optimè dicitur adminiſtraſſe, ab Italia euocatus, vt ſtatim dicetur. Fertur Ludouicus hic pulſus fuiſſe regno,anno quinto:cuius regni annos quinque in Carolũ Craſſum,ob eam quam diximus cauſam, transferimus. Gag.li.5.

CAROLVS cognomento groſſus,ſiue craſſus, Ludouici 2.Germaniæ regis filius,Romæ imperat poſt Balbũ, anno mundi 4842.à Chriſto nato 880. hic cùm ſubſidio opus eſſet Italis contra Saracenos,à Papa Ioanne octauo, neceſsitate compulſo, è Germania accerſitus,profligatis Saracenis,imperialem coronã accipit.Accerſitus à Francis aduerſus Normanos, Franciæ Rex appellatur.Neuſtrij publicè detrectabant imperium:pacem cum eis compoſuit:idque Neuſtriæ,quod nunc Normania eſt,nomine à nouis incolis indito,incolendum eis dedit.Exin qui iuuenis mira indole fuerat,adeo degenerauit ab illa Caroli Magni ſtirpe,vt quòd rebus ſuis, publicíſque ſupereſſe non poſſet, curator ei daretur,nouo exemplo fratris filius patruo: is eſt Arnulphus. Aemy.Egna.lib.3.imperat annis 10.

ODO, Roberti Andium Ducis filius,alienus à genere Caroli Magni,tutórque Caroli Simplicis , iuſſus regnat apud Frācos poſt Carolū Craſſum,anno mundi 4852.à Chriſto nato 890. nec obſtitit Arnulphus Craſsi curator,& Auguſtus Imperator ſalutatus, qui regnum occupare ſatagebat. Is Odo aduerſus Normanos præclarè ſe geſsit.Franci biennio poſtquam Odonē Regem ſalutarunt,in Aquitania omnino eum regnare iubēt, aſſumpto Rege,ante tempus,Simplice adoleſcētulo:id ęmulatione factum putarim:multi enim pro vno tutores exorti ſunt, atque armis in Odonem actum ac decertatum eſt:aduerſus quem Arnulphus Auguſtus acceſſitus eſt : virtute tamen,opibus,fortunáque ſuperior Odo euaſit.Odo in Galliam attulit nobile illud ſignum innumeris ſparſum liliis, quod ad Caroli ſexti tempora durauit. numerantur anni regni huius nouem.Vide Aemy.lib.3.& Gag. Chro.li.5.moriens Odo pupillo Simplici regnum reſtitui iuſsit.

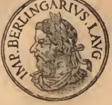
CAROLVS Simplex,Balbi filius, poſt Odonem tunc demum dicitur regnaſſe apud Frācos,nempe anno mundi 4861. à Chriſto nato 899.huic pupillo coram proceribus regnū iubet reſtitui Odo animam agens.hoc Rege finitum eſt bellū Normanicum:Rhollo primus Normaniæ Dux factus eſt. Tot rerū fluctus in Gallia extitere à Balbo ad Simplicem , vt vix certò ſciri poſsit quis potiſsimum regnarit.Robertus Odonis frater, regni ęmulus,aduerſus Simplicem pugnās occiditur.Herbertus,cuius ſororem in vxorem duxerat Robertus , Simplicem ad ſe in ſpeciem rei componendæ acceſſit,& in carcerem Peronę cōiicit:vbi poſt annos tres moritur, ac Peronæ ſepelitur. Aemyl.lib.3. regnat annis 27. fuitque iuxta noſtram ſupputationem 32. Francorum Rex.

ARNVLPHVS, Carlomani filius, patruo Carolo craſſo, cui curator datus fuerat (nempe nouo ac inuſitato modo nepos patruo) ſuccedit in imperio Romano anno mundi 4852. à Chriſto nato 89[illegible]. eodem nempe anno quo Odo apud Francos regnat. Hic Normanos ſtrenuè ſuperat: mox in rapinas conuerſus, iuſta numinum ira plectitur: nam pediculari morbo cõfectus obiit, anno imperij 12. Vltimus hic è Caroli Magni proſapia imperat Romę: in eóque imperij maieſtas deficit ad Germanos, quę per centum annos apud Francos ſteterat: ſub quorum principatu Francorum, adeò floruit, vt vetera tempora nõ deſideres. imperat annis duodecim. Vide Baptiſtam Egn. libro Romanorum principum ſexto.

LVDOVICVS à Gallis & Germanis ſucceſſor Arnulpho patri creatur, anno mundi 4864. à Chriſto nato 902. imperat annis decem in Germania & Galliis, puta Lotaringiæ. aduerſus Berengarium bellum mouit, quẽ primò vicit: deinde Veronæ victus, luminibus priuatur. Imperat annis decem. Hic grauiter proſtrauit Hungaros Germaniam vaſtantes. Sed ab illis poſtea viciſsim victus eſt, coronam accepiſſe nuſquam legitur. Vide Chro. Imperatorum, & Carionem lib. 3.

BERENGARIVS hoc nomine primus, Foroiulij Princeps, ex genere Longobardorum, Arnulpho ſucceſſor in imperio ab Italis creatur, eodem anno quo Ludouicus, de quo proximè, à Gallis & Germanis. Itali ſiquidem aſsiduis barbarorũ incurſionibus vexati, ius antiquum, & veterẽ imperij gloriã amittere nolentes, hunc ſibi præfecerunt: fuit ingenio & re bellica potens. Guidonem Spoletinum Ducẽ interfecit. imperat annos ferè quinque. Videto Chro. Impe. Scribit Ioannes Carion li. 3. hũc Berengarium collectis ingentibus copiis aduerſus Hungaros quanquàm infeliciter pugnaſſet, attamen ex ea expeditione tantam nominis exiſtimationem conſecutum eſſe, vt poſtea Cæſarẽ ſe voluerit nominari. Chronica Phry. referunt hunc Berengariũ ad Arnolphi Imperatoris Romani tempora. Cęterũ imperij Romani maieſtas in Arnulpho defecit, quæ tanta indole à Carolo magno quæſita fuerat, & ad Germanos tranſlata eſt. terra certè Itala ſub Gallorum principatu adeò floruit, vt vetera Romanorum principum tempora minimè deſiderares, ſed & anni ſexaginta vſque ad Othonem primum Saxonum Regem, quibus nullum non calamitatis genus ſenſit Rom. imperium, ac terra Itala, effecere vt Gallicum nomen deſiderabilius foret. Vide Egn. li. 3.

BERENGARIVS ſecundus priori ſuccedit anno mundi 4868. à Chriſto nato 906. Hic poſt tertium aut quartũ annum à Rudolpho Burgundo Rege pellitur. Vide vt ſupra.

ALEXANDER Leonis ſupradicti Imperatoris frater, eidē in imperio Cōſtantinopolitano ſucceſsit, anno mun. 4866. à Chriſto nato 904. Hic & Baſilio patri, & Leoni fratri diſsimilis, luxu & delitiis perditus, annum & menſem imperauit: turpiſſimum quẽque rebus præfecit: erumpente tandē è naribus & pudendis toto die ſanguine, ob crapulam ac ludum pilæ intempeſtiuum, obiit. Vide vt ſupra, vbi de patre ac fratre huius memini.

CONSTANTINVS Leonis ſupradicti filius, ſeptennis à patre ſub matris tutela relictus eſt. imperauit Conſtantinopoli poſt patruum Alexandrum prædictum anno mundi 4867. à Chriſto nato 905. Huic Romanus quidam Lecapenus inſidias tetendit, vtq; eum omnino imperio deturbaret, nullum non lapidem mouit: fruſtratus tamen ſpe ſua, à propriis filiis captus, ac in mōnaſterium truſus eſt, qui antea matrem Conſtātini Zoen, in monaſterium truſerat. Cùm autem hi Romani Lecapeni filij idē Conſtantino facere tentarēt, capti ipſimet, & tonſi in monaſteriū detruſi ſunt. Conſtantinus itaque qui à Romano vitrico multis annis oppreſſus fuerat, monarchiam ſic recuperat, ſolusq; prudenter ſatis adminiſtrat, tyrannis quibuſdam oppreſsis, Turcarúmque principibus aliquot, Chriſtianam amplectentibus pietatem. Hic literas penè extinctas ab interitu vindicauit. Librū filio Romano, qui alter eſt à Romano Lecapeno, reliquit: in quo totius imperij ſummam, ſociorum fœdera, hoſtium vires, rationes, & conſilia aperuit, quem Veneti in bibliotheca vt theſaurum adſeruāt: nam & multa de Venetorum rebus diſſerit liber ille. Vide vt ſupra. Imperauit Conſtantinus hic, tam ſolus, quàm cum Romano Lecapeno annos 55.

CVNRADVS Ludouici, Arnulphi filij, ex fratre nepos, vltimus ex nobiliſsima poſteritate Caroli Magni, Germaniæ Rex, Cæſar deſignatur anno mundi 4873. à Chriſto nato 911. nec tamen à Pontifice coronatur. Hic Hungaros, quos inſtigarat Berengarius (qui Imperatoris ſibi nomẽ in Italia vſurpabat) vt iterum Germaniam depopularentur, ſuperauit, Othonis Saxonis ducis præſidio: cuius filius Henricus à Cunrado morituro, Imperator declaratur. Conſulito Chro.

HENRICVS Saxonum Dux, ſupradicti Othonis filius, in Germanorũ imperio ſuccedit, defuncto Cunrado anno mundi 4881. à Chriſto nato 919. tunc imperium à Caroli magni poſteris ad Saxones trãſlatum eſt. Hic Hungaros vicit, Sclauos ſubegit, Dalmatas tributarios fecit: Bohemos imperij legibus ſubiecit, quadraginta millia Hungarorum apud Mereſburgũm proſtrauit: Brandeburgum cepit: Vandalos ſubegit ad mare vſque (hi Chriſtianam religionem tunc amplexi ſunt) toti Germaniæ ſummam tranquillitatem peperit: hic cognomento auceps, iam morti proximus ſucceſſorem imperij inſtituit Othonem filium ſuum, cum ipſe imperaſſet annos octodecim. Vide Liuthp. lib.2.ca.9. Vuitich.lib.1.

BERENGARIVS tertius, in Italiam accerſitus anno mundi 4872.à Chriſto nato 910.vnà cum filio Adalberto Italiæ regnum adminiſtrauit.Sed cùm tyrannum verius quàm principem ageret,accerſitur à Romanis Otho, cuius tunc nomen ac pietas celebris erat,qui Berengariũ cum filio Italia expulit. Vide Bapt.Egna.lib.3.& Carionem lib.item tertio.

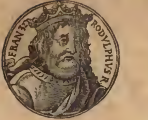
OTHO Henrici ſupradicti Saxonum Ducis filius, in Italiã accerſitus,cum quinquaginta millibus armatorũ venit: Berengarium,eiúſque filiũ ad obſequiũ retrahit: quos, data venia,magna Galliæ Ciſalpinæ parte donat.Romam inde profectus,à populo Imperator & Auguſtus ſalutatur, à Pontifice coronatur anno mundi 4923.à Chriſto nato 961.iámque annos 25.Rex Germaniæ extiterat,ſuccedens Henrico patri. Hic Otho conſcripto exercitu Franciam intrauit,cuius Regem Ludouicum à Normanis proditum,& in carcerem coniectum, libertati regnóque reſtituit.Berengarium cum filio res nouas iterum molientes,facilè vicit: captóſque alterum Bizãtij, alterum in Auſtriam relegauit. Huic,cùm adminiſtraſſet annos 36. ſucceſsit eiuſdem nominis filius,quem etiam pater Romam vocatum,Imperatorẽ deſignarat. Vide Egn.lib.3.Aemy.lib.3.Vuit.lib.2.Luithpr.lib.6.ca.6.

ROMANVS Lecapenus obſcuro genere natus, inſidias Conſtantino parauit,imperiíque Conſtantinopolitani ſocius ac particeps ab eodẽ neceſſariò adſcitus eſt,eodem quo regnare cœpit Conſtātinus anno,vti ſupra videre eſt:Helenamq; Conſtantini filiam,pulſa matre Zoë vxorem habuit. Nec tamen iuſiurandum ſanctiſsimum quod præſtiterat Lecapenus,nec gener Conſtantinus obſtitit,quo minus imperium & ſibi & Chriſtophoro filio idem Lecapenus aſſereret.Cum autem aduerſus Bulgaros, Simeonémque eorum ducem,infeliciter congreſſus eſſet, à Stephano & Conſtantino,filiis ſuis captus,imperio exuitur, & in vicinam inſulam in monaſterium ad Philoſophandum relegatur. At cum iidem ipſi aduerſus Conſtātinum Leonis filium idẽ molirentur,in laqueum quod tetenderant incidunt,nam & ipſimet, Lecapeni inquam filij,monaſterio mancipantur.Imperauit Romanus Lecapenus annos 39.Vide Liuthprandum lib.5.ca.9.10. &.11.Egna.lib.2.Coſm.Mun.lib.4.

ROMANVS Conſtantini,Leonis filij,filius iunior , poſt patrem imperium ſuſcepit Conſtantinopolitanum , quod tamẽ alieno rexit arbitrio,nẽpe Nicephori Phocæ, de quo ſtatim meminerimus,vbi & annorum ſupputationem inſeram , nõ hîc,ne bis id faciam.Fuit Romanus hic foris aduerſus Saracenos Cretam occupantes,& Turcas Aſiam vaſtātes, Nicephori ductu felix:domi in matrem ac ſorores impius,vt regia eiectę,ob mœrorem quòd regio eſſent exutæ veſtitu, quæſtum fecerint meretricium:ipſe ludis ac crapulæ deditus,anno imperij decimo, veneno potionatur. Vide vt ſupra.

RODVLPHVS poſt Carolum Simplicem Franciæ trigeſimus tertius Rex imperat, anno mundi 4888. à Chriſto nato 926. Nam dũ anceps fertur Carolus Simplex in poteſtatẽ Herberti Viromandui, Peronam profectus, præſidio cuſtodibúſque circunfuſis, adducitur, & velut cogitur vt regni iure cedere ſe in procerum concilio profiteatur, illúdque dono dare huic Rodulpho Burgundiæ Regi, Richardi filio, poſt Ludouicum in Italia captum, luminibúſque orbatũ. Hic imperij veluti vagi ac in medio poſiti ſpem affectans, in Italiam tranſcendit, Berengarióque victo, rerum illarum magna ex parte triennium potitur. At verò mortuo in cuſtodia Simplice, cùm Italos iam eius pœniteret, in Galliam rediit. Continuo Hugo Arelatenſium Rex, in Italiam tanquam vacuam poſſeſsionẽ, ſpe imperij ſe contulit: quòd Prouinciæ Regibus Italiam deberi diceret, Gallis, Germaníſque ac Italis de imperio decertantibus. Regnat in Francia Rudolphus Burgundio, annos duos: alij dicunt 12. Ad fanum D. Columbæ apud Senonas ſepultus eſt. Vide Chro. Reg. Franc.

LVDOVICVS, huius nominis quartus, Simplicis filius, ex Anglia, quo ſe ad auunculum Regem cum Ogenia ſeu Oginia matre poſt comprehenſum ab Herberto patrem, contulerat, reuocatur: inde huic Tranſmarino cognomen eſt: regnátque apud Francos anno mundi 4890. à Chriſto nato 928. De regno fuit inter ipſum & Rodulphum cõtrouerſia: Rodulphus moritur anno regni huius nono. Rex aduerſus Othonem Cęſarem, in Lotaringiã bellum mouet: Gerberga Giſleberti vidua Othonis ſoror nubit Regi. Hugo Roberti filius, Regi faceſsit negocium: cuius opera quidã aiũt Regẽ à Normanis captũ, & Laudunum in carcerẽ ductũ, vnde eum liberat Otho. Regnat Ludouicus annis 27. Apud Remos ſepultus eſt. Vide vt ſupra.

LOTARIVS, Ludouici tranſmarini filius, poſt patrem apud Francos regnat anno mundi 4917. à Chriſto nato 955. Hic Imperatorem Othonem huius nominis ſecundũ, bello adortus, penè opprimit: is viciſsim ab octobre ad decembrem Regem perſecutus, præter templa, réſque ſacras nihil non funditus euertit Lutetiam vſque: ſed pedem cum ſuis referre coactus, eruptione ciuium ac præſidij, fortiſsimos ſuorum, & nobiliſsimos amiſit. Mox ad colloquium congreſsis Rege & Cæſare, in poſſeſſione Lotaringiæ Carolus Regis frater perſeuerauit, ſed anguſtioribus finibus deſcripta quàm ante fuiſſet. Mortuo Othone ſecundo, imperij anno decimo, ſucceſsit Otho tertius. Tunc Francus repetito Lotaringico bello, Viriduum, eiúſque oppidi Comitem Gothofredum capit: ſed ſupremis ſuis diebus Cæſari Comitem, Comiti opes reſtituit. regnat Lotarius hic annos 31. Obiit, ſepultúſque eſt Remis. Vide Aemy. li. 3. & chro. Reg. Francicorum.

LVDOVICVS, huius nominis quartus, ſupradicti Lotarij filius, mortuo patre, apud Frãcos regnat anno mun. 4948. à Chriſto nato 986. vltimus hic ex agnatione Caroli magni regnat: nã cum is annum omnino regnaſſet, veneno periit, Compendiíque ſepultus eſt, cui Capetus ſubrogatur. Ita tertiũ ſtemma in ſolio locatur, haudquaquam Francis pœnitẽdum: nempe Pipini, Martelli, & Capeti. Vide Aemy. lib. 3. huius Capeti agnatio ad hæc vſque noſtra tempora feliciter perdurat. Cæterum à Faramũdo ad vſque Hugonem Capetum anni ſunt 568. à Clodoueo Chriſtiano 487. à Pipino 237. Vide vt ſupra.

NICEPHORVS Phocas Conſtantinopoli imperat anno mundi 4922.à Chriſto nato 960.Cum Saracenis ſæpe ac feliciter congreſſus eſt,qui Calabriam,Siciliam,Candiam, Ciliciam & Cyprum occuparant:in Sicilia res haud ita bene per duces acta eſt:ipſe Ciliciam,& bonam Aſiæ partem lętis recepit auſpiciis:mox Antiochiam noctu aggreſſus,pulſis Saracenis imperio eam adiecit.Inuiſus omnibus fuit, quòd bellorum prætextu nouis tributis & exactionibus populum expilaret, numiſmata adulteraret,ac pondus imminueret:quare odioſus ciuibus,facile à Ioanne Zimiſce,noctu dormiens in cubili occiditur: intromittente etiam ſicarios,Theophania Nicephori vxore: imperat annos decem. Vide Egnat.Ro.prin.lib.2.& Coſmograp.Mun. de Græcia lib.4.

IOANNES Zimiſces occiſo,vt dixi,Nicephoro,poſt eum imperat Cōſtātinopoli,an.mun.4932.à Chriſto nato 970.Hic clarus antea militari laude,in Roxolanos feliciter mouet,Bulgariámque totam,quam ſibi Roxolani vendicabāt, imperio ſubiicit,Sphendoſlauo eorum Rege ad deditionem coacto.Baſiliū & Conſtantinum fratres,Romani ſecundi ſupradicti filios, Cæſares facit,ac imperij conſortes creat: Nicephoro dediros è medio tollit:& damnatos exilio ab eodem,reducit.At mox parta de Roxolanis victoria, cum triumphantis ſpecie Conſtantinopolim ingreſſus eſſet,veneno potatur,poſt annum imperij ſextum. Vide vt ſupra.

OTHO iunior,ſiue Otho huius nominis ſecundus,ſuperioris Othonis filius,patri Romanorum Imperatori ſuccedit anno mundi 4935.à Chriſto nato 973.attamẽ à patre iam ante ſex annos fuerat Imperator creatus: cuius etiam opera Saracenos, Græcóſque Calabria expulerat.Hic mortuo patre Henricum Bauariæ Ducem nouis rebus ſtudentem,debellauit: atque aduerſus Lotarium Francorum Regem, qui ſibi Lotaringiam aſſerebat, Galliam ingreſſus, fœdis populationibus eam vaſtauit. At dum reuertitur,in Axonę fluuij tranſitu graui incommodo à Francis afficitur,quibuſdam ex ſuis militibus vorticibus abſorptis,pluribus ab inſequente hoſte interfectis. Dum in Italiam feſtinat ad famam Græcorum principum,qui Saraceno etiam milite inſtructi Italiam ſibi vendicabant, vincitur:ac ſcapha conſcenſa, à piratis captus,in Siciliam ducitur:liberatus,omnem in Beneuentanos iram,quòd ſigna deſeruiſſent,effundit: ciuitatem capit, ſpoliat,incendit.Tandem fato conceſsit,cum imperaſſet ſolus poſt patrem annos decem. Conſulito Blond.lib.3.Deca.2. Egna.lib. 3.Ab. Vrſper.

THEOPHANIA vxor huius Othonis ſecũdi filia fuit, Nicephori Græcorum Imperatoris,quem regno pulſum, reſtituit,& confirmauit Otho. Vide Sup.Chro.lib.12.

BASILIVS & Conſtantinus fratres, Romani iunioris filij, poſt Ioannẽ Zimiſcen Conſtantinopoli imperant anno mundi 4938. à Chriſto nato 976. nullíque diuturnius imperarũt, nam annos 53. præfuerunt: ille 50. hic treis etiam ſolus, poſt fratrem: & ne ſine ciuili bello rem tranſigerent Bardæ Scleri ambitio effecit, quem imperium inuadentem, victum ad Perſas fugarunt. poſtea Phocam, ęgrè ferentem ſe contẽni poſtrem in Sclerum ſe duce egregiè nauatam, in acie cæſum, ac tyrannidem vſurpantem ſuperarunt. Inde Bulgari victi ſunt præliis aliquot: horũ 15. milibus captis oculos eruit Baſilius, vno tãtùm incolumi, qui ad Samuelem eorum Ducem præiret: ídque ad compeſcendam eorum perfidiam, qui Thraciam, Macedoniam & Grçciam flammis & ferro vaſtarant. Tunc demum Bulgaria tota ſubditur imperio Conſtantinopolitano, quę in illum vſque diem ſemper rebellarat: mœrore ob id confectus Samuel, nõ ita diu vixit. Obiit autem ſeptuagenario maior Baſilius, cui per treis annos ſucceſsit Conſtantinus frater, qui cum eo dignitatis potius quàm potẽtię patticeps fuerat: hic totus deliciis diffluens, gulæ, veneri ac ludis operam dedit. Vide Egna. lib. 2. Coſmo. Mun. lib. 4.

ROMANVS Argyropylus Conſtantini, de quo hîc memini, gener, eidẽ vitrico ſucceſsit in imperio, anno mundi 4991. à Chriſto nato 1029. hic ſub initia, liberalis fuit: verùm cum parum ex ſententia illi ceſsiſſet in Saracenos expeditio, ſtatim ignauiæ ac pecuniæ corradendæ ſe totum tradidit. Zoæ vxoris ſalaciſsimæ ac ſterilis inſidiis, & Michaelis Paphlagonis adulteri, dolo intra balneas immerſus obiit, anno imperij ſexto. Vide vt ſupra.

OTHO tertius,ſecundi Othonis ſupradicti filius, poſt patrem imperat anno mundi 4945. à Chriſto nato 983. ætate puer erat vixdum annum duodecimum egreſſus, cũ moreretur pater: quare Henricus Bauariæ Dux, cognatus eius, ſeruandum eum Romæ curauit,& iterum cœpit imperij dignitatẽ ſibi vſurpare. Itali plerique Creſcentium declarandũ Cæſarem cenſebãt, vt ad Italos imperij maieſtas rediret: ſed fideles erga dominum ſuum Germani, hunc Othonem Cæſarem creant: hic iam natus annos 28. eo fuit ingenio præditus, vt mirabilia mundi vocaretur. hic Brunonem Saxonem cognatum ſuum, Gregorium quintum appellatum, Pontificem creat, qui à populo Romano minis & maledictis ex vrbe pellitur. Creſcentius Numentanus Conſulem ſe Romanum titulo præferens, vrbis dominium ante cœperat: Romã itaque ingẽtibus copiis accinctus aduolat Otho. Papa Ioannes 18. quẽ Romani deſignarant, cum Creſcẽtio fugit. Creſcentius captus interficitur, prius naſo & auribus truncis retrorſum aſino impoſitus. Ioannes Papa exoculatur: ſedi Gregorius priſtinæ reſtituitur: qui ſtatim ſanctionẽ eam tulit, quæ in hunc vſque diem durat, in hæc verba: *Imperatorum nullus hæreditariam dignitatem vẽdicato. Principes ſex, ſacri ordinis tres, profani totidem eum deligunto: hi ſi diſcordes fuerint, Bohemiæ Regem coaptanto.* Egn. lib. 3. Blon. lib. 3. decade 2. Imperauit hic Otho tertius, annos 19. vixit 30. miſsóque per inſidias à Creſcẽtij vxore veneno, necatus eſt, ac Auguſtæ ſepultus.

MARIA, Regis Arragonum filia, vxor fuit huius Othonis tertij, intemperans quidem mulier, vti autorum ſcripta teſtãtur.

H V G O Capetus Pariſiorum Comes, mortuo ſine liberis
Ludouico huius nominis quinto Francorum Rege, Lotaringiæ
Ducem ac Lotarij Regis fratrem, Franciæ regno inhiantem, re-
preſsit, atque ex inſidiis cepit: deinde vi & militum fauore, Hugo
primùm Nouioduni Rex ſalutatur, mox Remis cõſecratur, an-
no mundi 4949. à Chriſto nato 987. Hic cùm annum ſolus
regnaſſet, Robertum filium, liberalioribus literis inſtitutũ, Au-
reliani coronandũ curauit. Nã ipſe Hugo neque diademate, ne-
que regiis inſignibus vnquam, ſed tantum vi & armis vſus eſt.
Regnat, tam ſolus quàm cum filio Roberto, annis nouem. Vide
Aemy. lib. 3. Chron. Reg. Franc. Sabaudię domus apud Allobro-
gas, hoc Rege in Comitatum primùm erigitur.

ROBERTVS, Hugonis Capeti filius, ſuccedit patri, & ſo-
lus apud Francos regnat anno mundi 4958. à Chriſto nato
996. Henricus Dux Burgundiæ, quòd liberos nullos ſuſcepiſ-
ſet, Ducatum ſuum Regi teſtamento legat: quem confeſtim Rex
Hugonis filio, eiuſdem nominis Roberti, tradit: eúmque mittit
aduerſus Landricum Niuernenſem Comitem Burgundionibus
acceptiſsimum. Senonũ vrbs ob Comitis Reginaldi ſcelus, Re-
gis patrimonio adiicitur. Rex cũ Ricardo Normaniæ Duce Va-
lentianas proficiſcitur, opem laturus Balduino Flandriæ Comi-
ti, quas is contra Henricum Imperatorem occupauerat. Aduentu
Francorum Cæſar ſoluere obſidionem cogitur: ſequitur exinde
incredibilis fames & peſtis. Pace terris, veniáque à numine red-
dita, Henricus Cæſar, Robertúſque Rex, ad Charum fluuium
conueniunt, ac pacem firmant. Regnat annis 34. Vide Aem. li. 3.

HENRICVS huius nominis ſecundus, Bauarus, dictus Claudus Othonis primi vel filius, vel ex filio nepos (nam id ambigitur) deſignatus eſt Imperator Romanus, anno à mũdo condito 4964. à Chriſto nato 1002. Romæ poſt aliquot annos coronatur. Principio Bohemos & Vandalos bello fatigatos tributarios ac ſubditos fecit. Metas & Gandauum obſedit: Lotaringiam ac Flandriam debellauit: poſt hæc accepta Romæ imperiali corona, in Capuam mouit: Saracenos ex Italia expulit. Conſtantinopolitani Imperatoris Ducem Bubaganum, Saracenis fauentem, bello inſecutus eſt acerrimo. Troiam in Apuliæ finibus, vbi olim Annibalis caſtra fuere, à Græcis ædificatam obſedit, & per deditionem accepit. Hic Epiſcopatus Bambergenſis fundator, Bambergę ſepultus eſt. Hungaros debellatos, ad fidem Chriſtianam pertraxit, data ſorore Hungarorum Regi in matrimoniũ. Cunradum Francum, hoc nomine ſecundum, Cæſarem creauit, addito legitimo Electorum ſuffragio. Hunc cum vxore Cunegunda virginitatem perpetuam obſeruaſſe ſunt qui ſcribant, ac poſt mortem miraculis claruiſſe. Primus Electorum principum ſuffragiis Cæſar, iuxta Gregorij formulam deſignatur: imperátque annis 22. Vide Blon. lib. 3. deca. 2. Egna. lib. 3.

CVNEGVNDA Henrici ſecundi ſupradicti Imperatoris vxor fuit: quam caſtiſsimam fuiſſe, quinimo virginitatẽ perpetuam vnà cum viro obſeruaſſe, memoriæ proditum eſt. Vide autores quos ſupra.

CONRADVS Francus,huius nominis ſecundus,ſucceſſit Henrico proximè ſupradicto, Imperatórque deſignatus eſt, anno mundi 4 986.à Chriſto nato 1 0 2 4.Hic ſub initium imperij,cum videret turbari paſsim omnia,effecit vt in conſortium imperij filius ſuus eligeretur.Catulos Sueuos, cum Erneſto Sueuiæ Duce,compeſcuit:ad domandos Hungaros,Hungariam cũ exercitu intrauit:res compoſuit.Burgundi ad eũ defecerunt: vnde Burgũdia diuiſa, altera quæ Campaniam attingit Francis,altera quæ Biſantinos ſpectat,Imperatori fuit ſubiecta. Lugdunũ, & regnum Arclatenſe cepit, & ſubiectum ſuo imperio adminiſtrauit.Mediolanum obſedit, cúmque exitium vrbi minaretur, deterritus oraculo receſsit.Inde Romam veniens,à Pontifice co ronam accepit:inſurgunt Romani,quos reprimit. Erneſtus Sueuiæ Dux,nouos iterum motus concitans,à Cõrado, in regreſſu, fugatur,& confoditur:Ducatum donat Hermanno,Erneſti fratri.Imperauit Conradus annos quindecim · dicitur fuiſſe Othonis ex filia nepos,eius inquam qui Henrico Imperatori ſucceſsit. Gag.lib.5.ſub finem.Aemyl.lib.3. Hic magnis ſumptibus extruxit Baſilicam Spirenſem,in qua cum vxore ſua Giſela, ſeu Giſla ſepultus eſt.Vide Carionis Chro.lib.3.

GISLA, ſiue Giſela,Regina fuit Burgundica,ex poſteritate Caroli,de qua magnæ laudes feruntur, maritum primò hæc habuit Erneſtum Sueuiæ Ducem,ex quo duos ſuſcepit filios,Erneſtum,qui pulſus eſt,& Hermannum:poſtea in matrimoniũ accepit Conradum. Vide autores quos ſupra.

HENRICVS huius nominis primus, Roberti Frãcorum Regis filius, ſuccedit patri, regnátque apud Francos anno mũdi 4992. à Chriſto nato 1030. Contendit Henricus hic (minor natu, vt aiunt, ſed à patre hæres nuncupatus) cum Roberto fratre, cuius partes Odo Campaniæ, & Balduinus Flandriæ Comites ſequuntur: Henrici verò partes Robertus Normaniæ Dux ſequitur: priores ab Hẽrico vincuntur: frater Robertus Ducatu Burgundiæ contentatur. Rodulphus TransIurenſis Burgundiæ Rex, regnum Imperatori Conrado dat: Odo Campanus ſuũ iure cenſet, armíſque inuadit: tũc in Comitatum qui ad imperij ditionem, & in Ducatũ, qui ad regiam pertineret ditionem, diuiditur Burgundia. Henricus Philippum filium Regem creãdum, coronandúmque Remis curat: moriens Balduinũ Flandriæ Comitem filiis ſuis tutorem dat. Vide Aemyl. lib. 3. Gag. lib. 5. Regnat Henricus annos triginta, & ſepelitur in æde Diui Dionyſij ad Pariſios.

PHILIPPVS Henrici ſupradicti filius adoleſcens, ſuccedit patri in regno Franciæ anno mundi 5022. à Chriſto nato 1060. Balduinus Regis tutor, ſimulat in Saracenos bellũ, quo audaces nobiliũ animos reprimat. Hoc Rege è Galliis duæ illuſtres prodiere familiæ, quæ apud exteros duo potentiſsima regna rexerunt. Gulielmus nothus, Normanorum Dux, Angliã Rege cæſo occupat: Gothofredus Bullionius terram ſanctam, & Ieruſalem poſtea obtinet 39. obſidionis die, anno mundi 5060. à Chriſto nato 1098. Obiit Philippus Meleduni, anno regni ſui 49. Ad ædem Benedicti prope Ligerim ſepelitur. Vide Gaguin. libr. 6.

MELLVSINA,quæ olim apud Mellam & Luſignanum dominabatur (vnde fortè Melluſinę nomẽ accepit)Comitis cuiuſdam Pictauienſis ſoror,aut (vt alij volunt) filia fuit: hæc Raimondo,Comitis cuiuſdam filio,ſeu nepoti, nupſit, ex quo Gotfridum Magni dentis ſuſcepit, atque alios fortiſsimos milites: ídque circiter annum à mundo condito 5040. à Chriſto nato 1078. regnante apud Frãcos Philippo huius nominis primo, Roberti,Capeti filij,aut(vt alij cenſent)Henrici, Roberti filij,filio:non autem regnante Philippo illo ſecundo, qui Ludouici filius,fuit:vt malè quidem,Aquitaniæ Annales ferunt.Quod autẽ fingitur fuiſſe Melluſina ſemiſerpens, id fortaſſe non abſurdum fuerit ſortilegio tribuere,cuius peritiſsima eſſet, ſicuti etiam tũc temporis ars magica erat vulgatiſsima: vel quòd pro inſigni tale etiam monſtrum ipſa geſtaret.Vide Annales Aquitaniæ.

GOTFRIDVS Magni dentis,Melluſinæ ſupradictæ filius,vnà cum fratre,Gotfridum Bolionium,ſiue Bilionenſem,in expeditione Ieroſolymitana ſecutus eſt, vbi ſtrenuum ſe militẽ præſtitit.Ab hoc Gotfrido Magni dentis originem traxere Cypri inſulæ Reges complures, cognominis Luſignani. Videto Annalium Aquitanię,partem tertiam:nam in partes quatuor digeſtus eſt liber 15.

MICHAEL Paphlago, Zoës adulter, quíque eius virum Romanum Argyropylum intra balneas immerſerat, ab eadem Imperatrice Zoë Imperator inſtituitur Conſtantinopoli, anno mundi 4996. à Chriſto nato 1034. Fuit hic mancipium barbarum, nulla re niſi forma commendatum, mente etiam commotum, labénſque ad ſingula momenta, ſpuma inſuper oris fœda. Quis non effrenem in quinquagenaria muliere Zoë libidinem, amorémque fœdiſsimum execretur, aut fortunæ aleā in hoc principe non admiretur? aſciuit primùm illa omnem ſibi poteſtatem, Michaële velut miniſtro vſa, ſed non diu durauit hæc obſeruantia: nā Michaël imperij habenas retinuit, nec malè rexit. Tricennales inducias cum Aegyptio Rege percuſsit: Edeſſam obſidione liberauit: domi in ſuos facilis, vni Zoë, propter expertam libidinem, parum æquus fuit. Intercutis morbo laborās, Michaëlem Calaphaten hæredem imperij dixit. imperauit annos ferè ſeptē. Vide Egna. lib. 2. Coſmo. Mun. lib. 4.

MICHAEL Calaphates à Zoë adoptatus, eius pedibus aduolutus iurat ſe titulo tenus imperaturū, poteſtatē penes eam manſurā: his blandiciis ad imperiū euehitur Conſtantinopolitanum, anno mundi 5004. à Chriſto nato 1042. paulò pòſt in Zoën machinatur, fingens ab ea ſibi ſtructas vitæ inſidias, ac venenum poſitum, à quibus innocēs erat: relegat itaque eam in inſulam, detōdet, ac monacham facit: interim genio ipſe indulget. Id iniq; ferens plebs, Theodorā Zoës ſororē, Imperatricē creāt: Zoën reuocant: Michaëlem fugientē, capiunt, exoculant, vnà cū fratre: quæ familiaris Græcis pœna eſt. Sic præter ſordes parentum, qui naues apud Paphlagonas pice oblinerent, vnde Calaphates etiam dictus, auarè, perfidè, ac crudeliter imperat Michaël hic, menſes quatuor. Vide vt ſupra.

HENRICVS,huius nominis tertius, dictus Niger, poſt Conradum 2.Romæ imperat anno mundi 5001.à Chriſto nato 1039.Hic Conradi Franci filius ſiue gener, primùm Bohemos bello inuaſit,ſed ab his Hungarorum præſidio adiutis, vincitur: ſequente anno adeò illos bello fatigat, vt Regem eorum tributarium fecerit.Lotaringiæ Ducem parêre imperio cõpulit: apud Capuam Saracenos vicit.Cæterum pertęſus eorum quæ Romæ circa Põtifices per ſummum ſcelus agerentur, Romam contendens,abdicatis adulterinis Pontificibus aliquot,Clementem ſecundum Pontificiæ ſedi pręfecit:& vt caueret in poſterum Pontificum ſecuritati,iureiurando Romanos adegit,neminem creationi eorum interfuturum ſine eius permiſſu.Petrum Regem ab Hungaris eiectum,regno reſtituit:Capuam aduerſus Saracenos nouo pręſidio firmauit. Hẽricum filium annos quinque natum, Cæſarem eligi, & Aquiſgrani coronari curauit: qui ſub matris Agnetis tutela aliquãdiu fuit.Imperat Henricus Niger ann.17.

AGNES,Gulielmi Aquitaniæ principis filia, nata in Pictonum Comitatu in Gallia,vxor fuit huius Hẽrici tertij,quæ ſuſcepit ex eo Henricum quartum huius nominis Imperatorem: hæc non ſine laude imperio præfuit annos quinque,dum adoleſceret filius:ſed Colonienſis Epiſcopus Otho,clam abducto puero,imperio eam deturbat. Vide Chron.

ZOE, ab exilio & monaſterio aſſentiente vniuerſa plebe(vti dictũ à me eſt)reuocata, & Michaele Calaphate exoculato, imperij faſces ſuſcipit Conſtantinopolitani,vnà cum ſorore Theodora.anno mundi eodẽ quo Michael Calaphates quatuor menſes imperauit: itaque flagitia Imperatorum effecere vt muliebre æquius videretur imperium. At verò, cùm ſit *varium, ac mutabile ſemper Fœmina,* vt inquit poeta, Zoe ſexagenaria, ardens tamen adhuc libidine,Cõſtantinum Monomachum ab exilio reuocat, ſibíque eum maritum adiungit:curátque vt ſceptrum imperij illi tradatur, cùm fœminarum vix treis menſes duraſſet imperium. Vide Egna.lib.2.Coſmog.Munſt.lib.4.

CONSTANTINVS Monomachus, imperatorij quidem & ipſe ſtemmatis,quem ſibi in virum aſciuit Zoe, Gonſtantinopoli imperat anno mũdi 5005.à Chriſto nato 1043. Hic ignauus,& luxu totus diffluens,concubinã,egregia alioqui forma,iuſtæ vxoris loco habuit, quam efflictim deperiit. Suſtinuit tamen duo grauiſsima bella ciuilia, alterum à Maniace Georgio,alterum à Leone Tornicio,illata: & multa externa. Turcarum arma tunc primum per Aſiam latius ſunt euagata: victi tamen Roxolani,& Patzinacæ, Scythicum genus hominum. Zoe vxore ſeptuagenaria fato mox functa, & ipſe tandem podagricus, & pleuritide correptus obiit, anno imperij ferè 13. Vide vt ſupra.

THEODORA, Zoës ſoror, quæ iam etiam cum ea menſes circiter treis imperium tenuerat Conſtantinopolitanum (vti in Zoë dixi) nunc denuo, ſed ſola, poſt Cõſtantinum Monomachum imperat, anno mundi 5017. à Chriſto nato 1055. Nec verò eſt quòd pudeat hanc in ordine ac ſerie Imperatorum inſerere, cùm non muliebriter ſe geſſerit: quinimo tãta domi, foríſque hac imperante quies & ocium fuit, tãta rerum omnium vbertas, vt fœminei imperij neminem pœniteret. Verùm ingraueſcente cum ætate morbo, illecebris Eunuchorum adducta, Michaëlem iam ſenem imperij ac curæ participem fecit: nec ita diu ſuperuixit: annos propè duos imperauit. Vide Egna. lib. 2. Rom. prin. & Coſmog. Munſt. vbi de Græcia tractat, libro quarto.

MICHAEL ſenior, poſt Theodoram ſupradictã, qua dixi via, Conſtantinopoli imperat, anno mundi 5019. à Chriſti natiuitate 1057. Fuit quidem hic Michaël genere & opibus clarus: cętera minus ad imperij faſces ac adminiſtrationẽ ſuſcipiendam, aut exequendam, idoneus, vel propter ætatem decrepitã & prægrauantem. Quare cùm vix etiam annum imperitaſſet, Iſaacij Comneni factio eum imperio deturbauit, & in ordinem redegit: priuatus itaque factus, paulò pòſt fatis ac naturæ conceſſit. Videto vt ſupra.

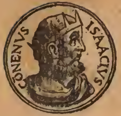

HENRICVS quartus (tertium facit Egnatius) Henrici Nigri filius, Romanus Imperator patri Romanorum Imperatori ſuccedit anno mundi 5018. à Chriſto nato 1056. Hic dicitur M. Marcellum & Iulium Cæſarem ſupergreſſus, bis & ſexagies pugnaſſe. In hoc huius generis Imperatorum virtus defecit: & totius Germaniæ imperium adeò corruere cœpit, vt poſtea in veterem ſtatum redigi nũquam potuerit. Tragœdię huius autor Papa Hildebrandus fuit: qui ſtatuit Pontificatus confirmationẽ à Cæſare non eſſe petendam, contra ſanctionem Henrici Nigri, quam patris conſtitutionẽ ratam haberi voluit: quamobrem nõ tantum à Papa excommunicatur, ſed & principibus potentioribus mãdat Papa, vt Imperatorem alterũ creent: Rudolfus creatur, aduerſus quem mouet Henricus, & multis pręliis tandẽ vincit. Deinde Romam venit, & vrbe per vim capta, Papam cepit. Obiit Henricus Leodij, carcere detentus à filio, ab Epiſcopis ſolicitato, quem etiam Imperatorẽ delegerat pater: imperat Henricus quartus annos 50. Rodulfo miſit Hildebrandus coronam cum hac inſcriptione,

Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodulfo.

HENRICVS quintus, Henrici quarti filius, qui patrem bello & carcere eſt inſectatus, poſt eum imperat ann. mun. 5068. à Chriſto nato 1106. Recuſat eum coronare Papa, niſi prius ſtatuat Pontificem & Epiſcopos ſine Cæſaris conſenſu creandos, Romam & Papam capit, coronam extorquet, & inueſtituram. Tertiò Italiam intrãs Gelaſium Papam vrbe pepulit. Obiit nullis relictis liberis anno imperij 20. Vide Chron.

ISAACIVS Comnenus poſt Michaëlem ſeniorem imperat Conſtantinopoli, anno mundi 5020. à Chriſto nato 1058. Hic Michaëlem Seniorem in ordinē redegit: fuit tamen vir alioqui ſtrenuus, pace ac bello clarus, ac infractus, moribúſque arrogantioribus. Cooperãte Patriarcha Imperium ſumpſit, in quē tamē poſtea ingratus, ac velut collati beneficij immemor, ipſum cum ſuis in exilium miſit. Comnena hic gēte nobili ortus, in negociis obeundis expeditus fuit. Cæterum lateris morbo inter venandum ſubitò correptus, cum de ſalute deſperat, cucullam induit, atque imperio ſe abdicat. Conſtantinus Ducas de Senatus populíque conſenſu ei ſucceſſor declaratur. Tanta continentia fuiſſe perhibetur Iſaacius, vti nec vxorem cognoſcere vellet poſt prolem ſemel ex ea ſuſceptam, cùm tamen ad morbi ſubleuationem medici in primis conſulerent vt coitu vteretur frequentiore. Imperauit annos 4. Vide Egna. lib. 2.

CONSTANTINVS Ducas Conſtantinopoli imperat poſt Iſaacium, anno mundi 5024. à Chriſto nato 1062. hunc conſpiratio ſub initia grauis excepit, quam non ſine diſcrimine compreſsit: pietatem coluit, ęquitatem obſeruauit: ſed auaricię ſupra modum operam dedit, hinc ſuis odioſus, hoſtibus etiã ludibrio, res imperij vndique vexantibus, fuit. Ad externa mala familiaris Conſtantinopoli clades acceſsit, nempe grauis terræ motus, quo templa, ædéſque multæ peſſum ïere. Obiit ſexagenarius, anno imperij ſexto, Eudociæ vxori & liberis tribus imperiũ tradens. Vide vt ſupra & Chro. Phry.

EVDOCIA cũfiliis imperat Conſtantinopoli poſt Conſtantinum Ducam, anno mundi 5031. à Chriſto nato 1069. Poterat muliebri fortaſſe prudentia hæc, ſi foris ceſſaſſent bella, imperium domi adminiſtrare: ſed laceſſentibus vndique imperium barbaris, vicit eorum ſententia, qui rebus pręficiendum virum appoſitum ac idoneum contendebant. Quare iuriſiurandi oblita, quo marito Ducæ, morienti, ſe obſtrinxerat, nõ ſuperinducturam ſe virum, etiam ſi coacta eſſet, Romanum cognomine Diogenem, poſt menſes imperij ſeptem, in virum Eudocia aſſumit, qui rempubl. prudentia ac fortitudine tueretur: at pœnituit ſtatim Eudociam, quòd vir hic inſolẽs rem ad ſe totam traheret. Vide Egna. lib. 2. Coſmog. Mun. lib. 4.

ROMANVS Diogenes Eudocię vir, imperat Conſtantinopoli, anno mundi 5032. à Chriſto nato 1070. duas hic ſuſcepit expeditiones vario rerum ſucceſſu: prior quidem optimè ceſsit, poſterior autem peſsimè: nam vel fugatis, vel cæſis militibus ſuis ipſe Imperator Conſtantinopolitanus capitur: quod ad eam diem nunquam contigerat. Ferunt tamen Turcam nomine Azan, ad primum huius euentus nuncium, vix credentem cõſtitiſſe: mox ad ſe adductum Ro. Diogenem, & cognitũ, in precio habuiſſe: ac amplis donatum muneribus, pace inita, dimiſiſſe. Sed ad primum aduerſæ cladis nuncium, vt ferè fit, omnia Cõſtantinopoli iam mutata erant: Eudocia nempe relegata eſt: Romano abdicatum eſt imperium: Michaël Imperator creatus, Romanum Diogenem victum, deditúmque, contra iuſiurandum exoculat, ac in inſulã deportat, vbi ab vxore Eudocia ſepelitur, poſt annos imperij ferè quatuor. Vide vt ſupra.

MICHAEL Conſtantini Ducæ filius, Parapinaceus à fame, quę ſub eo inualuit, dictus, imperauit Cõſtantinopoli anno mundi 5036. à Chriſto nato 1074. poſt Romanum Diogenẽ vitricum ſuum. Hic ad imperium adminiſtrandum ineptus, ſtudiis tantùm literarum intentus, ac ſub Pſello præceptore verſus factitans, à Turcis interim vndecunque premebatur, maximè ab Orientalibus regionibus: quare præfecti etiam, velut coacti, alterum ſibi delegerunt Imperatorem: putà Nicephorum, ſanè nobiliſsimum, quem, in principis ignaui inuidiam, facilè ciues admiſere: Michaële prius, cum vxore & filio, in monaſterium detruſo, ac monacho facto. Imperauit Michael annos ſex. Vide Egna. lib. 2. & Coſmogra. Mun. lib. 4.

NICEPHORVS Botaniates, à Phoca Imperatore originem trahens, tanquam omnium nobiliſsimus, facilè Michaële deturbato, imperium obtinuit Conſtantinopolitanũ, anno mundi 5042. à Chriſto nato 1080. Hic Conſtantinum, Conſtantini Ducę filium, imperium ſibi aſſerere contendentem, cepit: totondit, ac in ſacerdotẽ inũxit. Paulò pôſt Nicephorus qui Comnenorum fratrũ forti, fideliſque opera vſus fuerat (nã hi Bryennium & Baſilacium imperij inuaſores ſuſtulerãt) ab illis deiicitur, anno imperij tertio, in cœnobiúmque cõiicitur, vbi aliquandiu vixit. Poſt hunc Alexius Comnenus, natu minor, militibus acceptior, imperat; qui die ipſo Paſchę Bizãtium clam ingreſſus, hoſtilem in modum vrbem diripit. Vide vt ſupra.

GOTFRIDVS Bolionius, ſeu Bilionenſis, Lotaringiæ Dux, Bulionis Ducatum Sperto Eburonum Epiſcopo magna vi auri vendidit: primúſque Dux huius expeditionis in Iudæã aduerſus Saracenos extitit: quem illuſtriſsimi ac præſtantiſsimi è Gallia principes comitati ſunt, diuẽditis vel oppigneratis bonis ſuis. Habuerat ſiquidem orationem Pontifex Vrbanus ſecũdus, ſuper hac re in concilio Claromõtano, qua huiuſmodi primores ad ſuſcipiendam hanc expeditionem extimularat: idipſum ſuaſerat Petrus heremita, qui apud Iudęam peregrinatus Chriſtianos à Saracenis valde opprimi renuntiarat. Itaque tercentum hominum millibus cruce ſignatis comitatus Bolionius, Ieruſalẽ ipſam trigeſimonono òbſidionis die cepit, idibus Iulij, nẽpe ann. mun. 5060. à Chriſto nato 1098. Corbana Perſa victo, cæſa ſunt infideliũ centũ millia: ipſe Gotfridus Rex Ieroſolimitanus deſignatus eſt: attamen auream recuſauit coronam, quòd eò loci, corona ſpinis contexta capiti Chriſti impoſita fuiſſet. Cõtigit id poſt annos ferè quingẽtos quàm Perſæ Ieruſalem etiã cœperant, atque ad centum Chriſtianorum millia occiderant: quam vrbem exactis decem annis Heraclius receperat, Saraceni quoque poſt annos 16. expugnarant. At verò Dux Bolionius, anno poſtquàm rex creatus fuerat, febre correptus obiit, ſepultúſque eſt ad nobile illud Chriſti ſepulchrum. Regnatum eſt Ieroſolymis à Chriſtianis Regibus ſeptem, ſpacio annorum 88. Vide Blondum lib. 4. decade 2. & Chro. Chronicorum.

BALDVINVS Gotfrido Bolionio fratri in regno Ieroſolymitano ſuccedit die natalitio Chriſti, anno mundi 5061. à Chriſto nato 1099. atque poſt ſuſcepta, ac confecta multa bella, in hoſtes nominis Chriſtiani, mortuus eſt anno regni 18. Vide vt ſupra.

ALEXIVS Comnenus Iſaacij Imperatoris filius, Conſtantinopoli poſt Nicephorum Botaniatem imperat, anno mũdi 5045. à Chriſto nato 1083. Hic Roberto Guiſcardo cum Venetis occurrens, victus, fugatúſq; eſt. præterea memorabilẽ illam Gallorum in terra ſancta recuperanda expeditionem turbare conatus eſt: ſed Bohemundus Apuliæ Dux, exercitũ aduerſus eum duxit, ac Dyrachium obſedit. Alexius, eius potentiam reformidans, cum eo fœdus init, commeatúq;, & aliis rebus adiuturum ſe Gallos pollicetur. Inde ad pacis artes conuerſus orphanotropheion, & Muſæum erigit: in altero pueros, puellâſq; parentibus orbos, alendos, in altero inſtituendos curat, ſumptus ex regio vectigali ſuppeditat. ad ſupplicia minimè præceps, moribúſq; moderatus fuit. Longo tandem preſſus morbo, obiit anno ætatis 70. imperij 33. Vide Aemy. li. 5. Egna. lib. 2. Coſ. Mun. lib. 4. & Platinam. fauit omnibus qui egregias artes, virtutémque amplexarentur, quos & euexit.

CALOIOANNES Alexij filius, poſt patrem imperat anno mundi 5078. à Chriſto nato 1116. Variis hic expeditionibus in Aſiam vſus, Turcas, Perſáſque aliquot prælis vicit, vrbéſq; illis non paucas ademit. Gallis & Venetis infeſtus fuit, qui ſocia arma iunxerant. Dux tamen Venetus Rhodũ, Samum, Lesbũ, Andrúmq; cepit. Perit Caloioannes manum ſaucius, telo à ſeipſo intoxicato, quod in aprũ tendebat, anno imperij 25. Hic initio imperij ſui dignitatibus ſuos omnes conſanguineos ornauit: Manuelem fratrem natu minorem imperij hæredem dixit, cùm alterum minus aptum ſentiret. Vide vt ſupra.

LVDOVICVS Craſſus mortuo Philippo patre, continuò Aureliani inungitur à Gilberto Senonum Archiepiſcopo, cauſante Remenſia ſacra expectari, nimis longum: nempe anno à mondo condito 5071. à Chriſto nato 1109. Nobiles & Principes ab Anglo Rege adiuti in Regem ſeditionem mouēt, quem diu multúmque vexarunt: tandem tamen ſuperior euadit Rex. Tunc cœpit initium belli Anglici, quod ſexcentis fœderibus compoſitum ſemper renouatur. Gelaſius Papa in Galliam venit, opem implorans aduerſus Cæſarem. Henricus Cæſar ab Anglo ſocero impulſus Galliam inuadit: timore perculſus, Regis potētia cognita, domum reuertitur: paulò pòſt in amicitiam cum Rege rediit, re cum Papa compoſita. Ludouicus iunior Remis preſente patre, à Papa Innocentio vngitur in Regem. poſt ſex annos Pariſiis obit pater Craſſus, anno regni 28.

LVDOVICVS iuniór, proximè ſupradicti filius, ſuccedit patri in regno Franciæ anno mundi 5099. à Chriſto nato 1137. Hic D. Bernardi conſilio, Conradum Imperatorem ſecutus, exercitum in Saracenos duxit, atque vnà cum vxore per Germaniam & Hungariam, Conſtantinopolim ſe contulit: deinde Ieroſolymam ipſe & Conradus, cladem cum vterque acce-piſſet, ad Regem Balduinum adeūt. tunc coniunctis viribus Damaſcum oppugnant, ſed diſsidio ac dolo obſidionem relinquere coguntur. Redit ad ſuos Conradus. Galli in Syria multa mala patiuntur: Rex in reditu penè captus, Georgij Siculi Regis Prætoris ope euadit. multæ ingentes pugnæ à noſtris in Aſia & Ieruſalem ante reditum commiſſæ. Aemyl. li. 5. Regnat an. 43.

LOTARIVS, huius nominis ſecundus,Saxoniæ Dux,ab Electoribus Cæſar creatus eſt anno mundi 5088. à Chriſto nato 1126. fuit huic cum Conrado tertio de imperio cõtrouerſia, qui cùm eſſet nepos ex ſorore, Hẽrici quinti,vt Lotarium anteuerteret,Italiam ingreſſus,Lõgobardiã occupauit, vbi & ferrea corona inſignitus eſt.Interea à Lotario obſeſſæ ſunt & captę vrbes Spira, Vlma, & Norimberga: exinde perſequitur Conradum in Italiam: at vbi reſciuit Conradus vrbes Germanicas amiſſas,nîlque ſibi præſidij expectãdum è Germania,pacis conditiones Diui Bernardi opera,cum Lotario pactus eſt, atque vltro imperio ceſsit:poſt Lotarium tamen etiam imperauit. bis in Italiam profectus eſt Lotarius, primùm ad compeſcẽdos motus contra Innocentium, alio Pontifice electo,Romæ coortos:deinde contra Rogerium, qui Campaniam & Apuliam inuaſerat. Imperat Lotarius hic annos vndecim.

CONRADVS tertius Lotario ſuccedit,imperátque Romæ anno mũdi 5099.à Chriſto nato 1137.hic mouit in Saracenos,vti iam dictum eſt in Carolo iuniore. poſtea in bello cum Catulis geſto, vrbem quandam cum cepiſſet, mulieribus abire permittit cum tanta bonorum ſarcina,quantam ferre poſſent.hę verò relictis rebus,nobiles pueros omnes aſportare malũt:quos cùm quidam captiuos retinere vellent (bonorum nõ puerorum aſportandorum copiam cauſati)adeò delectatus eſt Cæſar nobilium fœminarum virtute,vt eis non ſolùm puerorum, ſed & omnium opum copiam fecerit.

MANVEL, ſiue Emanuel, Caloioannis, vt quidam putāt, filius, vt alij volunt, frater, poſt eum Conſtantinopoli imperat, anno mūdi 5103. à Chriſto nato 1141. Ab hoc Conradus Germanus Ro. Imperator, ſollicitatus eſt vt opem ei ferret, ſiue aduerſus Rogerium, vtriuſque inuaſorem imperij, ſiue vt in Turcas Conradus ipſe moueret: ſed muratus Manuel, fame laborantibus Conradi militibus, gypſum cōtuſum farinæ immiſcet: nec ſat illi fuit ſemel id ſceletis perpetraſſe: ſimili fraude Ludouicum Francorum Regem, impius ille, decipit: ſic breui magna militum noſtrorum vis conſumpta eſt: inde Manuelis nomen Francis odioſum. Rogerius Siciliæ Rex, omnem Græciæ oram vaſtauit: Byzātium etiam per ſuos duces adeò oppreſsit, vt ſagittas argenteas, aureáſq; hortis regiis immiſerit. Contra ius gentium Manuel legatum violat Venetûm: negotiatores, quos ſimulata pace euocarat, vno die comprehendit. quare armis preſſus Venetis, æquis penſionibus pacem impetrat. Prælium cum Turcis geſsit funeſtiſsimum, in quo penè captus eſt. Imperauit annos 38. quibus exactis, monaſticam ſecutus vitam, morbo periit. Vide Blon. lib. 5. deca. 2. Egna. lib. 2. Coſ. Mun. lib. 4.

ALEXIVS, Manuelis filius, puer adhuc, patri ſucceſsit: Andronico Comneno à patre commiſſus fuit, qui primò tutorem egit, dein imperij conſortem, demum Alexium cognatum quindecim annos natum, cum treis à patris morte annos rerum eſſet potitus, clam miſerè necat, capitéque truncato, reliquum cadauer ſacco incluſum in mare proiicit. Vide vt ſupra.

FRIDERICVS, huius nominis primus, natione Sueuus,cognomento Aenobarbus,à colore barbæ ruffæ,nepos Cõradi ex fratre, poſt eundem Conradum tertium Romæ imperat anno mundi 5114. à Chriſto nato 1152. Hic Dertonam(nũc Tortonã vocãt) portas ſibi claudere auſam,obſeſſam capit:inde Romã contendens ab Adriano coronatur.Euerſa Dertona quæ in partibus Alexandri ſtabat,in cuius locum Octauianum Ponti ficem crearat,Mediolanum inde ſolo æquat: Galliámq; omnem Ciſalpinam eadem ſentientem vaſtat: tertiò & quartò Italiam intrans Alexãdrum fugat. Tandem Friderici filio,nauali prælio victo,vtitur Fridericus ſumma humilitate:nam pro templi foribus humi proſtratus ante Pontificem, pedibus eius ſe opprimi permittit. Pontifex clamari præcipit, *Super aſpidem & baſiliſcum ambulabis, & conculcabis leonem, & draconem*, ac tum eum abſoluit. Fridericus eam à ſe exhiberi humilitatem Petro,nõ Alexandro,dixit:reſpondit Alexander, *& mihi & Petro.* Hic deinde Saracenos ac Turcas proſtrauit, Sultanum in Aegyptum fugauit. verùm capta iam Armenia,cùm in equo rapidum amnem ingreditur, ſtrenuiſsimus heros perit,anno imperij 37. Egna.li.3.

HENRICVS Friderici filius poſt patrem imperat anno mundi 5151. à Chriſto nato 1189. huic Papa Clemens tertius Conſtantiam virginem ſacram, Rogerij Normani filiam, vxorem dedit. Siciliam obtinuit, Tancredo ſpurio expugnato. Philippum fratrem,qui poſtea imperat, cum exercitu in Syriam miſit:ducibus etiam Archiepiſcopo Maguntino,& Saxoniæ Duce exiſtentibus. Aemy.li.6. Blond.li.6. Egna.li.3. imperat ann.10.

PHILIPPVS à Deo datus hoc nomine ſecundus, Ludouici iunioris filius, apud Francos regnat anno mundi 5142. à Chriſto nato 1180. Hic Aediles, quos Scabinos appellāt, Pariſiis creandos curat: bonam vrbis partem muro cingit, forum venale, Hallas vocant, reedificat. Saltum Vicenarum mœnibus cingit. cum Ricardo Angliæ Regis filio ad recuperandā Ieruſalem, quæ victori Saladino reddita fuerat, expeditionem ſuſcipit: Ptolemaida expugnat. Deinde graſſante per exercitum peſte, in Galliam reuertitur. Totam Normaniam & Aquitaniā iure belli recipit 260. an. poſtquā Rolloni data fuerat Normania. Galli Græcorum imperium, Byzantio recepto, tenēt, à Venetis, & quibuſdam aliis adiuti, quibus impenſas refundunt. Otho quintus, Saxonum Dux, qui poſt Philippum Henrici ſexti fratrem imperat, à rege victus in pugna Bouinenſi, fugatur: Ferdinandus, ſiue Ferrandus, Luſitanus, Flandriæ Comes, in arcem Luparam recens ædificatam, captiuus ducitur. Ioannes Brennus Rex Ieruſalem, Philippum inuiſit, moribundum, à quo 60000. librarum ex teſtamento accipit. regnat an. 43. quartana febre Medunte interiit: ad fanum D. Dionyſij ſepultus eſt. Aemy. li. 6.

LVDOVICVS Octauus, Philippi filius, poſt patrē apud Francos regnat anno mūdi 5185. à Chriſto nato 1223. Hic cum Anglo Rege fortiter cōflixit, quo tempore pater cū Othone. Cum Friderico Imperatore colloquitur: fœdere inito, fraternum nomen inter Francos & Germanos redintegratur. Albigenſium errorem extirpauit Rex, Auenione capta, & muris deiectis. Regnat an. 3. obiit Montiſperij: ſepultus eſt in æde D. Dionyſij. Gagui. li. 7. Aemy. li. 7. huic ſuccedit D. Ludouicus.

LIBVSSA, Craci,ſecūdi Bohemiæ Regis filia,aliquot annos principatum tenuit:tandem cum litem aliquam, quanquam iure ac rectè definiiſſet,attamen qui cauſa ceciderat, humi procumbens,clamauit,indignè viros à fœmina gubernari:accurrēs multitudo Regem poſtulat.Quare hæc Primiſlao agricolæ, neſcio quo modo (vel quòd ſic collibuerit, vel ſorte quadam) nupſit,qui Bohemos rexit,& Pragam primus aggere & muro cinxit circiter annum mundi 5165. à Chriſto nato 1123. Videto Chronographiā Ioannis Naucleri, generatione trigeſimanona.

VALASCA, vna quidem ex puellis Libuſſæ,ingentis animi & generoſi, Amazonicę gentis virgo,mortua Libuſſa, accerſiuit mulieres ac virgines,quas his verbis compellauit: *Heram perdidimus,quæ non paſſa eſt nos viris ſubijci:adeſte mihi,& ego vobis imperium polliceor:* coniurant in viros ſingulæ,quos obuios habent ex improuiſo trucidant:armatæ poſtea, bella multa feliciter conficiunt,virorum ſemper victrices:& more Amazonum viuere ſtatuunt. Tandem verò Primiſlai dolo & inſidiis captæ, omnes ad internecionem vſque mactantur. Vide vt ſupra.

ANDRONICVS Cõnenus,Iſacio,Caloioannis fratre natu maiore,natus, poſt Alexium cognatum, quem crudeliter necarat,Conſtantinopoli imperat anno mundi 5144. à Chriſto nato 1182. huic Gulielmus Siciliæ rex, bellũ intulit, Alexij mortem vindicaturus,à quo cùm vndiq; premeretur,tandem ab Iſacio Angelo prȩter ſuam,omniúmq; opinionem,prȩlio victus, imperio deiicitur, capitur, ignominioſè occiditur. Nam altero effoſſo oculo,aſinæ præpoſterè imponitur: caput alliorum reſte, diadematis loco præcingitur: cauda manibus ſceptri vice alligatur:per vrbem ſic ornatus circumuehitur:vulgi turbæq; tumultu lacer,perit fœdiſsimè:quippe in cuius faciẽ pueri,puellæ,viri,fœminæ,præter probra,lutũ, ſtercus,& fœdiſsima quæq; cõiiciunt ac cõgerũt:deinde laqueo ſuſpenſus,vncis à mulieribus fruſtillatim diſcerpitur,anno imperij altero. Vide Eg.li.2.Coſ.Mũ.li.4.

ISACIVS Angelus poſt Andronicum,Cõnenorum ſtirpe ſublata è medio, Cõſtantinopoli imperat anno mundi 5146. à Chriſto nato 1184. Hic varias multorum tyrannides oppreſſit:Fridericum Aenobarbum Ro.Imperatorem in Syriam properantem magnificè excepit.Alexium fratrem natu minorẽ,à Turcis captum,magno redemit:à quo poſtea, ingratiſsimo homine, per ſummum ſcelus imperio oculíſq; priuatus,in carcerem truditur:donec filius Iſacij,Alexius alter,& lõgè ab illo diſpar,à Frãcis ac Venetis opem implorans,patrem lachrymis obtinuit. Sed carcere poſt longam captiuitatem eductus,morbo ex aëre cõtracto,non diu ſuperuixit.Imperauit annos 16.Vide vt ſupra.

PHILIPPVS Henrici ſexti (Friderici primi filij) frater, mortuo ipſo eodem fratre Romanis imperat anno mūdi 5161. à Chriſto nato 1199. huic fuit de imperio cōtentio cum Othone,cui Innocētius,tertius huius nominis Papa,præterea Angliæ Rex fauebat: Sed Galliæ Rex eiuſdem nominis,Philippi, Philippo opem tulit,qui fugato ſæpius Othone,rerum tandem potitur.Hic cùm annos nouem imperaſſet,ab Othone Comite Palatino(cuius genus celebre & clarū fecerat Fridericus primus) occiditur,die quodā cùm eſſet ei à medico vena inciſa, & nihil iam ab aduerſariis ſuſpicaretur optimus princeps. Credo Othonorum nomen illi fatale fuiſſe.Imperauit annis nouē. Vide Aemy. li.5.Egna.li.3.& Carionem lib.3. Philippus Bambergæ occiſus, Bambergæ ſepelitur:cuius corpus humatum poſtea Spiram, iubente Friderico ſecundo,tranſlatum eſt.

OTHO Saxonum Dux(Comitem Palatinū vocat Aemylius)quem Imperatorem elegerat Innocentius aduerſatus Philippo,eidem Philippo mactato ſurrogatur,& à Papa,omniū cōſenſu,ad tollendam diſcordiam coronatur anno mundi 5170 à Chriſto nato 1208. Sed cùm hic Pontificiæ ditionis oppida quædam caperet,& Friderici iunioris inuadere cuperet regnum, diris Pontificiis petitus,imperio priuatur anno imperij 3. Fridericúſq; Henrici ſexti filius,adnitente etiam Innocētio, Imperator creatur:qui cum Philippo Francorum Rege in Othonem arma ſumpſit:nec ſine manifeſta vi numinis,& Gallorum virtute, clade memorabili affectus Otho,etiā ab Anglo adiutus, in patriam inglorius ſe recipit.neque verò ſuo tādem ſupplicio caruit, nam & ipſe non multo poſt trucidatus periit.Vide Aemyl.li.5.Egna. lib.3.Carionem.lib.3.

ALEXIVS Angelus fratricida, poſt Iſacium Angelũ fratrem, Conſtantinopoli imperat, anno mũdi 5162. à Chriſto nato 1200. Hic planè impius, maiori fratri imperium per ſcelus ademit:& Alexium Iſacij filium, nepotem ſuum, voluit perdere: qui fugiens, in Dalmatiámq; delatus, Francorum proceres, Balduinum & Venetos in patruum mouit, paciſcendo 30000. marcarum auri, & cõmeatum, ſi eorum ope, vel ſolus, vel cum patre, qui in carcere agebat, imperio reſtitueretur. Quare hi proceres claſſe parata, Byzantiũ verſus nauigant, expugnant, fracta prius catena, quę ab vrbe ad Peram tenſa erat. Fratricida fuga ſaluti ſuæ conſulit: Iſacius carcere liberatur:& Alexius iunior, poſt ſubitam patris liberati mortem, imperat. Vide Egna. li. 2. Coſmo. Mun. lib. 4.

ALEXIVS iunior, Iſacij filius, qua dixi ope, imperio reſtituitur Cõſtantinopolitano, anno eodem quo ſupra imperaſſe dicitur Alexius Angelus. In fœdere ſanciẽdo inter hunc, & Gallos, ac Venetos, cautum eſt vt Patriarcha Cõſtantinopolitanus Romano ſubeſſet Põtifici, & damna Francis, Venetiſq; à Manuele illata cõpenſaret: at mẽſe poſt reſtitutionem vix exacto, cùm rerum quas promiſerat ſatageret, à Murziphlo quodam ignobili, quem tamen ad ſummum dignitatis gradũ euexerat, iuuenis admodum necatur. Murziphlus fruſtra ſe hoſtibus opponens, vrbe Byzãtio amiſſa, noctu cũ vxore, pellicibus ac theſauro fugit: paulò poſt in Pelopõneſo captus, ac Byzantium retractus, miſerè perit. Vrbs Frãcis, Venetiſq; dedita cum omni milite, ab eis eſt poſſeſſa:& res imperij deinde ad Francos tranſlata: è quibus primus fuit Græcorum Imperator Balduinus. Vide vt ſupra.

BALDVINVS, Flādriæ Comes,ab omni milite, & exercitu,Flandrenſi ſcilicet,Montiſ-ferratenſi,Allobrogum & Venetorū,Imperator Cōſtantinopolitanus creatur poſt Alexium iuniorem anno mundi 5162. à Chriſto nato 1200. hac conditione vt ſi ex Francis deſignaretur Imperator,Veneti Patriarcham darent:quod & euenit.Balduinus cuncta præter Adrianopolim recepit:in qua imperauit Theodorus, Alexij Imperatoris peſsimi gener,quam & nomine dotis accepit. Cum Franci eam obſiderent ac propè expugnarent,captus & mortuus eſt Balduinus,qui annum imperio vix præfuerat.Vide Egna.li.2.Ro.prin. & Coſm.Mun.li.4.

HENRICVS Balduini frater,Imperator poſt eius mortem creatur,anno mūdi 5163. à Chriſto nato 1201. Hic expugnationem Adrianopolitanam perſequitur,ac repetit:ſed irruentibus Saracenis, obſidionem ſoluit: Conſtantinopolim rediit, quam & muniit.Fœdere cum Valachis firmato,& filia Ducis eorum in vxorem ducta,domi,foriſq; cum prudenter ſe Henricus gereret,Gulielmum Bonifacij filiū,Regem Theſſaliæ deſignat. mox moriens,Iolantem filiam, Petro Altiſiodorenſi nuptam, hæredem relinquit,anno imperij 13.Vide vt ſupra.

FRIDERICVS, ſecundus huius nominis, deturbato Othone quarto, imperat anno mundi 5173. à Chriſto nato 1211. Viguere in hoc principe corporis animíq; dotes. auo ſimillimus Aenobarbo, militaris laudis appetētiſs. fuit: Græcā, Latinā, Germanicam & Saracenicam linguā calluit: bonarū artiū diſciplinas promouit: Sed has virtutes animi calliditas ac perfidia, et in Guelphū nomen ſæuitia, neq; nō in Pōtifices odiū obſcurarunt. Guelphos ac Gibellinos, pernicioſsima Italiæ nomina, primus inuexit: hi Imperatori, illi Papæ fauebāt. Mediolanēſes, qui ſtabant à Pōtifice, vicit. A Papa Innocētio quarto, imperio priuatur, ac excōmunicatur. Henricus Thuringiæ, dictus Lanthgrauius, Imperator dicitur: bona Italiæ pars in Fridericum armatur: Parma ei adimitur: Victoria quoq;, vrbs quam condiderat, & multis ornamentis decorarat, diripitur. Hic Ieroſolymā profectus, ita negotium confecit, vt à Sultano non ſolùm Ieroſolyma, ſed & multæ aliæ vrbes ei ſint redditæ, coronatúſq; eſt Ieroſolymæ, quam muniuit, & Ioppen item aduerſus hoſtium vim. Panormum profectus, Manfredi filij nothi dolo necatur: ſunt qui veneno extinctū ſcribunt, cōſcio Pontifice. imperauit an. 35. Vide Egn. li. 3. & Carionem li. 3. & Chr. Phry.

IOLE Ioannis Ieroſolymorum Regis filia, nupſit huic Friderico ſecundo, cui pater in dotem omne ius in Ieroſolymæ regnum dedit. inde etiam hodie Siciliæ Reges, Ieroſolymitanos ſe Reges vocitant: Nam erat Fridericus Siciliæ Rex, & Sueuiæ Dux. Ex hac vxore filium nomine Conradū ſuſtulit Fridericus, quem regnorum hæredem reliquit: & Manfredum nothum Tarentinum principem inſtituit. Aemyl. li. 7. Blon. li. 7. deca. 2.

PETRVS, Altiſiodorenſis Comes, vxorio innixus iure, Henrico vitrico (quando maſcula ſupererat nulla proles) ſucce-dit, imperióque Conſtantinopolitano præeſt, anno mũdi 5176. à Chriſto nato 1214. Hic Roma rediens, vbi imperij inſignia ſumpſerat, Dyrachium in Venetorum gratiam cùm fruſtra ten-taſſet, à Theodoro Laſcare, qui ſe Adrianopolitanum, ac Græco rum Imperatorem dicebat, ac pro tali ſe gerebat, per aſsimula-tionem pacis, præter iuriſiurandi religionem & fidẽ, medio con-uiuio obtruncatur. Scribunt alij Laſcarem in nemoroſis Theſſa-liæ locis (Tempe ea vocãt) inſidias collocaſſe, captúmq; Petrum abduxiſſe: tandémque eum in vincula coniectum, occidiſſe. Vide Egna. li. 2. Coſmo. Mun. lib. 4. Imperauit Petrus Altiſiodorenſis annos quinque.

ROBERTVS, Petri ſupradicti filius, ex Galliis accerſi-tus, ad paternę calamitatis nuntium, Byzantium aduolans, Impe rator dicitur, anno mũdi 5181. à Chriſto nato 1219. Puellam hic nobili cuidam Burgundo pactam, matrimonio ſibi copulauit. quare Burgundus animi impotens, in regiam irrupit, nares puel-læ abſcidit: matrem, quæ noui erat connubij conciliatrix, proxi-mum in mare proiecit. Nec eſt auſus ad iniuriam hanc vel muti-re quidem Imperator, Romam adiens pro diademate impetran-do: at inde rediens iniuriam vlturus, in Achaia morbo deceſsit, anno imperij 7. Vide vt ſupra.

BALDVINVS ſecundus, Roberti Conſtantinopolitani Imperatoris prædicti, filius, poſt patrem Imperator creatur anno mundi 5188. à Chriſto nato 1226. ſed cùm per ætatem haud eſſet idoneus, Ioannes Brennius Ieroſolymitanus quidem nomine ſolum Rex, Italia euocatus, adiutor ei datur: cuius filiam in vxorem duxit, ſpreta quæ illi offerebatur Regis Pontici filia: vnde bellum atrox obortum. Balduinus multis bellis exhauſtus, ac preſſus filium, & crucis dominicæ partem Venetis oppignerat, templorum omnium donaria aufert, exercitũ ingentem ad Boſphori fauces obiicit: interim Byzantiũ proditione amittit: profugus cum patriacha, naui in Euboëam delatus eſt: ita dum externam vim timet, à domeſtica opprimitur, anno imperij 33. tunc Græci imperium recipiunt Conſtantinopolitanum, quod Franci annos 58. tenuerant. Vide Blon. lib. 7. deca. 2. Egna. lib. 2. Volater. li. 23. Aemyl. li. 7. Coſm. Mun. li. 4.

MICHAEL Palæologus pulſo Balduino, Byzantiũ capit, imperátq; anno mundi 5221. à Chriſto nato 1259. Hic Ioanni Laſcari tutor datus à patre Theodoro moriente, puerũ interèmit: imperium ſibi ac ſuis deſtinans, primũ Achaiæ regno Guilielmum ſpoliat, Genuenſium claſſe fretus: deinde Balduini opes frangit, vrbẽ (vt dixi) capit. Bellũ cum Venetis diu geſsit, quem facile imperio deturbaſſent, niſi Genuenſes obſtitiſſent. induciis factis Lugdunum ad concilium quod Gregorius decimus indixerat, venit: faciléq; illi cum Pontifice conuenit: vnde tantã ſuæ gentis inuidiam contraxit, vt mortuo ſepulturam negarint. manſit tamen imperium in familia eius annis 193. donec in Turcarum manus deuenit, Mahomete, vi capto Byzantio, Conſtantinum obtruncante, anno mundi 5414. à Chriſto nato 1452. Vide vt ſupra. regnat an. 34.

D. LVDOVICVS poſt patrem Ludouicum octauum, Philippi ſecundi filium, apud Francos regnat anno mundi 5188. à Chriſto nato 1226. huius mater Blancha rectrix teſtamento relicta, moderata & ſapiens, partim obſcuras, partim apertas inimicitias, initio regni exortas ſedat, tum vi, tum beneuolentia cõcilians ſibi principes, alióſq; qui ſeceſſerant, facta in filium coniuratione. Innocentius quartus Fridericum metuens cùm in Galliam fugiſſet, Lugduni concilium habuit, in quo ruber pileus & purpura primũ Cardinal. data ſunt. Spinea corona, & ſacroſancta Chriſti monimenta, quæ Balduinus Venetis oppignauerat, D. Ludouicus redemit hæc apud ſacrũ palatij ſacellũ quod Lutetiæ erigebat, aſſeruanda commiſit. Ad iuuandas res Chriſtianas cum ingenti exercitu in Aſiam nauigauit: Aegyptum ingreſſus, Damiatam expugnauit. Chriſtianos barbarorũ ſeruos gregatim vndiq; cogens, redemit. Paſtores, ingens manus perditorum hominum, cum Regem captum eſſe audiſſent, arma capiunt, ſed à Biturigibus, Aurelianenſibúſq; delentur. Robertus Regis frater, Lutetiæ Sorbonam inſtituit. Rex hiſtriones & paraſitos ab Aula exegit: Magiſtratuum ambitũ coercuit: honorũ dignitates non erant tũc venales, nec auſi fuiſſent toto iuriſdictionis tractu aut fundos emere, aut ſacerdotia liberis accipere: blaſphemis in fronte cauterium inuſsit. Rex in Africã traiecit, Carthaginẽ expugnauit, Tunetim obſedit: peſt ilẽtia graſſante obiit ex profluuio anno regni 44. ſepultus eſt in ęde D. Diony. Gag. & Ae. li. 7.

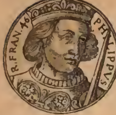
PHILIPPVS D. Ludouici filius, mortuo patre Rex in caſtris ſalutatur, poſtea Remis inungitur anno mundi 5232. à Chriſto nato 1270. Hoc Rege geſta ſunt bella Fluſſatiũ, Hiſpanicum Caſtulonenſe, & Tarraconenſe. Siculi, die Paſchæ, ingenti Gallorum cæde facta, à Carolo Regis patruo deficiunt. Obiit Rex Perpeniani, ſepultus eſt in templo D. Dionyſij.

RVDOLPHVS, Comes Habſpurgenſis ſeu Habiſpurgius, Imperator eligitur anno mundi 5234. à Chriſto nato 1272. Interregnum imperij à deturbato Friderico per 26. annos durauit. Hic Othocarum Bohemiæ Regem acie victum occidit: Pſeudofridericum qui ſe in Sueuis erexerat, combuſsit. In Italiam non eſt profectus Rudolfus, ſolitus Aeſopi fabulam recitare de Vulpe, & Leone in ſpelunca ægrotante, apud ſe reputãs maiores ſuos ingreſſos quidem ſæpe magnis copiis Italiam, ſed male acceptos demũ plerunq; rediiſſe. Hic redacta ſub ditionem Auſtria, conſtituit in ea Ducem filium ſuum Albertum, à quo originem trahunt Auſtriaci principes, ad Carolum quintum vſque, & Ferdinandum eius fratrem. Vuenceſlao Othocari filio, Bohemiæ regnum, humanitate ſumma vſus Rudolfus, reliquit, dedítque ei in vxorem filiam ſuam. Imperat annis 19.

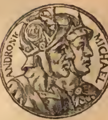
ADOLPHVS poſt Rudolphum imperat anno mundi 5253. à Chriſto nato 1291. Hic Comes de Naſſau cùm eſſet, Imperator eligitur. Sed ab electoribus pertæſis eius ſordes ac ambitionem, imperio deſtituitur, in cuius locum ſubrogatur Albertus Auſtriæ Dux, ac Rudolfi frater: cum quo dum congreditur Adolfus, occumbit anno imperij 7. Conſulito Aemyl. lib. 8. Egna. lib. 3.

PHILIPPVS Pulcher, poſt patrẽ Philippum apud Francos regnat anno mundi 5247. à Chriſto nato 1285. Hic Palatium in inſula quam Sequana Lutetiæ facit, extruxit magnificum: vbi forum eſt quod Parlamentũ vocant. Vniuerſam Flandriam Rex, opera Caroli Valeſij ſubigit: Vido Comes cum liberis Lutetiam captiuus adducitur. Rex à Flandris magnificè excipitur. Comes cum filio Hilermo Regi data fide, in patriam ad tumultus ſedandos proficiſcitur: qui vbi nil promouet, ad Regem redit, obítq; Compendij. tribus deinde præliis plus 20000. Flandrorum cæſa ſunt. Certis tandem cõditionibus Roberto Vidonis filio maximo, Comitatus Flandriæ redditur. Hoc Rege, Clemens quintus Lugduni in Papã coronatur: ſedes Papalis Roma Auenionem transfertur, vbi 70. conſtitit annos: tribus Cardinalibus miſsis cum poteſtate Senatoria, quorum auſpiciis Roma & Italia regeretur. Turcis expulſis, D. Ioãnis Hoſpitalarij Rhodum capiunt: qui ob id ipſum poſtea vocari cœperunt Equites Rhodij. Templariorum nomen Papa abolet, quorum reditus D. Ioãnis Hoſpitalariis cõcedũtur. Obiit Philippus Pulcher ad fontem Blaudi locum natiuitatis, anno regni 28. in æde D. Dionyſij ſepultus. Gagui. li. 7. Aemy. li. 8.

LVDOVICVS Hutinus Puchri filius, patri ſuccedit, atq; apud Francos regnat anno mundi 5275. à Chriſto nato 1313. Hic iam ante matri Ioanæ in regno Nauarræ ſucceſſerat. Engerranus Marinius ſuppenditur, eius ſtatua è ſummis palatij gradibus deiicitur. Regnat Hutinus annos ferè duos: ad Vicenarum ſaltum moritur, ad fanum Dionyſij ſepultus. Vide vt ſupra.

ANDRONICVS, ex tribus maribus, filiis Michaëlis Paleologi, natu maximus, patri in imperio Conſtantinopolitano ſuccedit, anno mundi 5255. à Chriſto nato 1293. Andronicus Michaëlem quendam, matre natũ Hungarica, generum ac imperij conſortem aſſumpſit: quo mox defuncto, Andronicum Conſtantinum Deſpotem iuniorem, ad imperij ſucceſsionem inuitat: id Michaëlis prædicti filius Andronicus, moleſtè ferẽs, in auum inſurgit, Genuenſium ope fretus, ius omne ad ſe trahit. At Veneti ſeniorem cum reſtituiſſent Andronicum, tandem prægrauantibus Bulgaris & Genuenſibus, Venetos deſtituit, partéſque Liguſticas, à nepote coactus, amplectitur: & ſeptuagenario maior tandem moritur, anno poſtquam imperare cœperat decimo octauo. Vide Egna. lib. 2. Coſmo. Mun. lib. 4.

ANDRONICVS iunior, Michaëlis filius ex ſuperioris Andronici filia, ſex & amplius annis cum Andronico auo prædicto, varium ac anceps bellum geſsit, ſæpe tamen reconciliatis animis, amicorũ opera, & gratia malè ſarta non coëunte. Byzantium tandem clam ingreſſus, in auũ nil molitur: quin illum quoad vixit, ſecum imperare permiſit: quo mortuo, cùm aduerſus hoſtes fortem ſe præſtitiſſet, quinquagenarius obiit, febre capitiſq; dolore intra quatriduum confectus, anno imperij circiter 16. cœpit imperare anno mundi 5273. à Chriſto nato 1311. Vide vt ſupra, & Chro. Phry. De hoc Andronico, ſequentibúſque Imperatoribus ad Conſtantinum vſque, qui à Mahomete, capto Byzantio, eſt obtrũcatus, quot annis imperarint, ac quo anno definito ſinguli cœperint, nil certi ſtatuunt autores: ordine tamen vniuſcuiuſque imago, ac vita, deſcriptæ ſequuntur.

ALBERTVS Rudolphi filius,& Auſtriæ Dux, vti dictũ eſt,deuicto, ac occiſo Adolpho, imperat anno mundi 5260. à Chriſto nato 1298. Noluit primò Bonifacius Papa ratum habere imperium Alberti:poſtea tamen vltro cõfirmauit in odium Philippi Pulchri Gallorum Regis:quinetiam donatũ Albertum titulo regni Gallici,extimulauit eum aduerſus eundem Franciæ Regem. At Philippus data filia in vxorem filio Alberti, placauit Albertum. Porrò Albertus filium ſuum Bohemiæ Regem conſtituit:Bauaros & Magũtinos hoſtilia fœdera ineuntes,ita domuit vt parêrent imperio. Tandẽ à Ioanne fratris filio prope Renum interficitur,anno imperij 10. Conſulito Aemy.li.8. Egna.li.3.

HENRICVS Lucelburgenſis,mortuo Alberto Imperator creatur anno mundi 5270. à Chriſto nato 1308. Hic Comitem Vuirtembergenſem,quòd Imperatori parêre nollet, iugúmque detrectaret,fortunis omnibus exuit. Deinde in Italiam penetrans,Longobardiam capit,& Mediolani ferrea inſignitur corona.inde Romam profectus,poſt diadema acceptum, ab Vrſinis expellitur. Tandem graui obſidione Florentiam premens, veneno in Euchariſtia dato,opera Dominici cuiuſdam,è medio tollitur,anno imperij 5. Hic Ioanni filio ſuo Regis Bohemici filiam vxorem dedit:éſtque hac occaſione princeps Lucelburgenſis Caroli quarti pater,Rex Bohemiæ factus. Vide Aemy.lib.8. Egna.lib.3.

OTHOMANNVS regnat apud Turcas anno mundi 5261. à Chriſto nato 1299. Hic primus in ea gente hoc nomen tulit,à caſtello Galatiæ à ſe capto:primúſq; veterem gentis gloriam aſſerere auſus eſt:nam gẽs ea Ieroſolymam ceperat anno mundi 4970. à Chriſto nato 1008. Sed à Chriſtianis Gothofredo Bolione duce victi,ac pugna non incruenta,fuſi, fugatíq; ad Niceam Turcæ,nullum dehinc Ducem cuius extet memoria præcipuum habuere,ad hunc vſq; Othomannum, qui primus neglecta paucorum potentia,Monarchiam inuaſit, primúmq; in Turcica hiſtoria inter Imperatores locum tenet. Hic cùm eſſet obſcuriore loco natus,attamen ingenio felix, cautus, diligens, ambitioſus regna ſemper meditabatur: cui etiam impenſe fauit fortuna:nam magnam Bithyniæ partem,plurimáq; loca munita Ponto adiacentia ſubegit: ſed egregias ſuas victorias maximè nobilitauit,expugnata Siua,quę olim Sebaſtia dicebatur.Regnat annos 28.obiit affecta ætate anno primo Philippi Valeſij Regis. Pau.Iouius,& Munſt.in Coſm.

ORCHANES Othomanni ſupradicti filius, poſt patrem imperat anno mundi 5289. à Chriſto nato 1327. Hic noua dignitate auctus,nihil mutatus,nec patri abſimilis,quinetiam militaris diſciplinæ peritior,liberalitate,facilitate, & dexteritate fauorem & multitudinẽ vndiq; comparãs,rem à patre inchoatam induſtria, ſtudio,& prudentia auxit, Myſiam,Lycaoniam,Phrygiam & Cariam domuit:Pruſiam(quæ nũc Burſia) Regum olim Bithyniæ ſedem vi cepit,accepto ibi graui vulnere, quo poſtea interiit,anno primo Ioannis Francorum Regis. Regnat an.22. Pau.Io.Chriſtoph.Recherius.lib.1.

L V D O V I C V S Bauarię Dux, Rudolphi Imperatoris ex filia nepos, & Fridericus Auſtriæ Dux, variantibus Electorum ſuffragiis, ambo Imperatores eliguntur anno mundi 5276. à Chriſto nato 1314. His varia fortuna ſæpe congreſsis, tandem anno 8. victor Ludouicus, capto Friderico rerum potitur: ſed cùm ſe Imperatorem citra Papæ aſſenſum ſcriberet, excommuni catur. nihilominus Mediolanũ venit, vbi ferreã accipit coronã: deinde Romæ ſummo acceptus honore à Stephano Columnio coronatur. Petrum Corbarienſem in Pontificem creat: & oppidis iuris Pontificij alios dedit præfectos, Pontificem æmulatus, qui & ipſe Galliæ Ciſalpinæ multos autoritate ſua Regulos pręfecerat. Imperauit Ludouicus annos 33. ſumendo initium imperij eius ab exceſſu, & fato venenato Henrici Lucelburgenſis. Aemyl.lib.8. Egna.lib.3.

C A R O L V S quartus Bohemus, Ioannis Lucelburgenſis Bohemiæ Regis, de quo dictum eſt ſupra in Henrico, filius, poſt Edoardum Anglum & Guntherũ Cæſares electos, Cæſar quoq; deſignatur: ad hũc Carolum res deuenit, altero ſubinde poſt alterum vita functo. Romę itaq; coronam hac conditione accepit, vt confeſtim Italia excederet. laudem meruit ob Aureã bullam, in qua multa quæ ad pacem publicam pertinent, complexus eſt. Rerum Bohemicarum imprimis ſtudioſus fuit: Pragæ gymnaſium publicum inſtituit. obiit anno imperij 32. Venceſlao filio prius Cæſare creato, promiſſa Electoribus pecunia, vectigalique imperij illis obligato. Vide vt ſupra.

DANTES Aligerus, Florentinus, cùm humanioribus tum diuinis literis inſtructiſsimus, Philoſophus ac Poëta, nulli ſuo ſeculo ſecundus, pulſus patria, in Gallia aliquandiu maximè Pariſiis, poſtea apud Arragonum Regem exulans, de ſua calamitate varia edidit opera. Tandem exul etiam apud Rauennam obiit, Ludouico Bauaro Imperante, anno mundi 5 2 8 3. à Chriſto nato 1 3 2 1. Videto Trithemium de Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Supplementum Chronicorum li. 13.

CANIS Scaliger, à rebus geſtis, cognomento Magnus, Veronæ vrbis dominium ſibi vendicans, rexit eam annos ferè 20. quam etiã variis ac ſuperbis ædificiis ornauit: Picenũ & Romãdiolam omnem ſua potius virtute ac liberali humanitate, quàm armis ſubegit. Princeps hic eloquens, comis, liberalis, oratoribus, hiſtoricis, poëtis, omnibus denique doctis fauens, Dantem Florentinum ad ſe accerſiuit, & præmiis ac honoribus eum donauit. Hic ſine virili prole moriens, duobus nepotibus, Alberto inquam & Maſtino fratribus, vrbis tantæ dominium reliquit: obiit Veronæ, atque inibi maxima funeris pompa ſepultus eſt, anno à mundo cõdito 5 2 9 1. atq; à Chriſto nato 1 3 2 9. Videto Chronicorum Supplementum li. 13.

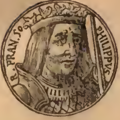

PHILIPPVS Longus Ludouici Hutini Francorũ Regis frater, ſuceſsit ei in regno Franciæ anno mundi 5277. à Chriſto nato 1315. Hic Longus dictus eſt ob corporis proceritatem ac gracilitatem: id vnum mirum eſt, quòd neque ab eccleſia, neque à populo quæ petebat tributa & vectigalia impetrare potuerit. Puteos elephãtiaci à Iudęis perſuaſi, veneno infecerũt: quæ res occaſionem vt peſtis graſſaretur præbuit: ſed vtrique miſerè, dato ſupplicio, perierunt. Conſtituerat Rex efficere vt vbiq; ponderis, menſuræ & pecunię ratio eadem eſſet: ſed morte præuentus id præſtare non potuit. obiit anno regni, quod per Saliquam legem adeptus erat, quinto, nullis confectis bellis: nam feſta pax vndique ridebat. in æde D. Dionyſij conditus eſt. Vide Paulum Aemylium de rebus Francorum lib. 8. Gaguin. lib. 7. & Carionem lib. 3.

CAROLVS huius nominis quartus, cognominatus Pulcher, Philippi Lõgi frater, Nauarræ Rex, quemadmodũ & tres Francorum Reges ſuperiores, ſuccedit fratri in Franciæ regno anno mũdi 5282. à Chriſto nato 1320. Hic in ſcelera ſeueriſſimè animaduertit, iuſtitiæ & æquitatis cultor fuit. Aquitaniam ingreſſus, Regum hic primus Papæ decimas permiſit, vt quæſtus particeps fieret. has autem colligebat Papa, vt bello laceſſeret Ludouicum Bauarum Imperatorem, quem hoſtem ſcilicet eccleſiæ iudicauerat. Regnat annos ſeptem: moritur ad ſaltũ Vicenarum, ſepultus in æde D. Dionyſij, relicta vxore grauida. Vide autores quos ſupra.

mm 4

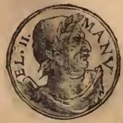

PHILIPPVS Valeſius trium ſuperiorũ Franciç Regum patruelis,Carolo Pulchro ſuccedens, regnat apud Frãcos anno mũdi 5 2 8 9. à Chriſto nato 1 3 2 7. Flandri à Gallis profligantur:Caſſetũ capitur,ſpoliatur,incenditur. Ad Ambianos Regum Franci,Angli,Bohemi,& Balearici fit cõuentus. Anglus cliẽtem ſe Franci Regis profitetur.Sacra arma Valeſius induit contra fidei Chriſtianæ aduerſarios. Petrus Cunerius fruſtra conatur temporalem Epiſcopis auferre iuriſdictionẽ. Incipit maximum bellum Anglicum. Iacobus Arteuilla plebeius multas in Flãdria excitat turbas contra Flandrẽſem Comitem,qui ſe in Franciam recipit.Galli & Angli Regum acies in conſpectum ferè ſine conflictu veniũt.Anglus quando Francus prælio abſtinet, Flandriã repetit,vbi Arteuillæ conſilio, lilia & Regis Franciæ titulum adſumit,quę hucuſq; ſibi arrogat. Ad Creſciacũ pugnatur tandem à noſtris infeliciter. Calitium Anglis deditur,à quibus recuperari nũquam potuit. Trapezitæ Longobardi & Itali capti, pulſi,ac proſcripti ſunt ex Francia ob immanes vſuras. Rex ſortem accipit,interuſurio relicto. Humbertus Princeps vili Delphinatum vendit, ea lege vt primus Regis filius Delphinus vocaretur,& Delphinatum obtineret: itaq; Dominicanum Humbertus profitetur. Initio regni immanes exactiones fuere,ac primùm ex ſale vectigal inſtitutum. Regnat annis 22.obit ad Nogentum regium,ſepultus ad D.Dionyſium. Aemy.lib.8.& 9.

IOANNES Philippi Valeſij filius,patri in regno ſuccedit anno mundi 5 3 1 1. à Chriſto nato 1 3 4 9. Hic ab Anglo,capitur,ad quartum lapidem ab vrbe Pictonum, ac poſt annos 4. liberatur:nec multo pòſt iterum in Angliam traiicit vt de ſuis obſidibus liberandis tranſigat: at morbo ante reditum præuentus, Londini moritur an.regni.14.ad D.Diony.Carolus quintus patris Ioannis cadauer tranſtulit. Aemy.lib.3.

IOANNES Palæologus,dictus etiam Calo-ioannes, patri Andronico iuniori ſuccedit,licet Ioannes Cantacuzenus, tutor prudens,imperium adminiſtret Conſtantinopolitanum circa annum mundi 5290. à Chriſto nato 1328. Tutor itaque Cantacuzenus,ac imperij conſors Apocauci fraude(viri quidem obſcuri,ſed ſolertis & callidi, ac inter principis amicos ob eiuſmodi mores,præcipuæ dignationis)& Patriarchæ ambitione,in exilium truditur.iniuriæ impatiens bellum quinquennale aduerſus Reginam & Ioannem Cantacuzenum Imperatorem,Andronici filium gerit, Turcarum arma Europæ primus infert. Huic tandem proditur Byzantiū:quod cùm occupaſſet,nulli moleſtus fuit,imperij tantùm conſortem egit, filia in vxorem Ioanni tradita.Inde in Genuenſes,ſociis Venetis & Arragoniis,varia fortuna bellum gerit Cantacuzenus:cui & ſtatim ab Ioanne Palęologo exule prædicto bellū indictum, Turcarū in primis ope geritur,quibus etiam in Europa locum primus inhabitandum tradidit. Cùm autem improuiſus Byzantium,ex Tenedo ſoluens, ingreſſus eſſet Palæologus, tandem Cantacuzenus imperio relicto,monachū egit. Palæologus Matthęum Cantacuzeni filium participem imperij agere volentem,imperium deponere coëgit. & cùm multa bella confeciſſet Palæologus,moriēs filio Manueli imperium reliquit. Vide Egna.li.2.& Coſm.Mun.li.4.

MANVEL prædicti Ioannis Palæologi filius,poſt patrem imperat Conſtantinopoli:ſeptem mares filios hic reliquit,quorum Ioannes natu maximus,morienti ſucceſsit. Vide vt ſupra.

AMVRATHES huius nominis primus, Orchanis filius, mortuo patre, apud Turcas imperat anno mundi 5311. à Chriſto nato 1349. Is auitam paternámq; felicitatem æmulatus eſt: at verò in Caramanum auum maternum non minus infeſtus quàm pater fuit, qui ſocerum occiſo eius filio adoleſcente non minima Ciliciæ parte exuerat. Cæterùm à Conſtantinopolitano Imperatore Ioãne Palæologo ſolicitatus Amurathes 12000. Turcarum ei in auxilium mittit: ídq; initium ac origo ruinæ imperij Conſtantinopolitani fuit. Nam Europeis opibus illectus Amurathes, opis denuo adferẽdæ ſimulatione, potiundæ tamen Græciæ animo, Genuenſium nauibus vſus Amurathes, Thurcarum 60000. in Græciam tranſportat: Helleſpontum ad Abydum ſuperat: Callipolim cũ aliis oppidis occupat: in ipſum quoq; Imperatorem inexpectatò grauem impetum facit. Poſtea Seruiam, Bulgariámq; ingreſſus, Lazarum Seruiæ, & Marcum Bulgariæ principes, cum paratiſsimis copiis ei occurentes, ingenti cæde profligat, prius occupata Adrianopoli: ſed Lazaro cæſo, mox à ſeruo in domini vindictam Amurathes occiditur, anno regni 23. Vide Egna. li. 2. Pau. Io. & Chriſtop. Richerium de rebus Turcarum li. 1.

SOLIMANVS Amurathis filius, patri in imperio ſuccedens, confeſtim hæreditariæ dignitati eripitur, atq; per inſidias occiditur à fratre æmulo Baiazete: quamobrem à nonnullis inter Turcicos Imperatores minimè annumeratur. Vide vt ſupra.

CAROLVS quintus, Ioannis Francorum Regis filius, patri in regno ſuccedit anno mũdi 5325. à Chriſto nato 1365. Hic ſapiens cognominatur ob morum probitatem, & egregiam regni adminiſtrationem:literas,& literatos coluit:Bibliorum libros ſyncerè transferri iuſsit:ius ex æquo vt diceretur in primis curauit,iudiciiſq; frequenter adfuit.togatus omnino fuit, nec arma vnquam induit:tantùm loca Lutetiæ vicina peragrans, longinqua & grauia negotia,& bella, per fratres ac præfectos ſuos adminiſtrauit:per quos quicquid patri ab Anglis ablatum erat,id omne ferè recuperauit.vt belli impenſis ſufficeret, vectigal ſali,ac promercali vino impoſuit.Aduerſus Anglos exercitus quinq; potentiſsimos habuit. Carolus quartus, Imperator, ac Venceſlaus filius Cæſar,in Franciam veniunt,vt inter Anglos & Francos pacem componant:ſed re infecta redeunt ob Reginæ, ac Iſabellę filię interitum. Lex Regis in Senatu promulgatur,vt Regũ Franciæ filij anno 14.inungãtur,& coronentur.Baſtildę fundamenta iaciuntur Lutetiæ, Regis ſumptibus. obiit an.regni 16.in caſtro pulchritudinis ad ſaltum Vicenarum:ſepultus ad D.Dionyſium. Turlupini,qui ſe paupertatis ſocietatem vocitabant, delentur.Aemyl.li.9.

CAROLVS ſextus,Caroli quinti filius, adhuc adoleſcẽs, in Regem Franciæ conſecratur, anno mundi 5342. à Chriſto nato 1380. Hic Rex tres tantùm Liliorum flores pro inſigni Regũ Franciæ geſtare inſtituit.huic pater duodeuicies 100000. aureorum reliquit:initio tamen regni filij,magnæ fiſci anguſtiæ fuerunt:huius adoleſcẽtia & crebra gubernãtiũ mutatio,tantam vim pecuniæ diſsiparat.Armeniæ Rex à Turcis pulſus in Franciam venit.Africum bellum conficitur. Regnat an.42.ad D.Dionyſium ſepultus.Vide vt ſupra.

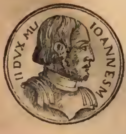

FRANCISCVS Petrarca, natione Hetruſcus, vir doctiſsimus, Philoſophus, Rhetor, & Poëta celeberrimus, literas velut intermortuas quaſi ab inferis reuocauit: nec minus ſancta conuerſatione quàm ſcientia claruit, multa opera tam in lingua latina, quàm in ſua vernacula conſcripſit. Amore Chriſti & Philoſophiæ ſalutaris vitam ſolitariam elegit, in qua Philoſophando, orando & ſcribendo perſeuerans, moritur in Eremitorio ſuo agri Patauini, ſub Carolo Imperatore huius nominis quarto, & Gregorio Papa huius nominis vndecimo, anno à mundo condito 5336. à Chriſto nato 1374. Videto Trithemium.

IOANNES Boccatius Florentinus itidem Poëta, Philoſophus, & Aſtronomus eruditiſsimus, multa præclara volumina tum Latino, tum vulgari ſuo idiomate conſcripſit. moritur ſtatim poſt Petrarcam. Videto etiam Trithemium.

IO. GALEATIVS Vicecomes, Galeatij Mariæ filius, anno mundi 5333. à Chriſto nato 1371. poſtquam more patrum ſuorũ, annos 17. Mediolani imperauerat, à Ladiſlao Ceſare, Dux Mediolani creatur. Vt autem à ſuis inciperet, Barnaba patruo occiſo, opes eius & imperium occupauit. Hinc Veronam, Vicentiam, & Paduam ſubiugauit. ad Occidentem, Vercellas, Albam, atq; Aſtam ſubegit. ad meridiem debellauit Aquas, Alexandriam, Tortonam, Bubbium, Placẽtiam, Parmam, Regium, Bononiam, Piſas, Maſſam, Senas, Groſſetum, atque Cluſium. & reuertens Peruſium, Aſsiſium, Noceam, Ciuitatem, Bellonã cepit & Feltrũ: & (vt velut circulũ abſolueret) Brixiã, Bergamum, Laudem, Cremonam, atque Cremam, ſubegit. Lucẽſes in deditionem accepit. tota ipſum Italia reformidauit. Ticini ædificauit arcem ſuperbam, ad quartum verò lapidem, ſeptum admodùm ingens, ad feras omnis generis aſſeruandas, cum cœnobio magnifico extruxit. fuit pulcher, doctus, & eloquens: ſed imprimis ſagax. Tandem 55. ætatis anno, poſt 24. imperij obiit, relicta Valentina, Caroli Regis Frãciæ poſtea vxore. Paul. Iouius, & Supplementum Chro.

IO. MARIA Vicecomes, adhuc paruulus, & ſub materna cuſtodia, anno Salutis 1402. felicis. patri ſucceſsit. Hic cũ adoleuiſſet, multos innocentes occidit, & non paucos inimicos canibus viuos deuorandos tradidit. Piam matrem detruſit in carcerem, ibíq; eam ſæuiſsimè mori coëgit. Verùm mox quaſi Deo vindice, nudatus ampliſs. bonis paternis, à domeſticis, poſt decem annorum tyrannidem, in templo trucidatur. Paul. Iou. & Supplementum.

BAIAZETES Turcarum Rex quartus, ſiue Pazaites,huius nominis primus,mortuo patre Amurathe Solimanum fratrem per inſidias occidit,ſolúſq; imperio potitur anno mundi 5335. à Chriſto nato 1373. Hic Marcum Bulgariæ principem prælio ſuperatum trucidat,patris mortem vlturus:bonámq; Bulgariæ partem debellat:neq; ita multò pòſt,crudeliſsimas in Hũgaria,Albania,& Valachia excurſiones fecit:Chriſtianos quàmplurimos ligatos in Thraciam duxit.In negotiis exequendis tãta vſus eſt celeritate, vt Baiazetes Hildrin, id eſt cœli fulgur cognominaretur.Animi itaq; ac corporis dotibus adiutus totam fere Græciam ſubegit. Conſtantinopolim obſedit annis 8.cuius Imperator in Galliam nauigat,auxilium imploraturus, quod & obtinet.Baiazetes autem Gallos, Hungaros, Germanos ac Seruianos,ſiue Myſios, ſemel ac ſtrenuè ſuperat: atque ad obſidionem Conſtantinopolitanam reuertitur: neq; vlla ratione imperij caput illud ſeruari poterat,ni Tamberlanes, Orientalis Scythiæ Rex,ei occurriſſet,qui Baiazetem ad Stellam montem, vbi cum Mithridate Pompeius pugnarat,vicit,catenìſq; aureis ligatum,atq; in ferream caueam detruſum, per totam Aſiam ac Syriam circunduxit,donec etiam in fata concederet. Vide Egna.li. 3.Pau.Iouium,de re.Tur.

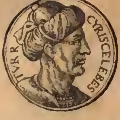
TAMBERLANES Zagataiæ Orientalis Scythiæ regionis, verſus Parthiam ac Sogodianam princeps, peditum ac equitum infinita penè multitudine fretus, Turcarum 200000. vnico congreſſu cæcidit,Regémq; eorum Baiazetem,vti dictum eſt,cepit,circa annum Domini 1397.Vide vt ſupra.

VENCESLAVS ſuccedit Carolo patri Imperatori huius nominis quarto, imperátque poſt eum anno mundi 5340. à Chriſto nato 1378. hic nec patri, nec auo ſimilis fuit: cum patre tamen annos 8. regnarat: tandem ſolus ignauiſsimè rem adminiſtrat annis 22. Cæterùm à Sigiſmundo fratre captus eſt, móxq; Electores ei imperium abrogant, in cuius locum Robertum Bauarum ſufficiunt. Porrò Galeatius Vicecomes Mediolanenſis bonam Italiæ partem ſuo dominio adiicit, atque à Venceſlao, pro Vicecomite, Dux Mediolanenſis dicitur. tunc igitur in Ducatum erectus eſt primùm Vicecomitatus Mediolanenſis. Apud fratrem in carcere apoplexia obiit Venceſlaus. Blond. lib. 10. deca. 2. Egna. li. 3.

ROBERTVS, qui & Rupertus, Bauariæ Dux, deiecto Venceſlao, imperat anno mundi 5362. à Chriſto nato 1400. Hic vt Florentinis gratum faceret, ad comprimendam Galeatij potentiam, in Italiam traiicit: verùm cum eo ad Benacum cõgreſſus, facilè repellitur: vnde mox ad Venetos deflexit: & incaſſum Florentinis adnitentibus ne Italia exiret, in Germaniam retro abiit, paci, religioníque vacaturus, Florentinos interim in magno relinquens diſcrimine. Obiit poſt annos ex quo imperauit decem. Vide vt ſupra.

CYRISCELEBES, quem alij falsò Calapinum dicũt, Baiazetis filius natu maximus, cum fratribus poſt patris cladem fugiens, Aſiáq; à Tamberlane ſpoliatus, & ad Imperatorẽ Conſtantinopolitanum pro ſingulari præda deductus, regiéque apud eum educatus, poſtea ſumma Imperatoris clementia ſolutus eſt: in Aſiámq; diſcedẽs, paternum imperium recuperat. Inſtauratis itaq; imperij viribus, aduentanti Sigiſmundo Hungariæ Regi fortiter ſe oppoſuit, qui Salumbezenes campos occuparat, ſperans vires non reſumpturos Turcas poſt tantam à Tamberlane acceptam cladem: ſed non magis ſibi fauente fortuna quàm, cùm ad Nicopolim pugnans cum Baiazete, fauerat, fugere cogitur Sigiſmundus: cuius pedites ante ſagittis confoſsi ſunt, quàm in phalangem diſpoſiti cominus cõgredi cùm hoſte potuerint: equites verò ad primum ſtatim aduentantis hoſtis impetum terga verterunt. Victor Cyriſcelebes cum Deſpotam bello laceſſere inciperet, morbo præuentus in ipſo ætatis flore obiit anno regni 6. Pau. Iouius de rebus Turcicis.

ORCHANES patri Cyriſcelebæ, tenella adhuc ætate adoleſcentulus, ac vnicus imperij hæres, ad imperium cùm conaretur paucorum ſtudio atque opera admitti, à Moſe patruo interficitur. Moſes ſtatim dignum illo parricidio exitium tulit, à fratre Mahomete vita boníſque priuatus. Sunt qui hunc Mahometem, nulla prorſus facta de Cyriſcelebe, Orchane, & Moſe mentione, à morte Baiazetis ſtatim imperaſſe tradant: quare nullam hìc ſupputationis annorum rationem habuimus, ſicuti nec Chronici. Vide vt ſupra.

MOSES Orchanē nepotem,cui erat patruus interfecit:ipſe quoque à fratre Mahometo viciſsim interfectus eſt. nec connumerantur ambo in ſerie Turcicorum Imperatorum, quòd paucis admodum diebus imperitarint. Vide Richerium de rebus Turcicis lib.1.

MAHOMETES huius nominis primus, Muſtaphæ & Moſis, eius inquam qui Orchanem ex fratre nepotem è medio ſuſtulerat frater, poſt Baiazetem Turcis imperat anno mundi 5359. à Chriſto nato 1397. Sunt qui ea quæ de Cyriſcelebe feruntur,huic vni tribuant.Is itaque Bulgaros & Valachos prædis & cladibus afflixit,tributúmq; magnum impoſuit. Arma deinde in Satrapas Aſiæ vertit,loca omnia quæ Tamberlanes occupauerat recepit:nihil generis propinquitate commotus,Turcicę nationis cōplures principes ex Galatia,Pōto & Cappadocia pulſos extirpauit:alios autem integros atq; incolumes ſeruauit.Reuerſus in Græciam,Adrianopolim,quæ caput eſt Thraciæ, ſedis imperatoriæ loco habuit, pulſis illinc Chriſtianis. Obiit anno imperij ſui 17.regni verò Caroli hoc nomine ſexti Francorum Regis 35. Vide Richer.li.1.& Coſm.Munſt.lib.4.

nn

SIGISMVNDVS, Hungariæ & Bohemiæ Rex, Venceſlai frater,mortuo Alberto communi omnium aſſenſu Imperator creatur anno mundi 5372.à Chriſto nato 1410.Hic Imperatoriæ planè indolis,ſapientia, eruditione,probitate ac liberalitate clarus,doctos fouit,ac dignitatibus ornauit.Attamen ab Amurathe Turcarum principe graui prælio victus,caſtris etiam exuitur.Hic per triennium magnam Europę partem peragrauit, quò ſchiſma Chriſtiano nomini calamitoſiſsimum extirparet: quare effecit vt reiectis adulterinis tribus Pontificibus qui Barionæ ſedem inuaſerant, Oddo Columnius omnium conſenſu Pōtifex declararetur. obiit Sigiſmundus nulla relicta virili prole,cum annos 27.imperaſſet.Vide Egna.li.3.

ALBERTVS Dux Auſtriacus,poſt Sigiſmundi obitum Imperator deſignatur anno mūdi 5399.à Chriſto nato 1437. Hic Sigiſmundi gener cùm eſſet,poſt eius obitum hæres regnorum Bohemiæ & Hungariæ factus eſt. Morauos ac Sarmatas intra ſuos fines quieſcere compulit. Bohemiæ factiones compeſcuit:Amurathē Turcam,qui Hungariā inuaſerat, fugauit:Synderouiam in deditionem accepit: inde in Græciam contendens, Theſſalonicam expugnauit. Auſtriam repetens, moritur anno imperij ſui(proh dura fata)ſecundo.Vide vt ſupra.

PHILIPPVS Maria, obtruncato Ioanne fratre ſupradi-cto, armis paternum Mediolanenſem inquam ducatum repetiit anno mundi 5 3 7 9. à Chriſto nato 1 4 1 7. Callidus hic in bello pacem, in pace, bellũ poſcere viſus eſt. Diſcēdi auidus ſemper fuit, callidus, ſagax, liberalis, in iniuriis relaxãdis facillimus, ſtatura procerus, vultu formidabilis, maturo conſilio, arte, ac validiſsimis armis, tyrannos qui ſuę ditionis ciuitates occupauerant, è medio ſuſtulit. Recuperauit Comum, Tricium, Bergamum, Briſsiam, Placentiam, Laudem, Cremonam quoq; ſubegit. Io. Iacobus Montisferrati Marchio, veritus huius potentiam, Vercellas, Alexandriã, Aſtámq; ſponte Philippo reſtituit. Suo præterea dominio Genuam maritimam vrbem potentiſsimam adiecit. Genuenſes itaq; ſubacti, ac eius ſubditi, Alphonſum Neapoli, & Io. Nauarræ Reges, & magnum magiſtrum S. Iacobi Compoſtellani fratres, cum aliis primoribus ſupra 100. & equitibus clariſsimis vltra 200. pręlio nauali ceperunt: quos ad ſe perductos humaniſsimè excepit: ac multis donatos muneribus dimiſit. cum illorum regnum ac ditionem totam ſibi vindicare, aut occupare facilè potuerit. Tandem fœdiſsima libidine inſaniuit. & mutata fortuna, nulla relicta virili prole, obiit ventris profluuio anno ſalutis 1 4 4 7. Vide Paul. Iou. & Supple. Chro. li. 14.

BEATRICINA, antea Facini Canis vxor, iam vetula, nupſit prædicto Philippo, & numerauit dotē aureorũ 400000. hanc poſtea vt ſuſpectam interfecit. Deinde Mariam Amidei Sabaudiæ Ducis filiam in coniugem ductam, præuentus morte, intactam dimiſit. Vide autores quos ſupra.

AMVRATHES, hoc nomine ſecundus, Mahometis ſu pradiƈti filius, patri in Turcarum imperio ſuccedit anno mundi 5376. à Chriſto nato 1414. Hic cognita patris morte, ex Aſia in Thraciã cupiens traiicere, Muſtapham patruum cui Gręci fauebant, auxiliumq; ferebant, fundit, ac delet. Primus pro tuitione corporis, Ianizaros, Chriſtum abnegantes, inſtituit, quorum viribus & ipſe, & qui ipſi ſucceſſere, totum penè debellarunt Orientem. Is Hungariam, Boſinam, Albaniam, Valachiam & Græciam infeſtauit: Venetis Theſſalonicam ademit. Ladiſlaum Poloniæ Regem, & Iulianum Cardinalem, ac Huniadem vicit. Regnat annos 34. Vide Riche. li. 1. Pau. Iou. & Coſm. Munſt. lib. 4.

SCANDERBEGVS, ſiue Scanderbechus, ſic diƈtus à Turcis inter circuncidendum: antea enim vocabatur Georgius Caſtriotus, is inquam à patre, Epiri atq; Albaniæ, ſeu Macedoniæ, principe, datur obſes Amurathi Turcarum Regi ſeptimo: qui eum tandem poſt multa egregia facinora, expeditioni, quam aduerſus Hungaros parabat, præficit: porrò ad hos cùm res malè Turcis cederet, deſciſcit Scanderbegus, atq; à ſecretario Baſſa literas ad Croiæ magiſtratus extorquet, in quibus nomine Amurathis, ciuitas ac præfeƈtura ſibi tradatur. ſic Croiam patriam recipit circiter annum mundi 5409. à Chriſto nato 1447. Cæterum Amurathes Epirum cum ingēti exercitu repetit: at Croia fruſtra per aliquot menſes oppugnata, mœrore animi obiit. Vide vt ſupra. & Marinum Barletium li. 1.

CAROLVS huius nominis ſeptimus Francorum Rex, vnicus Caroli ſexti filius, patri in regno ſuccedit anno mundi 5384. à Chriſto nato 1422. Tunc regnum Frãcicum turbulentiſsimum fuit, nam Anglorum Burgundionúmq; bello petitus Carolus, omnibus penè regni finibus amiſsis, ad Bituricenſes ſe contulit, apud quos manſit: quare ab hoſte Bituricenſium Rex per iocum dictus eſt. Henricus ſororis Caroli filius inter titulos, Angliæ, Franciæq; Regem ſe ſcribebat: qui etiam Pariſiis in Franciç Regem coronatus eſt. Ioanna puella, armis inſtructa, militis ſubit munus: obſeſſos Aurelianenſes iuuat, hoſtes cogit obſidionem ſoluere: per loca ab hoſtibus occupata Regem Carolum Remis conſecrandum ducit, multáſq; in itinere vrbes recipit: tandẽ ab hoſtibus capta, Rothomagi exuritur. Lutetia Francorum armis Angli pelluntur. Pragmatica ſanctio in concilio Baſilienſi ædita, à Rege probatur, & in Senatu Lutetiæ promulgatur. Vniuerſam Normaniam Carolus recuperat: Angli expulſi, præter Calitium & vicina aliquot loca nil in Gallia poſsident. Delphinus ſecundò à patre deficit, aduerſus quem pater bellum mouet, & ſpoliatum rebus omnibus, ne à quoquam excipiatur inhibet: porrò ad Burgundiæ Ducem ille profugit. Regnat Carolus an. 38. Vide Gaguin. li. 9. & 10. & Aemy. li. 10.

LVDOVICVS Caroli ſeptimi filius, apud Burgundiones agens, nuntio paternæ mortis accepto, in Galliam confeſtim tranſit, ac Francorum Rex creatur anno mundi 5422. à Chriſto nato 1460. Bellum geritur, bonũ publicum, vulgò dictum, de quo fuſiſsimè tractat Philippus Cominius, & ſynceriſsimè. nam huic bello interfuit. Regnat Ludo. an. 23.

IOANNES, Manuelis Palæologi filij, filius natu maior, poſt mortem patris in imperio ſuccedit Cõſtantinopolitano, circiter annũ mundi 5 3 9 5. à Chriſto nato 1 4 3 3. Paci hic ac concordiæ magis quàm bello ſtudens, comitatus totius Græciæ comitibus, cùm ſacris, tum profanis, atque Eugenij huius nominis quarti Pontificis autoritatem ſecutus, Ferrarienſi, quod deinde Florentiam tranſlatum eſt, cõcilio interfuit: ſuſceptúſque eſt ab Eugenio Imperatorum more: atq; ex duabus, nempe Græcorum ac Latinorum Eccleſiis, vna facta eſt. Tunc à Græcis ac Latinis de proceſsione Spiritus ſancti damnatus eſt error. Reuerſus Imperator, haud ita diu ſuperuixit. Vide Egna. lib. 2. & Coſmog. Munſt. li. 4. Plati. & Volater.

CONSTANTINVS, ſeptimus Manuelis filius, mortuo ſine liberis fratre Ioanne ſupradicto, Conſtantinopoli imperat, circiter annum mundi 5 4 0 9. à Chriſto nato 1 4 4 7. hic ab initio Peloponneſi Rex, Draconis cognomen inditum accepit, ob eam quam in Turcas exercebat ferocitatẽ. At verò à Mahomete Amurathis ſecundi filio capta Conſtantinopoli, ipſe Conſtantinus ad portam trepidus ſe recipiens, fugientium trepidatione oppreſſus obiit: cuius caput pilo affixum, totis caſtris ad ludibrium hoſtis geſtauit: anno mundi 5 4 1 4. à Chriſto nato 1 4 5 2. Id mirum, atq; in fatis quaſi habendum, nempe quòd à Conſtantino Magno Helenę filio Conſtantinopolis, vrbs Romę ſemper æmula, cõdita aut inſtaurata ſit, ac ſub Cõſtãtino, qui eiuſdem nominis matrem haberet, capta, Turcarúmque iugo ad hanc diem ſit ſubdita. Vide vt ſupra.

CAROLVS, Philippi Burgundiæ Ducis filius, patri ſuccedens,bellicoſus ac ſtrenuus,bellũ geſsit aduerſus Ludouicum Francorum Regem,huius nominis vndecimum, cum quo poſtea fœdere inito, in Leodienſes bellum mouit, quos & debellauit.Noueſium quod alij Nuſsiam vocant, agri Coloniẽſis oppidum,diu obſedit,hoc eſt annum integrum. Huc autem maximè ſpectabat Carolus, vt imperio Dioceſim Colonienſem admeret: aduerſus hunc expeditionem parat Fridericus Imperator: Tandẽ fœdus hac cõditione ineunt, vt Maximilianus Friderici filius,Mariam Caroli Ducis filiam vnicam, in vxorem accipiat. Pugnauit Carolus ſemel atque iterum,infeliciter quidem, cum Heluetiis.Cæterùm ad Nanſen contra Argentinenſium Heluetiorúmque auxiliares copias dimicans, à Renato Lotaringo victus miſerè occubuit,anno mũdi 5437. à Chriſto nato 1475. Hic antequam pater moreretur,bellum etiam Gandauis intulerat.Vide Chro.Philippi Cominij, & rerum memorabilium Paraleipomena.

BARTOLOMAEVS Coglio ſiue Coleo,Bergoma,clariſsima ortus familia, Dux exercitus Venetorum creatus eſt, atq; à Carolo Duce Burgundionum ſupradicto & Ioanne Andegauenſi Duce,per priuilegia autentica in familiis eorum aſcriptus.Hic bellicis artibus inſtructus,conſilio item, prudentia, ac humanitate maximè pollebat:huius etiam aulæ amplitudo, pompa & gloria, omnium ferè principum aulas æquabat. Videto Supplementum Chronicorum lib.16.

CALIXTVS Papa huius nominis ſecundus, in Pontificem eligitur poſt Gelaſium huius nominis ſecundum, anno mundi 5080. à Chriſto nato 1118. fuit hic natione Burgundus, frater Ducis Burgundiæ, prius Archiepiſcopus Vienneniſis, diuinarum ſcripturarum peritiſsimus, nec ab humanioribus literis abhorrēs. Sanctum Iacobum Apoſtolum coluit: in cuius honorem Compoſtellanam eccleſiam in Archiepiſcopatum erexit. Vide. to Trithemium: pręfuit Eccleſiæ in ſummo Pontificatu annos ferè ſex.

PIVS, huius nominis Papa ſecundus, creatur Pontifex anno mundi 5419. à Chriſto nato 1457. Hic Aeneas Syluius antea vocatus, natione Tuſcus, patria Senenſis, vir vndecunque doctiſsimus, Philoſophus, Orator, & Poëta inſignis, multa doctrinæ ac ingenij ſui monimenta poſteris reliquit. In concilio Baſilienſi Prælato cuidam miniſter fuit: deinde in Scribam Cancellariæ Friderici Imperatoris, huius nominis tertij, aſſumptus, & Poëta ab eo, Laurea recepta creatus, primò Epiſcopus, poſtea Cardinalis, tandem Papa omnium ſuffragio electus eſt. Obiit Anconæ, Friderico, huius nominis tertio, imperante. Videto vt ſupra. Pontificatum geſsit annos ſex.

PAVLVS, hoc nomine Papa ſecundus, Pio ſupradicto in Pontificatu ſucceſsit, anno mũdi 5425. à Chriſto nato 1463. Hic Petrus Barbarus antea dictus, Eugenij huius nominis quarti Pontificis ex ſorore nepos, ſedit annis ferè 7. corpore fuit amplo, & maieſtatis Pontificiæ digno. Duo bella toto ſuo Pontificatu in Italia ſuſcepit. Robertum Sigiſmundi Malateſtæ filium aggreſſus eſt. Cęterum pauperum curam geſsiſſe perhibetur, imperioſus tamen ac faſtu plenus cùm eſſet, odioſus omnibus fuit. Eius prima cura fuit, vt quę victui eſſent neceſſaria, vrbi non deeſſent. Die quadam cùm iucundiſsimè cœnaſſet, apoplexia correptus obiit. Vide Chronicorum Supplementum.

SIXTVS huius nominis Papa quartus in locum Pauli ſupradicti ſuffectus eſt, Pontificatúmque obtinuit anno mundi 5432. à Chriſto nato 1470. Hic natione Ligur, ordinis Minorum generalis antea miniſter, ſedit annis tredecim. Hic cùm alioqui fuiſſet vitæ pientiſsimæ, ac in pauperes & religioſos munificentiſsimus, attamen ſuos nimis amauit, eis diuina & humana cõtribuens, ideſt eccleſiaſtica & temporalia bona, præter Dei & Romanæ Eccleſiæ dignitatem ac honeſtatem: & quędam bella iudicio multorum præter æquum ſuſcepit: imprimis contra Laurentium Medicen, & Florentinos, quibus multa damna intulit: & contra Ferdinandum Apuliæ Regem, dein contra Venetos. Tandem febre correptus, cum audiſſet fœdus ictum inter Venetos & reliquos principes, expirauit. Hic feſta ſeraphici Franciſci, conceptionis & præſentationis D. Mariæ, & S. Annæ & Ioſeph celebrari iuſsit. Vide vt ſupra.

ALEXANDER Targinus de Imola,ſiue Imolenſis,Iureconſultus doctiſsimus,claruit temporibus Friderici Imperatoris huius nominis tertij,& Sixti Papæ, huius nominis quarti, de quibus ſupra mentionem fecimus.Hic Alexãder, in vſum eorum qui iuriſperitiæ operam dant, aliquot libros cõſcripſit,quos nominatim deſcriptos habes apud Ioannem Trithemium.

ANDREAS Barbatias legum peritiſsimus,multa præclara in iure edidit opuſcula,quorum nomenclaturam potes etiam apud Trithemium legere.

FRIDERICVS Auſtriæ Dux, poſt Albertum imperat anno mũdi 5 4 0 1. à Chriſto nato 1 4 3 9. hic pacis atq; otij ſtudioſiſsimus fuit: ſeditionem mouentes Auſtriacos facilè compeſcuit. bellum à Matthia Pannoniæ inferioris Rege illatum, compoſuit: in Flandros mouens, qui filium Maximilianum ceperãt, & aſſeruabant, recepto filio paucorum pœna contentus, omnem diſcordiarum fomitem ſuſtulit. Romæ vnà cum vxore Heleonora, ſiue Leonora, Luſitani Regis filia, coronatus, inde Neapolim ad Alphonſum vxoris neceſſarium ac ſanguine cognatum, diuertit, à quo, & ab ipſis poſtea Venetis, ſummo honore, & apparatu excipitur. Iterum Romã voti reus petit, priuati more, atq; humili veſte indutus: quo voto damnatus ad ſuos redit: & quieſcente Germania, moritur anno imperij 53. Maximiliano prius Cæſare deſignato. Vide Baptiſtam Egnatium, Romanorum principum li. 3.

HELEONORA, ſiue Leonora, ſupradicta, Luſitanię Regis filia, vxórq; Friderici Imperatoris, Romę cum marito Imperij corona inſignitur anno mũdi 5 4 1 2. à Chriſto nato 1 4 5 0. Ex hac Maximilianum, qui poſtea imperat, ſuſtulit Fridericus. Vide Egnatium ad calcem libri tertij, in Friderici Imperatoris ſupradicti vita.

RENATVS Lotaringiæ Dux, Apuliæ Regis ex filia nepos,à Venetis ſolicitatus ſpe regni Apuliæ obtinendi, quod ſibi hæreditate materna debebatur, Venetias iuit. Fœdere cum Venetis percuſſo, in Ferrarienſem agrum bellum mouet,atq; vrbis ipſius,Ferrariæ inquam,oppugnationem adgreditur. Verùm ab Alphonſo Aragonum Rege fortiter pulſus, cum exercitum viribus eneruari,ac ſe ob aëris intemperiem mala valetudine affici ſentiret, inglorius in patriam rediit, circiter annum à mundo condito 5404. à Chriſti natiuitate 1442. hunc perhibent fuiſſe probitatis eximiæ principem, nec à maioribus degeneraſſe, qui verè pij, & ſynceræ fidei cultores ſemper ſunt habiti. Videto Supplem.Chronicorum li.*16*.

IOANNES, Calabriæ ac Lotaringię Dux, primogenitus Siciliæ Regis filius, magnanimus, bellicoſus, & æquitatis amantiſsimus extitit. Videto vt ſupra.

FRANCISCVS Sforza,Sforzæ à Cutiniola filius, Philippi Mariæ Vicecomitis gener,ab eodē adoptatus eſt,& angue, inſigni familiæ donatus, anno ſalutis 1 4 3 o. ſocero defuncto, proximo ſtatim anno,ob ſingularem virtutem Mediolani principatum adeptus eſt. Hic Sforzæ cognomen à Sforza patre bellicoſo traxit: qui humilis & abiectus, cum ſe militiæ tradidiſſet, per vim ab aliis quicquid cuperet extorquebat,ſicque Sforzæ cognomen aſſecutus, vt proprium nomen ſemper poſtea habuit, & ad poſteros cognomen tranſmiſit. Hic per cunctos gradus,ad ſummum militiæ culmen conſcēdit. Contra Eugenium Papam, cōtra Florētinos,Venetos,Mediolanēſes,nō ſemel victor,Guelforum,ac Gibellinorum nomen ferè è medio tulit, Italiæ vniuerſæ propemodum factus terror. Compoſita cum Venetis pace,multæ Italiæ ciuitates eius exempla ſecutæ, arma depoſuere. Intus foríſq; pacatis omnibus, à fundamentis denuò erexit caſtrum Mediolani, quod Iouis dicitur, à populo antea dirutum. Magnum illud hoſpitale, ægrotis recipiendis, ædificauit, quod regali cenſu ditauit, opus in orbe rarum. Vt diui Ambr. tēplum erigeret,multum auri expendit. Tandem verò hic tantus vir, adeò libidine exarſit, vt adoleſcentum flagitia ſuperarit.rexit an. 16.obiit,ſex filiis,duabúſq; filiabus relictis, anno ſalutis 1 4 6 6. Vide Supple.li.15.& Archie. Antoninum.

GALEATIVS Maria,Franciſco Sforzæ patri defuncto, ſtatim in Mediolani principatu ſuccedit, pulſa matre quæ rem cum eo adminiſtrabat:multis hic ſe inquinauit flagitiis:quamobrem adulteriis,homicidiis,inceſtibus,ſacrilegiiſque pollutus anno adminiſtrationis 9.liberis 4. relictis, in æde Diui Stephani vulneribus eſt confoſſus. Vide Supple.Chro.

MAHOMETES, hoc nomine ſecundus, Turcarũ verò Rex octauus, Amurathi, etiam huius nominis ſecundo, ſuccedit anno mundi 5411. à Chriſto nato 1449. Hic regnum à parricidio auſpicatur, fratrem paruulum, ne pater ſolus ſepeliretur, opera Moſis interficit. Impiiſsimus nullum Deum credidit: Mahometem ſuum, Pſeudoprophetam ſui ſimilem dixit: Prophetas ac Patriarchas riſit, ac nugas duxit: huic tametſi impio, fauit aliquando fortuna. Nam magni cognomentum Othomannicæ familiæ quæſiuit. Duo Chriſtianorum imperia Conſtantinopolitanum & Trapezuntinum ſubuertit: regna 12. ademit: ducentas vrbes Chriſtianas cepit: Ipſe colico dolore correptus, quarto demum die moritur, anno ætatis 58. regni 31. Richer. li. 1. Paul. Iou. Egna. li. 2. Coſm. Mun. li. 4.

BAIAZETES hoc nomine ſecundus, Mahometis ſupradicti filius Ianizarorũ opera Turcis imperat anno mũdi 5442. à Chriſto nato 1480. Hic minorẽ fratrem Zizimũ, quem primores Imperatorẽ expoſcebant, vincit ac fugat: qui à Rhodi præfecto ad Carolũ octauum in Galliam mittitur. Porrò Baiazetes Caramanno fuſo, quæcunq; is cis & trans Taurum Turcis ademerat, recepit: Valachiam ſubegit: In Sultanum Aegyptium mouit: Sed is potentior, vtpote qui Mamaluchos, poſt Caramanni cædem fugitiuos exceperat, ac Arabum maximas copias ad ſui tuitionem alebat, Baiazetem ſæpe debilitat, ac profligat: poſtea Ceraunioru montium accolas ſubdit. Venetis Methonẽ, nunc Modonem, Nepanthum, olim Naupactum, & Dyrrachium ademit. Acomathem primogenitum decrepitus Baiazetes abſentem in locum ſuum ſubſtituit: Sed, Ianizaris Zelimo ſuffragantibus, cogitur pater Zelimum pro Acomathe ſubſtituere. paulò pòſt imperio deturbatus à filio Zelimo, ab eodem filio veneno necatur, anno regni 30. Vide vt ſupra.

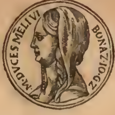

SIGISMVNDVS Malateſta Arimini princeps, Pandulphi Malateſtæ filius ſpurius, bellicoſus admodum, ſplendidus & liberalis fuiſſe perhibetur: interim tamen multis flagitiis inquinatus turpi nota nomen ſuum inuſsit: ideóq; diris & armis Pontificum obnoxius fuit. Hic tres duxit vxores, primam Crimignolæ comitis filiam, quam mortuo patre repudiauit: cùm tamen dotem ex ea amplißimam percepiſſet: Secundam Nicolai Eſtenſis, Ferrariæ principis filiam, generoſam ac probam: hanc nihilominus paulòpoſt veneno ſuſtulit: tertiam Franciſci Sfortiæ filiam, præclaram & modeſtam, quam tandem propriis etiam manibus, vt menſuram ſcelerum ſuorum impleret, apprehenſo ac fortiter preſſo iugulo ſuffocauit. Vide Supplem. Chro. li. 15.

ROBERTVS Malateſta Sigiſmūdi filius, etiam nothus, patri in principatu Ariminenſi ſuccedit, anno mundi 5428. à Chriſto nato 1466. Fuit hic moribus patri diſsimilis, belli etiā artibus, & præclaris rebus geſtis ornatiſsimus. pro Venetis, ſub quorum ſtipēdiis diu militauit, varia mortis pericula adiit. Cum Galeatio Mediolanenſium Duce, & Florentinis ſuas coniunxit copias, & oppida omnia quæ Pontifex patri in Ariminenſi agro ademerat recepit. Hic Alfonſum Calabriæ Ducem, alioqui fortiſsimum vicit, ac fugauit: quo in bello, præ ardore pugnæ nimio, in dyſenteriam incidit, nec ita diu, hoc dolore correptus, ſuperuixit. habuit in vxorem Eliſabetam, Vrbini Ducis filiam. Vide vt ſupra.

IO. MARIA, patre,ab Andrea à Lãpognano,interẽpto, à Senatu populóq; adhuc paruulus Mediolanẽſium Dux creatus eſt anno mundi 5438. à Chriſto nato 1476, Bonæ ipſius matri & conſanguineis quibuſdam,atq; primoribus,regiminis cura commiſſa. Hic inter viuendum ac moriendũ infelicisſimus fuit. Nam tutores breui Bonam à gubernatione repellunt:& Ludouicus patruus atq; tutor,arte & aſtu principatũ inuadit, permittens adoleſcentem à virtutibus deflectere, & voluptatibus operam dare. Nec prius hic tantum ſuum malũ aduertit, quàm cùm morti eſſet vicinus, hauſto iam veneno quod ei pararat patruus. Itaq; hoc pacto,cum annos 26.menſéſq; 9,Ducem nomine tantùm egiſſet, inglorius diem clauſit extremum,Franciſco Sforza ſecundo, filio relicto,ex Iſabella Ferdinaldi Neapolis Regis filia ſuſcepto. Morti eius ac funebri pompæ Chriſtianiſsimus Carolus Galliæ Rex, qui Neapolim tunc petebat, interfuit. Vide Supple.li.16.& Archie.Antoni.

BONA, Sabaudiæ Ducis filia, inter omnes Heroides laudatiſsima,Galeatij Mariæ olim vxor, peperit illi quatuor filios, duos mares,totidémq; fœmellas. Hæc Io.Gal.Mariæ filio adhuc paruulo tutrix à viro moriente relicta,parùm admodùm in administratione perſeuerauit,à Ludouico Sforza,Mauro vocato,adoleſcentis patruo,& tutore deturbata,ac in ordinem redacta. Vide autores quos ſupra.

INNOCENTIVS, huius nominis Papa octauus, Pontificatum obtinet anno mundi 5 4 4 5. à Chriſto nato 1483. Hic patria Genuenſis, in rebus gerendis prudens, magnanimus ac conſtans, meritò Innocentius dictus eſt, ob morum ſanctimoniam. ſedit annis octo. Pluribus dē hoc Innocentio tractat Iacobus Philippus Bergoma, qui eum, dum Cardinalis eſſet Innocentius, nouit, & cum eo aliquando verba fecit. Vide Supplem. Chron. lib. 16.

LAVRENTIVS Medices inter Florentiæ nobiles & primores facilè primus (tametſi non Princeps) ſumma prudētia, ac ſingulari virtute, omnia ſuo arbitrio, in patria admiſtrauit. Angelus Politianus & Marſilius Ficinus, viri vndecunq; doctiſsimi, huius alumni fuere. Hic ſapientiſsimus fuit, literarum, literatorúmq; amantiſsimus, in quo probitas, iuſtitia, atq; fides domicilium elegiſſe viſæ ſunt. Præterea fortis etiam atque magnanimus cùm eſſet, pericula ſæpe à ſuorum ceruicibus bello propulſauit: nomen Thuſcum ad barbaras gentes protulit, ampliata etiam ditione ſua multis vrbibus ac oppidis. Quinetiam huic Reges atque reſpublicæ, Sultanus denique ipſe legatos & munera, tanquam altero Octauio Cæſari miſerunt. Sixtus & Innocētius Pontifices hunc tanquā dilectiſsimum filiū in pretio habuerūt. Hic in funere ſuo, ad aui Coſmæ exemplum, nullam peragi pōpam mandauit, quod & obſeruatum eſt. Videto vt ſupra.

CAROLVS, huius nominis octauus Frãcorum Rex ſuccedit patri Ludouico, anno mundi 5 4 4 5. à Chriſto nato 1483. annum ferè attingens 14. Hic bellum aduerſus Britones mouit: ad fanum Albini inſignem de Britannis, ſeu Britonibus victoriam reportauit, vix ſiquidem dimidia pars exercitus aduerſariorum ſuperfuit. Rex religioſè nimis Hiſpano Regi Ruſcinonis, & Perpiniani Comitatus reddidit. Regnum Neapolitanum recuperat, principibus & nobilibus militantibus ſuis ſumptibus: Romæ à Papa Imperator Conſtantinopolitanus pronuntiatur. Alphonſus Portugalliæ Rex, cum filio Ferdinando in Siciliam fugit. Neapolim cum pompa, & triumpho ingreditur Rex. Vniuerſi Italiæ principes & ciuitates coeunt vt obſeſsis itineribus Regem intercludãt, qui nobilem & ingentem victoriam Fornouienſem reportans (cùm tamen perquàm modicas copias haberet) victor in Franciam rediit. Sed Neapolis ad Ferdinandũ poſt annum defecit. Rex repentina morte obiit Ambœſiæ, nullis relictis liberis, anno regni 14. ſepultus eſt in æde Diui Dionyſij ad Pariſios. vixit annos ferè 27. porrò mortuus eſt, dum animi laxandi gratia ex ambulacro cum vxore pila ludentes aſpicit. Vide Rober. Gaguin. lib. 10. & 11. & Paul. Aemyl. lib. 10. & vltimo. Latinè ſcire Carolum pater vetuerat, præter hoc vnum, Qui neſcit ſimulare, neſcit regnare. Collegium proſtitutarum pœnitentium, hoc Rege, Lutetiæ inſtituitur: & conuentus trium ordinum in vrbe Turonum fit.

ANNA, Franciſci Britanniæ Ducis maior natu filia, patre mortuo nupſit Carolo octauo recõciliatis Britonibus, cõpluréſq; liberos ex eo peperit, quibus tamẽ omnibus ſuperuixit pater. Cæterùm repudiata Margareta Maximiliani Imperatoris filia, Annam hanc, prius eidem Maximiliano per legatũ nuptam, in vxorem duxit Carolus octauus anno ſalutis 1 4 8 9.

ALEXANDER, Papa huius nominis ſextus, Pontifex creatur anno mundi 5 4 5 3. à Chriſto nato 1 4 9 1. Hic Calixti,huius nominis Papæ tertij, ex fratre nepos fuit, apud eum à puero educatus,atq; inſtitutus. Hunc valde terruit Francorum Rex Carolus,huius nominis octauus,quem poſtea acceptis conditionibus in vrbe excepit,parauítque ei palatium Diui Martini: ipſe verò Pōtifex timidus in arcem ſe recipit vſq; in proximum diem.ſubiugata itaq; à Carolo Roma,Papa, licet inuitus, eidem Carolo Turcarũ Imperatoris fratrem tradidit:atq; Valentinum Cardinalem filium(vt aiunt)obſidem dedit, vrbéſq; Neapolitano regno proximas.Hic etiam Carolo Neapoli tedeunti,fruſtra tentedit inſidias, inito nouo fœdere cum Hiſpaniæ Rege, cum Venetis,ac cum Ludouico Sfortia, quorum ope fretus Regem Carolum in reditu intercludere tentabat Papa. Mortuo autem Carolo,pacem pepigit Papa cum Ludouico duodecimo,qui Carolo in regno Franciæ ſucceſsit. ſedit Alexander hic, annis vndecim,Vide Supple.Chro.lib.15.

CAE. Borgia,dictus Valentinus,Alexandri ſupradicti filius, Flaminiā prouinciā, & Vmbriam ſibi ſubiecit: verùm ciues,principis qui fugatus erat,amantiſsimi,eum hoc Valentino exacto, reuocarunt.hæc ſub mortem Alexandri patris eius acta ſunt. Videto vt ſupra.Hic relicto Cardinalitio pileo,galeam aſſumpſit.

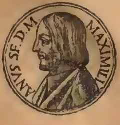

MAXIMILIANVS, Friderici Imperatoris huius nominis tertij filius, poſt patrem ſolus imperat anno mūdi 5 4 5 4. à Chriſto nato 1 4 9 2. Hic antequam imperaret, exercitum in Flandriam duxit, & Mariam Burgundam in vxorem accepit: nec multò pòſt cum Ludouico Frācorum Rege, huius nominis vndecimo, graui prælio propter principatum Burgundiæ congreditur, poſtea cum eo in annos 7. inducias facit. Auſtriam, quam Matthias Hungariæ Rex occuparat, Maximilianus recuperat. Priore vxore defunctа, Blancam Mariam Galeatij Inſubriæ Ducis filiam, vxorem duxit: Burgundiam ſtatim inuaſit, variè pugnatum eſt, tandémq; pax inita. Sfortia Mediolanum recipit, Gallis pulſis, quos dum inſequitur, incautus capitur, & in Galliam ducitur, anno Domini 1 5 0 0. Imperauit Maximilianus annos 27. literas, & literatos coluit, profitebatúrque eos ſe in precio habere qui aliis præſtarent. Vide Baptiſtam Egnatium li. Romanorum principum tertio, & Paul. Aemy. in Ludouico ſupradicto: item Chro. Reg. Franc. & Chro. Carion. li. 3.

MARIA, Caroli Burgundiæ Ducis filia vnica, Maximiliano antequam imperaret nupſit, ac poſt annos quinque, relictis Philippo & Margareta liberis, ex equo decidens, fracta ceruice, obiit anno mundi 5 4 4 3. à Chriſto nato 1 4 8 1. Vide vt ſupra.

LVDOVICVS Sfortia, cognomento Maurus, Franc. Sfor.filius, tutor nepoti Ioanni Galeatio à Senatu vnà cum Bona, adoleſcentis matre, atq; aliis primoribus datus eſt. Fuit ingenio aſtuto ac callido: Bonam, tutoréſq; alios à principatu ſtatim deturbauit: adoleſcentem principem vt genio indulgeret permiſit: ne adminiſtrationi intenderet, dum voluptatibus ac deliciis irretitur. id etiam fortè eo aſtu fecit, vt inuiſum iuuenem populo redderet. Porrò cùm adoleuiſſet Galeatius, atq; adminiſtrationi eſſet idoneus, veneno eum præuenit Ludouicus: arripuítq; principatum & in ſuam etiam ſententiam arte vel maxima Senatum ac primates traxit, omniúmq; ſuffragia ſibi comparauit. Ducem itaq; aut potius tyrannum, enecato adoleſcente annis 5. egit, ac menſibus 6. Quare ab exercitu Gallorum territus, in Germaniam aufugit: ac poſt annum reuerſus, & cum aliquot Heluetiorum copiis per Nouarram Mediolanum petens, an. D.1500. à ſuis proditus eſt, atque à Gallis captus, in Galliam perductus eſt, vbi quaſi ſcelerum pœnas luens, priuatus & vinctus interiit. Vide Pau.Iou.Supplem.Chro.li.16.

MAXIMILIANVS Sfortia Ludouici prædicti filius, in Flãdria cum Frãciſco fratre educatus, poſt varias rerũ mutationes circa principatũ ſuũ, à Carolo quinto tandem reuocatus Mediolano præficitur, eo nomine vt Imperatoris res agat, ac pecuniam ei corradat. Verùm huic fatale fuit, fortè ob ſcelera paterna, priuatum ac extorrem viuere. Nã vix principatũ, ac naturale ſolum attigerat, cùm à Franciſco Valeſio, qui ius ſuum armis repetebat, Mediolanum vnà cum Maximiliano capitur an. D.1515. attamen tanquam ab humaniſs.& Chriſtianiſs.Rege, ac conſanguineo, datur illi pẽſio annua 36000. aureorum: facta poteſtate vt liberam in Francia vitam ducat: in qua etiam obiit, princeps alioqui non contemnendus. Vide vt ſupra.

PHILIBERTVS Sabaudiæ Dux octauus, ſuccedit patri Philippo anno mundi 5457. à Chriſto nato 1495. Hic pietatem ſummopere coluit, magnanimus, ſpecioſiſsimus, atque omnibus acceptiſsimus fuit, pulcher etiam ob elegantiam cognominatus. Magaretam coniugem accepit, quam ex Maria Caroli Burgũdiæ Ducis filia ſuſceperat Maximilianus. obiit multa commendatione dignus, nullis interim relictis liberis: quare ei Carolus frater ſucceſsit. Vide Allobrogum, ſiue Sabaudiæ Chro.

MARGARETA Imperatoris Maximiliani filia, vt dictum eſt, ac Philiberti ſupradicti relicta, animum pudicum atq; amorem erga virum caſtiſsimum teſtata eſt, tum quòd nullum ſuperinduxerit coniugem, vitam perpetuò cęlibem ac laudatiſsimam ducens: tum quòd in vrbe quam vulgo Burgum in Breſsia vocãt, templum nobile ac celebratiſsimum extruxerit, quod inter Europæ nuper ſtructa ædificia, tanquam opus rarum ac percelebre prædicatur: nec id quidem ob templi amplitudinem, ſed potius ob artis ornamenta ac ſplendorem, vt omnium conſpicientium oculos in admirationem trahat. Verùm ædificij decus ac ſplendorem longè ſuperat ſepulchrum candidiſsimo marmore extructum: vbi extat amantiſsimi coniugis effigies ad viuum expreſſa: in quod ſignum quicquid ars ſculpendi vnquam valuit contuliſſe, ac deprompſiſſe videtur. hæc Ducis effigies hinc & inde habet duarum Margaretarum marmorea ſimulachra ad viuum etiam formata: nempe Margaretæ vxoris prædictæ, & Margaretæ alterius, quæ Ducis mater extitit. Vide vt ſupra.

IASON Maynus,nobilis Mediolanenſium Patricius, abſolutiſsimus Iuriſconſultus,ac orator facundiſsimus, Eques auratus,& Ducalis Senator,claruit temporibus Friderici & Maximiliani, Imperatorũ, apud quos legationes obiit nomine Ludouici Sfortiæ Mediolanenſium Ducis:atq; legationis munere egregiè defunctus,ab iiſdem dona varia cum ſummis priuilegiis reportauit. Hic intra Oratores ab omnibus Chriſtianis principibus ad Alexandrum ſextũ hoc nomine Papam miſsis, dum Pontificatum auſpicaretur,palmam facilè retulit. facundia , necnon interim facetiis ornatus fuit. Papiæ,Piſæ,ac Paduæ ius interpretatus eſt annis 50.ex omnibus Europæ finibus clariſsimos ac nobiliſsimos alliciens auditores: tanti enim erat nominis, tantáq; ſcientia percelebris, vt in eius commendationẽ Lodouicus Cerrus medicus ac Poeta clariſsimus,ſic cecinerit:

Te quondam in terris hominem nouêre priores,
Dum leges aperis,ſcitáque docta patrum:
At nunc,more Deûm,cùm des reſponſa petenti,
Es Deus,oracli Numen ad inſtar habens.

In Iure complures libros edidit.Orationes habuit ad Pontifices, & ad Imperatores ſupradictos: Cæterùm feliciter obiit anno ætatis 84. Vide Supplem.Chro.li.16.

BARTOLOMAEVS Socinus Senẽſis,domini Mariani legum interpretis celeberrimi filius, Iuriſconſultus eximius inter legis interpretes in Hetruria extitit: doctrina ſiquidem & ingenio plurimum valuiſſe teſtantur adhuc plurima eius conſilia quæ extant.Claruit eodem tempore quo Iaſon ſupradictus. Videto Supplem.Chro.lib.16.

IOANNES Iacobus Triuulſius Mediolanenſis, Francię Mareſchalus ſeu Tribunus,ac præfectus militum Franciæ in Italia,deuicta Alexandria Ludouicum Sfortiam Mediolano expulit,ac deinde Nouarra:quamobrem à Francorum Rege cui erat addictiſsimus,Mediolano præficitur anno Domini 1499. Poſtea Lugdunum Galliæ rexit, vbi diligentiſsimè, atque accuratiſsimè præfuit anno Domini 1514. Cæterùm Carnuti obiit non ſine omnium planctu,ob ſynceram eius adminiſtrationem, anno ætatis 80.iuſsítque corpus ſuum Mediolani ſepeliendum deferri.

THEODORVS Triuulſius Marchio Picichitoni,præfectus militum Regis Neapolitani,deinde Dux exercitus Venetorum ac Florentinorum,poſtea Eques ordinis à Franciſco Valeſio creatus, Mediolano præficitur:tandémq; Mareſchalus, ſiue Tribunus militum ab eodem deſignatus, Lugduni præeſt: vbi ſumma fide,ac vigilantia,re adminiſtrata,eodem quo natus fuerat die obiit ſeptuagenario maior,anno à Chriſto nato 1533.

PHILIPPVS Archidux Auſtriæ, Maximiliani filius, ex Maria, vnica Caroli Burgũdiæ Ducis filia, vxorẽ duxit Ioannã, vnicã Ferdinãdi Arragonũ Regis filiã. Cuius nomine, poſt mortem Iſabellæ ſocrus ſuæ claſſe in Hiſpaniam profectus, Caſtellæ regnum hæreditario iure obtinuit. Poſt hæc ad cõpeſcendum vetus inter Brabantos & Sicãbros bellũ, anno 1505. in Flandriam reuerſus, multas Gueldriç vrbes partim vi expugnauit, partim ad deditionem compulit: ducémq; ipſum nomine Carolum pueritiam vixdum egreſſum, captiuum abduxit, vnáque cum liberis ſuis in aula ſua liberaliter educauit. Flãdriæ & Arteſię comitatus Ludouico duodecimo iure feudi acceptos retulit: idq́ue Attrebati, delegatis ad id munus Guidone à Rupeforti, Gallię Cancellario & Ludouico à Lutzemburgo Ligniaci Comite. Rebúsque ita compoſitis, cùm denuo inſtructa claſſe in Hiſpaniam contenderet, vi tempeſtatis in Anglię littus eiectus, ab Henrico Septimo Anglorũ Rege ſummo honore eſt exceptus: ita tamen vt exitus ei non pateret, donec Suffortij ducem qui ex Albæ roſæ familia proximus Angliæ hæres eſſe putabatur, quemq́; Henrici metu patria profugum in Sicambria ceperat, Anglo tradidiſſet. Poſt hæc in Hiſpaniam profectus, non multò pòſt ſupremum diem obiit, anno à Chriſto nato 1506. die 27. Septẽbris, ætatis 28. Vide Genealogiam Imperatorũ, & Chronica Chronicorum.

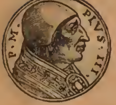
IOANNA Ferdinandi Hiſpaniæ Regis & Eliſabetæ filia, vxor fuit Philippi ſupradicti, quæ peperit ei Carolum quintum Romanorum Imperatorem, & Ferdinandum Bohemiæ ac Hungariæ Regem, filios: & filias Leonoram, Iſabellam Mariam & Catharinam, Reginas Luſitaniæ, Galliæ, Daniæ & Hungariæ. Vide vt ſupra, & Paralip. rerum memorabil.

LVDOVICVS duodecimus Carolo octauo in regno Franciæ ſuccedit anno domini 1 4 9 7. atque ann. 1 4 9 9. ducibus Io.Iac.Triuultio & Albiniaco,expeditionem in Inſubriam fecit.Hi cùm Alexandriam ac Papiam cepiſſent, timore perculſus Ludouicus Sfortia, in Germaniam ſeſe proripuit, Mediolanum illis tanquam bolum relinquens: hoc nuntio accepto Rex in Italiam penetrat,atque ouans Mediolanum ingreditur: inde exiens præfectum reliquit Triuultium.Porrò Sfortia è Germania rediẽs,Mediolanum recipit:ſtatímque armis Francicis egredi cogitur: itaque Nouarram ſe confert, vbi à Francis capitur. Ann. 1 5 0 2. regno Rex potitur Neapolitano,Duce Albiniaco: Fridericus regnũ priùs occupans,cum vxore ac filio in Galliam captiuus ducitur.Bononiam Rex à Bentiuolo occupatam,Papæ reddit. Præterea ad Aignadellum inſignem de Venetis reportat victoriam,capto etiam Bartolemæo d'Aluiano copiis Venetis præfecto,quem in Galliam perduxit:omnem ditionem quæ tum Papæ,tum Mediolanenſi Ducatui adempta fuerat, recuperauit: quæ ad Pontificem ſpectabant,ei reddidit. Tandem ann. 1 5 1 2. Venetos ad Rauennam debellauit.Hæc victoria maximum principum numerum captiuorum illi cum Rauenna vrbe tradidit. Obiit anno Regni 17. Vide Chro.Reg. Fran.

ANNA, Caroli octaui relicta, nupſit Ludouico duodecimo,ex quo ſuſcepit Claudiam,quæ data eſt in vxorem Franciſco Valeſio,tunc Angoliſmenſium Duci:& Renatam, Ferrariæ Ducis nunc vxorem.Vide vt ſupra.

PIVS Papa huius nominis tertius, Pontifex creatur anno mundi 5464. à Chriſto nato 1502. hic natione Hetruſcus, Senis oriundus, Pij ſecundi ex Laodamia ſorore nepos, ingenio ac literis claruit, laboris & inediæ patientiſsimus fuit. Sed Pij auunculi exemplo in Gallos cõiurauit, quòd ægrè ferret Apuliam & non modicam Italiæ partem eos ſubegiſſe. obiit menſe 1. quo in Alexandri Pontificis locum ſuffectus fuerat. Vide Platinam.

IVLIVS Papa huius nominis ſecundus, eodem anno Pontificatum obtinet quo Papa Pius ſupradictus, cui ſucceſsit. Fuit hic patria Sauonenſis, quæ vrbs eſt Genuę ſubdita, parẽtibus natus obſcuris, verùm cum fortunæ beneficio, tum ſua induſtria ad Pontificatum euectus eſt: acri & verſuto ingenio fuit, animóque minimè abiecto. Patrimonium Petri nemo animoſius tutatus eſt, neq; callidius quiſquam amplificare inſtituit. Gallis ſub initiũ Pontificatus fauit: quare à Ludouico duodecimo adiutus, Bononiã Ioanni Bentiuolo eripuit: ingratum tamẽ Gallis poſtea ſe præſtitit. Rauennam à Venetis occupatam obſedit, ac expugnauit: Seruiam, Imolam, Fauentiam, Foroliuium à Venetis quoq; eripuit, atque alia non pauca loca: fuit equidem vt laborum patientiſsimus, ſic iniuriarum impatientiſsimus, ac animo iracundo, quod vitium etiam generoſiſsimos vrget ac rapit. Sedit annis 10. Vide vt ſupra.

LEO Papa huius nominis decimus, in demortui ſupradicti Iulij locum ſuffectus eſt anno mundi 5474. à Chriſto nato 1512. Hic non obſcuro loco natus (nempe ex clariſsima apud Florentinos Medicum domo) educatus liberaliter fuit, boniſq; à prima ætate literis inſtitutus: præceptoribus vſus cum aliis, tum maximè Angelo Politiano: quem Medices familia, ſicut & alios complures eruditos, indulgentiſsimè fouit. Fuit itaq; Leo vt natura, ita diſciplina ac conſuetudine manſuetus. Doctos amauit, nimirum ipſe eleganter doctus. Ducem Vrbinatem, quandã ob cauſam, Ducatu priuauit, atq; in eius locum, quem habebat ex fratre nepotem, Laurentium Reginæ Francorum parentem ſubſtituit. In Ducem Ferrarienſem idem tẽtauit, ſed fruſtra. Sedit annos 9. Vide Platinam.

ADRIANVS huius nominis Papa ſextus, Caroli, qui etiã nunc imperat, olim præceptor, Leoni prædicto abſens ſubſtituitur anno mũdi 5483. à Chriſto nato 1521. Hic ſummus Theologus doctrinam & grauitatem blanda quadam morum grauitate condiit: vt eius ſcripta teſtãtur: cuius vita cùm frugalis eſſet, parum placuit Romanis non paucis. In conferendis ſacerdotiis perquàm parcus fuit: quòd nullis ea niſi idoneis & doctis danda iudicaret: fuit natione Teutho, è Traiecto, inferioris Germaniæ ciuitate. Pontificem egit annum vnum. Vide vt ſupra.

FRANCISCVS Valeſius,defuncto Ludouico huius nominis duodecimo , nulla relicta prole maſculea , vt ſanguine propior in Regem inungitur anno mundi 5 4 7 6. à Chriſto nato 1 5 1 4. Hic Mediolanum ſtatim recuperat. Ducem Maximilianũ Sfortiã capit:de Heluetiis victoriã reportat inſignem. Poſthæc in Flandriam Imperatorem Carolũ quintũ fugat anno Domini 1 5 2 1. Hiſdinum eodem anno Borbonio Duce expugnatur,cuius arx tormentis bellicis per aliquot dies concuſſa, in deditionem regiam venit.Anno ſequente Fontarabia , in confinio Hiſpaniæ capitur,ac præſidio munitur. poſtea Angli cũ Cæſarianis Hiſdinenſem arcem duobus menſibus fruſtra obſident: extremámque Picardiæ oram latè populantur. At verò,poſt annum vnum atque alterum,dum Papiam obſidet Franciſcus Valeſius,ſubiugata iam tota ferè Lombardia,à transfugis , qui fidem Imperatori dederant(ò ſortem iniquã,ac in re bellica, ſi vſquam alibi dominantem!)in ipſo pugnæ calore,fortiter ſe gerens ac dimicans nihilominus capitur,mẽſe Februario anni à Chriſto nato 1 5 2 4. fœdus tandem initur apud Cameracum,illuſtrium ac prudentiſsimarum Heroinarum Gallicarum opera,anno à Chriſto nato 1 5 2 9. videlicet inter Franciſcum Valeſiũ,Carolũ Imperatorẽ,& Papã Clementẽ 7. Videto Chro.Reg.Fran.Ioannẽ Cario.li.3.& Paralipomena rerum memorabilium.

CLAVDIA , maior natu filia Ludouici, huius nominis duodecimi,Francorum Regis, menſe Maio anni mundi 5475. & à Chriſto nato 1 5 1 3. Franciſco Valeſio , qui paulò poſt regnat,nupſit.erat tunc temporis Franciſcus ille Valeſius Angoliſmorum Dux:qui ex ea complures liberos ſuſtulit: inter quos præcipui duo ſuperſtites hodie ſunt , nempe Henricus Francorum Rex nobiliſsimus ac potẽtiſsimus,& Margareta eius ſoror illuſtriſsima ſimul ac pientiſsima. Vide vt ſupra.

CAROLVS quintus, Philippi Auſtriæ Archiducis filius, poſt auum Maximilianum imperat anno mundi 5 4 8 1. à Chriſto nato 1 5 1 9. poſtea Bononiæ à Clemente Pontifice imperiali diademate coronatus eſt anno D. 1 5 2 9. porrò anno ſequente ingentem exercitũ per Germaniam in Hungariam duxit aduerſus Turcam Viennã obſidentẽ. Inde victoriam reportãs in Hiſpaniam rediit. Anno autem 1 5 3 5. in Tunetim expeditionẽ parans, quæ olim Carthago erat, eam Solimano Turcæ extorquet: Gouletã arcẽ expugnat: regnúmq; Tunitiũ totũ recipit, & Regẽ Altzachenũ antè pulsũ reſtituit, multis Chriſtianis captiuis liberatis. Frãciã bis tẽtauit, ſed Frãci milites validiſsimis armis eius impetũ forti animo ſuſtinuere. Semel in Francia tanquã amicus ſummo apparatu exceptus eſt, ex Hiſpania in Flãdriã per Galliã iter ſibi faciẽs. At enim an. 1 5 4 3. cũ potentiſsimo exercitu Germaniã tandẽ ingreſſus, eam ferè totã in ſuã vertit ſententiã, captis etiã aliquot Germanorum Ducibus ac primoribus: à quibus atq; ab vrbibus Germanię olim liberis, ingentẽ auri vim corraſit. Anno verò 1 5 5 1. in Africã Libyæ ciuitatẽ exercitũ traiecit, principe Doria præfecto, quam feliciter expugnauit, ſolutis non paucis captiuis Chriſtianis. An. 1 5 5 2. Confœderatis aliquot Germanorum Principibus cũ Henrico Chriſtianiſ. Francorũ Rege, ea gratia vt eos ab Imperatoris iugo excuteret, pedem in Villacum Carolus quaſi coactus retulit: ſed intra paucos dies re cũ aliquot Germanis primoribus cõpoſita, cõparato maximo Germanorũ exercitu, ipſe Mediomatricũ, vrbẽ prius ab Hẽrico Rege captã, ac Frãcicis armis munitã obſedit: vbi nouercã fortunã expertus, obſidionẽ ſoluere cogitur, cũ nõ modica ſuorũ ſtrage ac dãno, partim ob temporis inclementiam, partim ob Francorum robur ac vigilantiam.

ISABELLA Portugallię Regis filia, Caroli prędicti vxor, peperit ei liberos quatuor, atque in partu vltimo emoritur.

SELIMVS itaque pulſo patre imperat Turcis anno mundi 5472. à Chriſto nato 1510. Is ad parricidiũ adiecit fratrum cædem, nepotúmq; ſtrangulationem. Sophim vicit ac fugauit: & Sultanos duos, Campſonem & Tomombeium, multis deleuit prælijs. Aegyptũ Arabiámq; ſuo adiecit imperio. Reuerſus Conſtantinopolim vlcus in renibus contraxit, quod canceris in morem ſerpens eum extinxit, anno regni 7. Vide Coſm. Munſt. li. 4. Paul. Iou. & Riche. li. 1.

SOLIMANVS Selimi, ſiue Zelimi filius vnicus, Imperat Turcis poſt patrem anno mũdi 5480. à Chriſto nato 1518. eodem ferè tempore quo Carolus, qui nunc imperat, coronatus eſt. Hic Solimanus qui etiam nunc regnat, Belgradum, Chriſtianorum propugnaculũ anno regni 3. expugnat: atq; anno 6. Rhodũ, cum 400. nauibus ac 200000. Turcarum capit. Anno octauo Hungariam inuadit, igne ferróq; deuaſtat: Ludouicũ Regem vincit, Budam in deditionẽ accipit. Anno verò 14. maximo exercitu Viennam oppugnans, auxilio Dei ac Germanorum virtute, fugatur. Hic natura gloriæ cupidus, atq; ob victorias quàmplurimas imperiíq; magnitudinem elatus, Romæ, totiúſq; occidentis imperium ad ſe ſpectare contendit, cùm Imperatoris Conſtantini, qui imperium tranſtulit Conſtantinopolim, legitimum ſucceſſorem ſe profiteatur. ſexagies centena aureorum millia quotannis habet: quoties populos cenſere libet, ex bellis plus lucratur quàm in damno ſit. plus gemmarum ac theſaurorum poſsidet, quàm cæteri omnes orbis principes ſimul poſsideant. Vide Pau. Iou. qui etiam Papæ negligentia Rhodum Turcis deditam fuiſſe ſcribit.

CHRISTIERNVS Ioannis Daniæ Regis filius, poſt patris obitum Danorum Rex, nullum non lapidem mouit quo regnum Sueciæ ſuo regno adiiceret: quod & tandem partim viarmorum, partim dolo aſſecutus eſt: ſed tamen non diu adminiſtrauit: quinimo tantum abeſt vt retinere potuerit, vt etiam patrio ac peculiari ſuo regno Daniæ ob tyrannidem deturbaretur, atque exul in Angliam vnà cum vxore profugeret, anno à mũdo condito 5484. à Chriſto nato 1522. Cæterùm cùm Daniam recuperare tentaret à Chriſtiano, patruo ſuo, captus eſt, atque in carcerem coniectus, vbi diem clauſit extremum. Vide Coſmog. Mun. li. 4. de regnis Septentrionalibus: item nouam temporum continuationem Germani cuiuſdam, ad Euſe. Chron. adiectam: præterea Carionis Chro. li. 3. qui loco Daniæ ſcribit Regẽ Chriſtiernum Daciæ: vnde colligendum Daniam, & Daciam, interim cõfundi. nam & Volater. li. 7. ſic inquit: Nunc ſanè Cimbricam Cherſoneſum Daciam vocant, cui Rex præeſt qui Suetiam & Noruegiam, peninſulas, in eodem mari obtinet, Ptolemæo & antiquis minimè poſitas, quòd ignotæ atque incompertæ tunc eſſent.

ISABELLA Caroli Imperatoris huius nominis quinti ſoror, nupſit Chriſtierno Daniæ Regi ſupradicto, qui ex ea liberos ſuſtulit, Dorotheam Friderici Palatini vxorem, & Chriſtianam, Lotharingiæ Duciſſam. Vide vt ſupra.

FERDINANDVS Philippi Auſtriæ Archiducis ac Caſtellæ Regis minor natu filius, Caroli hoc nomine Imperatoris quinti frater, vxorem accepit Annam Vladiſlaj Hũgariæ ac Bohemiæ Regis filiam vnicam, ſororémq; eandem Ludouici Hungariæ ac Bohemiæ Regis vltimi. per cuius obitum iure hæreditario hæc regna poſſedit. Poſthæc in Romanorum Regem Coloniæ creatus eſt anno D. 1530. atq; anno proximè ſequente Aquiſgrani coronatus eſt. Porrò an. 1540. expeditionem in Budam ſuſcepit aduerſus Georgium Monachum, Vaiuodæ filij tutorem, qui Budam occupabat. Verumenimuero Georgius hic implorato à Solymãno auxilio, Ferdinandũ pedem referre coegit: qui ſaluti ſuæ cõſulens in tranſitu Danubij, vt ſunt belli euẽtus varij, bonam exercitus partem amiſit. quamobrem hac victoria potitus Solymannus, Budam ipſam occupauit, ac prædictum Georgium Monachum, vnà cum Vaiuodæ filio in Tranſſyluaniam expulit. Vide Chron. Carionis li.3. & Paralip. re. memo.

ANNA Hungariæ Regis filia, prædicti Ferdinandi vxor, ſpecioſa quidem, proba & viro gratiſsima fuit: ex quo etiam liberos complures, chara coniugalis amicitiæ pignora, ſuſcepit Vide vt ſupra.

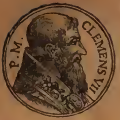
PP

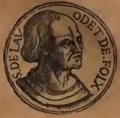

CAROLVS Sabaudiæ Dux, ex antiqua ac illuſtri Saxoniæ familia oriundus, fratri ſuo Philiberto cognomine pulchro, qui nulla relicta ſtirpe obierat, ſucceſsit. Porrò anno à Chriſto nato 1535. Carolus hic Allobrogum Ducatu, ac maxima Pedemontij parte deturbatus eſt: nam vrbes atque arces quamplurimas partim expugnat, partim in deditionem accepit Franciſcus Valeſius: tum quòd Gallicanis expeditionibus infeſtiſsima ſemper hæc gens eſſet, tum quòd ius ſuum perſequeretur in hæc ipſa Sabaudiæ territoria. Vide Chron. Sabaudiæ, & Supplem. Chro.

BEATRIX Portugalliæ Regis filia, ſororq; vxoris ipſius Imperatoris Caroli quinti, liberali ac eleganti forma Princeps, Carolo ſupradicto Duci nupſit, ex eóque Philibertum, qui Princeps Sabaudię vocatur, ſuſcepit. Cęterùm hæc cùm deploratæ ſibi in Sabaudia & Pedemontio res eſſent, Niciam conceſsit, ac poſt paucos annos deceſsit. Vide Chron.

CLEMENS, huius nominis Papa ſeptimus, Adriano ſupradicto in Pontificatu ſucceſsit anno mundi 5484. à Chriſto nato 1522. Hic antea Iulius vocabatur, ſed Cardinalium quorundam ſuaſu, Clementis nomen aſſumpſit. Fuit Leo decimus huic patruelis. Dicitur Clemens fauiſſe Francorum Regi Franciſco etiam capto, aduerſus Cæſarem Carolum: ideóq; Romã ab exercitu Cæſaris, cui præerat Carolus Borbonius, direptã ac expilatam, nihilominus tamen ab hoc coronã accepit Carolus imperialem, prætereà ſacram vnctionem. fuit rariſsimi ac callidiſsimi ingenij. Franciſci Valeſij partes iterum ſecutus, ad Maſsiliam cum eo conuenit, initúmq; eſt matrimonium proneptis ſuæ Catharinæ Laurentij Medices Ducis Vrbinatis filiæ, cum Henrico Duce Aurelianenſe, nunc autem Francorum Rege. Florẽtiam vrbem patriam obſedit, quam poſt annum obſidionis cepit: Ducémq; in ea conſtituit Alexãdrum Medices, prædicti Laurentij Medices filium naturalem. Aiunt prouocatum à Florentinis id bellum geſsiſſe, qui in cognatos ac neceſſarios huius Clementis infeſti eſſent, atq; etiam in ipſum Pontificem infenſi: vitio tamen illi interim vertitur, quòd in patriam ita ſæuierit, quam etiam velut ſub iugum miſerit. ſedit annis 12. Vide Iouium, Supplem. Chro. & Platinam.

ODETVS de Foix, dictus Lautretius, Mediolani ſub Frãciſco Valeſio præfectus, deinde exercitus Gallici in Italia Dux, Papiã & Alexãdriã expugnauit: Neapolim exercitũ duxit: quò dũ tẽderet, Clementi, quẽ Auraſiẽſis Princeps ſub cuſtodia tenebat, opẽ attulit: Porrò vbi Neapolim peruenit, arridẽtis fortunæ occaſionẽ captare neſciuit: nã cominus ſi vrbem aggreſſus eſſet, hãc facilè cepiſſet: ſed interim dum eminus nimis cunctatur, Neapolis auxiliares Hiſpanos milites recipit. tãdem tum ob aeris intemperantiam, tum ob aquas veneno infectas cum multis aliis Gallorũ primoribus periit an. D. 1528. Vide Suppl. & Iouium.

CAROLVS Borbonij Dux,Comitis Gilberti à Montepēſerio filius,Ianam Ducatus Borbonij hæredem vnicam, duxit vxorem : hunc Gilbertum præfectum Neapoli reliquit Carolus octauus.Porrò Carolus eius filius Magiſter equitum, ſeu Coneſtabilis, à Franciſco Valeſio creatus eſt anno à Chriſto nato 1516. Fuit quidem princeps hic magnanimus ac bellicoſus, ſed qui ob factionem quandam ad Imperatorem deficiens, cladem patriæ non minimam attulit:tandémq; in expugnatione Romæ occiſus eſt.Nam ipſi ſtanti in ſcalis,globus ænej tormēti parum cautè à ſuis emiſſus (vt eſt plena periculi eius generis armorum tractatio)crus alterū ſub fēmore perfregit, quo ex vulnere poſt vnum atque alterum diem,animam exhalauit. Vide Chron. Regum Franc.& re.memor.Paral.

ANTONIVS Leua,Mediolano primùm, deinde expeditioni Cæſarianæ præfectus,cùm paralyſi laboraret, in cathedra ſedens circunferebatur:induſtrius quidem ille, ac in rebus bellicis arte Pelaſga,quaſi alter Sinon inſtructiſsimus, moritur præ dolore vani ac caſsi in Maſsiliam conatus: cùm eius ſpe potiundæ,à Melforum Principe ad eam recipiendam ex Italia prudenter ac callidè euocatus eſſet:nempe ea arte vt in Taurinum ſuſceptam ab ipſo expeditionem auerteret, anno à Chriſto Seruatore nato 1535.

ANDREAS Doria,nobili apud Genuenſes ortus familia, ineũte ætate nõ vno ſub principe ſtipẽdia meruit. Verùm cùm ſe terreſtri Marte laudẽ inuenturũ diffideret,ad ſuũ rediit elementũ:quatuórq; triremibus à ciuibus ſuis pręfectus,Gallorũ primũ, mox Pontificis partes fouit:à quo duabus auctus triremibus, denuo ſeſe ad Gallos cõuertit.Nec multò pòſt vniuerſę regiæ claſſi præfectus,& inſigni equitum D.Michaëlis torque exornatus, ſtrenuam aliquandiu Regi operã nauauit. Poſt hæc Marchione Vaſti,aliiſq; nõnullis Cæſarianarũ partium ducibus, Philippini nepotis ſui opera non procul à Neapoli captis, cùm Rex eos ad ſe mitti identidem iuberet,iuſtúmq; redemptionis pretiũ eorum nomine offerret,Doria tantarũ rerũ ſucceſſu elatior factus, conſtanter id recuſauit:tandémque Marchionis Vaſti ſuaſu ad Cæſarem defecit: qui ob ſingularem rei naualis peritiam, tantum honoris ei detulit, vt non alio, quàm patris nomine, eum vnquam ſalutauerit.Ciuibus quoq; ſuis tã charus extitit, vt marmoream illi ſtatuã in foro poſuerint,Patríſq; patrię appellatione exornarint. Vide Paulum Iouium,& Supplem. Chron.

PHILIPPINVS Doria,edito ſub Vrbinatiũ Duce ſingularis ſuæ virtutis ſpecimine,Comitis dignitatẽ & prouentum eſt adeptus.Rebúſq; deinde plurimis pręclariſsimè geſtis, tandẽ Andreæ patrui,Gallicæ claſsis præfecti,vice fungens,cum Cæſarianis non procul à Neapoli nauali prælio congreſſus,inſigni victoria potitus eſt,anno 1527.capto Marchione Vaſti,aliiſq; nõ paucis tũ Italorũ,tũ Hiſpanorũ proceribus,triremibúſq; aliquot, partim captis,partim depreſsis.Et Biennio pòſt incredibili põpa copiarũ Genuenſiũ Dux adoptatus,poſt res plurimas Caroli Cęſaris auſpiciis feliciter geſtas,fatis conceſsit.

HERCVLES Eſtenſis, Alphonſi Ferrariæ Ducis filius, non tam parentis gloria aut ſtabili illius, pacatóque Principatus ſtatu, quàm ſingulari ſua virtute, ac moribus planè heroïcis, Renatæ Ludouici duodecimi Gallorũ Regis filiæ coniugio eſt potitus: quam incredibili apparatu, pompáq; prorſus regia vxorem duxit Lutetiæ Pariſiorũ anno 1528. Poſt hæc Alphonſo patre è viuis ſublato, in Principatu ei ſucceſsit anno 1534. multáq; heroïcarum, non modò ſpecimina, verùm etiam exempla edidit. Ditionem ſingulari prudẽtia adminiſtrauit, & inter tot belli tumultus, quibus tota propemodũ concuſſa eſt Italia, tranquillam incolumémq; cõſeruauit. Ius ſeuerè & integrè imprimis dicẽdũ curauit: Academiam celeberrimam, diſciplinarum omniũ altricem, Ferrariæ inſtituit, eámq; accitis vndique maximi nominis profeſſoribus, ſingulari ſtudio ac liberalitate fouit. Sub huius Principatu cùm alij propemodum innumeri, tum ſingulare illud Italicorum Poëtarum decus, Ludouicus Arioſtus emicuit.

RENATA, è regia Gallorum ſtirpe Princeps prudentiſſima, Ludouici duodecimi filia natu minor, Regíſq; Henrici, qui hodie florentiſsimi Galliarum regni gubernacula tenet, matertera, Herculi Eſtenſi Principi clariſsimo nupſit: cui & multos ſexus vtriuſq;, & generoſiſsimæ indolis liberos peperit: è quibus filia natu maxima, Aumaliç Principi Guiſiæ Ducis filio nupſit: qui deinde patri è viuis ſublato in Principatu ſucceſsit.

LVDOVICA ex clariſsima Sabaudiæ Ducũ familia, illuſtriſsimo Angoliſmorũ Duci nupſit: cui & duo præcipua noſtræ ætatis lumina peperit, Franciſcũ Valeſiũ, qui poſt Ludouici 12. mortem Gallici regni habenas tenuit, & Margaritã poſtea Henrici inclyti Nauarræ Regis vxorem. Hæc tanto ingenio mulier, tantáque in arduis rebus obeundis dexteritate fuit, vt nõ immeritò filius longinquiore expeditione ſuſcepta, regni totius adminiſtrationem ampliſsima cum poteſtate ei ſemper crediderit. Ex præclariſsimis eius in rem Chriſtianam promeritis, illud præcipuè memoria dignum eſt, quòd anno 1529. mẽſe Auguſto, inito Cameraci cũ Margarita Maximiliani filia colloquio, pacũ ſtabilierit, liberóſque regios, Franciſcum Delphinum, & Hẽricum Aurelianorum id temporis Ducem, paternorum pactorum in Hiſpania obſides, parentis patriæque deſiderio reſtituerit. Supremum diem clauſit 11. Cal. Octob. anno 1531. ſingularis quandiu vixit, ingeniorum & virtutis fautrix. Vide Chr. Cari. & Galliæ.

MARGARITA Auſtriaca, Maximiliani Cæſaris, & Mariæ Burgundæ filia, anno ſalutis noſtræ 1479. vitæ limen ingreſſa eſt. Nupſit primùm Georgio Hiſpaniarũ Principi, eóque è viuis ſublato, Philiberto Allobrogum Duci, quo præmaturè orbata, cùm in cœlibatu perſiſteret, nomine Caroli quinti, fratris ſui filij, Flandriæ Germaniæque inferioris gubernacula ſuſcepit. Anno deinde 1529. habito Cameraci cum Ludouica Franciſci Regis matre colloquio, compoſitis Principum controuerſiis, lætam ſuis pacem peperit: annóque in ſequenti magno ſuorum deſiderio fatis conceſsit. Vide Genealog. Carol. quinti.

MARIA, Philippi Archiducis Auſtriæ,& Ioannæ Reginæ Hiſpaniarũ filia,& Caroli quinti Imperatoris ſoror, nupſit admodum puella Ludouico inferioris Pannoniæ Regi, qui in ipſo ſtatim adoleſcẽtiæ ſuæ limine, anno 1527. cùm aduerſus Turcas infeliciter pugnaſſet, fuga ſibi ſalutem quærens, in palude quadam interiit, ſuperincumbentis equi pondere ſuffocatus. Cuius memoriæ tãtùm tribuit Maria, vt nulla vnquàm ratione adduci potuerit, vt aut ad ſecundas nuptias animum adiiceret, aut veſtem lugubrẽ cultu amœniore mutaret. Nec multò pôſt à Carolo fratre inferioris Germaniæ gubernaculis admota, ſtrenuè inprimis munus ſibi creditũ obiuit: multáq; Cæſare abſente bella Gallis, Sicambris, & Menapiis partim vltro intulit, partim ab illis illata ſuſtinuit. In omni denique vitę ratione virilem potius, quàm muliebrem, animum præ ſe tulit, à principũ mulierũ deliciis prorſus abhorrẽs. Tandẽ vt nominis ſui memoriæ cõſuleret, in Eburonũ, & Namurcẽſiũ finibus oppidũ egregiè munitũ condidit, quod de nomine ſuo Mariæ-Burgum voluit appellatum.

CATHERINA, quarta Philippi Archiducis Auſtriæ filia, nupſit Ioanni Emanuelis Luſitaniæ Regis filio, qui hodie regni eius ſceptra tenet, quem & quatuor liberorum Emanuelis, Philippi, Mariæ, & Iſabellæ parẽtem fecit. Hæc præter inſignem formæ venuſtatem, eruditionis nomine in primis commẽdatur, aliis etiam virtutibus, regia matrona dignis, egregiè dotata.

ALEXANDER Laurentij Medicis Vrbinatiū Ducis filius,ſecundo fortunæ flatu, & immodico Clementis Pontificis propinqui ſui fauore,primus Florētinorū Dux creatus eſt anno noſtræ ſalutis 1532. Hic prudentiſsimorū hominū conſiliis parens,quos Clemens ei conſiliarios addiderat,ſumma aliquandiu cum laude patriæ ſuæ præfuit.Ius ſumma æquitate dicendū curauit:rebúſq; multis per ſeipſum iudicatis,nō obſcura & cordati iuuenis,& Medicei ſanguinis ſpecimina edidit.Caroli Cæſaris filiam,tori conſortem ſibi adſciuit: ex qua nullos ſuſcepit liberos. Poſtremò cùm neq; tanta fortunæ ſuæ amplitudine,neq; tam generoſo contentus coniugio,pudicis nobilium thalamis inſidiaretur,anno 1537. à Laurētino Medice ſuo propinquo, & in eam vſque diem ſpectatiſsima erga ſe fide,fraude circumuentus,multis vulneribus confoſſus interiit.

COSMVS Medices,ſecundus Florētinorum Dux, patre natus eſt Ioannino Medice,viro omnium ſuæ ætatis rei militaris gloria clariſsimo.Hic anno ſalutis 1537. principatū auſpicatus,ſubitò ſaluberrimis multis promulgatis legibus (quod ab ea ætate nemo expectarat) ditionis ſuæ tranquillitatem ſtabiliuit. Scelerum omniū acerrimū ſe vindicem præbuit: literatos verò, atq; adeò bonos omnes,ſingulari ſtudio fouit. Academiam Piſis regia prorſus magnificentia extruxit,præſtantiſsimíſq; omnium diſciplinarum profeſſoribus exornauit:in qua bonę ſpei ingenia, rei familiaris anguſtia à liberalibus ſtudiis excluſa, in ſextū vſq; annum ali voluit. Vxorem duxit Leonoram Proregis Neapolitani filiam,tanto ſibi,eóque mutuo amore deuinctam,vt nō immeritò inter pręcipua amantium paria debeant cōnumerari. Hic locis non paucis ditioni ſuæ adiectis, principatus ſui fines non parum propagauit.

FRANCISCVS Valeſius Galliarum Rex clariſsimus, literarum atque adeò liberaliũ omnium ſtudiorũ(quæ ſuperiorũ Principum incuria diu neglecta iacuerant) vnicus Mecœnas & ſingularis inſtaurator extitit. Celeberrimam Pariſiorum Academiam, conductis ampliſsimis ſtipẽdiis trium linguarũ aliarúmque diſciplinarũ profeſſoribus, & frequentiorem reddidit, & ornatiorem. Quid multa? ea cura, eóque animi conatu in hanc rem incubuit, vt Patẽs literarũ non immeritò debeat appellari. Neque verò rei militaris gloria inferior fuit: cuius non obſcura indicia præ ſe ferunt præclara aliquot ab eo conſcripta de diſciplina militari volumina. Poſt hæc rebus pleriſque iam feliciſsimè geſtis, Allobrogum Ducatum & bonã Subalpinę regionis partem, quorum ius tum morte Margaritæ Borboniæ auiæ ſuæ, Philippi Ducis vxoris, tum ex teſtamento Comitis Narbonenſis Prouinciæ ad ſe deuolutum contendebat, finibus ſuis adiecit. Denique ſuis Landriſij à Cæſare obſeſsis, iámque ad extremã rerum omnium penuriam redactis, ſuppetias tulit, recentíque in hoſtis conſpectu inuecto commeatu, ad eam conſilij inopiam Cæſarem redegit, vt abiecta ſpe potiundi oppiduli, obſidionem ſoluere fuerit coactus.

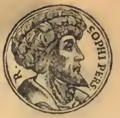
LEONORA Philippi Archiducis filia, & Caroli quinti Imperatoris ſoror natu maxima, primùm Emanueli Luſitanorũ Regi nupſit: eóque è viuis ſublato, anno 1530, Franciſco Valeſio Regi ſecundis nuptiis coniuncta, non parum ad ſedandas viri fratríſque diſcordias momenti attulit: eodémque anno regni diadema accepit.

SOLYMANVS Turcarum Rex, ex re feliciter prouiſa, cui euentus reſponderit, nomen tuliſſe fertur, quod Salomonem Sapientiæ gloria inclytum, immutatis ſyllabis referat. Itaq; Solymano ſecus ac patri contigiſſe conſtat, qui à contrario ſenſu Selymus, hoc eſt manſuetus, autórque pacis, fit vocatus: quo nemo Othomānorum ferocior & bellicoſior fuerit. Sed Solymani res geſtæ, paternæ famæ nomen æquaſſe cenſeri poſſunt. Recepta nanq; Syria, interfecto Gazelle qui rebellarat, Belgradū fortiter expugnatū, Rhodus manu capta, Buda bis occupata, Auſtriacus exercitus in fuga cæſus, Rocandulphi ingentes copiæ ad Budam ſuperatæ, expugnatum Strigonium & Alba Regalis præclaræ Hungariæ ciuitates an. 1543. & paulò antè Hiſpani in Dalmatia ad Caſtrum nouū expugnati, claſsibus eorum, quæ inſuperabiles viderentur, ad Leucadem fugatis: hęc, inquā, Solymanum patri, auſu nec imparem, nec gloriæ minus auidum teſtabuntur. Aſſyriæ præterea & Meſopotamiæ regna, cum Babylonia vrbe, magnæ Memphi æquanda, quæ ſuo Solymanus adiecit Imperio, captæ à patre Aegypto opponi poſſunt. Quinetiam Solymanus maioris Armeniæ, Mediæ, Perſidíſque fines, vſque ad ſinū Perſicum, vaſtauit: Taurim Perſarū Regiā, bis cepit: Tammaſum Sophim, Hiſmaelis filium, refugientem ad montes, fugauit. Verùm quod ad Solymani mores etiā attinet, fatentur ſanè Turcæ, eius ſubditi, eum ſupra cæteros Othomannorum principes, qui per ducentos regnarint annos, iuſtitiæ, ſobrietatis, & continentiæ laude clariſsimum. Vide Paulum Iouium.

ROSSA omnium Solymani vxorum pulcherrima, præter formam multis etiam virtutibus dotata eſt: quare apud Solymanum præ cęteris omnibus vxoribus maxima pollet gratia, ab eóque vnicè amatur, ac colitur.

SOPHI nomine Tammas, Perſarum Rex potentiſs. vrbe Tauris,ac parte regni pulſus à Solymano anno D. 1 5 3 4. Punicis artibus voluit hoſtem circunuenire:nã cùm viribus eſſet inferior,fingens longius aufugere,perduxit Solymanum in loca inuia,ac prærupta,Turcíſque ipſis incognita, vnde vix egredi potuerit Solymanus,hoſtẽ 8.dies proſecutus.Porrò Sophi per vias quaſdam ſibi notas iter faciẽs,partem exercitus, nempe 60000. hominum armatorũ,tranſmiſit: Taurínque vrbem,media noƈte aggreſſus,recuperauit, omnibus qui in ea erant Turcis trucidatis.erat autem hæc vrbs Turcicis theſauris non minimis, atque armis auƈta & ornata.Solymanus itaque ſubito quaqua via pedẽ referre coaƈtus eſt,ſéque in ſuæ ditionis caſtellũ quàm citiſsimè recipere.Anno autẽ 1 5 4 9. Solymani primogenitus ad Perſas defecit,quòd fratrem ſuũ à patre in Imperio præferendũ præſentiret. coaƈto itaque exercitu Perſico,in patrẽ inſurgit, locáq; paterna,Perſis finitima oppugnat.tum verò pater cum 500000.militũ eò profeƈtus Perſas metu perculſos retrocedere cogit:ſed incenſis à Perſis villis,pagíſq; omnibus quacunq; dierum 5.ſpatio profugiebant,ad tantam rerum penuriã adaƈtus eſt Solymanus, vt 100000.ſuorum peſte ac fame extinƈtis,reuerti ſit coaƈtus.huius Tammæ frater germanus Helcas, ad Solymanum trãſfugit, cuius hortatu bellum renouatũ eſt, qui cùm eius belli Dux eſſet, vt perfidiæ pœnas daret,ad Perſicum ſinum eſt interceptus.Cæterùm ipſe Sophi roſeo vultu, vegetíſq; oculis dignam Imperio faciem præfert,equitandi, & ſagittandi peritiſs. conatúrque in Oriẽte Imperium reparare:ægregiíſque faƈtis maiorum ſuorum gloriam reuocare. Vide Iou. Munſt. & Cario.

VXOR Sophi ſpecioſiſsima,more quidem antiquarum Heroinarum incedit,omni cultu ac mundo muliebri ornatiſsima.

PAVLVS hoc nomine Papa tertius, Alexander Farneſius antea vocatus, vna omnium voce in demortui Clementis ſeptimi locum ſubſtituitur anno D. 1534. Hic ab adoleſcentia literis latinis ac Græcis, liberalibuſque diſciplinis probè eſt inſtitutus: atque, ante Pontificatum initum, Petrum Aloyſium, & Conſtantiam, matrem Vidonis Aſcanij Cardinalis à S. Flora, peperit. Poſtea Pontifex creatus, concilium generale indixit, eiq; locum aſsignauit, primùm Mantuam, deinde Vicentiam, nouiſsimè Tridẽtum, vbi & inchoatum eſt. Hic ſex expeditas triremes ad Imperatorem aduerſus Aenobarbum miſit. Præterea cũ Galliæ Rege Franciſco Valeſio, & Imperatore Carolo ad Niciam conuenit: vbi decennales pactę ſunt induciæ inter Imperatorem & Regem: initum eſt etiam matrimonium inter Octauium Pauli nepotem, & Imperatoris filiam, Alexandri Medices Florentię Ducis viduam. Deinde aſſentiente Imperatore, prędictus Petrus Aloyſius Parmæ ac Placentiæ Dux deſignatus eſt: hac quidem conditione vt Papa 12000. peditum ad Imperatorem aduerſus Proteſtantes mitteret: quod præſtitit Pontifex: auxiliaribúſque hic copiis, quaſi Cleri Coryphæus, creatus eſt Octauius. Sedit Paulus hic annos 16. vixit 84. Vide Iouium.

IVLIVS Papa hoc nomine tertius, Ioãnes Maria de Monte antea vocatus, Pontifex deſignatur anno D. 1550. Hic cùm iam antea valde eruditus ac eloquens eſſet, concilio Tridentino Pauli Legatus præſederat. Iubilæum ſtatim celebrauit, nam in annum 50. eius electio incidit. Primo etiam Pontificatus ſui anno concilium Tridẽtinum inchoatum, ſed aliquantiſper intermiſſum, reſumẽdum indixit. Aduerſus Henricum Regem Chriſtianiſs. in Italia ad Parmam ac Mirandulam, bellum aliquandiu geſsit: verùm tandem res inter eos componitur: cuius fœderis componendi autor fuit Cardinalis Turnonius.

FRANC. Sfortia ſecundus, Mauri filius, Dux vltimus Mediolani, anno Salutis 1 5 2 5. à Proſpero Colonna, generali Duce copiarum Caroli quinti Imperatoris & Leonis decimi Pontificis, atq; ab vniuerſo Senatu Tridenti, vbi morabatur, ad Mediolanenſem principatum reuocatus eſt. Nõ multo antè ipſe populus à Gallo Rege deficiẽs, Regium Pręſidem Lautrec omnéſqueGallos milites, quòd inſolẽter viuerent, vnanimiter expulerant. Receptus eſt ſummo cum gaudio, & applauſu incredibili. Anno verò Salutis 1 5 3 4. Chriſtiernam Daniæ Sereniſs Regis filiam ſummo Imperatori neptem, vxorem duxit. At poſt fatales dolores & fugam, populiq; ſui graues querelas, ob aurum Cæſari perſoluendum, longa alterius oculi ægritudine prægrauatus, quem & amiſit, die 2 4. Octobris 1 5 3 5. deceſsit, ſuos relinquens Cæſareis Præfectibus expilandos. Eo exenterato cor ſubaridum & inflatum repertum eſt. Vide Supplem. Chro. & Gazzo.

CHRISTIERNA Sereniſs. Daniæ Regis filia, Carolo quinto Cæſari, ex ſorore neptis, anno Salutis, quo ſupra, Franc. Sfortiæ hoc nomine ſecundo, & vltimo Mediolanenſium Duci, matrimonio iuncta eſt, applauſu ſanè incredibili. Verùm, tum ob perlongam viri ægritudinem, in qua & oculum perdidit, tum quòd populum vexari ac expilari cerneret, tum demum ob Imperij breuitatẽ, quandò paulò plus anno principatum tenuit, hæ nuptiæ parùm illi lætæ fuerunt. Nam pullis, lugubribúſque cooperta veſtibus, gemens ad patriam remeauit: poſtea nupſit Antonio Lotharingiæ Duci. Vide autores quos ſupra.

PETRVS Aloyſius, Alexādri Farneſij (qui poſtea ad Pontificatum euectus, Pauli tertij nomine innotuit) filius, opera parentis Parmę & Placentiæ Principatū conſequutus, cùm immodico Placentinæ vrbis exornandæ ſtudio, edixiſſet ditionis ſuæ Comitibus, cæteræq; nobilitati, in eam vſq; diem in villis ſuis caſtellíſve agere aſſuetis, vt Placentiam domicilium ſuum transferrent: ægrè id illis ferentibus (vt pote qui ſub Pontificum imperio, ſummæ ſemper libertati aſſueuerant) nonnullos non infimæ autoritatis, qui imperium ſuū detrectabant, exilio mulctauit, bonáq; eorū fiſco adiudicauit. Qua occaſione irritatis nobilium animis, illorum coniuratione circūuentus, in arce Placentina multis vulneribus obtruncatur: mortuúmque corpus in publicum protractū, cōcurſu plebis fœdè diſcerpitur, anno noſtræ ſalutis 1547.

HIERONIMA Vrſina, Romanę caſtitatis matrona, vnicúmq; virtutis omnis exemplar, Petro Aloyſio nupſit, Alexandri Farneſij (qui poſtea Pontifex creatus, Pauli Tertij nomen adſciuit) filio: cui pręter Victoriam filiam, Vrbinatium Duci iam elocatam, quatuor liberos mares peperit, totidem ætatis noſtræ lumina: quorū duos hodie omni diſciplinarum genere ornatiſsimos, rariſsimo exemplo, in Cardinaliū ordinem videmus cooptatos, Alexandrū nimirum, & Raynutiū Farneſios, ambos ampliſsimo legatorum munere, illum apud Auenionenſes, hunc in Flaminia fungētes. E reliquis duobus, Octauius Parmēſiū Dux, militaris gloria imprimis illuſtris, & Caroli quinti gener, remotiſsimos orbis Chriſtiani angulos nominis ſui ſplendore impleuit. Horatius verò Caſtri Dux, generoſi animi iuuenis, & in adeūdis periculis prorſus intrepidus, hoc ipſo anno incredibili apparatu, Henrici Regis filiā cōiugē ſibi adſciuit: nemini fortitudinis gloria ceſſurus, niſi nimia hominis virtus, ad manifeſta pericula incautius impulſum, præmatura nece eū nobis præripuiſſet.

HENRICVS Albretius illuſtriſsimus Nauarrorũ Rex, Franciſci Valeſij Regis Chriſtianiſsimi fidus belli comes, eique ſemper intimus fuit: cum quo etiam aduerſus Cæſarianos ad Papiam ſtrenuè dimicans, captus eſt. Hic literas, literatóſque ſemper impensè coluit: Margaritam principem omnium longè illuſtriſsimam, prædicti Regis Valeſij ſororem vxorem accepit: ex qua filiam vnicã ſuſcepit inclytam nobiliſsimi, ſimul ac magnanimi Vindocinenſium Ducis vxorem.

MARGARITA Heroinarum omnium in toto orbe facile Princeps, pietate ac doctrina præ cæteris omnibus celebris, Fanciſci Valeſij ſoror illuſtriſsima, primùm nupſit Alenconio Duci, ex quo nullos peperit liberos: poſt cuius obitum nupſit ſecundò, ac in virum accepit illuſtriſsimum Regem prædictum, Henricum Albretium: cui ſplendidiſsimam forma ac moribus filiam peperit, nomine Ianam: quæ in coniugem data eſt clariſsimo, ſimul ac humaniſsimo Vindocineſiũ Duci. Migrauit autem Heroina Margarita ex hac in alteram quam præoptabat vitam, anno Domini 1 5 4 9. Vide Chro. Fran. Cæterùm, vt de eadem Margarita hoc vnum addam, quiſquis ſanè, huius Margaritę ſeu perluſtris vnionis ſplendorem tentat animo perluſtrare, atque oculis, etiam ſi perſpicaciſsimis, aſſequi, eadem certè opera diductis ciliis in ſplendidiſsimum, ſimulac ardentiſsimum ſolem recta ac illæſa acie contendat.

AENOBARBVS, vulgò Barbaroſſa vocatus, Rex Algerij, Chriſtiana matre natus,à pueritia per inopiam vrgentem apud Hiſpanos importandis venùm caſeolis, aliiſque id genus opſoniolis victum ſibi quærere coactus eſt. Ex hoc Pirata factus,non mediocriter rem auxit:comparatáq; perditiſsimorum hominum manu,per vim ac inſidias, Algerij in Mauritania Regnum occupauit. Mox Turcarum Principi fœdere iūctus, maritima prælia feliciter geſsit. Hiſpanias infeſtauit, Tuneti Regem ſedibus expulit:qui tamen paulò pòſt à Carolo Auguſto v. eſt reſtitutus:neq; enim tanta erat Aenobarbi Piratæ potentia,vt Imperatori obſiſtere poſſet. Eius etenim potentia ſoli Turcarum adminiculo nitebatur. Vide Paulum Iouium & Gazzo.

MVLEASEM ſuo Tuneti Regno per Barbaroſſam expulſus,mox per Carolū Cæſarem v. fuit reſtitutus, anno 1535. Qui anno deinde 1541. huius Muleaſem fretus auxiliis, Barbaroſſam Algerij Principatu fruſtra deturbare conatus eſt, traiecto eam in ſpem Libyco mari,& ciuitate cincta obſidione. At oborta ſtatim tempeſtate,imbribus denſis,& continuis, & ventis colluctantibus,Algeriani occaſione arrepta,& fauenti ſydere adiuti,eruperunt impetu magno,caſtráq; Cæſaris aſsiduis iactata calamitatibus,frigore,ſiti,& fame debilitata,& pluuiarum inundationibus ſtagnantia diripuerunt, Cæſare ab obſidione depulſo non citra inſignem iacturam,cum rerum, tum Illuſtrium hominum,Ducum exercitus,ſtrenuorúmq; militum,& inſtructiſsimę claſsis. Tāta verò,& tam infeſta Cæſari tempeſtas ſæuiit eodem anno circa principium Octobris. Vide Gaz. & Iouium.

FRANCISCVS Franciſci Regis filius primogenitus, natus anno D. 1517. Franciæ Delphinas indole verè regia, & præſumptis à natura virtutis omnis heroicæ egregiis principiis artium (quæ liberalem Principem decent) præcipuè verò militaris diſciplinæ ſtudioſiſsimus, ſpē de ſe dedit mirabilem. Sed dum contra hoſtilia Cæſaris arma Maſsiliam verſus, expeditionem parat, Lugduni obiter conſidens, veneno necatus eſt à Sebaſtiano quodam Montis Cuculli Comite, qui compræhenſus, veneficiúmq; non diffeſſus, neq; ſceleris conſcios, pœnas luit, in quatuor partes membratim helciariis equis diſtractus. Hic Princeps ad hunc modum veneno intus cruciante malè affectus, ardore tamen adeūdi ad Prouincialia bella patris, vix Turnonē perlatus, magno omnium mœrore expirauit, anno ſuæ ætatis 20. menſe Auguſti, 1536. Vide Chro. Fran. & Paulum Iouium.

CAROLVS Aureliæ Dux, Regalium liberorū ex Franciſco Franc. Rege natu minimus, adoleſcens fuit perhumanus, liberalis, & magnanimus, præbito iam de ſe heroicæ magnanimitatis exemplo, in expugnatione Iuodij, oppreſsione Arluni, Viretonij, ac Luxemburgi, omniúmque locorum, caſtrorum, & arcium circum circa inuaſione, munimento, confirmatione, præſidio, & commeatu. Anno 1542. Bellicoſiſsimus hic Regis filius, in florentiſsimo dilectæ iuuentutis decore, acutiſsima febri præproperè extinctus eſt anno 1545. Vide vt ſupra.

MAGDALENA Franciſci Valeſij filia, Iacobo Scotiæ Regi vxor data eſt,celebratis Luteti ę Pariſiorum nuptiis,Regalis luxus apparatu,triumphis,& concurſibus hippodromicis, & magna vi nummorum per populum ſparſa, ídque anno noſtræ ſalutis 1 5 3 6. Poſtea modico tempore,diem in Scotia clauſit.

MARGARETA Franciſci Chriſtianiſs. Franc. Regis filia,& ſupra memoratæ Magdalenes ſoror, Dux inclyta Biturigum Princeps eſt,ac Heroina prudentiſsima, atque caſtiſsima, adeò virtutis amans,vt omni modo,bonis ac literatis faueat,ipſa etiam & literis,& virtutibus,& moribus qui talem tánti Regis filiam deceant,ac præſertim pietate, maximè commendata. Vt citra controuerſiam inter omnes Galliarum Principes fœminas excellere prædicetur.

ALPHONSVS Daualus, Vuaſti Marchio ex nobiliſsima Comitum Aquinatum familia ortus, literis & armis à pueritia exercitus, poſt mortuum in Prouincia Narbon. Ant. Læuam, Cæſarianæ militiæ in Italia Dux creatus, & Imp. Legatus anno 1536. Caſalium, primam Montisferrati vrbem à D. Buriano Gallo captam, mirabili celeritate intra biduum illuc quaſi peruolans recuperauit. Anno deinde ſequenti, multis & magnis rebus geſtis ſuam in rebus bellicis ſtrenuitatem comprobauit. Reparatíſque viribus Albam, Carmanolium, Cherium, Montemcalerium, omnémque circà regionem vaſtans cepit, Pignerolio etiam, ac Taurino obſeſsis. Verùm adueniens Delphinus Franciæ omnia rurſus victor recepit, ipſúmque Marchionem longè repulit. Expugnata deinde Montiſdiuiſi ciuitate munitiſsima, necnon Saluiliano, & Salutio, aliíſque locis, dum Carinianum victus commeatu inſtruere molitur, fortunam expertus eſt admodum ſiniſtram. Nam ſub Ceriſoliorum ignobili pago Francorũ virtute, & auſpiciis, Franciſci Borbonij Anguiani, acie profligata, & maxima ſuorum parte cæſa, victus, & in fugam verſus eſt anno 1544. Denique poſt certas pacis conditiones inter Regem Francorum, & Imperatorem confirmatas, deceſsit vir maximi animi Alphonſus Daualus, anno 1546. menſe Martio. Vide Gazium.

MARIA Tarraconenſis, ſeu Aragonia, Alphonſi Dauali Vuaſtenſis Marchionis vxor, forma eleganti, nec minori gratia fuit. Verùm prudẽtia longè magis excelluit. Heroina pudiciſsima virum fecit pulchra prole parentem, liberis vtriuſque ſexus eductis, quibus etiam maturè pater viuens prouiſum voluit. Vide vt ſupra.

HENRICVS octauus, Angliæ Rex, patri Henrico ſeptimo ſucceſsit in Regno, anno Chriſti 1510. Qui traiecto in Galliam exercitu, Neruiorum vrbem Tornacum certis conditionibus recepit: quam quinque pôſt annis Franciſco Valeſio Regi reſtituit, pactus filiæ ſuæ Mariæ connubium, cum Franciſco Franciæ Delphino. Poſtea verò anno 1520. in Galliam reuerſus viſendi gratia Regis Franciſci, pacem cum eo firmauit. Tragœdias verò turbulentiſsimas quas excitauit, quáſque ſæuitias exercuit, & in Clerum, & in ſuas vxores, nunc commemorare non libet: qui fuſius hæc videre volet, legat Iouij primum, & ſecundum tomum, & Supplementum Chronicorum. Regnauit annos 36. & mortuus eſt anno 1546.

EDVARDVS ſextus Angliæ Rex ſupradicti Henrici filius, annos natus octo patri ſucceſsit, anno mundi 5508. & à Chriſto nato 1546. Hic puer fuiſſe dicitur (quantum tulit ætas) multum eruditus, ac pius: pacis amantiſsimus, & animo ad tranquillitatem inclinato. Bononiam maritimam Henrico 2. Regi Franciæ reddidit, per annos quinque prius occupatam à patre Henrico octauo. Inter eos denique poſt grauiſsima bella de pace conuentum eſt, iis legibus, vt odiorum veterum inter Gallos, & Britannos perpetua fieret amneſtia: idque omnium Magnatum conſenſu, & populi diutinorum bellorum vtrinque pertæſi. Quæ ſanè pax, & concordia omnibus fuit quàm gratiſsima. Vide Chronica Franciæ & Iouium.

HENRICVS ſecundus anno 1547. die ſuo natali Martij vltimo, in regno Franciæ ſucceſsit patri Franciſco Valeſio. Sequenti deinde anno, Scotis veteris iure amicitię fœderatis aduerſus infeſtantes Anglos ſuppetias tulit, hoſtilémq; exercitum fudit, fœdus cum Eluetiis iam olim à patre initum denuo confirmauit, ac amplificauit. Deinde, arte viribus, & impetu Bononiã maritimam ab Anglis occupatam adgreſſus eſt, captis omnibus quæ circunſtabant arcibus: ſic vt Anglorum Regem ad pacem impulerit, dimiſſa Bononia. Poſtea verò multorũ precibus allectus Principum Germanorum, qui pro ſua libertate vindicanda ipſius opem implorabant: cum eis fœdus iniit: & in Germaniam ipſe Rex cum apparatiſsimo exercitu profectus eſt: & inter eundum Metas nobiliſsimam Lotharingiæ ciuitatem ſibi ſubdidit. Redeundo autem Danuillarium, Iuodium, Montemmedium, & alia plæraq; oppida, & caſtella expugnauit, in quibus erat tutiſsimum hoſtibus profugium. Interim cum Rege rediit in gratiam Iulius tertius Pont. Max. Idem Rex Mirandulã tutatus eſt, Parmam ſtabiliuit, Senas, expulſis Hiſpanis, antiquæ reſtituit libertati. Dum hæc in Italia geruntur: Cæſar qui prudenter retro ceſſerat, reſumptis ſpiritibus, ad obſidionem Metarum (quas prouidus Rex valẽtiſsimo ſtrenuorum Ducum, Equitum, ac Militum præſidio firmarat) reuerſus eſt cum 100000. armatorum, vel amplius. Sed Gallorum virtute recedere iterum coactus eſt, re infecta, multis ſuorum ferro, fame, & frigore amiſsis.

CATHARINA de Medicis, Henrici Regis cõiunx, virtutibus, morum integritate, ac pietate ſic excellit, vt tantũ in Heroina encomion vix cuiquam credibile videatur. Propter quod populis honorata, Principibus grata, Regi ſuo viro ſupra modũ eſt dilecta, quem ſex liberorum patrẽ in cõiugalis teſtimonium amoris iam effecit.

ANTONIVS Borbonius Dux Vindocinenſis inclytus Chriſt. Franc. Regis in Belgica legatus anno 1542. Turnæam arcem vi expugnatam ſolo æquauit. Ducem Riuiũ Atrebati Gubernatorẽ fugauit, captis plærisq; arcibus, & caſtellis intra Atrebatenſium fines. Anno mox 1543. Inſularium, & Bapalmam quantumlibet valido propugnarẽtur præſidio, ſimúlq; alia quædam munitiſsima loca ſubegit, eáque ad tollendum belli nidum, funditus diruit. Anno hinc 1552. cùm intellexiſſet Dux vigilantiſsimus ſupra memoratum Heroa Riuiũ Imperatoris vices gerentem ſatagere ne Morinorum ciuitas annonæ, & cibariorum commeatu inſtrueretur, comparata ad hoc impediendum numeroſa Flandrorum Belgarum expeditione, illi mox occurrit: vbi cæſis quàm plurimis, nonnullíſq; captiuis: eodem momento Caſtellum Comitum vi cœpit. maximum obſtaculum hoſtibus futurum. Regíſq; imperio idipſum ſubdidit. Sequenti menſe Decembri Hedino per Legatum Riuium expugnato, repentè fortiſsimus Heros tanto impetu, ac ardore adcurrit: vt intra breue temporis ſpatium in priſtinum ſtatũ reſtituerit. Deniq; inuictus hic, & inclytus Princeps egregios conatus ſuos tantis animis, prudentia, & ſtrenuitate perſequitur adhuc nobis ſuperſtes: vt immenſæ ſublimitatis maiorem in dies ſpem oſtendat.

IOANNA d'Albret Regis Nauarræ, & clariſsimæ Principis illius Margaretæ Regiæ ſororis filia vnica, Moliniis incredibili nobilium & popularium applauſu nupſit ſupradicto illuſtriſſimo Duci Vindocinenſi. Porrò ea nulla ex parte à tantis, talibúſque parentibus degenerat: quin protinus æmulatur moribus, ac virtutibus plane Regiis, & ſummo amore literarum, ac virtutum, quibus ipſa etiam eſt ornatiſsima.

IN EFFIGIEM CHRISTIANISSIMI FRANCORVM REGIS, HENRICI SECVNDI.

Illud honorandum populo, magníſque timendum,
Et cui iure ſubeſt Gallia tota, caput:
Henrici eſt Regis, rationis Regia, cui plus
Quàm linguæ eſt cerebri: mentis imago nota eſt.

BIBLIOTECA NAZIONALE C. VE ROMA